

Enervata & muliebris sententia. Idem 2. *Tuscul.* Enervatus amore animus. Velleius.

Enervus, a, um, vel Enervis: Debilis, mollis, effeminatus, quasi sine nervo. { *ωντη χαλασθ.* *ινεργός.* GALL. Mol & effeminé, n' ayant aucune virilité. ITAL. Debole, molle, snervato. GERM. Schrach, weibisch. HISP. Flaco, sin niervos. ANGL. Vueake, feble. } Unde enerva saltatio, apud Apuleium, quæ sinuosus flexibus, & corpore plicatili sit, quasi effeminata, mollis. Plin. in *Paneg.* Vism est spectaculum inde non enerve, nec flexum, nec quod animos virorum mollieret, & frangeret. Quint. lib. 9. cap. 4. In universum autem si sit necesse, duram potius atque asperam compositionem malum esse, quæ effeminata & enervem. ¶ Enervati, pro mollibus ac delicatis. Sex. Aurel. Victor in *Tito.* Enervatorum greges abire præcepit.

Hæcti, *ινεργοί,* habitabant olim juxta Paphlagoniam: inde Homerus sylvestres mulos educi scribit. Dicuntur & equæ Enetides. Enetus, *ινεργός,* etiam possessivum est, & civitas Myrmecis dialectici patria. Steph. Vide *Heneti.*

Engaddum. { *גָּדְדֵן הַנְּגָדִי.* } In tribu Judæ (ut scribit Hieronymus) vocatur usque hodie vicus prægrandis Judæorum, juxta mare mortuum, ubi opobalsamum provenit, quas vineas Engaddi Salomon in *Canticō* nominat. Idem alibi, Engaddum ager est terræ Juðæ, non tam vineis, quæ balsamis florens.

Engelanes, populi Illyriæ, iidem qui Encheleæ, *εἰσιάναι.* Steph. **E**ugonāsls, *εὐγόνασις.* Signum cœlestis, quod Latinè ingeniculus vocatur: is Hercules est, qui dextro genu nixus, sinistro pede capitis draconis dextram partem opprimere conatur. Vide Hyginum lib. 1. & 3. Julius Firm. lib. 7. *Mathes.* Oriente ingeniculo (quem engonasin Græci appellant) nati cum testimonio Martis & Lunæ, erunt funambuli, oribatæ, & neurobatæ, & qui talia pertractant.

Engyon, *εἴσιαρ,* urbs Siciliæ. Steph. || **E**ngytheca, vide *Enthea.* ||

Enhydri, { *ινεύδης.* GALL. Serpent ou couleuvre vivant en l'eau. ITAL. Serpente di acqua. GERM. Ein wasserschlange. HISP. La culebra que vive en el agua. ANGL. A water snake. } Bestiola ex eo nuncupata, quod in aquis versetur, & maximè in Nilo. Quæ si invenerit dormiemem crocodillum, volutat se in lutum primum, & intrat per os ejus in ventrem, & carpens omnia interanea ejus, exit viva de visceribus crocodilli, ipso mortuo. Plin. lib. 30. cap. 3. Dentium doloribus medetur draconis os è spina: item enhydri. Est autem serpens masculus, & albus. Herodotus in *Melpomenē*, pro Lutra accipisse videtur. E. 5. νάνην ινεύδης ἀλιονοστης, εγ καὶ σπέρις. Quo in loco Valla ινεύδης, luttas vertit,

Enhydrus, *ινεύδης,* lapillus absolutæ rotunditatis, & cum candore lævitatem habens, liquorem intus continens ad motum fluctuantem, ut albumen in ovis. Author Plin. lib. 37. cap. 11.

Enica, adultera, mœcha: fortè *Ethnica.* Gl. Isid.

Enim, ab *w.* Conjunction causam subjungens, & secundum locum ferè in oratione obtinens. Nam, namque. { *ιν chi. γὰρ.* GALL. Car. certes. ITAL. Imperoche. GERM. Dann. HISP. Porque. ANGL. For. } ut: Cole pudicitiam, hæc enim hominem vindicat à sceleris.

— Quid enim nisi vota supersunt.

Ovid. Eleg. 2. lib. 1. Trist. — Quid enim fuit utile nasci?

Idem Eleg. 13. lib. 3. Trist. Nunc enim, pro Nunc autem. Gell. cap. 16. lib. 6. S. Nolo faciat. C. At enim ne quicquamne vis? Plaut. Pseud. sc. 5. act. 1. Quid jam? B. Quia enim venalem non habeo. Ibidem sc. 3. a. 1. P. Quid metuis? Sc. Enim ne nos perdidierimus (i. nempe.) Idem Mil. sc. 5. a. 2. L. Quamobrem? C. Quia enim Persas subegit. (bis.) Idem Cure. sc. 1. a. 3. Quid urbes barbaricas juras? Quia enim ita alperæ sunt. Idem Capt. sc. 1. a. 4. S. Quia enim Alcmenam stare ante ædes saturam intelligo. Item, M. Sacrifico ego tibi. A. Qui? M. Quia enim te macto infortunio. Idem Amph. Certè enim hic nescio quis loquitur. Ibidem. ¶ Enim pro Certe. Idem Mil. sc. 3. a. 2. Non enim faciam, quin scias (i. certe.) Idem Aul. sc. 5. a. 1. Enim mihi quidem æquum est purpuram atque aurum dare (i. certe, vel igitur,) ubi inceptiva particula est, sicut apud Valerium Max. Quid aïs? Id enim quod tu vis (i. certe.) Idem Men. sc. 2. a. 1. & sc. 1. a. 2. ¶ Compositum autem cum Verò, significat certe. Cicer. 5. Verr. Enimverò ferendum hoc non est. Plaut. in *Trin.* Eho tu is es? CH. Is enimverò sum. Idem in *Perſa*, Ain' verò verbereum caput? P. Aio enimverò. Cicer. 6. Verr. Ille enimverò negat. Livius, Tunc enimverò deorum ira admonuit. Ita enimverò. Plaut. Asin. sc. 2. a. 2. Aio enimverò. Idem Amphitr. sc. 1. a. 1. Nunc enimverò occidi. Idem Capt. sc. 4. a. 3. Enimverò Dii nos quasi pilas homines habent. Ibid. prol. Imò enimverò. Vide *Imò.* Enimverò nequeo durare quin herum accusem. Idem Cure. sc. 3. a. 1. Enimverò irascor. Ibidem sc. 2. a. 5. Enimverò nisi occupo aliquod consilium, me domum ad se auferent. Idem Menach. sc. 2. a. 5. Enimverò illud p̄zavendum mihi. Ibid. Enimverò æquum postulas. Ibid. sc. 9. a. 5. Tunc is es? Ego enimverò (sum.) Idem Pseud. sc. 2. a. 4. ¶ Pro Scilicet. Tu inventus enim qui me superes (i. sc.) Idem Capt. sc. 4. a. 3. Componitur item cum adversativis particulis At, & Sed: ut, Atenim, Sed enim, quæ & ipsæ adversandi vim habent. Virg. 1. *Aeneid.*

Progeniem sedenim Troiano à sanguine duci.
Audierat.

Terent. in *Adelph.* Atenim non finam. Plaut. Capt. sc. 4. a. 3. Sed enim nequeo contineri. Idem Pseud. sc. 5. a. 1. Nolo faciat. C. Atenim ne quicquamne vis. ¶ Sedenim, i. autem, vel tamen: irascentis. Ovid. 3. Met. in fabulas Semeles. Nil enim. Plaut. Mostell. Quid tu tecum? TR. Nihil enim. Verum enim. Terent. Verum enim quando bene promeruit, fiat: suum jus postulat. Idem in *Eunuch.* Verba dum sint: verum enim si ad rem conferentur, vapulabit. Imò enim. Terent. in *Andr.* Imò enim quæ maximè abs te postulo atque oro Chreme. Imò enimverò. Idem in *Eunuch.* Dum sequor hanc, fit mihi obviam. P. Incommode herclè. CH. Imò enimverò infeliciter. sc. 3. a. 2.

Inñochi, vide *Heniochi.*
Inñopeūs, *ινεπός,* Hectoris auriga fuit, à Diomede lancea confixus, Calepini Pars I.

Author Homer. 8. *Iliad.*

Enipeūs, *ινεπός,* fluvius Thessaliae campos Pharsalicos irrigans, juxta quem Cæsar vicit Pompeium. Lucan. lib. 7.

Sanguine Romano, quæ turbidus ibit Enipeus.

¶ Est & alter hujus nominis fluvius in Elide, in Alphum illabens, qui recentiore nomine Bernichitus dicitur, teste Strab. lib. 8.

Enispē, *ινεπή,* urbs Arcadiæ, quæ non amplius extat. Quidam Cleotriæ, alii Phocidi annumerant.

Enítēo, es: Valde niteo, clareo, eminco. { *πυ τσαχ.* טר מורת. Alg. λάμπω, καλλιθεα. GALL. Etre poly & orné, être clair & beau. ITAL. Risplendere. GERM. Scheinen/ heftig glänzen. HISP. Resplender. ANGL. To shime/clearlie, to roaxe famous and renomed. } Unde Enitesco, scis, nitidior & clarior sis. Author ad Heren. lib. 1. Quæ cum summa laude prodiit vetustate, summa cum laude enitescit. Salust. Postremò Cæsar bellum exoptabat, ubi virtus ejus entescere posset. Quint. Enitescit veluti pabulo latiore facundia.

Enitör, etis, enisus, vel enixus: Pario. { *Τανιγιανης ινεχάβ.* Τηλινη héle. Διστάλιτω. GALL. S'efforcer de parfaire avec peine & difficulté,achever quelque chose. ITAL. Partorire, forçarsi. GERM. Gebären.

Item, etwas mit sonderbarem fleis: onderstehn. HISP. Parir la muger, forçarse. ANGL. To farrows, to enforce ones self to do a thing. } Plaut. in *Amph.* Geminos Alcmena enititur. Enixa plures partus. Liv. 10. d. 4. Eniti, de ascensu. Cæs. 3. de bell. civ. Enixo studio. Liv. 2. d. 5. & Suet. in Calig. cap. 25. Eniti in puerpetio. Gell. cap. 23. lib. 2. Dum enitor surgere, inquinavi pallium temeto. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 5. Varr. lib. 2. de re rust. Faciendaque septa secreta ab aliis, quæ enitentes secludere possis. Ex quibus intelligitur alienam esse Nonii sententiam, qui enixas mulieres ex eo dictas esse scribit, quod vinculis quibusdam periculi & nexus soluta sint. ¶ Interdum idem quod conari, & allaborare, φιλομητεῖ. Salust. in *Iugurth.* Ab adolescentia ita se enixum, ut ab optimo quoque probaretur. ¶ Ponitur etiam passivæ. Idem Salust. *Iugurth.* 1. Sed ab iisdem illis regis fautoribus summa ope enixum est, ne tale decretem fieret.

Enixus, us, ui, ipse enitendi, seu patiendi actus. Plin. lib. 10. cap. 63. Equæ post unum annum ab enixu utiliter admittuntur. Sic idem lib. 8. cap. 16.

Enixè, & enixim: Studiosè, & cum magno conatu. { GALL. En's effor-

fant, de tout son pouvoir. ITAL. Studiosamente. GERM. Mit allem fleiss / trevelich. HISP. Instantemente, con instancia. ANGL. With tooth

and naile, with all might and power. } Plaut. in *Trinum.* Tibi re-

linqui ob eam rem enixè expeto. Cic. pro *Sextio.* Meam causam bo-

ni omnes enixè suscepserant. Enixim, pro enixè. Sisenna lib. 4. histor.

Ego illos malos & audaces semper enixim contra fortunas atque

honores hujus ordinis omnia fecisse sentio. Enixiùs. Suet. in *Iber.*

cap. 50. Populūmque & milites, quod enixiùs opem ferrent, adhorta-

tam, &c. Enixissimè etiam dixit Servius, & Sueton. in *Cæsar.* Cujus

vim Sylla diminuerat, enixissimè juvit.

Enisus, a, um. Particip. id est, conatus. Cic. Qu. fr. lib. 3. Angit unus

Milo, sed velim finem afferat consulatus: in quo enitatur non minus

quæsum enisus in nostro.

Ennā, *ινεπή,* Civitas Siciliæ edito in loco & undique præcipiti siti à Sy-

racusani (Stephano teste) condita, quæ umbilicus Siciliæ dicitur, quod in medio insulae constituta sit. } GERM. Ein stat mitten in Sicilia

gelägen/ιεν Αννα genant. } Imminet subjacentibus campis, ubertate &

florum varietate conspicuis: olim templum Cereris (ut Sirabo testatur)

habuit vetustissimum, ubi dea præcipuâ veneratione colebatur,

ad quam propitiandam quindecim viros legatos misere Romani.

Hinc raptam à Plutone Proserpinam, Ceteris filiam, dixit antiquitas.

Vulgus hodie Annam appellat, ubi qui regis locum tener, ob

loci commoditatem, totius insulæ solet conventum habere. Cicer.

in *Verr.* Verus est (inquit) opinio, judices, quæ constat ex antiquissi-

mis Græcorum literis atque monumentis, insulam Siciliam totam

esse Cereri & Liberae consecratam. Hoc cum cæteræ gentes sic ar-

bitrantur, tum ipsis Siculis tam persuasum est, ut animis eorum in-

situm atque innatum esse videatur: nam & natas esse has in iis terris

deas, & fruges in ea terra primùm repertas arbitrantur: & raptam

esse Libera, quam eandem Proserpinam vocant, ex Enoenium

nemore, qui locus, quod in media insula est situs, umbilicus Siciliæ

nominatur. Hactenus Cic.

Ennæus, *ινεπή,* ut Ennæa Ceres, quæ augustissimo in templo apud

Ennam celebatur: cuius simulacrum tanto erat effictum artificio, ut

qui illud intuerentur, aut ipsam videre se Cererem, aut effigiem

Cereris non humana manu factam, sed cœlo delapsam arbitrantur.

Author Cic. 7. *Verr.*

Ennam, Antiquis, pro Etiamne, teste Festo. η γάρ.

Enneacrunos, *ινεπάκρους,* nomen fontis apud Pisistrato

conditi: à numero fistularum dictus, quos Græci κράνους appellant,

nostri verò Salientes.

|| Enneadæcæteris, tempus ινεπάκρους, novendecim annorum. ||

Ennæaphyllon, *ινεπάφυλλον.* Herba est quæ longa folia novena habet,

caustica naturæ. Imponitur lana circundata, ne urat latus: continuo

enim pustulas excitat, lumborum doloribus & coxendicum utilissima.

Plin. lib. 27. cap. 9.

Ennæaphthongos, *ινεπάφθογος.* Quod novem edit voces: ut Ennea-

phthongos chelys, apud Martiale. Pro eodem etiam ινεπάφης di-

cunt Græci.

Ennæas, cados, *ινεπή,* est numerus novenarius, sicut Decas dena-

rius.

Ennianista: pro eo qui in theatro legebatur poëtam Ennium. Gell. cap. 5.

lib. 18. Eamus, inquit, auditum nescio quem istum Ennianistam.

ENNIUS, *ινεπή,* Poëta antiquissimus apud Romanos. Quint. Valerio,

& Manilio coss. natus fertur. { GERM. Ein voralter Lateinischer Poet. }

Hic Tarentinus (si Eusebio credimus) fuit. At Pompon. Mela scri-

bit,

Romam translatum, in Aventino habitasse, ac unius ancillæ ministerio contentum fuisse. Scipionis etiam Africani familiaris erat, quem in bellis semper comitabatur: unde & in sepulchro Scipionum putatur esse constitutus. Sequutus est M. Fulvium Nobiliorem ad bellum Aetolicum, cuius filium erudiit. Ab hoc & Cato jam senex dicitur Graecas literas didicisse. Scripsit plurima, inter quæ Annales, bellum Punicum secundum hexametræ: quæ omnia penitus intercedunt, exceptis versibus aliquot, quos Macrobius ostendit ab eo desumptissim Virgilium, & paucis immutatis in suos transtulisse. Sententiarum gravitate in primis excelluit, sed cui verborum cultus minimè responderet. Unde interrogatus aliquando Virgilius quid ageret? Autum se ex Enni's stercore colligere, respondit. Perit articulati morbo, quem ex immodico vini uia contraxerat. Horatius,

*Ennius ipse pater nunquam nisi potus ad arma
Prosternit dicenda, &c.*

Ennius tria corda habuisse dicitur, & cur? Vide apud Gell. lib. 17. cap. 17. Ennius alter fuit Grammaticus, qui duos libros de literis ac syllabis & metris conscripsit. Author est Tranquillus.

Ennianista, Enni's imitatores. Casaub.

Ennea, έννεα, cogitatio, quum aliquid eis nō concipimus: notio, intelligentia, conjectura.

Ennomio, γραφούσε κληρογόμων. Gloss. videtur dici, quod οὐρα scribat, idest, legitima. Vide Legitima. ||

Ennōrīgēus, ἐννοίων, dictus est Neptunus, quod terram quatiat. { GERM. Ein erschütter des erdbodens / ein junam Neptuni. } Unde etiam Enosichthon, ονοίχθων dicitur. Extra carmen melius unico scribitur. Dicitur enim δέος τὸ ονοίχθων τὸ γῆς, hoc est, à terræ concussione. Juven. Sat. 10. de Xerxe:

Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigam.

ENO, as, ate: Natatione evado, vel nando aliquo pervenio, enato. { ἡ νάψη. οντάζων. GALL. Nager dehors, se sauver en nageant. ITAL. Nuotare, pervenire à qualche luogo nuotando. GER. Aufschwimmen. HISP. Salir del agua nadando. ANGL. To swimme out and escape. } Liv. 3. bell. Maced. Multæ naves ejœctæ, multæ haustæ mari, ut nemo ad terram enaverit. Virg. 6. Aeneid.

Insuetum per iter gelidas enavit ad Arctos.

Enödla, ένδον: Hecate, quod in via inventa sit ab Inacho. Steph. in Troadis.

ENÖDO, as: Nodis purgo, nodos reseco. { ιξαμπάλων. GALL. Oster les nœuds, éclaircir, déclarer. ITAL. Snodare. GERM. Von knopfen seu bern die knorren abharoen. HISP. Desatar, desañudar. ANGL. To expone clearlie, to tak away knotis. } Col. lib. 5. cap. 5. Quæ ulmus à positione benè provenerit, ejus summa virgæ falce debent enoda: i. Per metaphoram accipitur pro declarare, sive explicare. Author ad Heren. lib. 2. Deinde contrariae legis enodabimus voluntatem, & eam trahemus ad nostræ causæ commodum. Gell. cap. 10. lib. 13. Enodare laqueos juris.

Enödatis, partic. { שְׁרָרַת הַיּוֹתֶב meba'or hetet. אֲנָטוֹרַן מִפְּרָטָה. ένδοντικός. GALL. Declaré. ITAL. Dichiarato. GERM. Ausgelöst/ erklärt. HISP. Declarado. ANGL. Declared, made manifest. } Cic. 2. de Invent. Præcepta magnâ conquisita curâ, perspicue conscripsit, atque enodata diligenter expoluit.

Enödâtè, adverb. Clarè, perspicuè. { בָּאֵר hetet. δήλως. GALL. Clairement, ouvertement, sans nœud. ITAL. Chiaramente, senza scrupulo. GERM. Klärtlich. HISP. Claramente, sin nudo. ANGL. Cleerlie, planelie. } Cic. de finib. Hæc igitur nobis explicanda sunt: sed si enodatis, vos ingnosceris. Idem 2. de invent. Quæ illius erunt, leviter attingendo, sua diligenter & enodatè narrando.

Enödîs, e: Planum, sine nodo. { ανάυγαλον, ἀντροφόν. GALL. Sans nœuds. ITAL. Senza nodi. GERM. ohne Knöpf/ glan. HISP. Sin nudos, ò desañudado. ANGL. Without knottes. } Virg. 2. Georg.

Aut rursum enodes trunci resecantur.

Plin. lib. 12. cap. 14. Quibus credi potest, matrem quoque teretem & enodi fructicare trunco. Per metaphoram, Enode etiam dicitur, quod sine difficultate est. Plin. Epist. Recitatbat igeleraijnov, cruditatem sanguinem luculentamque materiam (scriptæ legis erat) fluentibus, & teneris, & enodibus, sublimibus etiam ut poposic locus.

Enona, æ, oppidum in ora Liburniae, apud Plin. lib. 3. cap. 21.

Enöpē, ένοπη Steph. Urbs Peloponnesi, in tractu Messenaico, juxta Pyrum, sub ditione Agamemnonis, teste Hom. lib. 9. Iliad.

Enörchis, ένορχη, gemma est candida, quæ divisa fragmentis, testium effigiem repræsentat. Author Plin. lib. 37. cap. 10.

Enormate, cui addi minus nihil potest. Lege, Cui addi vel minui nihil potest.

Eordæx, έρδαια, duas regiones Mygdoniæ. Item alia duæ, una Iberiæ, altera Thraciæ, ab Eordo quodam. Gentilia Eordæus, Eordus, Eordistes. Steph.

Eordi, έρδαι, populi Thessaliorum. Steph. in Amyro.

ENÖRMIS, e, dicitur magnum, sine mensura, nimium: eo quod non normam & mensuram excedat. { ἄπορος, έργον. GALL. Démesuré, débordé, sans mesure, déréglé. ITAL. Enorme, smisurato. GERM. Üne mäßig groß/ ungescikt. HISP. Muñ grande, sin medida. ANGL. Without measure an order. } Plin. in Epist. Omnis enim aderit quod eminet & extat: sed acri intentione dijudicandum est, immodicum sit, an grande, altum, an enorme. Idem lib. 17. cap. 12. Exdem enormes cerasis, lauris. Suet. in Calig. cap. 50. Enormis corpore. Galli dicunt, Malbasti, mal fait.

Enormitas, έργησια. Spart. in Caracall. Sed enormitate stipendiis militibus, ut solet, placatis. Quintil. In laxorum rudium collectione, etiam ipsa enormitas incepit cui applicari possit.

Enormiter, adverb. { εὔρων, ένέμους. GALL. Démesurément, sans mesure, déréglément. ITAL. Fuor di regola, fuor di misura. GER. Ündässiglich/ über die maß. HISP. Sin medida. ANGL. Out of measure and rule. } Plin. lib. 37. cap. 6. Simili modo, si ex alio colore in se admittat aliquid enormiter.

ENÖTESCO, is: Innatesco, notus fio. { γένον νοδήσα. οντός μηδη. GALL. Venir en connoissance. ITAL. Farsi noto. GER. Bekant werden. HISP. Hacerse conocer. ANGL. To be known abroad. } Plin. in epist. Enotuerunt quidam versus tui, & invito te claustrate refregerunt. Suet. in Othon. Qui tamen sic quoque hoc disticho enotuit.

Enotare, pro scribere. Quint. lib. 1. cap. 13.

ENOTICUM, edictum de unione Ecclesiastum. Enosis, unio. L. g. b. || Ens & Entia, à verbo Sum deductæ, τὸ εἶναι, τὰ οὖτα, voces sunt solis penè Philosophis usurpatæ. Quint. lib. 8. cap. 3. Multa ex Greco formata nova, ac plurima Sergio Flavio, quorum dura quædam admodum videntur, ut Ens, & Essentia: quæ cur tantoperè aspernemur, nihil video, nisi quod iniqui judices nos sumus, idèque pauperitate sermonis laboramus.

Ensis, ab ίσχυρόν: Gladius, mucro. { γέρανος χέρεβ. ξίφος. GALL. Estée. ITAL. Spada. GERM. Ein schwerdt. HISP. Cuchillo, ò espada, ò daga. ANGL. A sword. } Cic. 2. de nat. deor.

Ausâque funestum prima est fabricarier ensem.

Virgilius,

Et curva rigidum falces constantur in ensem.

Ovid. 3. Fast.

Ensibus exerto bellicata lata dea est.

Pérque feros enses intrasset mænia Troia.

Idem 13. Met.

— querar ut de Casaris ira,

Quod non offensas vindicet ense suas.

Idem Eleg. 8. lib. 3. Trist.

— Lethalem (in pectus) condidit ensem: mox, telum.

Idem 13. Metam.

— Arripit ensem.

Ibidem. Ab ensis, fit diminutivum Ensiculus, ξιφίδεν. Plaut. in Rud. In eo ensiculo literatum quid est? ¶ Perque enses, pérque ignem oportet irrumperet, άλλα καὶ μαχάρεν οὐδὲ πλεῖστον δέι, quum significamus quidvis periculi subcundum.

Enisfēt. { μαχαρεφόρος, ξιφόφορος. GALL. Qui porte épée. ITAL. Chi porta spada. GERM. Ein schwertträger. HISP. El que trae cuchillo ò espada. ANGL. That beareth à sworde. } Ovid. 2. de Arte.

Enisfer Orion aspiciendus erit.

Idem 4. Fast.

Entelchīa, έντελχεία. Perfectio, vis ex se movens, agitatio, sive energia. Aristoteles animam ita appellavit, lib. 2. de Anima. Cicero, continuatam quandam & perennem motionem interpretatur 1. Tusc. quæst. Quintum genus adhibet vacans nomine, & sic ipsum animum entelechiam appellat novo nomine, quasi quandam continuatam motionem & perennem. Sunt qui entelechiam per d scribendum existimant: sed per t, pluribus probatur. Corinthius Grammaticus author est, Atticos, έντελχεία per t, ἀρτὶ ή έντελχεία, scribere consuevit. Idem apud Lucianum in judicio vocalium queritur qd de suis sedibus pulsus à t, in hac ipsa voce.

Entelä, έντλα, Sicilie urbs à Campanis habitata, Carthaginensium primi belli Punici tempore socia. Stephanus. Vulgo Castro Vetrano.

Enterata, έντερα. Gloss. vide Exentero.

ENTEROCÉLĒ. { έντεροκέλη. ANGL. The disease of hurring when the gout, te falleth downe in to the coddes. } Species herniæ, quum intestina decidunt in scrotum: quemadmodum epiplocele, έπιπλοκήλη, quum cōdein delabitur omentum: hydrocele, ιδροκήλη, quum in alterum è testibus humor confluit. Omnesque has species, nostri vocant Hernias, inquit Celsus. Ramices vero qui sequuntur, Porocelle, ποροκήλη, quum ex abscessu aliquo circa scrotum materia subduruit: Sarcocelle, σαρκοκήλη, quum in ipso scroto concrevit caro: Cirsocelle, κυρσοκήλη, quum venæ intumescunt, tunicis testium integris, vel in ipso scroto. Bubonocele, est tumor testiculi ex inflammatione febrem afferens, vel tumor in inguine ex replectione nerui, ex quo testiculus dependet. Est tamen ubi Plin. enterocelam dixerit ramicem, ut in medicinis cupressi.

Enterocélēs, qui enterocela laborat. Plin. lib. 26. cap. 8. Enterocelis datur ex aqua, & illinitur vesicae vitiis.

Enteron, έργον. Latinè intestinum. Hinc quidam extenterat, έργον, pro evilcerare, & intestina detrahere, deduci putant. Vide suo loco.

Entheca, ένθηκα, in decretis canoniceis eadem penè significatione ponitur quā apotheca, & horreum. ¶ Item entheca apud Græcos sunt prædictorum dothes. ¶ Enthecæ appellantur, cum non instructa legantur, à legatio non præstanta. ¶ Item instrumenta & ferramenta rei, agri, quæ tanquam ejus dos sunt. ¶ Entheca etiam est pecunia à mensariis seposita, Libonio: item onus navi impositum, Lex. Juridic. ¶

Enthémata, ένθηγμα, à medicis vocantur quæ vulneribus recentibus imponuntur ad reprimendum sanguinem, & humorum effluxum. ¶ In infusionibus item enthemata vocantur surculi, qui in fissuram trunci inseruntur.

Enthēus, a, um, έργον, έργον. Numine divino plenus. Stat. Syl. 2.

Hic thyrsos, hinc enthea lauro.

Tempora Minœa crinem premit ille corona.

Entheatūs, a, um: Divino numine afflatus, ut Entheata yatum pectora, apud Mart. lib. 6. Enthecos & Enthecisticos appellat Bud. in Pandectis.

Enthūsiasmūs, ένθυσιασμός. Est divinus quidam vigor, qualem habent dicta, aut scripta eorum, qui divino numine sunt afflati: ab έργον, quod significat Afflor numine.

Enthymēmā, tis, & Enthymematum, i. έργον, έργον. Numine divino plenus. Stat. Syl. 2. inquisiens: Ex hoc illa Rhetorum sunt ex contrariis concluta, que

quæ ipsi enthymemata appellant. Enthymemata (inquit Rufianus) dicitur quum periodus orationis ex contrariis sententiis astringitur: quale est illud Cic. in *Divin.* Tamen his operam tuam pollicere, qui te neque velle sua causa, nec si velis, posse arbitrantur? Dialecticis enthymema est syllogismus imperfectus, in quo ex unico enuntiato infertur conclusio: ut, *Castitas virtus est, ergo amplectenda.* Nam ad perfectionem syllogismi deest prior enuntiatio, quam Majorem vocant, *Virtus omnis est amplectenda.* Juven. *Sat. 3.*

aut cursum sermone rotato

Torqueat enthymema.

Enthymesis, cogitatio, commentatio. Tertull.

Entolina, εὐρόληνα, præscripta, quæ Legati à Principibus suis accipiunt, in quibus legationis capita continentur. Gloss. Meurs, ex Luitprando, ab εὐρόληνα mandatum, & εὐρόληνα mando. ||

Entomā, ισθμία à Græcis appellantur quæ nos vocamus insecta, cuiusmodi sunt muscae, crabrones, apes, & ejusmodi: ratione nominis inde (ut opinor) ducta, quod pteraque ex iis circa medium sui incisa sunt, adeò ut posterior pars tenui admodum discrimine adhæreat priori.

Entribæ, κοιλία. Populi Thraciae à Steph. commemorati.

Entus, ισθμός. GALL. Espoufer un homme, prendre mary. ITAL. Maritare. GERM. Mannen / ein man nemmen. HISP. Casarse fuera suéstado. ANGL. To be maried to some man. à Liv. videtur usurpatum pro Extra suum ordinem nubere: ita enim ait lib. 10. ab Urbe: Virginiam Auli filiam patritiam plebeio nuptam L. Volumnio cos. matronæ, quod è patribus eouulsi, sacris arcuerunt. Idem lib. 4. dec. 1. Nec ducendo è plebe, neque vestras filias sororesque enubere finendo è patribus.

Enuptio. Liv. lib. 9. dec. 4. ut Hispalæ Fecenniæ datio, diminutio, gentis enuptio, tutoris optio ita esset, quasi ei vit testamento dedisset.

ENCLAS, as: Aperio & nucleus è calice extraho. Nucleus verò dicitur quod tenerum in nuce includitur. ηνελέως ονυχίου λόγω. GALL. Escerner, mettre hors le noyau, découvrir & mettre en evidence. ITAL. Aprire, levare il nocciolo della notte, & l'ostiglia del guscio. GERM. Ein nuss aufthun / ein nustern auf der schalen thun. Item etiæ ten. HISP. Abrir ò sacar el meollo, ò pepita de la fruta. ANGL. To tak the kernell of a nutte out of the shill, to declare. } ¶ Per translationem, enucleare significat declarare, & explanare, ονθωτικής δηλωσι. Cic. in Partit. Nec quicquam in amplificatione nimis enucleandum est. Gell. cap. 3. lib. 7. Tenues & enucleatae reprehensiones.

Enucleatus, participium. ηνελέωδες, δισχειριδός. GALL. Escer-nt, & découvert, mis en evidence, declaré. ITAL. Dichiariato, aperto, manifesto. GERM. Erklärt / eröffnet. HISP. Abierio, declarado, manifesto. ANGL. Declared, where of the kernell is taken out of the shell. } Cic. pro Plane. In quo ptimum illud debes putare: comitiis, praesertim ædilitiis, studium esse populi, non judicium: blandita illa, non enucleata esse suffragia. Idem de Orat. Genus dicendi acre, acutum, enucleatum.

Enucleatè, adverbium, expurgatè, exquisitè, clarè, ac sine asperitate. ηνελέωπος. GALL. Clairement, ouvertement. ITAL. Chiaramente. GERM. Offentlich / klarlich. HISP. Claramente. ANGL. Clearlie, panylie. } Cic. lib. 4. Tusc. Habes ea quæ de perturbationibus enucleatè disputant.

ENNUO, as, are: Nudo. ηνέρυ harah. γυμνός. GALL. Dénuer, exposer. ITAL. Nudare, sponere. GERM. Entblößen. Item / erklären. HISP. Desnudar lo vestido, declarar. ANGL. To mak naked, to uncover. } Et per translationem, Exponere, ac veluti intellectui aptere, hoc est, interpretari. Cic. 1. de Leg. Et rerum plurimarum obsecutas & necessarias intelligentias endavat, quasi fundamenta quædam scientiarum.

ENUMERO, as, are: Numero, recensco. ηνέρον sephér, τύπον hiphkidh.

ηνελέων, καταλογού. GALL. Dénombrer, nombrer & conter.

ITAL. Nombrare. GERM. Erzählen. HISP. Contar por numeros. ANGL.

To number, to compte, torecken. } Cic. 4. Verr. Dixi jam antea, me

non omnia istius, quæ in hoc genere essent, enumeraturum. Colum.

lib. 8. cap. 17. Et ne per singulas enumerem falsamentorum omnium

purgamenta. Propert. lib. 2. Eleg. 1.

Enumerat miles vulnera, pastor oves.

Terent. in Adelph. Jamne enumerasti quod ad te redditum putes.

Non potest peculium enumerari. Plant. Asin. sc. 4. a. 2.

ENUMERAT̄O, est ipse enumerandi actus. ηνέρον sephár. γηνέρος.

GALL. Dénombrement, nombre & compte. ITAL. Esso annomerare.

GERM. Erzählung. HISP. Aquella cuenta por numeros. ANGL. A

compting, or reckoning. } Præterea est argumenti genus frequens apud Oratores, quum plurimis rebus explicitis, & cæteris infirmatis,

una reliqua necessaria confirmatur, hoc pacto: Necesse est, aut ini-

micitiarum causa ab hoc esse occisum, aut metus, aut spei, aut ali-

cujus amici gratia: aut si horum nihil est, ab hoc non esse occisum.

Cic. 1. de Invent. Eenumeratio est per quam res dispersè & diffusè

dicitæ, unum in locum coguntur, & reminiscendi causa unum sub

aspectum subjiciuntur. Idem pro Client. Verum quum habeam rem

non dubiam, sed apertam atque manifestam, enumeratio singulorum

argumentorum non est necessaria. Est etiam enumeratio pars epilo-

gi, quum argumenta aut omnia, aut præcipua per totam oratio-

nem sparsa, in fine repetuntur, ut altius memoriae insidiant, de qua

multa in Rhetoricis ad Herennium.

ENUNDINARE, mercati. Tertull. ||

ENUNTIO, as: Eloquor, effero, exprimo, profero, pronuntio, dico, si-

gnifico. ηνέρον dibbér, γηνόν highhidh, γηνόν bibbiyah, בְּבִי bitté.

דְּבָרָה, δְּבָרָה, δְּבָרָה. GALL. Divulger, reveler, dire, prononcer,

proférer. ITAL. Pronunciare, professare, parlare, esprimere. GERM.

Außünden / ausprechen. HISP. Pronunciar, & declarar. ANGL. To

utter, to pronounce. } Cic. 1. de fin. Gravissimæ sunt ad beatè viven-

dum breviter enuntiatae sententiæ. Suetonius in Tiber. cap. 71.

Enuntiare rem per ambitum verborum. Ponitur etiam pro simpli-

ci, Nuntiare, vel è longinquò significare. Epist. ad Atticum, lib. 1.

Cossinius hic, cui dedi literas, valde mihi bonus homo, & non le-

uis, & amans tui visus est, & talis qualiter esse eum tuus mihi literæ

sunt. Elegans etiam præterea hujus verbis usus est, pro Di-

Calepinis Pars 4.

vulgare, & quod arcanum erat, retegere: ut, Enuntiare adversariis amicorum consilia. Idem pro Roscio Amerino, Enuntiare mysteria dicendi. Idem 1. de Orat. Enuntiare consilia quid? Quintilianus declamat. 272.

Enuntiatūs, part. { מְדֻבָּר medubbár, מְכֻנָּסָה mekunassá. אֶפְרַתְּפָרָה. GALL. Proferé, prononcé. ITAL. Proferito, pronunciato. GERM. Gesagt / aufgesprochen. HISP. Pronunciado, declarado. ANGL. Uttered, pronounced. } Quintil. lib. 2. cap. 5. Sermo rectus, & secundum naturam enuntiatus.

Enuntiatū, i: Oratio perfecta, verum, aut falsum significans, effatum, pronuntiatum, enunciatio. { תְּשִׁירָה arésheth. אֶלְעָגָה. GALL. Vnde proposition. ITAL. Propositione. GERM. Ein vollkommer heiteret spruch der etwas bestätigt oder verneint. HISP. Proposition. ANGL. Annunciation. } Nostræ ætatis Dialectici propositionem vocant. Cicero de Fato, Nec si omne enuntiatum aut verum est, aut falsum, sequitur illicè causas esse immutabiles.

Enuntiativus, a. um. { διαφαίνεσθαι, αἴσιωσθαι. GALL. Declaratif. ITAL. Dichiаративо. GERM. Das zuklären und aufzulegen ist. HISP. Cosa que denuncia ò declara. ANGL. Declarative. } Senec. epist. 118. Sequuntur deinde motus animorum, enuntiati corporum. Ibid. Aliquid est enuntiatum de corpore, quod alii effatum dicunt, alii enuntiatum, alii edictum.

Enuntiativè, vel enartativè deduci dicitur, quum similiter aliquæ res sine mysterio, sine momento deducitur, ut quum dico: Peto à Tiro, qui est hæres Scii. Ista verba, Qui est hæres, enuntiativa sunt. Unde etiam si non est hæres Scii, tamen procedit libellus. Casus est, ut aiunt, in terminis in l. qua familie, quem textum ut singularem, secundum præceptorem meum D. Zalium, omnes Doctores exclamant, ff. famil. erciscund. Dispositivè autem narrata, vim habent & obligandi & disponendi causam, adeò ut ea quæ medullas respiciunt, mutari emendative nequeant, maximè si pro reo faciant. Per text. elegantem in l. cum precum, C. de lib. caus.

Enuntiativo, nis. Enuntiatum, effatum, pronuntiatum. { תְּשִׁירָה arésheth. אֶלְעָגָה. } Cic. de Fato, Omnis enuntiatio (quod αἴσιωσθαι Dialectici appellant) aut vera, aut falsa est. Ibid. Explicanda vis, ratiōque enuntiationum, quas Graci αἴσιωσθαι vocant.

Enuntiatrix, icis, fœm. gen. { כְּדָבְרָה medhabberah. διανοίαν, διαφαίνεσθαι. } Quintil. lib. 2. cap. 15. Ars inventrix, & judicatrix, & enuntiatrix.

ENUTRIO, is: Nutrio, alo, sustento. { נְדִיר ghiddél, נְלִיכֵל chilchél. אֶנְטִיפָא. GALL. Nourrir & éllever entierement. ITAL. Nutrire. GERM. Ernieren, außerzichen. HISP. Criar. ANGL. To nourish, to bring up. } Plin. lib. 12. cap. 1. Tantum postea honoris inctevit, ut metro infuso enutriantur. De planaro. Col. lib. 3. cap. 3. Deinde sata non ita enutriunt, ut ariè convalescant ac profiliant, quām retorrescant. Enyalius, ενύαλιος. Unum est ex Matis cognominibus, teste Macrobius lib. 1. Saturn. cap. 19. qui Enyalius dicitur, quasi ενύεις ὁς, hoc est, Bellona filius. Accipitur & pro bellico.

Enyo, ενύα. Bellona dea, bellorum præses: quanquam etiam figuratè pro ipso bello, sive prælio accipitur. Mart. lib. 1.

Nec te decipiat ratiōna navalia Enyo:

hoc est, prælium navale.

E O

EO is, iui, itum, nota significationis est. { תְּלַח haláth. μελέγει, εῖναι. GALL. Aller. ITAL. Andare. GERM. Gehn. HISP. ir, andar. ANGL. To go, to walk. } Ite, redite, contraria. Matt. lib. 6.

Et Capitolineas itque reditque vias.

Ovid. epist. 10.

Anxius huc illuc dissimulanter eo.

¶ Interdum significat Venire, βαδίζειν. Terent. in Adelph. Quæso ut unà mecum ad matrem virginis eas. ¶ Ite pedibus. Plaut. Stich. Nam pedibus ire non quæo. ¶ Ite in sententiam pedibus, est alterius sententiæ, non verbo, sed corpore accedere, περιπάτει. Liv. lib. 7. ad Urbe, Qui hoc sentiris, in dexteram partem pedibus transite: quæ major pars erit, eo stabitur consilio. Deinde frequentes omnes in dexteram pedibus transierunt. Hæc ratio inventa est, quod nonnunquam longum esset audire singulos, in magno præfertim Senatorum, vel Judicium confessu. Quum igitur duæ tresve sententiæ dictæ erant ab iis qui primi rogabantur, reliqui in illorum, cum quibus sentiebant, sedilia transibant, ut res expeditiores fierent. Aliquando ne pedibus quidem præ multitudine ad sententiam ire poterant, ideoque manu sententiam significabant. Quod Quintil. intelligit, ubi ait, Manibus pedibusque imus in sententiam necessitatis. ¶ Huic contrarium est, Ite in alia omnia, hoc est ab authore sententiæ alicujus dissentire, & in aliorum sententiam discedere. Cic. Lentul. lib. 1. Epist. Quatenus de religione dicebat, ei rei quia obsisti non poterat, Bibulo assensum est: de tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. ¶ Navibus instructis ite. Virg. 2. Eneid.

Et iam Argiva phalanx instruitis navibus ibat.

Cic. Attic. lib. 10. Navigio ille te iterum trans mare, credere non possum. ¶ Ite rectis sensibus. Idem 13. Philipp. Si me rectis sensibus euntem dij immortales, ut spero, adjuverint. ¶ Ite inficias, negate.

Terent. in Adelph. Hoc reliquum est, si inficias ibit, rectis mecum est anulus, quem amiserat. ¶ Ite in aciem, pro militare. Quintilian. lib. 9. cap. 2. Quia licet fortiter fecerat, & alio bello petierat, ut militia vacaret ex lege, quod quinquagenarius esset, adversante filio, ite in aciem coactus, deseruit.

¶ Ite in articulum dicitur seges, quum nodos, veluti articulos quosdam acquirit. Plin. lib. 18. cap. 17. Si in articulum seges ire cœperit. ¶ It dies, pro præterit, & elabitur. Plaut. Rud. Verba facimus, it dies. ¶ It res, pro Succedit. Cic. Attic. lib. 14. Incipit res melius ire, quām putaram.

Ite in consilium judices dicuntur, quum aut capita conferunt, aut in interiori consilio instrumenta litis percoenſere aggrediuntur, quom processus esse super burellum dicitur, id est in medium positus. Idem pro Client. In consilium ituri judices triginta duo, sententiis decem & sex absolutio confici poterat: Budæus. Ite per.

Ovid. 14. Mer. — sati est inamabile regnum
Appetisse semel, Stygios semel esse per amnes.

Oo 3

Eung

Eunt depresso, pto Deprimunt. Plaut. *Cist.* Frigidam subdolè suffundunt, viris cum suis nos solere prædicant. Suas pellices esse aiunt, eunt depresso, quia nos sumus libertinæ.

Vastatum fines iherat Assyrios.

Catull. *de com. Beren.* Quid ego de te merui mali, quamobrem me mōsque perditum ires liberos? Plaut. *Aul. sc. 10. a. 4.* I hac intio mecum. *Ibid. sc. 5. a. 4.* I, gladium affer. Idem *Pseud. sc. 3. a. 1.* Janitorem clamat, si videt quem ire ad se calcitronem: i. venire. Idem *Asin. sc. 3. a. 1.* In jus te voco. L. Non eo. *Ibid. sc. 4. a. 2.* Ambula in jus. T. Non eo. Idem *Cure. sc. 2. a. 5.* Itur, putatur ratio cum argentario. Idem *Aul. sc. 5. a. 3.* Eas in maximam malam crucem. C. Ire te melius est intrò. Idem *Men. sc. 2. a. 2.* Ad fratrem quò ire duixeram, mox ivero. Idem *Capt. sc. 2. a. 1.* Abduce istum in crucem. P. Iste ibit potius (i. abducetur.) Idem *Cure. sc. 3. a. 5.* Nemo ire quenquam publica prohibet via. *Ibid. sc. 1. a. 1.*

Efficio tacitum ne mihi funus eat.

Ovid. *Eleg. 1. lib. 5. Trist.* Rogitanti me servo quò eam? Dico me ire quò saturi solent. Plaut. *Cure. sc. 3. a. 2.*

Ire per excubias, & se committere nocti.

Ovid. *Metam. 12. Metam.* ¶ Ire in amplexus, vide *Amplexus*. Ire in corpus, vide *Corpus*. Ire visere, vide *Viso*. Ire sub amplexus, vide *Amplexus*. Item, meæ noctes, quas instructum ornatumque isti: i. cupivisti, voluisti. *Gell. cap. 6. lib. 14.* (bis, in fine, & principio ditti cap.)

Nec mihi parva fides annos hinc esse priores (i. ccepisse.)

Ovid. *3. Fast.*

Dixit & in litem studio certaminis issent.

Idem *6. Fast.*

Eurius inscelus esse pudet.

Ibidem. Ire in tabem, Senec. *cap. 11. de consol. ad Marc.* It in orbem ista tempestas, *ibid. cap. 15.* Ire in rixam, Quintil. Nunc abi, i rus. Plaut. *Most. sc. 3. a. 3.* Ire vestigia alicujus, Senec. *de consol. ad Polyb. cap. 17.* Ultum ire sceleria, Quintil. Nunc ibo domum, & ibo in tabernam, Plaut. *Men. sc. 1.* Ire per plures discipulos unus praceptor potest. Quint. Ire per omnes affectus, Idem. Ire per disciplinas, vel circa eas hærere. Idem *cap. 13. lib. 1.* Ire per singulas partes. Idem. Ire per singula. Idem. Eat omnis inter luctus dies, Senec. *cap. 6. de consol. ad Marc.* Eunt vi sua fata, *ibid. cap. 20.* Ire per totas materias, Quint.

Nepotes

Per tua pérque tui fata parentis eant.

Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. Trist.*

Nostra per immensas ibunt praconia mensas.

Ibid. Eleg. 9. lib. 4. Ire per omnes species. Quint. *cap. 5. lib. 2.* Eat nunc (insultantis & cum contemptu loquentis,) Sueton. in Neron. *cap. 35.*

Nube solet pulsa candidus ire dies (i. redire.)

Ovid. *Eleg. 1. lib. 1. Trist.* I tu pīx virgo, Plaut. *Cure. sc. 2. a. 4.* Cūm it dormitum follem obstringit ob gulam. Idem *Aul. sc. 1. a. 2.* Si opulentus it petutum pauperioris gratiam. *Ibidem. sc. 4. a. 1.* Eunt obviam, gratulantur (pro veniunt.) Idem *Capt. sc. 2. a. 1.* It sedatum sitim (i. venit.) Idem *Cure. sc. 2. a. 1.* I tu, ut decet dominum, ante me ito inanis. Idem *sc. 3. a. 2.* Eunt ad te hostes (id est, aggrediuntur.) Idem *Capt. sc. 4. a. 3.* Ubi estis vos? ite actutum. *Ibidem sc. 1. a. 5.* Benē ego ab hoc prædatus ibo. Idem *Pseud. sc. 7. a. 4.* Illa aliò ibit (de scorso.) C. Pacem ab Æsculapio petas. C. Ibo, atque orabo. Idem *Cure. sc. 2. a. 2.* Ibat in vigiliam miles. Idem *Pseud. sc. 7. a. 4.* Ita hac triumphi ad cantharum rectavia. *Ibidem.* Jam iiles ad forum (i. pervenissēs.) *Ibid.* Ire licebit tibi tempori, *ibid.* ¶ Ire age-re, conjunctim à Jurisconsultis dicitur, pro disjunctim. Aliud enim est ire, aliud agere. Ire hominis est: agere, jumenti. Qui actum habet, iter habet, non contrà. Ergo ire agere semper conjunguntur, ut tres servitutes compendio sermonis comprehendantur. Iter, via, & actus. Nam sub verbo agere, tacitè quoque vehere comprehenditur. Hæc ex Hotomano. ¶ Hoc verbum, præter naturam aliorum verborum quartæ conjugationis, facit futurum in bo: ut, Eo, ibo, quemadmodum & quo, quibz. Invenitur tamen etiam nonnunquam Eam, ut apud Terent. *Eunuch.* Quid igitur faciam? non eam né nunc quidem quum accersor ultrò? ¶ Composita ab Eo, is, quamvis simplex sit neutrum, aliqua tamen sunt activa, ut Adeo, adeo: oboeo, oboeo, intereo, intereo: subeo, subeo. Juvenal.

quod si subeuntur prospéra castra.

Claud. *Quadrig.* Pugna acriter commissa, ac multis utrinque interritis. Virg. *lib. 10.*

Morte obita, quales fama est volitare figuræ.

¶ Componitur Eo cum ab: ut, abeo: ad, adeo: am, ambo, in quo b interponitur euphoniz causa, & vertitur in i: ante, anteo: circum, circu-mco: con, coeo, in quo ab jicitur n: contrà, contraeo: ex, exeo: in, ineo: inter, intereo: intro: ob, oboeo: per, pereo: pro, prodeo, in quo d, interponitur sonoritatis gratia: præ, præeo, de quo latius suo loco: præter, prætero: re, redeo: sub, subeo: super, superbio, ubi interponitur b, & e mutatur in i: trans, transeo: venum, veneo. ¶ A supino itum, itu, fit itus, us, & itio. { ְלִנְהֵלֶחֶת. ἡλέχητος. GALL. Allée, voyage. ITAL. Andamenta, gitæ, camino. GERM. Das geen/ gang. HISp. Obra de andar, andadura. ANGL. A going or walking. } Cic. *Attic. lib. 15.* Quis porrò noster itus, reditus, vultus, incessus inter istos? Suet. in *Tib. cap. 38.* Ad extremum vota pro itu & reditu suo suscipi passus, ut vulgo jam per iocum Callipedes vocaretur. Ter. *Phorm.* Hæcine erant itiones crebræ, & mansiones diutinæ, Lemni? Cic. *Attic.* De obviam itione ita faciam ut suades. Itum est ad arma. Velleius.

¶ cur, impersonale. Terent. in *Andr.* Ea quoniam nemini obrudi potest, itur ad me.

¶ itio, nis, verbale. Cic. *de Divin.* Sed Rhodiorum classi propinquum redditum, ac domum itionem dari. Idem *ad Attic.* De obviam itione faciam ut suades.

¶ us, idem quod itio. Cic. *ad Attic.* Quis porrò noster itus, reditus, vultus, incessus inter istos? Varr. *ling. Lat. 4.* Iter ab itu appellatum est. Item Titianus poëta, apud Nonium *lib. 2.*

Itum, gestum, amictum qui videbant ejus.

¶ eo, as, frequentativum: Frequenter eo. { *Outāw*, ô: ὥλης ἐπειγε. GALL. Aller souvent. ITAL. Andar sovente. GERM. Offen und embig gehen. HISp. Andar muchas veces. ANGL. To go often. } Plaut. *Most. sc. 2. a. 1.* Ad legionem cùm itant. Idem *Men. sc. 7. a. 5.* Expertit me filia ad sese ut item. Sic legit Passer. Itare ad cœnam, Gell. *c. 24. lib. 2.* Suet. *de clar. Rhet.* Majores nostri quæ liberos suos discere, & quos in ludos itare vellent, instituerunt. Gell. *cap. 6. lib. 6.* Itare ad Grammaticos. Idem *cap. 11. lib. 15.*

¶ Eò, pro tanto: sicut & quò, pro quanto ponitur. τοῦτο. ut, Eò magis, quo magis. Salust. *in procœdio Catil.* Statui res gestas populi Romani carptim, ut quæque memoriae dignæ videbuntur, perscribere, cōque magis, quòd mihi à spe, metu, partibus Reip. animus liber erat. Non mihi ipſi credis. R. Eò sit, quia mihi ipſe plurimum credi. Plaut. *Amphitr.* Non eò quin cupiam quæ velis. Idem *Asin. sc. 1. a. 5.* Id eò dico, ne me thesaurum reperiſſe censeas. Idem *Aul. sc. 4. a. 1.* Id eò fit, quia hic leno agrotus incubat. Idem *Cure. sc. 1. a. 1.* Eò, inter-dum pro ad eum locum. Catull. *de com. Beren.*

— Eò famulum legarat.

¶ Quandoque ponitur pro ideò, vel propterera, ἵνα τοῦτο. Tetent. *in Eunuch.* Eone es ferox, quia habes imperium in bellus: *ibid.* Eò ad eam non admissa sum. ¶ Aliquando significat usque illuc. *Liv. 2.* Ipsa vestigia quærentem dominum eò deductura erant. ¶ Aliquando significat ad id, vel usque ad id, εἰς τοῦτο: ut apud eundem in proœcio operis, Quæ ab exiguis profecta initii, eò crevit, ut jam magnitudine labore sua. Sed dicimus, Eò magnitudinis, quod est, ad eam sapientiam, εἰς τοῦτο, οὐφίας. ¶ Eò, pro ad id, ut hoc eò spectat, eò pertinet. Cels. *lib. 8. cap. 11.* Multum autem eò confert & corporis & netvorum habitus. ¶ Eousque, in tantum, ἵνα τοῦτο. Valer. *Max. lib. 1.* Natam vitam eousque crevisse, donec cunctas dominationis sue partes inumbraret.

¶ Eòdem. Plaut. *Cure. sc. 2. a. 4.* Eòdem vos pono (i. Ibidem, vel eodem loco & numero.) ¶ Eopte, *ibid. sc. 3. a. 3.* Eopte illo infinito (aliás Eopse.)

¶ Eolus, varius. Gloss. intellige οὐρανός. ||

¶ Eōs. { ἥλως schachar. ήλες. GALL. Aurora, le point du jour, l'aube du jour. ITAL. L'aurora. GERM. Morgenröte, der herbrächend tag. HISp. Alva. ANGL. The break of the day. } Priori longa, à Græcis vocatur, quam nos dicimus Auroram. Ovid. 3. *Fast.*

Tres ubi luciferos veniens præmisserat Eos.

Idem 4. *Fast.*

Proxima vi tricem quum Romam inspexerit Eos.

¶ Tōüs, um. { ήλως. GALL. Oriental, d'Orient. ITAL. Orientale. GERM. Das zu dem morgen gehört / morgentlich. HISp. De Oriente. ANGL. Fast. ¶ Adjectivum est idem significans quod Orientalis, habetque primam syllabam indifferentem: quanquam s̄apīus producitur. Derivatur enim ab ήλες, dictione Græca, quæ illis auroram significat: quæ quanvis frequentius per n scribatur, invenitur tamen quandoque scripta per e. Productionis exempla nusquam non occurunt. Reliquum est ut aliquot exemplis doceamus posse breviari. Lucan. *lib. 5.*

Aut Arabum portus mercis mutator Eos.

Idem,

Claudimus Hesperias gentes, aperimus Eos.

Propert. *lib. 2.*

Sive illam Hesperius, sive illam ostendat Eous.

Virg. 1. *Aeneid.*

Configunt Zephyrusque, Notusque, & latus Eoisque Euris equis.

Ovid. 2. *Amorum.*

Gallus & Hesperis gentes, Gallus notus Eos.

Idem Eleg. 9. lib. 4. *Trist.*

Testis & Hesperia vocis Eous erit.

¶ Tōüs, substantivum, ήλως, prima vocali per s, unde primam syllabam corripit. Unus ex equis Solis. Ovid. 2. *Met.* Vide *Aethon.* Eōusque, vide Eo.

E p

¶ Epacrīa, ἐπάκρια, Attici agri oppidum, unum ex iis quæ à Cecropie in civitatis formam sunt redacta. Author Steph.

¶ Epactæ, ἐπακτῖαι, sc. ἐπιάκται, intercalares dies.

Epactra, piscatorum remigia. Rh. Bayf.

Epactres, piscatores. Idem. ¶

Epago, nis, ἐπάγω. Artemo navis, sive trochlea qua funes ductarii, & cætera navis armamenta explicantur: quâque majora onera & porta in navem attolluntur. Vitruvius Ergatas videtur appellare.

Epagōgē, es, ἐπαγόγη. Argumentationis genus ex concessis sensim laqueos tenens ad irretiendum eum, qui se semel interrogandum p̄buit aliis atque aliis percontationibus sese mutuo exipientibus. Vide Commentaria Budæi.

Epagris ἐπαγρις, insula una ex Cycladibus, quæ notiore nomine Andros appellatur, teste Plin. *lib. 4. cap. 12.*

¶ Epäila, vel epælia, ἐπαιλλα, vel ἐπαιλλα, aut ἐπαιλλα, bellaria, quæ à cœna apponuntur, ab ἐπι post, & αἰλλα, quod est βερμη,

¶ Epämīndās, ἐπαμīndās. Nobilis Thebanus, Polymni filius, singulati modestia, prudentia, & gravitate prædictus, rei militaris peritus, manu strenuus, animo maximus; adeò autem amans veritatis, ut ne ioco quidem mentiretur. Adhæc, multiplici artium cognitione eximus fuit. Nam & fidibus novit, & ad earum sonum accinere: qua in re præceptorem habuit Dionysium. Tibiarum autem artem ab Olympiodoro hausit, quemadmodum saltationem à Calliphrone. In Philosophia vero Lysis Pythagoræ operam dedit. Hic quum apud Leuctram Lacedæmonios plaga pestifera adeò affecisset, ut ex eo tempore Lacedæmoniorum opes corruerint, & principatum Græciæ amissum ultra reparare nequierint, dicere solebat, orbum se, non tam sine liberis mori, & ex se natam relinquere pugnam Leuctram. Hic post clarissima facinora edita, extremo tempore apud Mantineam, cùm acie instructa, & ducis optimi, & militis fortissimi officio

officio fungitur, spato, agresti telo, percussus iestu mortifero, relatusque in castra semianimis, requisivitā circumstantibus, salvusne esset clypeus: quum salvum esse flentes sui respondissent, allatum, veluti socium laborum gloriaeque osculatus est. Iterum quæsivit, essentne fusi hostes? quum id quoque, ut cupiebat, audivisset, evelli tum deinde spiculum jussit: arque ita multo sanguine profuso, in lætitia & in victoria mortuus est. Cujus morte Thebanorum vires ita hebetate sunt, ut non tam illum amisisse, quam cum illo interiisse omnes videcentur. Nam ante Epaminondam Thebani alieno imperio paruerunt, & post interitum ejusdem in servitatem pristinam revoluti sunt: ut manifestum sit, gloriam Thebanam cum illo natam, & cum illo extinctam fuisse. Vide Xenophontem lib. ult. rerum Graecarum.

Epanadiplosis, ἐπανάδιπλος. Figura est, quæ sit quum eadem dictio ne versus clauditur à qua exordium sumpsit. Virg. I. Aeneid.

Multa super Priamo rogatans, super Heclore multa.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, est repetitio sententiarum, ut iterum auditam aliud insidiat auditoribus. Cic. pro Rab. Libenter si esset integrum, profiteretur idem, Saturninum C. Rabirii manu interfectum, Nihil me iste clamor commovet. Et deinde subdit: Libenter, inquam, profiteretur, &c.

Epanaphora, ἐπαναφορά, Latinè, repetitio: figura est, quum ab eadem dictione plures sententiarum inchoantur: qualis est apud Virgilium in Gallo,

Hic gelidi fontes, hic mollia prata Lycori,

Hic nemus, hic ipso tecum consumerer avo.

Epanastrophe, ἐπαναστροφή, reversio est, quum recto ordine restituimus sententiam.

Epanconismos, ἐπανκονισμός, q.d. incubitatio.

Epanödös, ἐπανόδος. Schema est Διαροίας: quum ad id regredimur, unde semel discessimus: ut Principatus bonus, non autem qui in tyrannidem commutatur.

Epaonum, Besme, sive Pesme, in Comitatu Burgundiae, ubi Concilium est celebratum sub Sigismundo Burgundiae Rege.

Ephrōdītūs, ἐφρόδητος, Grammaticus, patria Chæroneus, Archiæ Grammatici alumnus, & discipulus, quem Modestus Ægypti Praeses sibi coëmit, cuique filium Pitelinum idem in disciplinam tradidit, quem ille Romæ instituit sub Nerone. Mortuus est hydropisi. Reliqua vide apud Suidam.

Ephphüs, ἐφφος, Jovis filius ex Io, qui Memphim in Ægypto condidit. Ovid. I. Metam. Postquam fabulam Iūs in vaccam conversæ recitavit, subdit:

Hinc Epaphus magni genitus de semine tandem

Creditur esse Iovis.

Epar, vide Hepar.

Eparchlā. { יְלִיחָה schiltón. ἐπαρχία. à Græcis dicitur, quam Latini provinciam, sive præfecturam appellant: unde,

Eparchus, ἐπαρχος, præses, præfetus, ab ἐπαρχη, impero. Erat Eparchi dignitas apud Græcos Imperatores media inter magnum pappiam, & magnum drungarium biglæ. Gloss. Meurs.

Eparchiotes, ἐπαρχιώτης, provincialis.

Eparitæ, ἐπαρχιæ, populi Arcadiæ, quorum civitas Eparis dici debet: non reperitur tamen id nomen. Steph.

Epectasis, ἐπεκτασία, dici potest porrectio: figura, qua in medio dictio nis litera, vel syllaba interponitur: ut, Induperator, pro Imperator. A verbo Græco ἐπεκτίνω, quod est porrigo, vel ulterius extendo.

Epensare, expensum ferre in rationibus factitandis. Bud.

Epenthēsis, ἐπενθήσις. Interpositio literæ, vel syllabæ ad medium dictio nis, ut longior fiat numero syllabarum, vel temporum. A verbo Græco ἐπενθίνω, quod est interserere: ut, Relligio, pro religio: alitum pro alitum.

Epcüs, ἐπεύς, nomen proprium Endymionis filii, & Paxonis fratri, qui primus in muralibus machinis equum reperit, qui & aries dicitur. Plin. lib. 7. cap. 56. quæ res locum fecit fabulæ, Epeum fabricato rem fuisse equi lignei quo Troia prodita est. Epeo timidior, Επεύς διελότερος, de magnopere pavido dicebatur: ab Epeo quopiam du etum, nota timidezis hominem.

Epei, ἐπεῖ. Populi in occidentali ora Peloponnesi, alio nomine Eli di citi, teste Plin. lib. 4. cap. 5. Cujus sententia etiam Stephanus subscribit.

Homerus tamen in Catalogo navium Epeorum urbem diversam facit ab Helide, quam videtur Epeorum juri subjicere. Vide Strab. lib. 8.

Epegegesis, ἐπεγέγερσις, enarratio, quum aliquid brevius, aut obscurius dictum, addita explicatione insuper dilucidamus.

Epha ἐφα, mensura quedam.

Epharmosis, ἐφάρμοσις, adaptatio, species computationis.

Ephēbūs, Pubes. { γυναῖκες, ηγετης. ἐφεβος. GALL. Jeune joun venceau, à qui commence à venir la barbe. ITAL. Giovaneito di prima barba. GERM. Ein jungling über vierzehn jaren / dem der erste bart / anfacht zuwachsen. HISP. Ioven, moço desbarbado. ANGL. A stripeling of xuyear. ex iwi, & ἐφεβος, pubertas. Juven.

Armenius Zelotes cunctis narratur ephebis.

Terent. in Andr. Nam is postquam excessit ex ephebis, Sosia, libertus vivendi fuit potestas, id est, postquam excessit ex ea ætate, qua pubem primò emisit. Cicero. I. de nat. deor. Athenis quum esset è gregibus ephborum, vix singuli reperiebantur. Suet. in Aug. c. 98. Spectavit assidue exercentes Ephebos.

Ephēbā, Pubettas. { נערוֹת neburim, טבּוֹת halumim. ἐφεβαι. GALL. Adolescence. ITAL. Giovaneità che commencia d'anni quindici. GERM. Das alter der angehenden jugent. HISP. Moedad. ANGL. Stryplinge age. Prima ætas adolescentia, & extrema pueritiae, tradit Donatus. Censorinus de die natali, cap. 5. ita distinguit, ut de cimo quinto ætatis anno, quum primùm pueritiam egredi sumus, diccamus μεταποίησο, hoc est, futuri ephebi: decimosexto ἐφεβοι: decimoseptimo ἐφεβαι, quasi ephebiam egressi.

Ephēbūm, ἐφεβοι. GALL. Le lieu où les adolescents s'exercent. ITA. Luogo dove s'esercitano i giovencini. GER. Das ort oder der platz an dem sich die jugent übt. HISP. Lugar donde se exercitan los mojos. Calepini Pars I.

ANGL. A place to yongement play or exercise yame in. Dicitus palestræ locus, in quo ephebi exercentur: de quo Vitruv. lib. 8. sic inquit, In dupli portico collocentur hæc membra, ephebium in medio: hoc autem est exedra amplissima, &c.

Ephēctici, Philosophi qui de rebus dubitant, Sceptici dicti, cunctatores, hæsicatores, nil deliberantes. Suid. Bud.

Ephēdrā, æ, ἐφεδρα, Dioscoridi. Herba est aliis nominibus caucon, & anabasis appellata. Nascitur ventoso ferè tractu, scandens arbores, & ex ramis propendens, folio nullo, cirtis omerosis, qui sunt junci geniculati. Hæc Plin. lib. 26. cap. 13. Hac mulierculæ utuntur ad vala lignea emundanda, pectinumque opifices ad buxi scabritiem expoliendam, vulgo Prelam vocant.

Ephēgēsis, ἐφηγησις. Causæ, vel judicij genus, quum accusabatur is, cui regione aliqua interdictum erat, ut exuli, aut homicidæ.

Ephēls, ἐφηλη. Tuberculum, seu aspredo cutis in facie, ex ardore Solis prognata.

Ephemerā, sive Ephemeris, ἐφημερα. Febris est unius diei, quam & Latini Diariam appellant, eo quod diei unius (quantum in ipsa est) spatio terminetur.

Ephēmeris, idis. Liber, seu commentarius in quem quotidiana acta referuntur. { ἐφημερησ. GALL. Registre & papier journal. ITAL. Giornale, registro. GERM. Ein denkbüchlein in welches tägliche handlungen verzeichnet werden. HISP. Historia que procede de dia en dia. ANGL. A register reckoning book wherein things daylie done be written. Liber in quo res gestæ per singulos dies scribuntur: Latine Acta diurna & Diarium dicitur, ab æri, & ἐπιηρ, dies. Mos fuit Romanis ut singulis diebus rerum suarum tabulam conficerent: unde Juvenalis accipit pro libro in quo diurnales divinationes erant.

In cuius manibus, cœpingua succina, tritis

Cernis ephemeras.

Propertius pro libro fœneratoris sumpsit, in quo summas pecuniae mutuatitiae fœneratitiaeque prescribit, ratiunculam per singulos dies expensi acceptique subducit, & lucra damnaque computat.

Me miserum, his aliquis rationem scribit avari,

Et ponit duras inter ephemeras.

Cicero pro Quintio, Discedens in memoriam rediit Quintius, quo die Roma in Galliam profectus sit: ad ephemeridem revertitur, inventus dies profectionis. Calendarium à Seneca dicitur: Adversaria à Cicerone. Vide Adversaria. Ephemeris, quid, & quomodo Latine? vide apud Gell. cap. 18. lib. 5.

Ephemerus, a, um, ἐφημερησ, diarius, diem durans. Hinc ephemera febris, ἐφημερησ παρετος.

Ephēmēron, ἐφημερησ. Animal nascens apud Hypanim fluvium, qui influit in Bosphorus, eodem quo nascitur die interiens. Aristot. lib. 5. hist. animal. Hinc natum adagium, Ephemeris vita, Εφημερησ ζωη, de iis qui statim emoriuntur, aut pereunt.

Ephēmēron, ἐφημερησ. Duarum herbarum nomen est Dioscoridi, quorum alteri folia tribuit lili, sed tenuiora, caulem parem, florem candidum, amarum, semen molle, radicem unam digitali crassitudine, odore non injucundo: traditque in locis præc pue opacis nasci. Hæc hodie herba esse creditur, quæ flosculos candidos gignit, gratissimi odoris, quos vulgus Lilia convallium appellat. Dictum autem ephemeton putatur, quod florem habeat fugacissimum, & qui unico die marcescat. Alterum ephemeris genus ab eodem Colchicum appellatur, à quibusdam etiam bulbis agrestis: sub Autumni exitum florē fundens croceo similem, folia habens pinguis quam bulbus, caulem semipedelam, semen rufum, radicem ex nigra rufescens, quæ desquamata intus albiset, succinumque lacteum fundat. Vulgus Canineam vocat, quod gustatum canes enescet. Quinetiam homines, bulbi similitudine more fungotum strangulat. Unde etiam ephemeron appellatum existimat, quod die uno perimat.

Ephestiades, vide Phestiades.

Ephēstīi, ἐφεσοι, à Græcis dii appellantur, qui à nobis Penates, & Lares, quod aris & focis præsidere putarentur. Appellatione enim τετικη, Græci focum, seu larem intelligent.

Ephēstris, idis, ἐφεσοι, vestis quæ supra arma indui solet. Bayfius putat eandem fuisse, quam Romani paludamentum appellant.

Ephēsus, { ἐφεσος vulgo. GERM. Toglie o Epheso. Urbs Ioniz, celeberrimo Diana templo clara, ab Amazonibus condita. Hoc templum ducentis viginti annis à tota Asia factum fuit, in solo palustri, ne terræ motus sentiret. In eo centum viginti septem columnæ fuerunt, singulæ à singulis regibus factæ, sexaginta pedum altitudine, inter quas triginta sex cælestæ fuerunt mito artificio. Hoc templum impensa non facilè aëstimanda ab Herostrato quodam (qui hac potissimum via sui nominis immortalitatem venabatur) incensum totum conflagravit, eadem Olympiade, qua Alexander Magnus natus fuit. Hæc urbs navale & portum habuit, & loci opportunitate multum crevit, & maximum citerioris Asiae emporium fuit. Ex Epheso Heraclitus cognomento Scotinus fuit, & Hermodorus, qui propter excellentiam ingenii, & doctrinæ, viræque probitatem in exilium missus fuit. Præterea Hippoñax poëta, & Parrasius pictor, & Apelles, & Alexander orator, & Theodotion Judæus, qui sacram Scripturam interpretatus est.

Ephesus, inquit Steph. urbs Ioniz clarissima: vel, ut Herodotus, Lydiæ, & portus in sinu. Dicta olim Trichia, & Onygia, & Ptelea (πτελαι, unde Pteleus, & Pteleates) & Sarmona, ab una Amazonum, quam & reginam, & Diana sacerdotem fuisse tradunt, & filiam habuisse Amazonem, à qua Amazones dictæ sint. Hæc civitas in loco cavo olim habitata, diluvium passa est: quo cum plurimi extinti essent, Lysimachus civitatem in eum locum, ubi nunc est, transtulit, & ab uxoris nomine Arsinoën vocavit: eo mortuo, pristinum nomen receptum est. In hoc diluvium Duridis elegans tetraphthon Stephanus recitat. Est & Ephesus insula Nili, ut etiam Chius, & Lesbos, &c. Stephan. Plaut. Mil. sc. 1. a. 2. Hoc oppidum est Ephesus. Ibidem, in Ephesum illam huc avehit.

Ephesinus, adject. ut Ephesina Diana. Cic. 3. Philipp.

Ephesius, ἐφεσος, adjectivum. Cicer. I. de Divin. Qua nocte templum

O O Ephesius

Ephesia Diana deflagravit. Plaut. Mil. sc. 5. a. 2. Ephesia Diana. Vide Diana. ¶ Ephesia litera, Εφεσια γραμματα. Dictum videtur de iis, qui mita felicitate, tanquam divina virgula, quicquid optarent, asperguntur. Aiunt enim, Ephesis notulas quasdam & voces magicas facit, quibus utentes in omni negotio victores evaderent.

Ephetae. Plut. in Solon. Ephetae, judices Athenis.

¶ Ephetinda, εφετιδα, ludus, quando pila alio protenditur, aliorum autem jacitur: ab εφεται immitto. ¶

Ephialtes, εφιαλτης, à nostris dicitur incubus. Est autem morbus quiescentes in lecto plurimum infestans, quem veluti ingenti pondere nobis superincubente premi videtur. Dictus δων οφάλτας, hoc est, à condescendo sive insilendo. Generatur autem, ut nonnulli medicorum tradiderunt, ex voracitate & cruditate; evaporatione scilicet in caput redundantem. ¶ Dictus est etiam hoc nomine quidam ex Neptuni filiis, qui quam singulis mensibus novem digitos ericeret, in tantam altitudinem evaserit, ut statuta sua fœtus unum cum fratre Oto superis bellum inferret: quapropter à Jove fulmine ictus ad inferos est detrusus. Virg. in Culice,

Nam vietus sedet immanis serpentibus Otus

Devinctus, mortuus procul afficiens Ephialtem.

¶ Ephialtia, vel Ephialtion, pœnia, quod adversus ephalten sit remedio. ¶

EPHIPPIA, orum, propriè tegmina, seu stragula, quibus equi sternuntur, vel sellæ equis ad insidendum imponuntur. ¶ έπιχαρ. επιται, δων οφιτης. GALL. Selles, ou autres couvertures de chevaux, comme housses & autres choses, harnois. ITAL. Selle di cavalli, è simili ornamenti. GERM. Sattel. HISP. Sillas o cubiertas de cavallos. ANGL. Horse harness. ¶ Cato, sive Varrone, sive alius quisquis is est, qui de liberis educandis librum conscripsit: Mihi pueru modica fuit una tunica, & toga sine fasciis calceamenta, e quibus sine ephippio. Horat. in Epist.

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.

Vide Mart. Epigr. 86. cap. 14.

Ephippiati equites, qui ephippia habent in equis. Cæsar 4. bell. Gall. Non eorum moribus turpius, aut inertius habetur, quam ephippiis uti: itaque ad quemvis numerum ephippiatorum, quamvis pauci, adire audent.

Ephippiati equi, quibus sellæ imponuntur propter molliorem vestitam. Vide in dictione Strata.

¶ Ephod, amicum quod supra aliam vestem induebatur, sacerdotibus in V.T. usitatum, leve & tenuer ex lino pro vulgaribus, sed pro summo Sacerdote ex aureo filo. ¶

Ephorus, έπορος. Historicus fuit Cumæus, Isocratis auditor, & discipulus Theopompi: cuius vitam & scripta vide apud Suid. ¶ Ephori item apud Lacedæmonios, magistratus ejusmodi fuerunt, quiles apud Romanos Tribuni plebis, qui à Theopompo sic oppo- siti Regibus sunt, ut apud Romanos Consulibus Tribuni. Ut enim à Consulibus ad Tribunos provocare quisque poterat, sic Lacedæmonii à Regibus ad Ephoros. Satis constat ab Ephoribus Reges alias ejusmodi fuisse, alias interemptos. De iis Plutarch. in Lycurgo, & in Ari- stide, & in Agide. Olim pro ministris Regum fuerunt: paulatim deinde omnem potentiam in se transferentes, ad id licentiae pervenierunt, ut sensim à Rege magistratum proprium constituerent, nomine Ephoriam. Ita dicti δων οφορος, quod est intueri, quod ad civitatis salutem oculos intentos haberent.

¶ Ephpheta, Mare. 7. 34. Dominus noster surdum & mutum curaturus dixit έφορος, quod exponitur Διοριζοντα, adaperite. ¶

Ephydrōn, έφυδρος. Herba, quæ & equisetum, & hippuris, & anabasis appellatur. Vulgus Prelam vocat. Vide Hippuris.

Ephyta, vulgo Coranto, urbs Peloponnesi, in ipso sita Isthmo, quæ alio nomine Corinthus dicta est. Ephyra autem nomen accepisse volunt ab Ephyra nympha, Oceanii & Tethys filia: cuius meminit Virg. 4. Georg. & Lucan. lib. 9.

Aut Pelopis latis Ephyren erumpere regnis.

Ephyraeus, α, um, έφυραιος, hoc est, Corinthius. Propertius.

Non ita complebant Ephyrae Laidos ades.

Lucan. lib. 6.

In sedis castris, Ephyraaque mænia servat.

Virg. 2. Georg. Ephyraeus per quinque syllabas extulit,

Illusas auro vestes, Ephyraaque ara.

¶ Fuit & alia ejusdem nominis urbs in Eipo, aliisque rursus in finibus Thessaliam: item aliae nonnullæ, quas vide apud Steph.

Ephyra, adis, quæ ex Ephyra. Claudius de bello Getico.

Scilicet Argolicas, Ephyreia de que puellas

Cœperat & pulchras iam fastidire Lacanas.

¶ Epi, επι, est præpositio Græca, quæ significat cum genitivo in, supra, apud: cum accusativo ad, versus: denique cum ablativo in, penes, sub, &c. Est frequens in compositione, & in multis vocabulis, quæ Latinus sermo admisit. Sequente vocali, solet abjici, & si ea vocalis sit aspirata, etiam in φ mutari. ¶

Epidilos, έπιδηλος, genus febris est ex pituita frigida, vel virtea, puræfactaque. Nomen dedit ei placidi pellacia Ponti subdola, quam Græci ἡπιδηλος, quoniam agitatum ex tranquillo difficultissimum efficitur, vel δων οφιπτικης απειλης, quod blandè, ac modice calefaciat.

Epidæs. Naves vectoribus solùm transvehendis accommodatae. Ulpius. l. 1. §. igitur præpositio, ff. de exerc. act. Quædam enim naves onerariae, quædam (ut ipsi dicunt) έπιστάτæ sunt. Et plerosque mandare loco ne vectores recipiant: & sic ut certa regione, & certo mari negotientur. Bayfius: Epidæs, inquit, dictæ, ut opinor, quasi epibatides, ad epibatas solùm, id est, vectores trajiciendos. Et fortasse legendum apud Jureconsultum, epibatides.

¶ Epibaterium. Scal. lib. 3. poët. cap. 106. Quam quis longam post peregrinationem, aut diurno postliminio in patriam reversus esset, certa die civibus convocatis aut habebat orationem, aut canebat carmen. Id poëmatis genus έπιστάται dicebatur.

Epbætz, έπιστάται. Sunt bellatores in re naval. Hincius de bello Alex. Capta est una hostium quadrigemis, depresso est altera: alteraque

perturbata: deinde omnes epibatis nudatae. Idem lib. de bell. Afric. Ibi que Getulis remigibus, epibatisque complet. Dicti epibatæ δων οφιπτικης, hoc est, à condescendo: unde etiam generaliter eo nomine omnes intelliguntur, qui navim condescendunt, ut aliquo cœlum vehantur.

Epibathæ, ε, έπιβαθη. Scalæ nauticæ, quibus in navim condescendit.

Epicamison, tunica. L. g. b. ¶

Epicaumæ, atis, έπικαυμα. Oculi ulcus crustosum, sordidum & impurum, humore foedo jugiter effluente. Ita dictum à quadam adustio- nis similitudine.

Epicedium, έπικεδιος. GALL. Chant de deuil. ITAL. Verso funebre.

GERM. Ein lied das man bey einer leich zu ehren dem abgestorben singt.

HISP. Versos funebres. ANGL. A verse of doulour. § Carmen est,

quod in laudem defuncti, corpore nondum humato, cani solet: altera nenia, vel monodia dictum. Quod verò corpore jam sepulto, tumulo inscribitur, dicitur epitaphium. Epicerides, έπικεριδæ, vir Cyrenensis, qui ob singularem suam in populum Athenensem liberalitatem, amplissimis vicissim ab isto honoribus est affectus. Vide Demosthenem in Oratione ad verstas Leptinem.

Epicharmus, έπιχαρμος, Philosophus Syracusanus, Pythagoræ auditor, Tityri (ut Suidas scribit,) vel Chimæ filius, vir multa eruditio- nis clarus, comedix author. Horat. lib. 2. Epist. 1.

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

Scriptis de natura rerum & medicina commentarios. Hujs mentionem facit Cic. lib. 1. Tusc. quæst.

Epichermata, έπιχερεμα, quæ dicantur, ostendit Quint. lib. 5. cap. 10. his verbis: Epicherema Valgius aggressionem vocat: Cellus autem indicat non nostram administrationem, sed ipsam rem, quam aggredimur, id est, argumentum quo aliquid probatur sumus, etiam nondum verbis explanatum, jam tamen mente conceptum, epicherema dici. Quidam epicherema rationem vocat. Cic. melius rationem. Item c. 14. e iusdem libri, Epicherema autem nullo differt à syllogismis, nisi quod illi & plures habent species, & vera colligunt ex veris: Epicherematis verò frequentior circa credibilia est usus.

Epichrista, έπιχρισμ, apud Galenum in eundem ferè usum accipiunt, quo circumlitones, quas Dioscorides έπιχρισμ, & έπιχρισμ ap- pellat, à circumlinire, quod est expolire. Nam & in pictura circum- litonem vocant, quum operibus jam perfectis, manus admovetur ultima, quæ illa ipsa properanter, lambenteque penicillo circumle- gat, atque revisiter.

Epichysis, έπιχριση, vafis genus, teste Varr. lib. 4. de ling. Lat. è Græcia primū adiectum, nomen habens δων οφιχριση, ab infundendo. Unde nonnulli etiam Infundibulum hoc nomine appellant.

Epici, έπικη, Italiae populi. Steph. in έπικη.

Epicharismæ, tis, pars erat fabulae postrema. Quæ enim olim fabule recensebantur publicè, ad demulcendos spectatorum animos, qui tæ- dio longæ narrationis jam languebant, in fine priusquam dimittentur, cithareddus aliquis prodibat, & quod auditoribus præludebat, epicitharisma vocabatur. Hinc apud Terrull. lib. ad vers. Valent, proverbii loco ponitur Epicitharisma post fabulam. Dictum έπικε- ριση, sicut έπικεριδæ, aut έπιφόρημα.

Epicnemidii, έπικενειδæ, pars Locorum. Vide Ozola.

Epicænum, έπικενος. GALL. Mescal. ITAL. Mescalato. GERM. Vermisch.

HISP. Mescalado. ANGL. Mixed, or mingled. § Græcis idem est quod promiscuum. Unde epicænum genus à Grammaticis appellatur, quod sub uno articulo promiscue utrumque significat sexum. Interest autem inter genus commune, & epicænum, quod in genere communi & homines sunt, & pecora; in epicæno pecora tantum. Quis autem hujus generis sit usus, intelligi potest hoc modo: Nomina enim brutorum animalium, quæ sub una terminatione & marem significant, & fœminam, aut faciæ sexum discernunt, aut difficile: si facile ma- rem à fœmina distinguas, erunt communis generis, duobusque de- clinabuntur articulis, ut hic & hæc bos. Si difficile, erunt epicæna, unoque erunt contenta articulo, quem ex terminatione depre- hidimus: ut passer, epicæni generis est sub articulo hic, quia termina- tionem sortitur masculinam: aquila item epicæni generis est sub articulo hac, quia terminationem habet fœmininam. Quint. lib. 1. e. 4. Nec statim diligentem putabo, qui promiscua, quæ & epicæna dicuntur, ostenderit, in quibus sexus uterque per alterum appa- ret.

¶ Epicombia, έπικομβια dicebantur, quæ Imperator festo coronatio- nis, vel nuptiarum die spargebat in populum.

Epicormion, mensa coquinaria. Eust. Lex. gr. b. ¶

Epicerasis, έπικεραση, temperantia humorum.

Epicrocum, Genus vestimenti croceo colore infectum, tenue & pelle- cidum. Author Festus.

Epicætus, έπικετη. Nomen Philosophi Stoici, qui ex Hieropoli Phry- giæ urbe originem ducens, Romæ Epaphroditæ cuidam Neroni familiari servivit, atque ad Marci usque Antonini tempora pervenit. Domitiano autem imperante, ejus dominatu offensus, Româ Hieropoli migravit, ratus verum esse quod est apud Tragicum, patriam esse cujusque ubi quis recte ageret. Tanta verò apud omnes homines ejus vita admiratio extitit, ut Lucianus Syrus Epicæti lucem sicut fætilem tribus drachmarum millibus, ob ejus autoritatem vni- nesse tradat. Scriptis Enchiridion, opus utile, quod Angelus Politianus Latinum fecit.

Epicurus, έπικερη, ejus sectæ author fuit, quæ ab eo Epicurea dicta est. Summum bonum in voluptate ponebat, non tam in voluptate corporis, quemadmodum Aristippus, sed in voluptate animi, hoc est, in absentia dolorum omnium. Dialecticam damnabat, quod Philosophiam simplicibus verbis affirmaret posse comprehendendi. Deorum providentiam è rebus humanis tollebat. Huic Lucianus tantum tribuit, ut non dubitet affirmare, Epicurum reliquorum omnium Philosophorum lumen obscurasse, quemadmodum Sol suo splendore aliorum coelestium corporum claritatem obtenebat. Traditur fuisse continentissimæ vita: nomen tamen illud voluntatis,

in

in qua sumnum bonum ponebat, effecit, ut ab eo homines voluntarii, Epicurei dicantur.

|| Epicureus, a, um, ad Epicurum pertinens. Epicuti se^ctator. ||

Epicurius, aliud adject. pro Epicureus. Author l'riap.

Ut credas Epicurios citari.

Phaleucium est.

Epicūs, a, um, īm̄ḡ, adjectivum est, deductum à Græco nomine īn̄o, quod carmen significat, & propriè Hexametron: unde Epicus poëta, īm̄n̄os, dicitur carminis heroici scriptor. Cic. de opt. gen. Orat. Itaque licet dicere & Ennius summum epicum poëtam, si cui ita videtur, & Pacuvium tragicum, & Cœcilius fortasse comicum. Epicum poëma. Cicer. de opt. gen. Orat. Poëmatis enim tragici, comici, epici, melici etiam, ac dithyrambici, quod magis est, tractum nomen à Latinis, suum quodvis est diversum à reliquis. Vide Cœl. Rhodig. lib. 17. cap. 20.

EPIDĀMNVS, sive Epidamnum, īm̄duμ̄, vulgo Durazzo. Oppidum in ea parte Macedoniae quæ Adriatico mari incumbit, tritisimo è Græcia in Italiam trajectu nulli non cognitum. Epidamnum dictum ab Epidamno rege Barbarorum. Sed Romani eò coloniam deducentes (inquit Plin. lib. 2. cap. 27.) Dyrrachium dicere maluerunt propter inauspicatum nomen Epidamni, tanquam à damno dicatur Epidamnum. Ad quod alludens Plaut. in Men. sc. 1. a. 2. inquit, Ne mihi danum in Epidamno duas: tanquam nomen inditum sit Epidamno, quod illuc nemo sine damno divertat. Legit ibi Passerat. divortitur. Idem Plaut. ibid. Quamobrem Epidamnum venimus. De hoc Lucanus lib. 10.

Ad campos Epidamne tuos.

Appianus sic habet, Epidamnus rex urbem condidit, quæ ab ipso nomen assumpit. Hujus ex filia nepos Dyrrachius portum urbi adiecit, quod Dyrrachium appellatur.

Epidamnius, a, um. Plaut. Men. sc. 6. a. 5. Epidamni cives. Ibid. sc. 1. a. 2.

Epidamnia, sive Epidamna natio hominum, potatores, palpatores.

Idem sc. 6. a. 5. Epidamnienses subvenite cives.

Epidaphne, īm̄daphn̄, urbs insignis Syriae, ad Orontem fluvium, una eorum, quæ Tetrapolim efficiunt: alio nomine Antiochia appellata, ab Antiocho Selēuci Nicanoris patre. Epidaphne vero dicta à Daphne vicino suburbano, quod lucum habebat amoenissimum octoginta stadiorum, & fanum Apollinis, cum Dianæ delubro. Julius Cap. Verum posteaquam in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnem vixit. Ammianus, apud Daphnem amœnum illud & ambiriolum Antiochiæ suburbanum.

Epidaurūs, īm̄daw̄, sive Epidaurum. Urbs in Peloponneso, Aesculapii templo celeberrima: de qua Plin. lib. 4. cap. 5. in Sarronicō (inquit) Epidaurum oppidum, Aesculapii delubro celebre. Fuit hic Podalirii & Machaonis parens, medicus maximus & doctissimus, obque artis præstantiam in deorum numerum relatus, quem Apollinis filius existimatus esset. Vetus ei dicavit anguem, quod multa huic animali remedia insint, ut scribit Plin. lib. 19. cap. 4. Inde fertur, Romanos, quum gravi pestilentia laborarent, consultoque oraculo juberentur Aesculapium Romanum advehere, triremen cum Legatis ea de causa Epidaurum misisse. Verum quum Epidaurii deum opferum à se inviti dimitterent, ferunt illis cunctantibus ingentem anguem ad Romanorum triremem adnavisse, seseque in puppi in gyrum complicuisse: quem illi Aesculapium arbitrati, magna cum veneracione Romanum adverterunt. ¶ In Epidauro, pro Epidauri. Plaut. Cure. sc. 1. a. 2. & sc. 1. a. 3. & sc. 4. a. 4. Ibidem, Salvus cum advenis & Epidaurum, &c. In illa fabula frequens Epidauri mentio est. ¶ Hoc etiam nomine dicta fuit urbs Dalmatiae, ad Illyricum mare sita, de qua Lucanus lib. 2.

Illyris Ionias urgens Epidaurus in undas.

Pausanias & Straboni Lymira cognominata, quod sit portuosa: diruta à Gothis, è cuius ruinis Ragusia juxta ædificata. Raph. Volaterranus.

EPIDEMIA, est accessus ad civitatem aliquam observari plerunque solitus. Hæc Budæus in Pandect. Epidemiam vocant medici morbum populariter vagantem, sive populariter sparsum.

Epidemici, de quibus titulus est apud Justinianum, sunt hospitiorum metatores in urbe, hoc est, qui in valvis januarum faciunt inscriptiones, quibus significatur quis in ea domo sit hospitarius; nam īm̄duμ̄, idem valet, quod ad civitatem in rem præsentem venio. Hæc Alciat. in 3. poster. lib. Codicū. Meminit & Cœlius lib. 7. cap. 24.

Epidermis, is, īm̄deμ̄. Cuticula est exterior in animantis corpore è vera cute veluti efflorescens, adeò tenuis, ut vel atterendo, vel scalpendo facile possit lacerari. Nomen inde habet, quod īm̄ n̄ īm̄deμ̄, hoc est, super veram cutem sita sit.

Epidicticon, īm̄deμ̄. Causa genus est apud Rhetores, à Latinis laudativum dictum, quod præcipue in laudando & vituperando versetur. Ad verbum transfertur Demonstrativum. īm̄deμ̄, enim Latinè est demonstrate. Cicer. de Orat. Dulce igitur orationis genus, & solntum, & effluens, sententiis argutum, verbis sonans est in illo epidictico genere.

Epidipnides, īm̄deμ̄. Sunt epulæ quæ in extrema ecena, vel prandio adferuntur: unde etiam proprio quodam epitheto, scilicet epidipnides vocantur. Mart. lib. 11.

Hinc seras epidipnidas parabit.

Epidromides, īm̄deμ̄. Plagorum funiculi sunt, teste Polluce, quibus retia panduntur contracta, & retrahuntur expansa: ita dicti quod retium plaga per ea discorrant. Plin. lib. 19. cap. 1. usus est ablative epidromis, velut à nominativo epidromos, vel epidrome. Vidiwus (inquit) plaga tantæ tenuitatis, ut annulum hominis cum epidromis transirent. In quibusdam tamen exemplaribus veteris legitur, epidromibus.

Epidromus, īm̄deμ̄. Veli genus quod in puppi panditur. Naturæ Mezanam vocant. Sunt enim tria velorum genera: Acation, quod maximum præcipuumque navis velum est: Dolon, quod supra actionem attollitur, quum maxima celeritate opus est: & Epidromos, quod circa puppim tenditur. Author est Julius Pollux.

Epigāmīa, a, īm̄ḡ, connubium, affinitas cum aliis gentibus. Epigenes, īm̄ḡ, nomen Philosophi Byzantini. Item Poëtæ ejusdam Comici, cuius fabulæ recententur à Suida.

Epigastrion, īm̄ḡ. A rei anatomicæ peritis vocatur extima totius ventris pars, totumque illud quod intestina tegit, ex cute, adipe, musculis octo, & peritoneo compactum, totum illud spatium comprehendens, quod est à cartilagine mucronata, nothisque costis, usque ad ilia, atque ad ipsum usque os pubis. Cels. lib. 4. cap. 1. Abdomen appellat.

|| Epigeum, īm̄ḡ, ad verbum, quod est supra terram: ut apogeum, īm̄ḡ, remotum à terra. ||

Epiglōssis, seu Epiglottis. Lingula est quæ asperæ arteriæ meatum obstruit, ne cibus, aut potus per cesophagum ad pulmonem descendat. { īm̄ḡ. GALL. Languette ou petite langue, comme celle qui garde que ce qu'on boit & mange ne tombe és poumons. ITAL. La linguetta che cuopre il collo à la bocca del polmone. GERM. Das Zäpfchen im hals so die Luftröhren beschließt. HISP. El gatillo. ANGL. A little tongue as that which keepeth meat to pass into the wide pipe. } Plin. lib. 11. cap. 36. Tonsilla in homine, in sue glandulae. Quod inter eas uva nomine ultimo dependet palato, homini tantum est. Sub ea minor lingua epiglossis appellata, nulli ova generantium: Opera ejus gemina, duabus interposita fistulis: interior earum appellatur arteria, ad pulmonem atque cor pertinens. Hanc operit in epulando epiglossis, ne spiritu ac voce illæ meante, si potus cibis in alienum deerraverit trahit, torqueat. Altera exterior est, appellatur sanè gula, qua cibus atque potus devoratur. Tendit hæc ad stomachum, inde ad ventrem. Hanc per vices operit, quum spiritus tantum, aut vox commeat: ne restagnatio intempestiva alvi obstrepet.

Epigonatum, genuale. L. g. b. ||

Epigōnī, īm̄ḡ, dicti sunt authores secundi belli Thebani, quasi fœtus illorum, qui prium confecerant bellum. { GERM. Die anfänger des andern Thebanischen Kriegs. } Græcè enim īm̄ḡ, posteri appellantur. Inde Euripides tragicus fabulam hoc argumento compositorum, Epigonos inscripsit, quæ agi exposcebat voce magoæ scenicorum, & sonora. Ob hoc dixit Cic. lib. 1. Offic. quod hiltronies voce freti, agunt Epigonos, Medeāque. Errant qui existimant Epigonos aquid Strabonem esse populos, à quibus fabulæ nomen inditum sit: quum Epigoni dicti sint generali vocabulo omnes illi, qui ex diversis populis conflati, secundum bellum Thebanum, duce Alemaone confecerunt: quasi post geniti, & filii eorum, qui in primo bello ad Thebas mortem oppeterant. Nam ex Statii lectione constant nomina ducum, qui in eo loco occubuerunt: quorum filii ut mortem parentum ulciscerentur, communis consilio contra Thebanos iterum arma moverunt. Acceperant enim responsum ab Apolline, eam se civitatem expugnatos, si Alemaonem Amphiatri filium Imperatorem rei bellicæ fecissent. Igitur Alemaon exercitu ex Græcis collecto, contra Thebas duxit copias, acerrimeque commissâ pugnâ potitus est victoria, & Thebae captæ ac dirutæ sunt. { Epigoni etiam dicti sunt successores Macdonum veteranorum, qui sub Alexandro Magno ex Asiaticis fœminis solebolem suscepserant: quæ soboles (ut historici memorant, nomen habuit Epigonorum, qui in castris nati, in armis educati, à parvula ætate periculis exercitati, laboribus durati, prorsus invicti extiterunt.

EPIGRAMMĀ, tis: Epīgramma, seu Epigrammatum, i, dicitur inscriptio, vel superscriptio: δός ή īm̄ḡ, quod est superscribere. Cicero. pro Archia poëta: Quod epigramma in eum fecisset, tantummodo alternis versibus longiusculis. Idem Att. lib. 1. Epist. 11. Epigrammatis tuis quæ in Amaltheo posuisti, contenti erimus.

EPIGRAMMĀTOGRAPHUS, Epigrammatum scriptor.

EPIGRAPHE. { īm̄ḡ. ANGL. A title or inscription. } Titulus, inscriptio: item census, id est, dinumeratio civium: & lustrum.

|| Epigrus. Gloss. Isid. Epigri, clavi lignei sunt, quibus lignum ligare adhæret.

Epiicia, epilicia, epiaia, æquitas, summi juris moderatio. Bud. ||

Epiicidae, īm̄xid̄, vicus in tribu Cectopide. Steph.

Epilema, emplastrum, quod super lema, id est, voraginiem vulneris imponitur. Cath. ||

Epilepsia. { īm̄n̄p̄ia. GALL. Mal caduc, le mal saint Jean, epilepsie. ITAL. Male caduco. GERM. Die fallende sucht oder siechtäg. HISP. Got a coral. ANGL. The falling sickness. } Morbus est, quem Latini comitialem appellant, propterea quod comitia dirimeret, si quis eo, in campo fuisset correptus. Epilepsia autem nomen à Græco īm̄n̄p̄ia, deductum est, quod in eo capiantur, & vinciantur sensus, adeò ut à mortuis nihil absint. Nam unà cum convulsione totius corporis Principes cerebri operationes auferuntur, toto videlicet cerebro, vel duobus ejus præcipuis ventribus affecto. Hinc etiam īm̄n̄p̄ia, hoc est, sacrum morbum quidam ex Græcis appellarent, quod cerebrum sanctissimum nostri portionem, quoddamque mentis veluti sacellum, peculiariter infestet. Quidam etiam Herculeum, ab Hercule, quem morbo huic obnoxium fuisse tradunt. ¶ Qui hunc morbum patientur, epileptici, īm̄n̄p̄ia, dicuntur.

Epileucadii, īm̄luk̄d̄, urbs post Acarnaniam. Steph.

EPILOGIS MVS, īm̄loḡ. Cogitatio, computatio: à verbo Græco īm̄loḡ, quod est excogito, & rationem subduco.

EPILOGUS: Peroratio, conclusio, postrema orationis pars. { īm̄loḡ. GALL. Conclusion. ITAL. Conclusione. GERM. Die beschlussred. HISP. Conclusion. ANGL. A conclusion. } Cicero. 4. Tusc. Numeriam Rhetorum epilogum desideramus? Rhetores tripartitum epilogum faciunt, constantem enumeratione, amplificatione, & commiseratione. Per enumerationem fit rerum repetitio, quæ Græcè dicitur ἀνακιφαλασσει, id est, recapitulatio: per amplificationem concitantur animi auditorum: per commiserationem flectuntur ad misericordiam.

Epinachus, īm̄n̄p̄, nomen proprium viri: & Latinè, facilis expugnatæ dicitur.

Epimanion, supermanicale, ornatus manicae sacerdotis, in dextro brachio, cui intexta effigies Servatoris. L. g. b. || Epimēdōn, ἐπιμέδων. Cauis est non magnus, hederae foliis denis duodenisve, neque florem, neque fructum ferens, radice tenui, nigra, gravi odore. Romani *Vindictam* appellant.

Epimelas, gemma candida est, nigricante superne colore. Plin. lib. 37. cap. 10.

Epimelia: Agrypnia, cura, vigilia. Capella. ||

Epimēlis, idis, ἐπιμελής. Mespili genus est, mali magnitude, folio tantum minore, pomum ferens rotundum, esculentumque, fundo in latitudinem resimo, astringentis naturae, & tardè maturescentis. Galenus τριγχηγος vocari testatur, à tribus granis, sive ossibus quæ in se continet.

Epimenia, xenia, dona data per singulos menses post novilunium. Cath. ||

Epimēnidium (ut Plin. lib. 27. cap. 9. scribit) est tertium bulbi genus, cibis gratum, angustius folio, minusque aspero quam ceteræ scilicet species.

Epimēnides, ἐπιμενίδης. Poëta Epicus fuit, patria Cretensis, teste Apul. lib. 2. Florid. qui à patre Agiasarcho in agrum ad custodiendum pecus missus, in quadam antro obdormivit annos LXXV. Unde emanavit proverbium, ultra Epimenidis somnum dormisti, τόπος οὐ πεποιηθεὶς λανθάνειν. In eos dictum, qui perpetuum agunt otium. Lucianus in Timone. ¶ Epimenidium corium. Επιμενίδης δέκα. De re deposita, miraculique loco servata. Hic idem Atheniensibus pestilentia laborantibus dixit, civitatem purgari oportere. Itaque quum rogatus eò venisset, jussit oves albas atque nigras apud Ateopagum immolari: Revertens deinde domum, oblata ab eis pecuniam retinuit. Meminit hujus Plato in 1. & 3. de Legibus, & Plut. in Solone.

Epimētheus, per quatuor syllabas, ἐπιμενθεύς, à poëtis Japeti filius fuisse fertur, & frater Promethei, qui ingenio valens, hominis statuam primus ex luto finxit: qua re indignatus Jupiter, cum vertit in simiam, atque in insulas Pithecusas relegavit. Hic pater fuit Pyrrhae uxoris Deucalionis, quæ ab illo Epimethis dicitur. Ovid.

*Inde Promethides placidis Epimethida dittis
Mulcer, &c.*

Vide infra de Prometheus, Pandora, & Pithecusis insulis.

Epimōnē, Græca vox: Latinè, perseverantia. { ἐπιμονή. GALL. Perseverance. ITAL. Perseveranza. GERM. Verzug oder Beharrung. HISP. Continuacion, perseverancia. ANGL. Perseverance, steadfastness. } Figura, quando ad majorem affectum denotandum in eadem dictione perseveratur, ut Virg.

sic sic iurat ire sub umbras.

Hæc etiam Epizeuxis, ἐπίσεξις vocatur.

Epimythion, ἐπιμυθῖος. Fabula est expositio, ejusque utilitas, ut quum apologi rationem & sententiam auctores mythologici atexant: ut suū apud Æsopum appendices fabularum, quasi fabulationes. Budæus.

Epīnsciā, orum. { ἐπινίκια. GALL. Vers, louanges, feste & célérité qu'on dit, chante, ou fait pour la victoire gagnée, comme les feux de joie. ITAL. Fuochi & feste per le vittorie. GERM. Ein feier oder gesang so man auch freuden eines erlangen figs hält. HISP. Cantos o juegos publicos hechos per alguna victoria, como fuegos de alegría. ANGL. Verses or songs of triumph. } Græci vocant celebritates pro parte victoria, ab ini & nō: cuiusmodi sunt ignes nocturni, pyramque quæ ad primum statim victoriæ nuntium in testimonium publicæ lætitiae accenduntur: solennes præterea supplicationes, & aliae id geniū solennitates, quibus partæ victoriæ gaudium solemus testati. Sueton. accipit pro carminibus in laudem victoris compositis, in Nerone. Sequenti, inquit, die lætum inter lætos cantaturum epinicia, quæ jam nunc sibi componi oportet.

Epīnyctidēs, ἐπινύκτιδες. Pustulæ minutæ, seu vari, dicti à nocte, in qua maximè proveniunt. Julius Pollux: Epinyc̄tis, pustula sublivida, modicè tumescens, & plena sanguinis in tibiis, & pedibus. Accipitur etiam pro oculorum morbo. Plin. lib. 20. cap. 6. Illitis foliis sanantur & ambusta, & epinyctides: ita vocatur uleus aciem visus habetans, & in angulo oculi perpetuo humore manans. Ubi vereor ne ἐπινύκτιδες, dicere hinc debuerit. Quidam codena nomine appellant pustulas liventes, ac noctibus inquietantes, Gallicè, fistule lacrymale.

Epipedon, superficies, ἐπιπέδη, qui est super solo, planus, à πίδη, solum. ||

Epiphānēs, ἐπιφανῆς. Cognomen Antiochi regis, qui Antiochiam Syriæ urbem condidit, quæ etiam à cognomine ejus Epiphania appellata est. Dictus Epiphanes, quasi illustris, à rerum gestarum claritate. Epiphānīa, ἡ, ἐπιφάνεια. Apparitio, seu manifestatio dicitur, ἀπό της ἐπιφάνειας, hoc est, ab apparendo. Inde Epiphānīa, orum, à Christianis dicuntur festa, quæ nos Apparitionem Domini vocare possumus. Hieron. Dies epiphaniorum Græco sermone sic vocatur. Quod enim apud nos apparitionem, vel ostensionem dicimus, Græci epiphiam vocant. Hoc autem ideo, quia Dominus noster eo die Servator apparuit è tenebris. Licet enim olim natus esset ex Maria, & triginta annorum expleset ætatem, tamen ignorabatur à mundo. Epiphania quoque vocatur, quum latitudo mensuratur cum longitudine. Vide in dictione Gramme.

Epiphania, ἐπιφάνεια, urbs Syriæ juxta Raphaneas, in confinio Aradi, ubi natus est Euphrates Stoicus: altera Ciliciæ: tertia Bithyniæ: quarta juxta Tigrim. Vocata est etiam Arcesicerta, utpote ab Arcesio condita. Stephan. Epiphania, non solum Epiphiam, usurpat Cæsarius lib. 8. cap. 7.

Epiphōnēmā, ἐπιφωνήμα, rei narratæ, vel probatæ summa acclamatio. Epiphonematis post rem narratam exemplum est apud Virg. lib. 1. Æneid.

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Post rem autem probatam, apud Cic. pro Ligario, Quorum igitur, Cæsar, impunitas tuæ clementiae laus est, eorum te ipsorum ac crudelitatem acutæ oratio. ¶ Dicitur etiam epiphœma, clausula arguta,

quæ in fine posita aurem ferit, quales plerumque solent esse clausulae quæ epigrammata claudunt.

Epiphorā, ἐπιφορά, morbus oculorum, quem vulgo Lacrymam vocant, quum descensus humoris cujusdam mordacis oculos angit: ἀπό της ἐπιφοράς, hoc est, ab inferendo. Plin. lib. 20. cap. 2. Caro peponum epiphoris oculorum, & doloribus imponitur. Colum. lib. 6. cap. 16. de magudati: Eadem radix contusa, & cum oleo lentilicæ inuncta, vitium colorum expurgat, epiphoram suppressit, polenta conspersa multa aqua. Dicitur & de aliis membris. Plin. lib. 20. cap. 13. Testium verò epiphoris cum ramis laureæ teneris adeo peculiaris est, &c.

Epiphyllis. Gl. ἐπιφύλλις, racemos. ||

Epiplōōcēlē, ἐπιπλωκέλη. Herniæ species, quum omentum descendit in scrotum. Vide Enterocèle.

Epipolæ, ἐπιπλοα, regiuncula prærupta, juxta Syracusas. Steph. Vide Euryalus, & Labdalon.

Epipoli, ἐπιπλοα, vide Euryalus.

Epirhēdium, vehiculi genus non dissimile bennæ: compositum monumen ex iwi, & rhabda. Juven. Sat. 8.

— tritóque trahunt epirhedia collo.

Epirüs, ἐπιρροα. Regio est Græcia, in qua olim Pyrrhus regnavit: hec primum Molossia dicta est, & à Chaone Heleni fratre Chaonia, nunc verò Albania vocatur. Quondam urbibus populisque fuit frequentissima, sed à Romanis subacta, quum saepius deficeret, penè in solitudinem redacta est. De ea multa Strab. lib. 8. Ovid. 8. Metam.

Misit atros, quanto maiores herbida tauros
Non habet Epirus, &c.

Terminatur Epirus à Septentrione, Macedonia: ab Oriente, Achaea: ab Occidente, Ionio mari. In ea sunt civitates Nicopolis, & Ambracia.

EPÍRÖTÄ, ἐπιρρώμη, qui est ex Epiro. Liv. lib. 2. decad. 5. Martius & Attilius ad Gitane Epiro oppidum decem millia ab mari quum ascenderent, consilio Epirotarum habito, cum magno omnium assensu auditum sunt.

Epīrōticūs, a, um, ἐπιρρωτικός. Cicer, Attic. lib. 12. Hodie tuas litteras expectabamus matutinas: erunt fortasse alteræ pomeridianæ, nisi te Epīrōticæ litteræ impedian, quas ego non interpellō. Epīrōticæ boves, qui ex Epiro sunt. Varr. 2. de re rust. cap. 5. Transmarini Epīrōtici non solum meliores totius Græcia, sed etiam Italia. Epīrōtici mala, ἐπιρρωτικά μῆλα, dicuntur quæ in Epiro Græcia regione nascuntur: à nostris dicuntur orbiculata, à figura orbis in rotunditatem circumacti. Plaut. Amph. Tellus Epīrōtica vidit Cadnum, &c.

Epīschidion. { ἐπισχίδιος. GALL. Coin pour fendre le bois. ITAL. Conio da fender legni. GERM. Ein wegg mit dem man das holz spalt. HISP. Cuña ó cuño para hender. ANGL. A wedge to cleave wood. } Apud Vitruv. accipitur pro cuneo quo ligna finduntur. Nam γίγαντες Græci est findere.

Epīschinum: Supercilium. Tertull. Turn.

EPISCOPATUS, ἐπισκοπή. Episcopi munus & dignitas. ||

Episcopūs. { τῷ ποτίσθετος. ἐπισκόπη. GALL. Evêque, Prelat qui a la surintendance en quelque lieu. ITAL. Vescovo. GERM. Ein Bischoff oder auffsäher. HISP. Obispo, Prelado de Iglesia. ANGL. A bishop. } Magistratus nomen fuit apud veteres, cuius officium erat panis & ceterarum rerum quæ ad cibum pertinent, curam habere, ut colligi potest ex verbis Arcadii, ff. de munere, & honorib. Latinè interpretatur Speculator, ab ἐπισκοπεύσαι, quod speculator significat, vel considero. Unde etiam hodie ad Antistites translatum est, quod illorum præcipue munus sit, gregis sibi commissi vitam explorare. Hac voce usus est Cicer. lib. 7. Epist. ad Attic. Vult enim (inquit) Pompeius, me esse, quem tota hæc Campania, & maritima ora habeat Episcopum, ad quem delectus & negotii summa referatur.

Episcopūm. { ἐπισκοπεύσαι. GALL. Maison Episcopale, Evêché. ITAL. Vescovato. GERM. Eines Bischoffshoff/die wohnung eines auffsäher oder wächters. HISP. Obispado, morada del Obispo. ANGL. A bishop's house or mansion place. } Episcopi habitatio dicitur: sicut Prætorium appellatur, ubi Prætor ius reddit.

Episcopūs, a, um: Exploratorius, speculatorius. { ἐπισκόπης. GALL. Brigantin. ITAL. Brigantino. GERM. Das zu dem auffsäher oder wachen gehört. HISP. Barca para espias, bergantin. ANGL. Belonging to an espiall, a brigantine. } Cic. ad Attic. Quinto Non, descendens ab hortis Clunianis in phaselum episcopium, id est, navim exploratoriam.

Episcopor. Alanus: Evangelizare misit me Dominus, non Episcopari. Epispāsticā, ἐπισπαστική, medicamenta quæ pertinent ad ulcus purgandum, pùisque extrahendum: dicta à verbo Græco ἐπισπάσω, quod idem est quod attraho.

Epistatēs. { ρώσοι τοι ben méchék. ἐπιστάτης. GALL. Grangier, procureur de maison, homme d'affaires. ITAL. Castaldo, procuratore. GERM. Ein schaffner. HISP. Mayordomo, procurador. ANGL. A steward, a baily. } Græcè dicitur qui à nobis villicus, procuratōrque, ac præpositus rei faciendæ vocatur. In foemino genere, Epistata, villica dicitur, quæ præst diligerter familiæ rusticæ: qua voce utitur Cato de re rust. cap. 56.

Epistemonarches, doctrina Ecclesiastica Præful. L. g. b. ||

EPISTÖLÄ, a. { γένος σέφηρ. ἐπιστόλη. GALL. Epistre, missives, lettres. ITAL. Epistola. GERM. Ein sendbrieff. HISP. Carta mensajera. ANGL. A missive, a writing. } Litteræ: ἀπό της ἐπιστολῆς, quod est mittere, quia ad absentes mittitur. Plaut. in Epid. Quia quotidie ipse ad me ē legione epistolæ mittebat. Idem in Pseud. Herus me tibi salutem multam voluit dicere: Hanc epistolam accipe à me, hanc me tibi jussit dare. Miles lenoni epistolam conscriptam mitit. Ibidem sc. 2. a. 4. Ne epistola ulla uspiciat sit in aedibus. Idem Asin. sc. 1. a. 4. Libri de rebus per epistolam quæsitis. Gell. e. 3. lib. 12. Vide quid hæc epistola narrat. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 4. Peregrinæ allata epistola. Idem Asin. sc. 1. a. 4. Epistola olim non nisi transversa charta scribebatur, sed Cæsar primus formam mutavit. Vide Suet.

In Cas. cap. 50. Cit. Quinto fratri, lib. 1. Illud quod est epistolæ proprium, ut is ad quem scribitur, de his rebus quas ignorat, certior fiat, prætermittendum esse non puto.

Epiſtoleus, epistolæ scriptor, & magister. Item Optio Protocarabi, qui secundas tenet. L.g.b. ||

Epistolium. { iωνιδιαν. GALL. Petites lettres, petites missives. ITAL. Epistle. GERM. Ein sendbrieflein. HISP. Pequeña carta mensajera. ANGL. A little letter. } Parva epistola, Catullus,

Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium.

Epistolaris, c, quod ad epistolam pertinet. { iωνιδιαν. GALL. Des appartenances, ou servant aux missives. ITAL. Cosa pertinente à lettere missive. GERM. Das zu einem sendbrief gehör. HISP. Cosa perteneciente à carta mensajera. ANGL. That belongeth to writings. } ut Epistolaris charta. Mattialis lib. 14. Hieronymus, Neque enim epistolaris angustia evagari longius patiebatur.

Epistomium, iωνιδιαν, dicitur instrumentum illud æneum, quo in fontibus ora salientium obturantur, vertibulum in medio pertusum habens, quod admittit, vel arcet aquam. Galli sua lingua Robinet vocant. Hoc etiam instrumento utimur ad vinum ex dolio hauriendum. Seneca ad Lucil. Epist. 87. al. 86. Nisi aquam argentea epistomia effuderint, & adhuc piebeas fistulas eloquor. Varro lib. 3. de reruſ. Quum & aqua calida & frigida ex orbe ligneo, mensaque quam dixi in primis radiis esse, epistomis versis ad unumquenque actum, sic ut influat in convivium. Vitruv. lib. 10. de hydraulicis organis loquens: Accepit epistomium pro eo obturaculo, quod in musicis organis spiritum continet, & laxat ut opus est. Motione, inquit, vestrum vehementiore spiritus vehemens compressus, epistomiorum aperturis influit, & replet anima canales.

Epistomizo, contineo, suffræno. Bud. ||

Epistropheus, iωνιδιαν, à rei anatomicae peritis dicitur prima ex septem colli vertebris, omnium ut latissima, ita & tenuissima, duplum habens concavitatem, capitum convexitatem, sive processus recipientem: cuius articulationis beneficio caput ad latera circumagit. A quo usu vertebra hæc epistropheus appellatur, à verbo Græco iωνιδιαν, quod inter cætera significat Converto, circumago.

Epistrophus, iωνιδιαν, Nobilis fuit Phocensis, Iphiti Naubolidæ filius, qui una cum fratre Schedio Phocensibus præfuit in bello Troiano. Author Homer. in Catalog. navium.

Epistrophæ, iωνιδιαν. Rufiniano figura est λίξις, quum eadem in verba plures desinunt sententia. Rutilius tamen Lupus hanc inter schemata sententiarum refert, epiphorâmque appellat.

Epistylium. { כוֹתֶרֶת chothéret. iωνιδιαν. GALL. Le chapiteau d'une colonne ou pilier. ITAL. Capitello. GERM. Ein deckel oder Knopf so man oben auf ein sauf setzt. HISP. Chapitel. ANGL. The chapter of a pillar, à little pillar set upon a greater. } Capitellum quod super columnam ponitur. Corpus enim columnæ, scapum vocant: fundatum, basim: illud vero quod columnæ superponitur, epistylium appellant. Vide multa de epistylis apud Vitruvium.

Epynalœphæ, iωνιδιαν, figura est dictionis eadem cum synæresi, quâ duæ syllabæ, iisdem litteris remanentibus, in unam conglutinantur: ut Ἀεριδem cervam, apud Virgilium, pro Ἀεριδem. Huic opponitur diæresis, qua una syllaba in duas resolvitur: ut Sylæ, trisyllabum, apud Horatium, pro dissyllabo Sylvæ. Inter epynalœphen & synalœphen hoc interest, quod synalœphe propriè fiat in diversis dictionibus, prima sequentis dictionis vocali ultimam præcedentis absumente: ut, Cartagh' Italianam. Epynalœphe vero non nisi in eadem sit dictione: nulla litera percunte, sed duabus tantum in unam coalescentibus.

Epitalium, iωνιδιαν, urbs Tryphaliz. Steph.

Epitaphium, ii. { iωνιδιαν. GALL. Epitaphe, l'écriture qu'on met sur une tombe. ITAL. Epitafio di sepoltura. GERM. Ein grabschrift. HISP. Epitaphio. ANGL. An epitaphio, or scripture on a grave. } Dicitur inscriptio quam sepulchris incidi videmus in laudem defunctorum: quale est illud apud Virg. in Daphnide,

Daphnis ego in sylvis, hinc usque ad sydera notus,
Formosus pecoris custos, formosior ipso.

Item illud apud Ovid. in Epist. Phyllidis,

Phyllida Demophoon letho dedit, hospes amantem:
Ille necis causam præbuit, illa manum.

Dictum epitaphium, quod humato jam corpore, in rō mōphō, hoc est, in sepulchro soleat inscribi. Nam quod cadavere nondum humato in defuncti laudem accinebatur, Epicedium dici consuevit.

Epitasis, iωνιδιαν, in Comœdia vehementissimus actus, qui catastrophæ præcedit, in quo omnia quasi fervent & æstuant inter spem & metum. Apud Grammaticos etiam pro exaggeratione sumitur.

Epithalamium, iωνιδιαν, Sacer hymnus, qui in nuptiis canitur. Nam iωνιδιαν, Græcis idem est quod conjugalis. { Epithalamium propriè canebatur à virginibus, cum jam nova nupta in lecto viri collocata esset.

Epitheca, iωνιδιαν, est additio, impositio. ||

Epithemata, iωνιδιαν. Medicamenta sunt, quæ parti affectæ adhibentur, paniculo, aut linteo illita: ita dicta à verbo Græco iωνιδιαν, quod est imponere.

Epitherapeusis, ubi non emendatio dicti atrocissimi, sed confirmatio ponitur, recte dixisse, cauſa subjecta cum quadam acrimonio. Alconius.

Epithesis, is, iωνιδιαν, præter vulgatas illas apud Græcos significaciones, quibus pro impensione, sive aggressione sumitur, apud Jurisconsultos etiam usurpatum pro inscriptione quadam apposititia, in contumeliam fraudem alicujus facta. Ulp. I. lex Cornelia §. 10. ff. de injur. & famosis libellis. Eadem pena ex Senatusconsulto tenetur is qui epithesin, aliudve quid, sive scripturam in aliquotum notam produxit.

Epitheton, iωνιδιαν. A Quintiliano dicitur Appositum, ab aliis Adjectivum, οὐκέ τοι iωνιδιαν νῦν τετραγωνός, hoc est, ab eo quod substantivo apponatur. Epitheta tribus de causa nominibus adduntur: Discretions, ut:

Phrygia molimur montibus Ida.

Est enim & Ida Cretæ mons. Proprietatis, ut:

Terribili implexum seraque & dentibus atris.

Ornatius, ut:

Alma Venus.

Differat autem epitheton ab antonomasia, quod illud nunquam solum ponitur, sed nomini proprio alicujus adjicitur: antonomasia autem per se proprii nominis vice ponitur.

Epithymia, æ. { iωνιδιαν. GALL. Concupiscence, desir. ITAL. Concupiszenza, voglia ardente, brama. GERM. Begird. HISP. Codicia. ANGL. Concupiscence. } Latinè dicitur concupiscentia, desiderium: à verbo iωνιδιαν, quod est concupisco.

Epitimia, iωνιδιαν. Fama uniusculiusque integra, nullâ infamia notâ labefactata. Utitur hac voce Modest. in l. scire, D. de tut. & curat. Si quis (inquit) à parentibus prohibitus fuerit tutor esse, neque creari hunc oportet, & si creatus fuerit, nec recusaverit, prohiberi cum esse tutorem, manente epitima, hoc est, famæ integritate. Huic opponitur æximia, hoc est, infamia, vel ignominia.

Epitögium, genus pallii quod supra togam ferebatur. { GALL. Mantua, casaque. ANGL. An hoode, that covereth the sholders. } ab ixi, & toga. Quint. lib. 1. cap. 5.

Epitömē, es & Epitoma, æ. { iωνιδιαν. GALL. Abbregé. ANGL. An extract or short draught. } Breviatum, abbreviatum, abbreviatio, à verbo Græco iωνιδιαν, quod est abbrevio. Cicer. ad Attic. lib. 13. Epitomen Bruti Cællanorum velim mihi mittas. Eadem lib. 12. In Bruti epitoma Fauniorum scripsi quod erat in extremo.

Epitonía, orum, iωνιδιαν, ab iωνιδιαν, sunt instrumenta, quibus funes intenduntur, rotâ instructa & puteis adplumbata, eo ordine, ut terni & quarterni simili aquam eodem ex putco haurire possint, funiculo per rocam dimisso. Ulpian. l. 17. §. 5. D. de a. empt. Castella plumbea putci, opercula puteorum, epitonia fistulis adplumbata, aut quæ terra continentur, quamvis non sint affixa, ædium esse constat. Hotomanus in Lexico.

Epitoxis, apud Vitruvium in catapultæ descriptione, i. cavus qui sagitam recipit.

Epitrachelium, collarium Patriarchæ, & Archidiaconi. Codin. Lex. gr. b. ||

Epiträgas, iωνιδιαν, piscis genus, à foedo hirci odore ita dictum.

Epiträgi, iωνιδιαν, vermes vitibus infesti: ita dicti quod hircorum more vitium frondes prærodant.

Epiträpēzīa, iωνιδιαν, dicuntur generaliter mensis apta, quæ sunt vascula & potoria & escaria: vel, ut loquitur Gell. cap. 1. lib. 4. Vascula poculenta, & esculentæ: ab ixi, & τραπέζῃ.

Epitrítus, iωνιδιαν. Pes ex quatuor syllabis constans, quarum una semper ab iis tribus discrepat. Est autem in quadruplici differentia. Primus constat ex iambo & spondæo: id est, ex prima brevi & tribus longis: ut Sacerdotēs. Secundus ex trochæo & spondæo: id est, secunda brevi, aliis longis: ut, cōditōres. Tertius ex spondæo & iambo: id est, tertia brevi, aliis longis: ut, harēdītās. Quartus ex spondæo & trochæo, id est, ex quarta brevi, cæteris longis: ut, Prænestinus. Epitritis etiam, proportio dicitur, cōtinens aliquem numerum, & ejus partem tertiam: ut quatuor epitritis proportionem habent ad tria: duodecim ad novem: quadraginta ad triginta. Gell. cap. 14. lib. 18.

Epitrochâsmus, iωνιδιαν. Figura est sententiarum, teste Aquila, quæ plura inter se distantia velociter percurrimus, eo consilio ut adversarium perturbemus. A verbo iωνιδιαν, quod est velociter percurro.

Epitropæs, iωνιδιαν. Schema est Alcestias, teste Rutilio, quum rei alioqui vehementer confidentes, judici permittimus, ut quemadmodum illi visum fuerit, constitutus, eique nos paritaros pollicemur. Rufianus epitropen esse ait, quum alicui figuratè permittimus, ut faciat quod velit, quum tamen id minimè sentiamus: profectus exemplum ex 4. Æneid.

I. sequere Italiam ventis, pete regna per undas.

Ibi enim Dido, quamvis liberum abitum Æneæ permittere videatur, te tamen ipsa maxime dehortatur, difficultatem ei & pericula ob oculos ponens: dicta epitrope, à verbo Græco iωνιδιαν, quod est rem alicujus arbitrio permitto: Latinè, concessionem vocare possumus.

Epityrum, iωνιδιαν, genus est edulii, Sicilia frequentius, quæ Italia, teste Varr. lib. 6. de Ling. Lat. Plaut. in Milite, Si unum epityrum edam apud illum, esuriens insanè. Quidam existimat cibi caseati genus esse, ab eo quod Græci μέλι, caseum appellant. Quibus apertere refragatur Columellæ authoritas lib. 12. cap. 4. qui epityrum in olivis conditura genus esse docet, in Græcis civitatibus potissimum usurpatum, docetque rationem qua id fieri soleat. Idem sentit & Cato, qui lib. de re ruf. cap. 119. ejus confectionem prescribit his verbis Epityrum: album, nigrum, variumque sic facito. Ex oleis albis, nigris, variisque nucleos ciicito, sic condito: concidito ipsas: addito oleum, acetum, coriandum, cynamum, fæniculum, rutam, mentham. In orculam condito: oleum supra fiet: ita utitor. Sunt qui hoc conditura genus epityrum vocate malint, itaque tam apud Catonem, quæ Columellam legendum censeant: vocis originem repentes à Piryri olivæ genere, conditura hujusmodi aperte. Verum hi parum diligenter Catonis verba videntur expendisse, qui non ex certo quopiam olivæ genere, cui pyritis nomen fuerit, epityrum, sive epityrum fieri docuit: sed ex quavis oliva, tam alba, quam nigra, aut varia. Columella quoque ex paufia, vel orchite ante maturitatem decerpta conficiendum præcipit, nulla piryris facta mentione. Potius itaque iis assentiendum putaverim, qui genus hoc conditura λόγῳ πιτύρη, hoc est, à furfure dictum existimat: cuius similitudinem quandam referre videntur tum cymini, coriandri, fæniculi, & lentisci semina, tum rutæ menthaque folia minima concisa.

Epitus, subscus est, & tabella annexens duo ligna.

Epizephyrii, iωνιδιαν, populi in extrema ora Italia, quæ olim magna Gracia dicta est: à Locris, qui Crissum accolunt finum, originem trahentes.

trahentes. Dicit Epizephyrii, quod supra Zephyrium promontorium inhabitarent. Vide Strab. lib. 6.

Epizeūxīs, έπιζεύχης. Combinatio, figura, quam dictio in versu absque medio aliarum combinatur. Virg. 9. Aeneid.

Me me adsum qui feci:

& apud Terent. in Andr. O Mysis Mysis.

Epizygīs, απίζυγης. Combinatio, figura, quam dictio in versu absque medio aliarum combinatur. Virg. 9. Aeneid.

Epobelīa, σέξτα pars multæ, quam accusator dabat, reo non convicto. Budæus.

Epocha, ἐποχή, intervalla dicuntur, quod in illis sistantur & terminantur mensuræ temporum. ||

Epodūs, vide Epos.

Epona, Dea equorum. Juvenal. Satyr. 8.

Epōps, ἐπόψ, avicula sordidissima est, cæque cristata, unde & ἀλεκτρὺς ἐπόψ, à Græcis appellatur. { ANGL. A lapwinke, à bastard or blak ploover. } Latini à sono quem edit, confusco nomine, Upupam vocant.

Epōptæ, ἐπόπται, in sacris dicebantur mystæ qui totum jam annum initiati, ad spectanda sacra admittebantur. A verbo ἐπόπτης, quod est spectare, sive inspicere. Unde & factorum inspectionem ἐπόπταιas Græci appellant.

Epōpē, εσ, ἐπωνή. Stephanus, Corinthiorum arx, quæ & Actocorinthus dicitur. Epope dicta, à verbo Græco ἐπωνόμας, quod est inspicere. Illinc enim fertur Sisyphus Jovem conspexisse Æginam rapientem.

Epōrēdīa, ἐπορείδια Ptolomæo, Ivrea, Salassiorum oppidum in Gallia transpadana, olim ex Sibyllinorum libroru oraculo à Romanis conditum, & ab Eporedicis (eo nomine Galli præstantes equorum dormitores sua lingua appellabant, Escuyers,) nominatum, ut non obscurè innuit Plin. lib. 3. cap. 16.

Epos, ἐπός, quamvis Græcis generale sit nomen, modò verbum significans, modò versum, καὶ ἐπόχη; tamen pro carmine heroico accipitur, quod & Longum Ennius appellavit. Diomedes, Epos (inquit) est carmen hexametron, divinatum terum & heroicatum humātumque comprehensio. Martialis,

Scribemus epos, cæpisti scribere, cessi:

Æmula ne starent carmina nostra tuis.

Horat. 1. Serm. satyr. 10.

foris epos acer

Vt nemo, Varius ducit molle atque facetum.

Epōdūs, i, ἐπωδή. Est genus carminis, in quo singulis versibus singulæ clausulæ subjiciuntur, & veluti accinuntur: idquæ ferè allo genere carminis, & plerunque breviori, cuiusmodi sunt pleraque apud Horat. Iambico dimetro post heroicum, aut trimetrum Iambicum statim succedente. Quint. lib. 10. cap. 1. Iambus non sancè à Romanis celebratus est, ut proprium opus: à quibusdam interpositus, cuius acerbitas in Catullo, Bibaculo, Horatio: quanquam illic epodos intervenire non reperiatur.

Epostracismus, lulus quo testulam aut lamellam, sive lapillum distinguunt super aqua æquoris, numerumque saltuum, quos facit, prius quam desidat, inceunt, victoriæ penes illum relictâ, qui saltuum multitudine supereret. ἐπισπαριπος. Hadr. Jun.

Epotica, primaria quæstio. Pap. ||

Epōto, as, arc: Potando exhaustio. { ἐπνίσσει. GALL. Boire tout, ne rien laisser. ITAL. Votar bevendo, bever tutto. GERM. Aufstricken, aussäufen. HISP. Vaziar beviendo, bever todo. ANGL. To drink out all at ones. } Plaut. Men. sc. 2. a. 3. Vino epoto, parasito excluso fortas. Martial. lib. 2.

Quaque Tyron toties epos a vere lacerna.

Plaut. Menach. Confecto prandio, vinóque epoto. Cicer. pro Cluent. Quem statim epoto poculo mortuum esse dixistis. Liv. 8. ab Urbe, Epoto medicamento suam ipsi fraude perierunt. Venenum epotum. Cic. pro Cluent. Epotus equus, pro sanguine equi epoto. Mart. lib. 1.

Venit & epoto Sarmata pastus equo.

Vide Plin. lib. 18. cap. 10.

Epuia, ἐπουία. Urbs quæ nunc Ambracia dicitur, priùs Paralia. Steph.

Epula, pro Epula, id vide. ||

Epūlæ, αριμ, quasi edipulæ. Sunt cibi in quotidianum hominum usum comparati. { οὐδεῖς μαθαμμιμ. σίλια. GALL. Viandes. ITAL. Vivande. GERM. Speiss. HISP. Manjar, à comida. ANGL. Daylie meat, or foode. } Cicer. 3. Philipp. Vino & epulis retentus & alc. à est: si epulæ potius quam popinae nominandæ sunt. Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Hic epulis leges hospitiisque dedit.

Plaut. Capt. sc. 1. a. 3. Quibus solebam menstruales epulas adipisci. Ibid. sc. 1. a. 4. Laridum atque epulas foveri jube. Idem Amph. Sacrificia quæ volebat ad epulum conduxit (i. re divina facta, vult prandere.) Senec. Epist. 74. Epulum capit manu. { Epulæ etiam bestiarum cibus quotidianus dicitur. Virg. 4. Aeneid.

epulæisque draconis

Quæ dabat.

Horat. 2. Serm. satyr. 3.

cui stragula vestis.

Blattarum ac rinearum epula, putrefacta in area.

{ Epulum vero propriè, publicum convivium significat, quale exhiberi solebat aliquando civibus vel à triumphantibus, vel in honorem magni alicujus civis mortui, vel in dedicatione templi. { τοντοῦ miscitbē. ιστον, τανδοχί. GALL. Banquet, festin. ITAL. Convito solenne. GERM. Ein banquet / ein herrliche offne malzeit. HISP. El combite publico. ANGL. A bankett, or deintie fare. } Juven. Satyr. 3.

Vnde epulum possit centum dare Pythagoreis.

Cic. pro Muren. Is quum epulum Q. Maximus Africani patru sui nomine populo Romano daret, rogatus est. Sed confunduntur quandoque: nam epulum pro privato convivio invenitur, & epula pro convivio publico & communis. Cicer. pro Gn. Plancio, Sepulchrum L.

Catilinæ floribus ornatum, hominum audacissimorum ac domestorum hostium conventu epulisque celebratum est. Idem de clar. Orat. Carmina in epulis cantata a singulis convivis de clarorum virorum laudibus. ¶ Epulam quoque in singulari numero veteres dixerunt, teste Festo Pompeio.

Epulōnes, dicti sunt apud antiquos, teste Livio lib. 3. bell. Maced.

Triumviri, quorum munus erat Jovi, cæterisque diis epulas instruere, διορθώνεις: Romæ (inquit) eo anno primum Triumviri epulones facti: hi epulas Jovi cæterisque diis instruendi potestatem habebant. Cic. de Arusp. resp. Patres conscripti, vosque Pontifices, ad quos epulones Jovis opt. max. si quid est prætermisum, aut commisum, afferunt: quorum sententia, illa eadem renovata atque instaurata celebratur. Aug. lib. de civit. assertuit, epulones perpetuos fuisse, qui ad auream Jovis mensam statuæ oppositam perpetui erant convivæ, ut mimorum potius & parasitorum contubernia, quam Dei sacra celebrarentur. ¶ Dicuntur etiam epulones qualescunque convivæ, qui epulis intersunt, quos etiam veteres Epulonos dixerunt, per secundam inflexionem. { ANGL. Gullyguttes, gluttons. } Inde Coëpulonus dicitur convictor, & iisdem epulis vellicens. Plaut. Persa: O mi Jupiter terrestris & coëpulonus.

Epulārī, est in convivio esse, seu convivari. { Λαχεῖας, στρεῖας. GALL.

Banqueter, manger en banquet. ITAL. Mangiar in convito. GERM.

Зáchen. HISP. Comer en combite. ANGL. To eat at feastes to banquet. } Liv. lib. 25. Vulgo apertis januis in propatulis epulatis sunt.

Cic. 2. de fin. Quum in voluptate sint qui epulentur. Idem de senect. Epulabatur igitur cum sodalibus omnino modice, sed erat tamen quidam fervor ætatis.

Epulārūs, participi. { οὐχίνας. Qui a fait bonne chere, qui a mangé & pris son repas. ITAL. Chi a mangiato. GERM. Der gezächt hatt.

HISP. El que a comido. ANGL. That hath made good cheere. { Cic. 2. Tusc. Post epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse.

Liv. lib. 5. bell. Pun. Epulatis vinoque satiatis.

Epulātōnis: Convivium, victus. Σισιάς. GALL. Banquetement. ITAL.

Il far de convito. GERM. Зáчунг/gasthaltung. HISP. Aquella obra de comer ò hazer combito. ANGL. A bancketting, a feasting. } Col. lib. 12. cap. 3. Quæ ad mensam quotidiana atque epulationem pertinent. Et Suet. in Calig. cap. 18. Qua epulatio Equiti Romano contra se hilarius avidiusque vescenti, partes suas misit.

Epulārīs, e, quod ad epulas pertinet. { Γεωργίας. GALL. De banquet, appartenant à festin ou banquet. ITAL. Chi ò che à vivande conviene. GERM. Das zu einer Зách/oder gastmal gehört. HISP. Cosa que se come ò pertenece à ella. ANGL. That belongeth to bankett. } ut, Epulare sacrificium: epularis sermo, qui in convivio fit. Cic. 2. de Orat. Quum essent ipsi à Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti. Apul. Jam illatis luminibus epularis sermo percrebuit. ¶ Epulares etiam vocabantur, qui in sacris epulabantur, ιπάτης. Varr. Dum epulares nocte epularentur.

Epulātōrūs, a, um, quod aptum est, ut in epulis comedatur. { οὐχίνης. GALL. Ce qu'on peut manger. ITAL. Cosa a mangiativa. GERM. Das zuspriss jüglich ist. HISP. Cosa que se puede comer. ANGL. That serveth for bancketting. }

Epulīs, ιπάτης. Dicitur quoties juxta dentes in gingivis caro excrevit, Paulus Ægineta parvum abscessum esse ait circa gingivas, qui nisi discutatur, suppurratur.

Epulo. Virg. 12. Aeneid.

Archetum Mnestheus, Epulonem obtruncat Achates.

Epulōtīcā medicamenta, ιπαλαληγά φάρμακα, à medicis appellantur quæ cicatricem obducunt. Nam ιπάτη, Græcis est, ad cicatricem perducere. Diose.

Epyrus, Alba filius, Rex Albanorum. Ovid. 4. Fast.

Epy, nomen urbis. Scribendum est Epy, ut supra.

Epylūs. Ovid. 4. Fast.

Propius est titulus Epylus alba ruis.

E Q

Epū, α: Equarius, Eques, Equester, &c. Vide Equus.

Epux, puellæ deformes. Novar. ||

Equapium, nonnulli appellant herbam, quam Latini olus attum nominant, existimantes ita transferri posse Græcam vocem, ιπατην.

Quum nomenclaturam apud idoneum scriptorem non facile reperias. Neque ιπατην, tam equinum, quam magnum, aut prægrande apium sonat. Nam ιπάτη, & βύς, in compositione sæpe vocabulorum significata intendunt, amplitudinemque & magnitudinem important.

Æquestrīs: vide Equus.

Equestris Colonia, Gallæ Belgicæ oppidum est, apud Plin. lib. 4. cap. 17.

Equestrium civitas, id est, Neviduacum, Nion, inter Genevam & Lausanam. ||

Æquicervūs, animal in Oriente habens cornua & jubes post collum descendentes usque ad scapulas, & barbam sub mento, unguis, & corpus ad cervi quantitatam, ιπάτηφ. Utitur hac voce Aristotelis interpres in lib. de Animalibus.

Æquidem, affirmativa conjunctio est. Certè. { Την αχ. γινεται. GALL.

Quant à moy, certes, certainement. ITAL. Da vero, certamente.

GERM. Ʒwar/jährer/worlich. HISP. Ciento, ciertamente, en verdad.

ANGL. Surelie, truelie. } Cic. de Amic. Evidem ex omnibus rebus quas mihi aut fortuna, aut natura tribuit, nihil habeo, quod cum amicitia Scipionis possit comparari. Imò evidem non postulasti occupare patrem. Plaut. Men. sc. ult. a. 5. Nusquam evidem deliqui. Ibid. sc. 2. a. 5. Evidem pol te miror. Idem Most. sc. 3. a. 1. Evidem Ecclor. Idem Men. sc. 2. a. 3. Credo æ: epiol evidem dormire Solem. Idem Amphit. Certè evidem nosfer sum. Id. in Milit. sc. 5. a. 2. Credo evidem te potesse eibere. Idem Pseuk. sc. 2. a. 5.

Nunc evidem fateor.

Ovid. 13. Metam. Sunt qui existiment compositum esse ab ego & quidem, quod frequentissime inventi sunt junctum cum verbis primæ personæ, ut apud Virg. 13. Aeneid.

equidem

equidem merui, nec deprecor, inquit.

Quo in loco equidem idem videtur significare, quod ego quidem. Hoc tamen nihil urget, quum semper in verbo primæ personæ singularis numeri, intelligatur nominativus *ego*. Præterea quum inventatur conjunctum cum verbis cuiusvis personæ in utroque numero, constat certè ubique non posse exponi per *ego*. Persius Sat. 5.

*Non equidem hoc dubites amborum fædere certo
Consentire dies.*

Ubi cum secunda persona conjunctum est. Idem etiam cum verbo tertia persona posuit Sat. 1.

per me equidem sint omnia protinus alba.

Plaut. Men. sc. 2. a. 3. Qyicum hac mulier loquitur? R. Equidem tecum (sup. loquitur.) Cicer. ad Attic. Sic ages igitur: equidem id erit proximum Clodiæ. Huc accedit quod interdum inventur simul positum in oratione cum *ego*, ut apud Salust. Ego equidem sic existimo. Quo in loco si velis equidem explicare per *ego* & quidem, ineptissimam confecceris peripatalogam. Satius itaque erit dicere equidem nihil aliud significare quam quidem.

¶ *quvs, ab /tr@. Latini mutabant w in q, aut c. Animal nemini non notum. { DID sus. ix-w@. GALL. Cheval. ITAL. & HISP. Cavallo. GERM. Ein roß oder pferd. ANGL. An horse. } Sunt qui ab æqualitate dictum putent, quasi æquum, detracta prima litera, quæ diphthongum efficiebat: quod equi pares eligi solerent, qui bigis, quadrigisque jungerentur. Sed hæc etymologia, ut plerique aliae, admundum videtur frivola.*

Hofstis equo pollens.

Ovid. Eleg. 10. lib. 3. Trist.

Vulnere tardus equi Nestor.

Idem 13. Metam.

Equum rigidos percurrere campos

Doctum.

Tibul. lib. 4.

Cloridos ales equus.

Catull. de com. Beren. Exerceri disco, pila, hastis, cursu, armis, equo. Plaut. Moſt sc. 2. a. 1.

Hoc utinam nitidi solis pranuntius ortus

Afferat admisso Lucifer albus equo.

Ovid. Eleg. 5. lib. 3. Trist.

equis alatis athera carpet.

Idem 3. Fast. Agite equi, facite sonitus ungularum appareant. Plaut. Men. sc. 1. a. 5. Neque te equo equus est ullus magis sapiens. Idem Aſu. sc. 3. a. 3. Muli pretio qui superant equos. Idem Aul. sc. 5. a. 5. Equum traducere. Quint. Ad equum reſcribere legionem. Cæſ. 1. de bell. Gal. Equo descendere dubio marte. Velleius.

legitimo qui que merebat equo.

Ovid. 3. Fast. Equus tuus speciosius instratus erit, quam uxor tua vestita? Liv. lib. 34. Me equos junctos jubere capere indomitos. Et, Equis juncis minari. Plaut. Men. sc. 2. a. 5.

Et quis equum, celeremue arcto compescere freno

Possit, & effusas tardo permettere habenas.

Tibul. lib. 4. ¶ Equo descendebant honoris cauſa. Senec. Epist. 65. Cic. de amic. Nemo est qui non equo, quo conſuevit, libentius utatur, quam intractato & novo. Idem in Verr. Eum nemo unquam sedentem in equo vidit. Virg. 2. Æneid.

& equorum agitator Achilles.

Ovid. 3. Metam.

Ut fremis acer equus, cum bellicus ore cruento

Signa dedit tubicen.

¶ Equorum alii gradarii, qui molli gradu, & sine succussura incedunt: contrà, successores fessorem frequenter inquietant. Alii dicuntur veredi, in cursu velocissimi, quibus majores usi sunt in venatione. ¶ Equus Troianus, proverbium de occultis latebris, conspirationibusque ad perniciem alicujus tendentibus. Cic. pro Muren. Intus, intus, inquam, est equus Troianus, à quo nunquam me consule dormientes opprimemus. ¶ Equis & quadrigis, id est, omni co-natu. Cicer. ad Quint. fratr. lib. 2. Sic ego qui in isto homine collendo tam indormivi diu, te mehercule laxe excitante, cursu corrigam tarditatem, cum equis, tum verò (quoniam scribis poëma ab eo nostrum probari) quadrigis poëticis. ¶ Velis, equisque. Cicer. 2. Offic. Cum his velis equisque (ut dicitur) si honestatem tueri ac retinete sententia est, decertandum est. Quo tamen in loco nonnulli malunt legere, Viris equisque. ¶ In planitiem equum, eis nōdior & iunior. Quoties quis ad id provocatur, in quo plurimum valet, quoque vel maximè gaudet. Equus in campo, tanquam in sua est arena. Lucian. in Capt. & Plat. in Theat. Translatum videtur à militia. Nam quoties res est pediti cum equite, pedes fugit campestria, sectaturque loca impeditiora. ¶ Equi senectus, iwws yñæus. Proverbium in eos dici solitum, qui præclarè rebus gestis in juventa, posteaquam consenserint, ad sordidas curas semet abjiciunt. Sumptum à generosis equis, qui senio fracti, in pristinum aut currum, aut aliud id genus opus detruduntur, olim in pretio habiti, dum integris vitibus essent. Plutarch. lib. Qui sacri, verb. Sacer. ¶ Equus stella: de qua Cicer. 2. de nat. deor.

*Huic equus ille jubam quatiens fulgore micanti
Summum contingit caput alvo, stellaque jungens*

Vna.

Ex Arato. Equus, machina bellica. Plin. lib. 7. cap. 56. Equum, qui nunc aties appellatur, in muralibus machinis Epeum ad Troiam: subaudi, invenisse dicunt. ¶ Equus emissarius, adagium est, quo significamus hominem libidini deditum.

¶ quā, in dativo & ablativo pluralibus equabus: Equini generis fœmia. { ιππος susah. lxx@. n. GALL. Iument. ITAL. Cavalla. GERM. Ein studt. HISP. Tegua. ANGL. A mare. } Ovid. 2. Metam.

Nobiliumque greges custos servabat equarum.

Ibid. lib. 9.

Nec vaccam vacca, nec equas amor urit equarum.

¶ quēs, gen. com. Insidens equo. { ιππος parásch. ixxd@. GALL. Chevaucheur, qui est à cheval, chevalier, homme d'armes, ITAL. Ca-

valliere, cavalcatore che è a cavallo, cavalliero, huomo d'arme. GERM. Ein reuter. HISP. Varon à muger à cavallo, cavallero. ANGL. A man of arms, an horse man, a knight. }

in neutrum conspicuendus eques.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

hoc dedimus nos tibi nomen eques.

Idem 2. Fast.

Piscaa vinc̄tus oliva

Abstulerat decies pramia victor eques.

Idem Eleg. ult. lib. 4. Trist. Plaut. Mil. sc. 5. a. 2. Neque eques, neque pedes praefectus quisquam tanta audacia est, qui aquæ faciat conſiderent, quām mulieres faciunt. Virg. 8. Æneid.

Interea pramissi equites ex urbe Latina.

¶ Sumitum quandoque pro equo. Virg. 3. Georg.

Impositi dorso atque equitem docuere sub armis

Insultare solo, & gressus glomerare superbos.

Vide Gell. cap. 5. lib. 18. & apud Cæſarem lib. 3. de bell. civ. Nuntiū per dispositos equites allati. Dixerat enim eodem lib. Mutatis ad celeritatem jumentis. Item, Eques quadrupe, pro equo quadrupede. Ennius apud Gell. loco citato. ¶ Equites pedatii, qui: Idem Gell. cap. 18. lib. 3. ¶ Equites etiam dicebantur à Romanis qui Equestrem dignitatem erant adepti, aut ex equestri ordine prognati: quorum ordo, quamvis dignitate Senatoria aliquanto erat inferior, proximam tamen ab illa obtinebat dignitatem. Neque solum dignitate, verum etiam censu distinguebantur equites à senatoribus. Census enim senatorius duplo major erat censu Equestri. Nam ante Augusti tempora census Senatorius erat octingentorum milium, hoc est, coronatorum xx. m. Census autem Equestris quadringentorum milium, hoc est, coronatorum x. m. quanquam postea pro arbitrio Principum sèpius auctus fuit census, & immunitus. Mart. lib. 8.

Vescitur omnis Eques tecum populisque Patrèisque.

¶ Eques. Tris genera loquendi Latini scriptores usurpant, eques, equestris ordinis, equesti loco natus, quæ utrum idem significant, an verò differant, & quatenus differant, considerandum. Eques, & equestris ordinis, idem sunt: nam & eques quicunque est, & dicitur, idem equestris ordinis est, & dicitur, & contrà. Quod si eques patre natus est equite, qui nunquam senator fuit, is equestri loco natus dicitur: sin patre natus est senatore, eques quidem, sed non equestri loco natus: qui porrò, quum eques fuisset, in senatum est allectus, eques non amplius dicitur, sed assumpto nobilitatis ordinis nomine, senator: ornamenta tamen retinet equestris, annulum aureum, & equum publicum. Itaque M. Cicero quum equite Romano natus esset, nunquam postea quam in senatum pervenit, eques appellatur, sed senator, atque ipse suis in scriptis, quum de ordine senatorio loquitur, nostrum appellat: quum de equestri, non item: is igitur non eques, neque equestris, sed senator, & senatorii ordinis jure dicebatur. Ac mihi venit in mentem, quod in quādam epistola scripsit M. Cæſ. ad Cicer. Noſtri, inquit, equites nisi acutius vidissent. Noſtri, ob eam causam dixit, quia utérque patre equite Romano natus erat. Potest igitur esse eques equestri loco natus, & eques non equestri loco natus. Itēque potest esse senator equestri loco natus, & senator non equestri loco natus. Cujus verò pater eques fuit, is si senator factus est, desinit appellari eques, & equestris ordinis; eadem tamen retinet insignia, nisi ea ignominiae causa notatus à Censoribus, amisit. Ex Aldi observationibus. ¶ Eques, pro ordine equestri. Mart. Epigr. 17. lib. 5.

Noſter eques (i. ordo equester.)

Et Suet. in August. cap. 18. & Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Plebe Senatus,

Parvaque cuius eram pars ego nuper eques.

Ibid. Eleg. ult.

usque à proavis vetus ordinis heres,

Non modò fortuna munere factus eques.

Idem Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Cum te delicta not antem

Praterii toris irrequietus eques.

¶ quēstēr, Equeſtris, & hic & hæc Equeſtris, & hoc Equeſtre: ab eques fit: Quod pertinet ad equitem. { itz@. GALL. De cheval, ou chevalier, des appartenances d'hommes d'armes, ou de gens à cheval. ITAL. Equeſtre, ciò che à cavallerie si conviene. GERM. Reuterisch, das zu den roffen und der reuterey gehört. HISP. Cosa de cavalleria. ANGL. Of an horse, that belongeth tho knighting or horsemen. } ut, Equeſtres copiae. Cic. 2. de fin. Equeſtris disciplina, 6. Verr. Equeſtris ordo, ad Brutum. Equeſtris ordinis princeps. Equeſtre verò ordinem itz@. m̄. ug, medium fuisse constat inter patrios & plebem: hi olim sub Romulo regibusque Celeres dicebantur, teste Plin. lib. 33. cap. 2. à Celere (ut quidam putant) Remi interfectore: deinde à flectendis equis. Flexumines vocitati: postea Trossuli, à Trossulo oppido Tusciae, quod id sine ullo peditum adjumento equites cepissent. ¶ Hujus ordinis ornamenta & insignia fuerunt, equus publicè datus, & annulus aureus. Census item ad hunc ordinem obtainendum requirebatur 40000. nummum: quæ omnia dignitas, splendor & ornamentum equeſtris ordinis dicebantur. Unde illud Cic. in Sextiana de quodam Gellio, Ornamenta confecit equeſtris ordinis, nomen retinet. Equeſtri statua donata Lælia (mox equo.) Senec. 15. de conf. ad Marc. Item Caius Cæſar juvenis. Velleius. Equeſtrium statuarum turma Romæ, ubi Velleius. ¶ Qui census & index illius ordinis, vide apud Suet. in Cas. cap. 33.

¶ quēstēr, um, erant quatuordecim ordines graduum in Orchestra, in quibus sedebant equites, itz@. Senec. lib. 7. de benef. Equeſtria omnia Equeſtrum Romanorum sunt. Et iterum, Sed quum in theatrum veni, si plena sunt equeſtria, &c. Sic popularia dicebantur, ubi plebs ipsa in theatro sedebat. Suet. in Domit. Et quia pars major intra popularia deciderat, quinquegenas tesseris in singulos cuncos Equeſtris ac Senatorii ordinis pronuntiavit.

¶ Equito, as: Equo iter facio. { בְּכָרֶךְ רַחֲבָה. itz@. ou, itz@. ougu. GALL.

· Chevancher, aller à cheval. ITAL. Cavalcare. GERM. Reitten.

HISP.

HISP. *Cavalgar.* ANGL. To be an horseback, to ride. } Horat. Serm. satyr. 3.

Ludere par impar, equitare in arundine longa.

CIC. pro domo sua, Quum is in illo nostro exercitu equitaret cum suis delectis equitibus. Idem 2. Tusc. Apud quos autem venandi & equitandi laus urget. Mactob. Satur. lib. 6. cap. 9. author est, itemque Gell. cap. 5. lib. 18. veteres etiam equitare, de ipso equo dixisse, & equitem pro equo nonnunquam acceptum inveniti. Lucil.

Nempe hunc currere equum nos, atque equitare videmus. Quanquam alii distinctionem post dictioinem equum, faciant, ut nos, sit accusativus, ad hunc modum:

Nempe hunc currere equum, nos atque equitare videmus: ut sit sensus, videmus equum currere, & nos equitare. ¶ Equitare in equo, apud Cicer. & Javol. D. lib. 9. tit. 2. l. ult. Equum tibi commodati: in eo cum tu equitares, & una cum plures equitarent. ¶ Hujus composita sunt, Adequito, Obequito, & Perequito, de quibus vide suis locis. ¶ Equitandi peritus ne canter, iurato noster. Sumptum à poëta quopiam, in eum qui profissus res serias versatur in nugis. Greg. Thol. in Epist. ad Eudoxium Rhetorem.

Equitari, passivè. Plin. lib. 8. cap. 18. Omnes autem in iis terris jumentorum dorso funguntur, atque etiam equitantur in præliis. De camelis loquens.

Equitatio, nis. { intréia, évasion, évasion. GALL. Chevauchement. ITAL. Esso cavalcare. GERM. Reisung/ritt. HISP. Obra de cavalgar. ANGL. A riding. } Plin. lib. 28. cap. 4. Equitatio stomacho & coxis utilissima.

Equitatus, us. Equitum manus & turmæ, ḥ Peditatus, copiæ. { rō iñm̄ḡ. GALL. Chevallerie, gendarmerie, gens à cheval. ITAL. Cavalleria. GERM. Ein reisiger zeug/oder reitung. HISP. Cavalleria, ò gente de cavallo. ANGL. A companie of horsemans. } Tacit. lib. 19. Nutantem exercitum vistor equitatus incursat. Idem lib. 33. Quintam ipsum equitum nomen saxe variatum est, in eis quoque qui ad equitandum trahebantur. ¶ Ponitur aliquando pro equitatione, sive equitandi actu. Plin. lib. 33. Fœmina equitatu arteri & aduri solet.

Equarilus, a, um, quod ad equum pertinet, ut Equarius medicus, qui equis medetur. { iñm̄ḡ. GALL. De chevaux, servant à chevaux. ITAL. Qualunque cosa che serve à cavalli. GERM. Das zu dem roß gehört. HISP. Cosa que sirve ò pertenece à cavallos. ANGL. That serveth for an horse. } Valer. Maxim. lib. ult. Herophilus equarius medicus, C. Marium septies consulem avum sibi vendicando, se extulit.

Equaria, & Equiritia: Magnus equorum grec est. { rō iñm̄ḡ. GALL. Un haras, un troupeau de chevaux ou juments. ITAL. Gregge de cavalli ò cavalle. GERM. Ein haussen roß. HISP. El hato de cavallos o yeguas. ANGL. A great flock of horses or mares. } Varro in Proœm. 2. de re rust. Quod & ipse pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, in Reatino equarias.

Equiferus, i. Equus ferus, id est, non mansuetus. { iñm̄ḡ. GALL. Cheval sauvage. ITAL. Cavallo selvatico. GERM. Ein wild roß. HISP. Cavallo bravo, fiero, y sylvestre. ANGL. A roylde horse. } Cujusmodi in Septentrionalibus regionibus nasci, author est Plin. lib. 8. cap. 15. Idem lib. 26. cap. 6. In primis efficax equiferorum sanguis. Et ibid. cap. 10. De equiferis non scriperunt Græci.

Equimentum, merces quæ datur pro admittance equi. { oμόδος ἡπιτείας. GALL. Le salaire d'un estallon qui a sailli une jument. ITAL. Prezzo del stallone, che cuopre una cavalla. GERM. Der sohn so man gibt/wann man den hengst zu der stadt gelassen hat. HISP. Iernal de garanón cavallo. ANGL. The reward of a stallion that has loppes a mare. } Varr. An si equum emisses quadrupedem, ut meo asino Reatino admitteres, quantum poposcisses, dedissem equimenti?

Equile, stabulum equorum. { iñm̄sueis, iñm̄sueia. GALL. Estable à chevaux, écuyrie. ITAL. Stalla de cavalli. GERM. Ein roß stall. HISP. Cavalleriza ò estable de cavallos. ANGL. An horse stable. } Sicut ab ovo, ovile. Varr. de re rust. lib. 2. cap. 7. suader frænos in equili suspendere, ut oculi equulorum consuescant videre eorum faciem, & è motu crepitus audire. Suet. in Galig. cap. 56.

Equinus, a, um, possessivum, quod est equi, quod pertinet ad equum. { iñm̄ḡ. GALL. De cheval, qui est d'un cheval. ITAL. Di cavallo, cavallino. GERM. Rossin/oder des dass ross ist. HISP. Cosa de cavallos. ANGL. Of an horse. } Horat. in principio de arte poët.

Humano capiti cervicem pitor equinam.

Iungere si velit.

Idem 2. Epist.

Vt or permisso, candaque pilos ut equina

Paulatim vello.

Virg. 10. Æneid.

Ære caput fulgens, cristaque hirsutus equina.

Equisessor, is. { φιττ. GALL. Cavallier, homme à cheval. ANGL. Arider. } qui ambulat pedibus equinis, id est, qui equitat: sicut qui in lectica gestatus, ambulat pedibus lecticatorum. Hunc melius simplici voce Sessorem vocamus.

Equisæcum, i, herba est à caudæ equinæ similitudine nomen habens, aliis nominibus ephedra, & anabasis appellata. { iñm̄ḡ. GALL. Quené de cheval, asprele, ou prele. ITAL. Coda di cavallo, asprella. GERM. Schäffthero. HISP. Cola de mula, rabo de mula. } Vulgus Prelam appellat, pectinum opificibus in primis cognitam, qui ea buxum expoliunt; & mulierculis, quæ vala lignea cæ extergunt. Vide Plin. lib. 26. cap. 13.

Equiso, nis, qui equorum curam gerit, eosque instituit. { iñm̄ḡ. GALL. Dompteur & piqueur de chevaux, écuyer. ITAL. Cozzzone de cavalli. GERM. Ein roß zämer/der diepferd mit bereiten ansürt/mastaller. HISP. Cavallerizo de cavallos. ANGL. An horse breaker or keeper. } Varr. Nam ut equus qui ad vehendum est natus, tamen traditur magistro, ut equiso doceat tolutum incedere. Veteres autem (at Nonius annotavit) non modo equorum magistrum, sed aliarum

etiam rerum gubernatorem, Equisonem vocabant. Ut equisones nautici dicebantur, qui navim ducebant.

Equitabilis, c: Equiti pervius. { iñm̄sueis. GALL. Chevauchable, où aisément on peut chevaucher. ITAL. Luogo dove si può cavalcare. GERM. Da man rool reiten mag. HISP. Lugar donde se puede cavalgar. ANGL. Ease to ride. } Ut locus equitabilis, in quo equi facile inambulare possunt. Livius, Opportuna explicandis copiis regio erat equitabilis, & vasta planities. Hujus contrarium est inequitabilis. Item, Imber violentius quam alias fusus, campos lubricos inequitabilésque fecerat.

Equitum, ii: Equorum armentum. { iñm̄ḡ. GALL. Une troupe de chevaux, un haras. ITAL. Mandra de cavalli. GERM. Ein schaftross/ein haussen pferd. HISP. Manada de cavallos ò yeguas. ANGL. An heard or race of horses. } Ulpian. l. plenum, §. equissi, ff de usu & habit. Equitii usu legato, videndum an & donare possit, & ad vehendum sub jugo uti. Tacit. de Germania, Mos est civitatis ultrò equitum conferre principibus.

Equilēus, i: Pullus equinus. { iñm̄ḡ. GALL. Chevale, poulin,

ITAL. Poledro, poledrino. GERM. Ein fuly. HISP. Pequeño cavallito, potro. ANGL. A colt or young horse. } Cic. in Orat. Ut igitur domitores equorum non verbena solùm adhibent ad domandum, sed cibum etiam saxe subtrahunt, ut fame debilitetur equuleorum nimis effrenata vis. Idem in Verr. Equuleos argenteos nobilis, qui Qu. Maximi fuerunt, aufert. Gellius cap. 13. lib. 19. Equulei humiliores, qui, & nani. ¶ Equuleus, ξύλος βασιλέως ον Sozomeno, machina lignea equo similis, cui imponebantur qui torquebantur: ejus frequens mentio apud Senecam, & Marcellinum. Cic. pro Deiotaro: Facti enim in equuleo quæstio, juris in judicio. Idem 7. Philipp. Ponite ante oculos vincula, verbena, equuleum, carnificem, tortorēmque. Senec. lib. 2. Epist. Sævitia commenta est equuleos, crucis, uncum, & tunicam illam alimentis ignium illitam, & intextam. Cic. 5. Tusc. Hæc etiam in equuleum injiciuntur, quod vita non aspirat beatæ. Idem lib. 4. de finib. Nec si ille sapiens ad tortoris equuleum à tyranno ite cogatur, similem habeat vultum, ac si ampullam perdidisset. Dicitur etiam noxialis stipes. Prudentius.

Iubet amoveri noxialis stipes.

Ante dixerat:

— Iussat

Eviscerandum corpus equuleo eminus

Pendere, & uncis vinculisque crescere.

Sed in hac significatione alii malunt scribere eculeus, per c.

Equulus, diminutivum ab Equus. { iñm̄ḡ. GALL. Cavalot, poulin, ITAL. Cavallino. GERM. Kosselin/lein roß. HISP. Pequeño cavallito, potro. ANGL. A little horse, a nage. } Cic. lib. 2. de nat. deor. Omnia in perfectis & maturis docet esse meliora: ut in equo, quam in equulo: in cane, quam in catulo: in viro, quam in puer. Varr. de re rust. cap. 7. scribit equulum post annum & sex menses domari posse.

Equula, æ, parvum equum significat, sicut equulus parvum equum, { iñm̄ḡ, η παιδίον. GALL. Petite, ou jeune jument. ITAL. Cavallina. GERM. Ein junge oder kleine stute. HISP. Pequeña yegua. ANGL. A little mare. } Varr. Nemo est tam negligens, quin lumina diligentia eligat asinum qui saliat equulam.

Equo, is, de equis dicitur quum coitum appetunt, sicut catilio de canibus, & suo de suibus. { iñm̄ḡ. GALL. Quant la jument demande le cheval, quand elle est chaude. ITAL. Cavalli vanno in salto. GERM. Wan die ross leuffig oder reitig sind. HISP. Quando los cavallos y las yeguas son en amores. ANGL. In the act of generation between horses and mares. } Col. lib. 7. Equenti mulæ cruda brassica datur. Plin. lib. 8. cap. 63. Equas dominas sexaginta diebus equire.

Equitus, nomen viri proprium, & cognomen familiae Romanæ, ab equo deductum.

Equila, πολεμιστæ Aristophani: Ludi curules, à Romulo in honorem Martis instituti. Hi in campo Martio celebrabantur tertio Calend. Martias. Ovid. 2. Fast.

Iamque due restant noctes de mense secundo,

Marsque citos junctis curribus urget equos:

Ex vero positum permanit Equiria nomen.

Idem 3. Fast.

Altera gramineo spectabis Equiria campo.

|| Equirinæ, jusjurandum per Quirinum. Fest.

Equoro, as, navigo. Gl. A. L.

Equorus, vita privatus. Gl. 1. fid. ||

|| Era, terra antiquis. Cerdæ.

Era, vel Æra, singulorum annorum nota ab Augusto constituta, quando primum exegit. Vide Æra. ||

ERADICO, as: Propriæ significat unâ cum radice evello. { ἤρει βάκαρ, ψεψερεβ. εὐελλώ, α. GALL. Arracher, oster. ITAL. Stirpare, cavar fuori, insieme con la radice. GERM. Aufwurzeln / mit der wortzel aufzuziehen. HISP. Quitar ò arrancar hasta la rayz. ANGL. To pluck up by the roots. } Per translationem, pro Radicibus, & omnibus modis perdo. Terent. in Andr. Dii te eradicent, ita me miseram tertitas. Plaut. Aut. sc. 1. a. 2. Suam rem periisse, sequerat clamat.

ERADO, is, ere: Expungere. { γιγρη βικτιαβ. διπλών, ιξαλειφ. GALL. Racler, oster en raclant. ITAL. Radere, levar via, cancellare. GERM. Auskratzen. HISP. Raer ò borrar. ANGL. To scrape out or away. } Col. lib. 3. Postea surculos quos inserere voles, eradito tam alte quam cuneum immisisti, sed ita ne medullam, néve alterius partis corticem lades. ¶ Unde eradere aliquem ex albo Senatorum, est ex Senatorum numero expungere. Tacit. lib. 4. Apidium Merulam, quod in Acta Divi Augusti non juraverat, Senatorio albo erasit.

— cupiasque eradere vita

Tempora si possis Tisiphona tua.

Ovid. Eleg. 9. lib. 4. Trist.

Erāsūs, particip. ἐγέρθη μυκτάδ. ἀπέκενθιψ. GALL. Raclé. ITAL. Raduto. GERM. Aufgekratzt/abgeschabt. HISP. Raido. ANGL. Scraped out or away. } Plin. in Paneg. Datum est iis qui post edictum tuum in locum erasorum subditi fuerant, æquatique sunt exteris illi etiam, quibus erat non promissum. Erasorum, id est, deletorum è numero eorum, qui accipiebant congarium. Budæus.

Eranates, is: Collector & exactor tributorum. ιεράρχης, δοῦλος ιερίς, id est, à contributione. Alciat. Parerg. lib. 11.

Erania pecunia, quid, & corruptè hactenus herosa, apud Jurisconsultum in L. creditor, de solut. lectum esse Alciat. ostendit eleganti c. 25. lib. Dispunct. 2. Catanæus apud Plinium Jun. vocem Eranos interpretatur Exactores per collationem, dicens sic Pollucem, Atheneum, & alios secundum Ammon. interpretari.

Eranus, ιεράρχης, ecœna collatiria, stipes, quæ confertur ad amicos pauperes sublevandos: in genere coabitatio. Habant olim in Græcia hoc institutum, ut si quis in paupertatem delaberetur, ιεράρχης ab amicis posset suo jure exigere, sublevandæ in opere suæ. Vide Casaub. in Ath. lib. 7. cap. 5. GERM. Stervre/stewren/ contribuere. }

Eraphlōtēs, ιεραρχίας, Bacchus dictus est, ab inducenda contentione, quoniam vinum iram, seu rixam, atque certamen inducit, ιεράρχης enim contentio, φάσις ostendere.

Erasinūs, ιερόν. Fluvius est ex Stympalide Arcadiæ lacu profluens, qui deinde terra occultatus, in agro Argivo denuò erumpit, & in sinum Argolicum illabitus. ¶ Est & alius ejusdem nominis, juxta Buræ ruinas, in sinum Corinthium illabens. ¶ Item aliis in Eubœa insula, juxta Eretriam urbem. ¶ Rursus aliis in Attica juxta Babronem. Author Strab. lib. 8.

Eratistratus, ιεροτεῖτος. Nomen medici eximii, ex Aristotelis familia nati: in quem non raro invehitur Galenus. Hujus etiam frequens est mentio apud Plinium.

Eratē, τε, ιεράρχης. Nympha Oceani & Tethyos filia: λόγος ιεράρχης, hoc est, ab amore nomen habens.

Eratemis, anthyllis. Diosc. lib. 1. cap. 154.

Eratō, ιεράρχης, una Musarum ab amore dicta, quod præsit his qui amoris face rapiuntur. Virg. lib. 7.

Nunc age, qui reges Erato, qua tempora rerum,
Quis Latio antiquo fuerit status.

Ovid. 4. Fast.

Sic ego, sic Erato, mensis, &c.

Eratosthenes, ιεροτεῖτος, Cyrenæus, Aristonis Chii & Callimachi poëta discipulus: Plato minor à quibusdam ob doctrinam vocatus: præfuit bibliothecæ regiae, cosmographus insignis, qui primus universum totius orbis circulum ducentorum quinquaginta duorum millium stadiorum esse prodidit, unde & orbis terrarum mensur appellatus est. Scriptis præter Philosophicas historias, astronomica, de sectis dialogos, & poëmata quædam, auctore Suida. Obiit anno octogesimo primo, quem annum maximum climaætæ, & humanae vitæ periculosisimum veteres crediderunt: est enim numerus quadratus constans ex novem novenariis. Eodem etiam æratis anno decepsit Plato, & Diogenes Cynicus, & Xenocrates Platonicus.

Erebæus, ιερόν. urbs. Steph.

Ereco, videtur nonnullis in usu fuisse ex eo quod coercito & exerceo dicitur. Sed illa ad arceo referuntur ab aliis. Vide Erætum. }

Ercinæ sylva: vide Hercinia.

Ercisceræ, prisca lingua significat dividere. { pְּהַנְּכָלָק. GALL. Diviser, partit. ITAL. Dividere, partire. GERM. Theilen/abtheilen. HISP. Partir. ANGL. To deuide. } Apud Cic. I. de Orator. Ercisceri, in secunda conjugatione legitur: Nec si parvi navigi & magni eadem est in gubernando scientia, idcirco qui quibus verbis ercisceri oporteat, nesciat, idem erciscundæ familiæ causam agere non potest. ¶ Inde judicium familiæ erciscundæ, id est, rei familiaris dividenda. Idem pro Cecina. In possessione bonorum quum esset, & quum ipse sextulam suam nimium exaggeraret, nomine heredis arbitrum familiæ erciscundæ postulavit. ¶ Sunt qui herisco, per aspirationem scribant, ejus originem reducentes ad verbum Græcum ιερίζω, quod significat interfere. ¶ Hinc.

Ercetum patrimonium, divisum, apud Festum: Ercetum circumque sit inter consortes, ut in libris legum Romanarum legitur. Ercetum à coercendo, Citum à ciendo. Hæc Festus. In quibusdam tamen exemplaribus legitur Erætum, male. Nam Erætum dicitur, quod quum hæreditas divisa est, alter ab alterius parte eretur.

Erculus Jupiter: vide Hercius.

Ercetum citum sit inter consortes, ait Festus, i.e. cohæredes, ad quos eadem pars pertinet. Erætum, à coercendo dictum vult: citum, à ciendo. In Lex. Iurid. habetur: Dicitur ab ercendo. Erætum citum, est hæreditas divisa. Scal. }

Erebida, ιεροδοτ. pars Lorophagorum. Steph.

Erebus, ιερόν. Fluvius inferorum. Virg. 6. Æneid.

— magnos Erebæ transavimus amnes.

¶ Quandoque pro obscurissima inferorum parte, ut:

— imas Erebæ descendit ad umbras.

Varro, ex Erebæ natam Noctem ait. Unde & illud, Erebæ creata fusca crinibus, Nox te invoco. Hæc Festus. Alii malunt Noctem Erebæ uxori fuisse: ex quibus est Cicero. de natura deorum. Amor, (inquit) dolus, metus, senectus, labor, inadvertia, fatum, mors, temeritas, miseria, querela, gratia, fraus, pertinacia, parcæ, hæsperides, somnia, quos omnes Erebæ & Nocte natos ferunt. ¶ Freqüentissime autem Erebæ pro ipsa inferorum sede accipitur. Unde etiam Proserpina ab Ovid. lib. 5. Metam. Regina Erebæ vocatur. Hinc Adject.

Erebæus, a. um. ιερόν. Ovid. in Ibin.

Pectoraque unixerunt Erebæ felle colubra.

Erechites, Senecio, apud Diosc. lib. 4. cap. 98.

Erechtheus, ιεροθεος. Atheniensium rex fuit, cuius filia mortem pro patria contempserunt. Cicer. pro Sestio: Mortem, quam etiam virgines Athenis, regis (opinor) Erechthei filia, pro patria contempsisse dignarunt, ego vir Consulatis tactis rebus gestis timerem?

Erechthiæ, ιεροθεæ, vicus Atticæ in Ægide tribu, ab Erechtheo, qui Generem hospitio suscepit.

Erglōne: Ex adverlo. { ηγλή neglē, ηγλή nobilis. ἄρνης, ιερόν. GALL. Vis à vis, tout devant. ITAL. All' incontro. GERM. Statt vor über. HISP. Enfrente de algun lugar. ANGL. Right against. } Cic. 2. de Divin. Videt è constantissimo motu lunæ, quando illa è regione Solis facta incurrit in umbram terræ, quæ est meta noctis, ut eam obscurari necesse sit. Budæus.

Erenatæ, significat, ex occasione rei præsentis capto consilium, πορθμη, πορθμην, οπη παρενη, ιερόν από τούτο αφορετ. Et aliquando dicitur absolute, erenata: & aliquando cum coniuncto, ut Erenatum exordium, dixit Quintilianus, hoc est, subito inventum. Apul. Erenata fallacia: significatur enim muliebris dolus ad fallendum subito exagitatus, non domi antè compositus, sed ex ipsa re & negotio expromptus.

Erembi, ιερεμβοι. Populi in Arabia, qui prærupta saxa nudi inhabitant. Author Strab. lib. 16.

Eremæ, ιερομε, ιερομε in ιεροι. E te tua. Vide supra in E & Ex: melius separatim, E te mea.

Eremigo, as, arc. Enavigo, emerio. { ερεμητικός, κανένας ιδουρα. GALL. Naviger tout outre, passer tout à travers une mer ou un fleuve. ITAL. Remigare, navigar con i remi. GERM. Durchrudern/ durchschiffen. HISP. Navegar remando. ANGL. To rowe, rower. } Plin. lib. 2. cap. 67. Circa Caspium quoque multa Oceani littora explorata, parvoque brevius quam totus hinc, aut illinc Septentrionem eremigatus.

Eremodium, ιερομοδικος. Apud Jureconsultos de minoribus, l. ait Prator, dicitur, quasi desolatum ac desertum judicium, seu desertio causa: quum vel actor, vel reus in judicio abest, quasi ιερόν δικη, id est, causa deserta, vel vadimonium desertum. In vulgatis editionibus corruptè legitur hermodicium.

Eremiūs, i. gen. fœm. Solitudo. { סְדִבְרָה schemamah, midhbâr. ιερομε. GALL. Desert, lieu solitaire. ITAL. Eremo, luogo solitario. GERM. Ein öde. HISP. Térmo, desierto. ANGL. Desert, wilderness. }

Eremicola, qui colit eremum. Pap.

Eremipota, qui petit eremum. Idem.

Eremia, deserta. Idem.

Eremita, solitarius ob vitæ sanctitatem. Sidon.

Erepo, is, ere, ex loco abdito in lucem repo. { שְׁמַרְתָּן zachâl, γῆρας scherats, ψαράν ramasch. ιεροτεῖτος. GALL. Sortir en grimpant & gravissant, grimper hors, gravir hors. ITAL. Arraparsi, salir cosa alta e difficile. GERM. Anshinkriechen/ herfürkriechen. HISP. Catear sobre algun lugar. ANGL. To crepe out. } Plaut. Aulul. Foras lumbrice, qui sub terras erepisti modo. ¶ Interdum idem est quod ad loca alta & prærupta evado, ubi non modò pedibus, verum etiam manibus ad ascendendum opus sit. Sueton. in Tiberio, Tertius quod is à tergo insula erepisset ad se.

Erepto, ab Erepo frequent. Senec. epist. 102. Pecunia quoque circa paupertatem plurimum moræ habet dum ex illa eruptat.

Eresichthon: vide Erisichthon.

Eretiæ, ιεροτεῖτος, oppidum est Eubœa insula, circa quod effodiatur terra in medicinæ usu præstantissima, quam ab ea Eretriam vocant. Ejus Dioscorides duas facie species: unam vehementer albam: alteram ad cineris colorem vergentem. Plin. etiam Eretriam terram inter pictorum colores enumerat, lib. 35, cap. 6. Hujus urbis meminit & Homer. 2. Iliad. in Catal. navium.

Eretum, ιεροτεῖτος, oppidum est Sabinorum, non procul à Tiberi, in colle situm, quem etiam veteres montem Eretrum vocaverunt: hodie Italorum vulgus corrupto vocabulo Montem rotundum vocat. Ejus meminit Virg. lib. 7. Æneid.

Ereti manus omnia, oliviferaque Murusca.

Erevatis, ιεροτεῖτος, urbs Libyæ, à Revaste & Eleuthera. Steph.

Ereuthaliōn, ιεροτεῖτος, viri proprium, quem Nestor interemit, dixit que cum miraculo corporis, tum excellentia armorum præcipuum in bello Pyliorum & Arcadium fuisse.

Erfurdia, vel Erfurtum, Edfurt/Thuringia urbs primaria totius Germaniae maxima, ad Ceram fl.

Erga, præpositio, licet eandem vim habere videatur quam contra, benevolentæ tamen est. { ιερόν hal. ιερος. GALL. Envers. ITAL. Inverso. GERM. Gegen. HISP. Cerea en amor y voluntad. ANGL. To warades. } ut, Pro meo summo erga te amore onus subeo. Cic. ad Lent. Epist. 1. Ego omni officio, ac potius pietate erga te ceteris satisfacio omnibus. Terent. in Heaut. sc. 2. a. 1. Timer omnia, patris itam, & animum amicæ se erga ut sit lux. Ut ut erga me merita est (i. de me.) Plaut. Amph. sc. 1. a. 5. Erga hunc rei geras fideliter. Idem Capt. sc. 3. a. 2. Si quid erga te imprudens peccavi. Idem Aut. sc. 6. a. 4. Si quid med erga dixeris (i. mihi.) Idem Asin. sc. 1. a. 1. Metu ne malus erga me sit. Idem Pseud. sc. 3. a. 4.

Ergasylus, nomen proprium viri, Tortelio.

Ergastēræ, orum, ιεροτεῖτος. Vicus insignis inter Pergamum & Cyzicum, quadringentis & quadraginta stadiis à Pergamo distans, metallorum fodiis nobilis, à quibus & nomen accepit. Celebratur hic vicus à Galeno lib. 9. simpl. medicam.

Ergaster, ιεροτεῖτος, operarius, opifex: ab ιεροτεῖτος, operor, fabricor.

Ergastērūm, ii. { στρών chánuth. ιεροτεῖτος. GALL. Boutique. ITAL. Bottega. GERM. Werkstatt. HISP. Tienda de oficiales. ANGL. A shoppe. } Officinae fabrorum atque opificum, itemque tabernæ in quibus merces venduntur, l. 12. Cod. de cohort. lib. 12. & in De exercit. dist. 44.

Ergasteriarcha, ιεροτεῖτος, manceps officinæ, qui ei præst: quod est æxdr.

Ergasteriacum, ιεροτεῖτος, tributum, quod pro officinis suis solvent officinatores. Gl. Meurs.

Ergastēlūm, i. { στρών chánuth. ιεροτεῖτος. GALL. Le lieu où on enferme & enchaîne anciennement les serfs & esclaves, & les faiseoit-on travailler, une prison. ITAL. Bottega dove si rinchiudono devano

devano i servis incatenati à lavorare : prigionia. GERM. Ein ort da man die knecht gebunden zu schroderer arbeit braucht/als in einem stein buch oder etzgruben. HISP. Carcel de siervos en el campo. ANGL. A place where slaves were bound to work, a gaill or prison. Taberna, vel officina ubi lapides metallave fodiuntur, vel aliud quipiam operis à viatis servis sit : dictum ab iezucho, operor. Liv. 2. ab Urbe, ductum se à creditore non in servitium, sed in ergastulum & carnicinam esse. Juven. Satyr. 8.

Quid facias talēm sortitus Pontice seruum?

Nempe in Lucanos, aut Thusca ergastula mittas.

Sueton. in August. cap. 32. Servi ergastulis possessorum suppimenterunt (i. abripiabantur à grallatoribus.) Ibid. Ergastula recognovit. Et in Tib. cap. 8. Eigastula totā Italiā repurgavit. ¶ Accipitur etiam nonnunquam ergastulum pro illis qui ergastulis sunt inclusi. Varro, Misi que mox cō virum, qui tota ergastula libertate donaret.

Ergastulus, i. dicitur servus qui ergastulo inclusus, vel ex vineulis, aut compedibus opus facit. { iezucho dū. GALL. in serf ainsi enferré & enchainé. ITAL. Servo rinchiuso à lavorare. GERM. Ein knecht der gebunden arbeiten muss. HISP. Siervo encerrado en la tal carcel. ANGL. A servand p̄t in prison or bound to work. Plin. Coli rura ergastulis pessimum est, ut quicquid agitur à desperantibus.

Ergastulātūs, ii, qui p̄est ergastulis. { oī iezuq̄lōr̄ ēnītāms. GALL. Celuy qui a la garde des serfs on esclaves emprisonnez ou enchainez, geolier. ITAL. Guardiano di prisioni. GERM. Ein verwalter der über solche arbeitsame knecht gesetzt ist. HISP. El tal carcelero. ANGL. A gaillour or keeper of the prisoners. Columell. lib. 1. cap. 8, docet iezuītē, iezuq̄lōr̄ dūlōs.

Ergata, machina tractoria axe recto, qua obnitentibus & in orbem cunctibus vectariis versatur : qualis est, quā in emolienda anchora utuntur in onerariis navibus. Junius in Nomencl. GERM. Wendebāum/Wellbaum : quasi dicas, arbor, seu lignum factum ad vertendum, vel volvendum.

Ergates, iezuāms, operarius, qui aliquod opus facit : fēm. est, iezuāns, operaria.

Ergaticus, iezuāns, operarius, adj. activē. ||

Ergavica, iezuās ī, oppidum Hispaniæ Tarragonensis, in tractu Vasconum, teste Ptolem. lib. 2. cap. 6. Plin. quoque lib. 3. cap. 3. Ergavicensis populos enumerat in eodem Hispaniæ tractu.

Ergēlum, iezuās, oppidum Siciliæ, cuius incolæ dicuntur Egetini, iezuās, quorum meminit & Plin. lib. 3. cap. 8.

Eginus, iezuās. Tyrannus fuit qui ab Hercule & Minyis Orchomeni urbe expulsus, & posle extinctus est. ¶ Erginus Thraciæ fluvius, authoribus Plin. lib. 4. cap. 11. & Pompon. Mela lib. 2. in descriptione Thracia.

Ego, illativa, sive completiva conjunctio est, quæ minoribus adhibetur clausulis, sicut Igitur. { p̄ y bāl chen, iezuā, n̄w. GALL. Donq̄es, donc. ITAL. Dunque, adunque. GERM. Derhalben, darumb. HISP. Assique, pues, luego. ANGL. Then, therefore. Aliando inceptiva est, conveniens maxime indignationi : ut in carmine illo Augusti Cæsaris, quo Virgilii poëmatu veteri aboliri,

Ergone supremis potuit vox improba verbis,
Tam dirū mandare nefas? Item:

Ergo operum quoniā nudum certamen habetur.

Ovid. 13. Metam.

Ergo opera illius mea sunt?

Ibid. Ergo ad eopol, si recte facias, me emittas manu. Plaut. Men. sc. 7. a. 5.

Ergo aut exilio vires subduxit Achivis.

Ovid. 13. Metam.

Ergo ubi delituit, pro autem.

Idem Eleg. 10. lib. 3. Trist. Ergo mirabar quod scapulae gestibant: id est, ideo.) Plaut. Asin. sc. 2. a. 2.

Ergo ubi præclaros poscent tua facta triumphos.

Tibull. lib. 4. Ergo sunt quæ exoptas. Plaut. Asin. sc. 1. a. 5. Ergo pulcher est, inquit (i. sanè.) Idem Mil. sc. 1. a. 1. Ergo ob hoc verbum donabo profecto alicui. Idem Moſ. sc. 3. a. 1. (pro Atqui.) ¶ Quid ergo est? Senecc. cap. 11. de trang. Ecclor ergo haud falsum somnum. Plaut. Mil. sc. 4. a. 2. Nulla ergo dicat, dotem attulit: i. tum, igitur. Idem Auf. sc. 5. a. 3. Ergo quin legis? Idem Pſend. sc. 1. a. 1.

Non ergo presso tellus consurgit aratro: i. autem.

Tibul. lib. 4. Jam ergo hæc madebunt (i. verò, vel autem.) Plaut. Men. sc. 2. a. 2. Itaque ergo. Liv. lib. 9. d. 4.

Ergo age tam longas, sed supprime Musa querelas.

(Mutantis sermonem.) Ovid. lib. 4. Fast. ¶ Aliquando hortativa, eiōl. ī. Virg. 2. Aeneid.

Ergo agè chare pater, cervici imponere nostra.

¶ Aliquando vim nominis habet, accipitūque pro ablativo, causā, sive gratiā, iezuā, in qua significatione circumflectit posteriorem, perpetuōque eam producit: quam alias habet indifferente. Virg. 6. Aeneid.

illius ergo

Venimus, & magnos Erebi transanimus amnes.

Sisenna lib. 3. Milites ut lex Calphurnia concesserat, virtutis ergo civitate donati.

¶ Ergolabus, iezuās, qui opus faciendum suscipit, seu conductit, redemptor. iezuās, est redempturam facere. ||

Kibēa, iezuās. Dicta ab Homero Juno, quasi buculæ molestia, quod lo in bovem versam multis afficerit molestiis. Nam iezuā contentionem, litem, sive molestiam significat: βασι, boven. ¶ Est etiam hoc nomine urbs Macedoniæ, teste Ptolemæo lib. 3. cap. 13. Vulgo Pressa.

¶ Erica, frutex ejus nominis, qui bis in anno floret.

Erica, a. uno. Mel ericæum (iezua) quod ex erica colligitur. ||

Ericatēs: Viti cuiusdam Lycaonii nomen, à Melipo Turni comite infecti, ut Virgilio placet 10. Aeneid.

Cedibus Alcathoum obtruncat, Sacrator Hydassem:
Messapus Cloniūmque, Lycaoniūmque Ericatem.

Interpretari potest, ira contractus, iezuā, ira, γενέτω, infringō.
Erica, iezuā. Vicus Athenis in tribu Ægide. Steph.
Eiicē, es, vel Erica, æ. { iezuā. ANGL. Heath to make broomes on. }
Frutex est non multum à myrice differens, colore rorismarini, & folio non admodum dissimili. Flores emitit Autumni tempore, quum reliquæ omnes herbæ, & virgulta defloruerunt, quare ab apibus præ florum aliorum inopia, maximè appetuntur: siue ex iis mel, quod ericæum vocatur, sylvestrem, & minimè probatum saporem referens. Author Plin. lib. 24. cap. 9. & lib. 11. cap. 16.
Erichtheūs, iezuās, nomen proprium fuit Athenarum regis, quem Minerva è rure ubi natus erat, suscepit, educavit, & Atheniæ populo pro rege tradidit. Ab eo Athenæ Erichtheæ dictæ sunt. Virg. in Ciri.

Qualis Erichtheis olim portatur Athenis.

Erichthonius, iezuās, qui etiam Erichtheus dictus est. Atheniensium Rex fuit ex semine Vulcani interram projecto editus. Unde & nomen habet, δάρι οἰ εἰσίθ, νῆσος χερός, id est, ex certamine, atque humo. Nam quum Vulcanus diis arma fecisset, eique Jupiter optionem dedisset p̄mī quod velle postulandi, jura sétque per infernā paludem se nihil negāturum: tum ille Minervæ nuptias postulavit, quas quum Jupiter juramento obstrictus ei negare non posset, Minervam tamen monuit repugnare, pudicitiamque defendere. Tum in illa collectatione Vulcanum in terram profundisse auit semen, atque inde editum fuisse puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium: qui quum adolevisset, ut pedum deformitatem tegeter, primus currus usum adinvenit. Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

— natum de crimine virgo

Sustulerit, quare mōret Erichthonium.

Hanc fabulam refert Servius in illud Virg. 1. Georg.

Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus

Iungere equos, rapidissime rotis insisteret viator.

Ab eo populus Atheniensis Erichthonius dictus est. ¶ Erichthonius Dardani filius, pater Trois. Ovid. 4. Fast.

Erichthō, iezuās, mulieris Thebalae nomen est apud Lucanum lib. 6. multitudine veneficiorum famosæ. Eo nomine usus est Ovid. in Epist. Sapph., p̄o furiæ cuiusdam infernalis nomine.

Illuc (inquit Sappho) mentis inops, ut quā furialis Erichthe Impulit, in collo crine jacente feror.

Eticus portus, Ptolem. Liguriæ oppidum, Plinio Delphini portus.

Eticus: vide Eritius.

¶ Ericusa, Ptolemæo insula Æonii maris, non procul à Corcyra, hodie Paxo, juxta Bellonium lib. 2. Observ. cap. 10. ||

Eridanus, iezuās. Vulgo Po. Italiae fluvius in Vesulo monte nascens, & per agrum Gallicum in mare Adriaticum influens. Hodie notio nomine Padus appellatur. Eridanus autem dictum volunt ab Eridano Apollinis & Clymenes filio, qui à luce illius incendi quod bonam terrarum partem exsulit Phæthon, cognominatus est. Hunc poëtae fabulantur quum paternum currum regendum suscepisset, aurigandique imperitia orbem terrarum in discrimen adduceret, à Jove fulmine ictum in Padum fluvium decidisse, eique Eridani nomen fecisse. Virg. quod Italorum omnium maximus sit, regem fluviorum appellat. ¶ Est item Eridanus cœlestis signum Arieti proximum. Cicero ex Arato:

Namque etiam Eridanum cernes in parte locatum Cœli.

Erigērōn. { iezuās. GALL. Senecon. ITAL. Cardoncello, spelcijsa. GERM. Eringreut, oder grindfraut. HISP. Buen varon. ANGL. Groundsell. { Herba est caulinis subrubicundis, specie & molilita triflaginem referens: ita dicta quod Vete canescat, & quamcūtissimè in albam quandam lanuginem abeat. Sonat enim Erigeron Latinè Venum tenem. Unde etiam hodie nonnulli senecionem vocant.

Erigōnē, iezuās. Icaris filia fuit, teste Hygino, quæ ex dolore paternæ necis, quem rusticis temulenti occiderant, se ipsam suspendit, deorūque miseratione in cœlum translata, Virginis nomen obtinuit. Virg. 1. Georg.

Qua locus Erigonē inter, Chelásque sequentes

Panditur.

Erigōnēs, adjectivum, iezuās, ut: Canis Erigoneius, apud Ovid. lib. 5. Fast.

Noite sequente diem Canis Erigoneius exit:

id est, oritur Canis sydus cœlestis. Vide Hyginum. Et canis Erigones vocabatur chimera. Porro quum ejus umbra regionem illam infestaret, ad iram mitigandam imagunculas ex cera confectas arbribus appenderunt, quod in Bacchi sacrificiis fieri consuetum est. Unde Virg. lib. 2. Georg.

tibique

Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu.

ERIGO, is, crexi, crectum, cre, ab è & rego compositum. Elevo, attollo, extollo, excito. { ὑπ̄ πηκιμ. ἀνηγη, ἀνεγη, ἀ. GALL. Elevare, hauſſer, dresser. ITAL. Drizzare, inalzare. GERM. Aufrichten. HISP. Alçar. ANGL. To raise up, to advance. } Cicet. pro Rose. Amer. Quem simul atque attrigi, statim homo se erexit. Idem 1. de Legibus. Nam quum cœteras animantes abjecisset ad pastum, solum hominem erexit, & ad cœli quasi cognitionis, domiciliique & pristini conspectum excitavit. ¶ Erigere manum, pro pugnare. Quint. ¶ Item, Erigor, passivum. Ovid. 13. Metam.

Erigor (animo) & trepidos cives exhorts in hostes.

¶ Per translationem accipitur pro consolari & sublevare. Cic. prolege Manil. Diffidentemque rebus suis confirmavit, afflictum erexit, perditumque recreavit. ¶ Erigere ad spem, & in spem. Idem prodomo sua, Civitatēque fractam malis, mutam, debilitatam, objecit metu, ad aliquam spem libertatis & pristinæ dignitatis erexit. Cic. 3. Philipp. Liv. 19. bell. Pun. Iis honoribus molitus regis annus, crectusque in spem propinquam, sublatro Syphace. Idem 3. ab Urbe, Agrarii se in spem libertatis erexerant. ¶ Alique in er-

gre,

gere: Ad divitias & honores extollere. Ovid. ad Pison.

Mæcenæ tragicō quātientēm pulpitā cæstu

Erexit Varum.

¶ Patriam erigeré, id est, celebrem reddere. Claud. 8. Paneg.

Seilicet illa tui patriam precepta Platonis

Erexere magis, quam, &c.

¶ In digitos erigi. Quint. lib. 2. cap. 3. Ut staturā breves in digitos eriguntur, & plura infirmi minantur.

Erectus, part. { *ερέπτος μυκάμ. ἀναγραθείς, ἀναψαθείς.* GALL. Elevé, dressé. ITAL. Erto, dirizzato. GERM. Aufgerichtet. HISP. Levantado, inhestado. ANGL. Raifed up, lifted up right. } Cicer. Ego vos ardentes & erectos ad libertatem recuperandam adhortabor. Idem ad Brut. Erectior Senatus erat non sententiis solum nostris, sed cohortationibus exercitatus.

¶ Erim. Fest. Nec erim, pro nec eum. Ego Erim, pro eum: ut Nucerem, pro nucem, antiquo declinatu. ¶

Erimantus, qui lites disseminando divinat: *εριμός, lis, μηρίλος, divinus.* Juven.

— aut Disphylus, aut Erimantus.

Erimum, *εριμός.* Urbs OEnorrotum, in mediterraneis. Steph.

Erinçös, *ερινός.* Locus asper sub Ilii mœnibus, à caprificorum, quos Græci *ερινός* appellant, multitudine dictus. Meminit hujus loci Andromache, apud Hom. Iliad.

Eritineum, *ερινίδος.* Urbs in Doride, à caprificio dicta, ut author est Strab. *ερινίδος* Steph. Urbs Doriensium sub Parnasso. Dicitur etiam, *ερινίδος.* Est & alia Italiae, & alia Achaiae.

Erinnia, *ερινία,* nomen poëtrix, ex Teno urbe Laconica, quæ floruit circa Olympiadem centesimam septimam.

Erinnys, *ερινύς,* una Furiarum: ita dicta, *ερινύς τοῦ ιππέων τοῦ νοῦ,* hoc est, à corrumpenda mente. Virg. 2. Æneid.

— quod tristis Erinnys,

Quod fremitus vocat.

¶ Erinnys ex tragedia, *Ερινύς εἰς τραγῳδίας:* de fœdis aviculis, quales exhibant è scena, repræsentantes Erinnyn. Ex Aristoph. Plut.

Eritonia, *εριτονία.* Regio circa Sardes, quæ & Asia. Steph.

¶ Eriophorus, laniger.

Etiopolium, *ετιοπόλις,* emporium lanæ: forum ubi lana venditur. ¶

Erioxylon, *εριόξυλον,* lana est quæ ab arboribus producitur. Ulp. I. si cui lana 70. ff. de leg. 3. Lanâ (inquit) legatâ, etiam leporinam lanam, & anserinam, & caprinam credo contineri: & de ligno, quam Græci *εριόξυλον,* hoc est, ligneam lanam appellant.

Eriphia, venefica & fascinatrix cujusdam nomen fuit, de qua vide Erasmus in Adagiis.

Eriphylla, *εριφύλλη,* herba est septem lanuginosis ramulis apii modo foliata, purpureo flore, & eo quidem perenni, semine fabaceo, rotidem radiculis, quot ramis. Hanc multi prodidere in avena scarabeum habete, sursum deorsumque decurrentem cum sono hædi: unde & nomen accepit. Vide Plin. lib. 24. cap. 18.

Eriphyllæ, es, vel Eriphylla, æ. *εριφύλλη.* Nomen uxoris Amphiaraï, & sororis Adraستi: quæ accepto à Polynice aureo monili, maritum latenter, ne ad bellum Thebanum, ubi se moriturum sciebat, proficii cogebatur, Polynici prodidit. Virg. 6. Æneid.

His Phadram, Procrinque locis, mæstamque Eriphylen.

Cicer. 6. Verr. Eriphylam accepimus in fabulis ea fuisse cupiditatè, ut quem vidisset monile ex auro, ut opinor, & gemmis, pulchritudine ejus incensa, salutem viri proderet. Juven. Satyr. 6.

Occurrunt multæ tibi Belides, atque Eriphyla.

Eriphysa, *εριφύσα,* insula una ex Æoliis. Strab. lib. 6.

Eripio, is: Vitollo, & ut ait Pomponius Jurisconsultus, aufero, adimo, extorqueo. { *וְלִבְנָה millit, בְּיַחַד hitsil.* εριπτίσσα, εριψέμου. GALL. Ravir, oster par force. ITAL. Rapiere, torre per forza. GERM.

Heraus reissen/mit gewalt aus den händen zucken. HISP. Arrebatar. ANGL. To snatch and pluck away by force. } Terent. in Heaut. Crucior bolum tantum mihi eriput, tam subito de faucibus. Duplex omnino habet constructionem. Interdum enim cum accusativo habet dativum: & tunc ferè in malam partem accipitur, ut Vallæ placet. Eripere se contumeliis. Suet. in Neron. cap. 48.

Eripere ade Deam, raptamque auferre per hostes.

Ovid. 13. Metam. Eripiat me vobis supremus dies. Suet. in Tib. c. 67.

At postquam eripui, cui standi vulnera vires

Non dederant, nullo tardatus vulnere fugit.

Ovid. 13. Metam. Eripe oculum isti, ab humero qui te tener. Plaut. Men. sc. 2. a. 5. Libertatem hostilis eripuit manus. Idem Capt. sc. 2. a. 3. Pulmentum ei pridem eripuit milvus. Idem Aul. sc. 1. a. 2. Eripi homines qui te ferebant sublimem (i. Eripi te hominibus, qui homines te ferebant sublimem.) Ita Lambin. & Passerat. expli-

cant hunc locum Plauti in Men. sc. 8. a. 5. Accurro, tæque eripio vi pugnando, in gratiis. Ibid. Legibus eripere reum (i. è reorum numero.) Sueton. in Neron. Eripiet me vobis summus dies. Idem in Tib. cap. 67. ¶ Aliquando verò cum accusativo habet ablativum, præcedente aliqua præpositione: & tunc sèpiùs in bonam partem accipiatur, nunquam tamen etiam in malam. Sed hac Vallæ differentia non est omnino vera. Nihil enim usitatus est his loquutionibus, Eripi aliquem morti, periculo, damno, dolis, & similibus: ubi certè quamvis accusativum habeat cum dativo: in bonam tamen partem accipitur. Virg. 12. Æneid.

Acceleræ, & fratrem, si quis modus, eripe morti.

Plin. in Epist. Eripe me huic tormento. Eripiere simpliciter usurpatum, pro De periculis eripere. Virg. 3. Æneid.

Hos Helenus scopulos, hac saxa horrenda canebat,

Eripiæ ô socij, pariterque insurgite remis.

Ereptus, a, um, Part. *ερεπτοθείς.* Cic. pro Rosc. Amer. Ipse assiduitate, consilio, autoritate, diligentia perfecit, ut S. Roscii vita erepta de manibus sectorum, sententiis judicum permitteretur. Ereptus mortuus. Ovid. ad Liviam:

Obvia turba ruit, lachrymisque rigantibus ora,

Censulis eripiæ publica dama resert.

Sil. lib. 1.

Calepini Pars I.

Ereptio trepidus ductore exercitus.

Ereptus filius (matri, exilio.) Sene. cap. 14. de consol. ad Helv. Eretorum desiderio sumus iniquiores adversus relicta. Idem cap. 16. de consol. ad Mart.

Erepti nobis jus habet illa loci. (Illa sup. mens.)

Ovid. Eleg. 2. lib. 4. Trist.

Troia Rhæteo quænam subter littore tellus

Ereptum nostris obterit ex oculis (de mortuo.)

Catullus ad Ortalum.

¶ Ereptum ire, procripere. Salust. Jugurth. 123.

Eris, *ερις,* lis: item Dea contentionis, quam singunt. ¶

Erīsichthōn, *ερισίχθων,* vir impius fuit in Thessalia, qui quum Cereris nemus consecratum, præcipue verò quercum, in qua Nympha quædam, succidisset, irata Ceres famem ad eum misit, quæ toto exhausto patrimonio, eò coegerit etiam ut propria membra ipse absuineret. Hui erat filia puella præstanti forma, nomine Metra, quam ubi prostitueret, adolescentes qui commeabant ad illam, varia munera deferebant: alias equos, alias boves, alias vervecos: nam id temporis nondum auri, argenti, gemmarumve erat usus. Porro Thessali per jocum dicebant Metram Erīsichthonis verti in ea omnia, quæ illi ab amatoribus filiæ donabantur. Atque hinc proverbium, Mutabilior Metra Erīsichthonis, *μεταβλητή ου πάντας τ' εγενέρωσε.* In eum congruit, qui secum non constat, sed subiecte aliam atque aliam personam sumit. Fabulam Erīsichthonis tractat Ovid. lib. Metam. 6.

¶ Erisma, tis, *ερισμός,* fulcrum obnitus: ab *εριδός* fulcio.

Erithace, id quo apes obturant alvei rimas contra ventum: seu quo fas vos extremos inter se conglutinant. Varro lib. 3. de R.R. cap. 16. ¶

Erithacus, i. *εριθακός.* ANGL. Roben redbreast. } Avis est solitaria, formam & colorem mutans cum nomine. Nam hyeme rancum erithacus, æstate phoenicus appellatur à puniceo caudæ colore. Author Plin. lib. 10. cap. 20. Theodorus ex Arist. Rubeculam vertit.

Erithalæs, *εριθαλῆς,* herba est semper virens, quæ alio nomine sedum, sive sempervivum minus appellatur. Vide Plin. lib. 25. cap. 13.

Eritius, sive Ericius, vel potius Heritius, *εριτίς τοῦ ἵππου,* i. arcendo, id est,

εριθακός, portæ pendulæ, Livio: unde vulgo une herce, ou porte coulisse. Cæsar de bell. civ. lib. 3. Erat objectus portis Eritius. Salust. Saxaque ingentia & axe vincti orbes per primum incitabant, axibusque eminebant in modum eritii militaris veruta binum pedum. Ubi à Grammaticis tamen exponitur machina militaris, infestis un-dique horrens telis, ut aculeis echinus.

Erithraones. Suet. in calig. cap. 22. (alias Terraones.)

Eritius, apud Cæsatem lib. 3. de bell. civ. cuius verba sunt apud Non. videtur fuisse munitionis genus, quum aut humi, aut aliqua in materia tela paliye desigebantur non valde remota à terra.

Erito, as: Riris fractis educo, evacuo. { *εριζόλισσα.* GALL. Evacuer & faire écouler par ruisseaux. ITAL. Scolare per condutti, vuotare. GERM. Das wasser in gräblin hinauf richthen. HISP. Vaziar l'agua. ANGL. To mak empie and voyd by a river. } Plin. lib. 17. cap. 20. Caterum majore in parte orbis etiam pluvias Autumni aquas cravari convenit.

Ero, *ἥρως,* puella formosissima, ex Sesto Thraciæ urbe, ad Hellepon-tum sita, & Veneris sacerdos: cuius mutuo amore correptus Leander Abydenus adolescens, noctu ejus causa Helleponum solebat trajicere. Verum quum aliquando nimio amatæ desiderio, mari tempestatis agitato se commisisset, viribus destitutus, submersus est. Cujus cadaver quum fluctuum impulsu Sestum esset de-latum, Ero doloris impatientia ex editissima sese specula in mare præcipitavit. Musæus hotum amores elegantissimo carmine exequitur.

Erodius, *ἥρως,* Homero avis est quæ in coitu sanguinem exsudat: unde nomen impositum creditur. Quænam tamen avis sit, non satis convenienter inter scriptores. Suidas enim eiconiam putat esse, aut aliquam ciconiæ similem: putatque erodion dictam, quasi elodium, quod scilicet in paludibus verset. August. fulicam esse credit, Theodorus ardolam.

Erodo, is, etc: Rodo. { *λαρναῖς λαρναῖς, λαρναῖς λαρναῖς.* GALL. Ronger autour. ITAL. Rodere. GERM. Benagen. HISP. Roer. ANGL. To gnaw of. } Plin. lib. 11. cap. 29. Omnia verò mortu erodentes. Col. lib. 10.

Nec solum teneras audens erodere frondes.

Erosus sale. Plin. lib. 12. cap. 9.

Eriadiæ, *εριαδαῖς,* vicus in tribu Hippothontide. Steph.

Erōgennētōn, *ερωγέννητον,* herba est sic dicta, quod amatoriis conveniat. *Αρνάος* enim, & *Αρνά,* gigno: & *Ιερώς* amor dicitur.

Erogito, as, are. Vehementer rogit. Plaut. Capt. sc. 1. a. 5. Volo erogi-tare ex hoc quid factum filio.

Erōgo: Distribuo, & expendo. { *ῥίνεις εθαλάτις, ιμείδης.* GALL. Esclar-gir, distribuer, donner à celuy qui demande. ITAL. Distribuire, spindere. GERM. Aufgäben/aufspenden. HISP. Distribuir y dar al que ruega. ANGL. To give or bestow, to spend, to laye out. } Plin. Epist. 240. Deinde quam ipsi erogate in oleum soliti, parati sunt in operibus balinei conferre. Erogare pecunias ex arario. Cic. in Va-tinium: Unde in eos sumptus pecunia erogaretur. Liv. 1. ab Urbe.

¶ Invenitur etiam Erogare, quod est (ut Festus inquit) ex lege ve-tore per novam legem eximere.

Erōgātūs, particip. { *ῥίνεις νεκέλατος.* ερωγένητος. GALL. Distri-bué. ITAL. Distributo. GERM. Ausgegeben/aufgetheilt. HISP. Distri-buido. ANGL. Spended, bestowed. } Ut pecunia publica ex aratio erogata. Cic. Verr. 5.

Erōgito, as. { *ῥίνεις βαθάρ.* ερωγένητος. GALL. Fort prier & souuent. ITAL. Pregare instanteamente. GERM. Häufig und trum-lich bitten. HISP. Con instancia y muchas veces rogar. ANGL. To pray or requeste much or often. } Vehementer rogo. Plaut. Capt. 1. a. 5. Interibi ego ex hac statua vervecæ volo erogitare meo minori quid sit factum filio.

Erōgatio, verbale: Distributio. { *ῥίνεις μαχαλοκεθ.* ερωγένητος. GALL. Distribution, dépense, largesse. ITAL. Distributione, PP deppensa.

despensa. GERM. Ausgabe / auftheilung / aufspendung. HISP. Aquella distribucion al que ruesga. ANGL. A giving or bestowing. } Ut erogatio pecuniae. Cicer. ad Attic. lib. 15. Plin. in Paneg. Ut tot impendiis, tot erogationibus sola sufficiat. Atque hic in malum sumitur, quemadmodum apud Sueton, plerisque in locis, nempe pro largitionibus & profusionibus pecuniarum.

|| Eroina. A. xxxi. sub P. Constantinopolitano. ||

Eropia, insula una ex Cycladibus, aliter Acis: & postea Syphnus appellata.

Eropolistides, nomen apud Plautum, quo significatur ob amorem vendita, i.e. amor, πάθος vendō.

Ἐρῶς. { ἡρῆγος ἥρηβας. GALL. Amour. ITAL. Amore. GERM. Liebe. HISP. Amor. ANGL. Love. } Amor Latinē; unde erotica carmina, id est amatoria. ¶ Fuit etiam nomen Comœdi, cuius meminit Cicero in Oratione pro Roscio Comœdo.

Ἐρότης, atis: Græca dictio, Latinē interrogatio. { iεώμυς. GALL. Interrogation. ITAL. Interrogatione. GERM. Ein frag. HISP. Pre-gunta de respuesta. ANGL. An interrogation. } Est item Erotema Aquilæ, figura quædam, quam Cicer. Interrogatum vertit: qua utimur, ubi exacerbando aliquid interrogamus, ut exaugeamus rei invidiam. Differtque à p̄ysmate, hoc est, à quæsito, quod ad erotema una voce responderi possit negando, vel confitendo: ad p̄ysma vero nonnulli pluribus.

Ἐρότιλον, ii, iεώνας, mulierculæ nomen est apud Plautum per diminutionem: δέ τις ιεώνας, hoc est, ab amore deterrum. ¶ Erotium item Grecis, Cupidinis imagunculam significat.

Ἐρότυλος, iεώνας, gemma eadem quæ mepicoros, & hieromnemon dicitur, à Democrito præcipue laudata in argumentis divinationum. Author Plin. lib. 37. cap. 10.

|| Erthinum, iεώνας, quod natibus inditur. ||
ERRO, as, are, ab iεώνας. iεώνας, est ægrè eo. Vagor, labor, errore ducor, pecco, offendō. { τρυπατάχ, τρύπα nadhádh, τρύπα nudh, τρύπα schagháh. σεφίζω, πλανάζ. GALL. Aller à l'âme, s'égarer, se fouroyer. ITAL. Errare, fallire. GERM. Irrten/oder irr gehn. HISP. Errar. ANGL. To stray abroad or erre, to wander, to be deceived. } Virg. I. Æneid.

— Heus (inquit) juvenes, monstrate mearum
Vidistis si quam hic errantem fortè sororum.

Cic. 3. Tuscul. ex Homero,

Qui miser in campus mœrens errabat Alais.
At non per dubias errant mea carmina laudes.

Tibull. lib. 4.

Ille per ignotas audax erraverit urbes.

Ibid. Ecastor erras, quæ illum expectes virum. Plaut. Mostell. sc. 3. a. 1. Erraverunt sœpe circa nos pericula. Senec. cap. 11. de tranquill. Ne erres, non rupturus sum. Plaut. Capt. prolog. Ne tu erres, præter hanc mihi non facies moram. Idem Mostell. sc. 1. a. 1. Ne erretis, hæc duarum feret imaginem. Idem Milit. sc. 1. a. 2. Adulescens, erras. Quid erro? Idem Men. sc. 7. a. 5. Eam sentio errare. Ibid. sc. 2. a. 3.

— Errantes fertque refertque pedes.

Ovid. 6. Fast.

Sed tamen errabat etiam tunc tempora (de ordinatione anni.)

Idem 5. Fast.

Protinus erratis lati vescuntur in agris.

Ibidem.

Quod feror? Immensus est erratas dicere terras.

Idem 4. Fast. ¶ Erraturi postero die per eadem vestigia (discursando.) Senec. cap. 12. de Tranquill. ¶ Sed quoniam pecudes errando, id est, vagando pascuntur, errare ponitur pro pascere. Virg. 3. Eclog.

Mille me & Siculis errant in montibus agna.

Erroris ego illos & dementiae complebo. Plaut. Amph. Reduxit me ex errore in viam (suo viatico. Metaph.) Idem Pseud. sc. 3. a. 2.

— Qui me deceperit error,

Dicite.

Ovid. Eleg. 7. lib. 1. Trist.

Principiumque mei criminis error habet.

Idem Eleg. 6.

Nec tamen errori vita negata meo est.

Idem Eleg. 8. lib. 4. Trist.

— mihi tandem longis erroribus acto.

Idem Eleg. ult. lib. 4. Trist. ¶ Errare aliquando est putare, vel approbare verum esse quod falsum est, vel falsum esse quod verum est, vel certum pro incerto, sive falsum, sive verum sit, σφάκουσι, πλάνης. Unde sciendum, quod licet quis absque ignorantia errare nequeat, non continuò qui aliquid nescit, errare: sed qui se existimat scire quod nescit, & falsum pro vero, sive incertum pro certo approbat. Quæ tamen significatio metaphorica est. Cicer. 12. Philip. Cujusvis est hominis errare, nullius nisi insipientis persevere in errore. Idem 5. Verr. Erravit, an potius insanivit Apronius? Ter. Andr. Huic, non tibi habeo, ne erres. Idem in Eunuch. Quid tu his rebus credis fieri? tota erras via. ¶ Erratur, pass. Cic. 4. de fin. Si aut res ignoratur, aut erratur in nomine. Hinc Erratus, a. um. Particip. pass. Virg. 3. Æneid.

Talia monstrabat relegens errata retrorsum

Littora Achamenides.

Ovid. 3. Fast.

Protinus erratis lati vescuntur in agris.

Id est, quos errando lustraverant. ¶ Composita sunt Aberro, Deerro, Oberro, Peterro, Exerro: quorum significata vide suis locis.

Errör, is, ut scribit D. Augustinus in Ench. est existimatio, vel approbatio veri pro falso, & certi pro incerto, vel è converso. { τρύπα nedhádh, τρύπα schalú, πλάνη mischbhéch. πλάνη. GALL. Erreur, égarement, fourvoyement, faute faite par ignorance. ITAL. Errore, fallo. GERM. Irrthum/fehl. HISP. Error. ANGL. An error, a straying abroad. } Cicer. 1. Acad. Omnes enim qui ad illa arima fato sumus nescio quo Reipub. misero, funestoque compulsi, et si aliqua culpa tenemur erroris humani, à scelere certè liberati sumus. Horat. in Art.

Quid deceat, quid non? quò virtus, quò ferat error.

¶ Propriè autem error est deflexio à via, quum scilicet via igitur, extra iter institutum deflectimus. ¶ Inter errorum & errationem hoc interest. Donatus existimat, quod error animi sit: erratio, pendulum. Terent. in Adelph. Sanè hanc multò proprius ibis, & minor est erratio, id est, minus est spatii quo erres. Cicer. de Vniver. Itaque cum ab omni erratione liberavit.

Errabundus, i: Affatim, vel valde errans, vagabundus. { τρύπα nodhádh, τρύπα nadh, πλάνη. GALL. Vagabond, qui va errant à l'âme. ITAL. Errabondo, vagabondo. GERM. Irrtend/vmbschweifig. HISP. Erradizo. ANGL. That roandreh much, a vagabond. } Liv. 1. ab Urbe. Quum nunc in liminibus starent, nunc errabundi domes suas, ultimum illas visuri peraugarentur. Virg. 6. Eclog.

Si qua fortè ferant oculis sese obvia nostris
Errabunda bovis vestigia.

Vide Gellium cap. 15. lib. 11.

Erraticus, a, um: Vagabundus, qui scilicet certa sede caret, errat & vagatur. { τρύπα nodhádh, τρύπα nadh, πλάνη. GALL. Errant, vagant à l'âme. ITAL. Erratico, errante. GERM. Irrtum/vmbschweifig. HISP. Erradizo. ANGL. That roandreh or strayest much. } Gell. lib. 2. cap. 2. Interim aliquot ex iis qui aderant, erraticum esse hominem dixere, & nullius rei, incolamque fordentum geneatum. Hinc etiam herbæ erraticæ, & frutices erratici dicuntur, qui non sunt sativi, sed ubique sua sponte latè serpunt. Plin. lib. 19. cap. 8. Est & erraticum intubum quod in Ægypto eichorium vocant. Sic Erratica brassica, apud Colum. Erraticæ stellæ. Gell. cap. 10. lib. 3. & cap. 1. lib. 14.

¶ Erratica febris, quæ extra horas consuetas invadit. ||

Erratum, i: Peccatum. { τρύπα schalú, πλάνη aschám. σφάλμα, πλάνη. GALL. Faute promptement provenue par ignorance. ITAL. Errore, peccato. GERM. Ein sünd/fehl. HISP. Yerro y error. ANGL. A fault comming of ignorance. } Cic. Tironi, Tantum mihi dolorem cruciatumque attulerunt errata meæ ætatis, ut non solùm animus à factis, sed aures quoque à commemoratione abhorreat. Idem 2. de lege Agrar. Cui errato nulla venia, rectè facto exigua laus.

Erratio, verb. Error. { τρύπα menhádh, τρύπα nedhádh. πλάνη. GALL. Fourvoyement, égarement. ITAL. Esso errare. GERM. Irrithum/misfrit. HISP. Obra de errar. ANGL. A wandering, a straying abroad. } Terent. Adelph. Sanè hanc multò proprius ibis, & minor est erratio. Cic. 2. de nat. deor. Nulla igitur in cœlo nec fortuna, nec temeritas, nec erratio, nec vanitas inest: contrâque omnisordo, veritas, ratio, constantia. Idem de Vniver.

Errantia, a, idera. Accius Neoptolemo, Satis jam dictum est, neque ego errantiâ animi pravè morigerabor. Nonius. Antiquum.

Errōnēs, qui incertis sedibus vagantur, πλάνη nadhim. πλάνη, πλάνη φερούσαι, πλάνη. GALL. Vagabonds, errans. ITAL. Vagabondi, vaghi, erranti. GERM. Irrtum/vmbschweif/vaganten. HISP. Vagamundo, erradizos. ANGL. Vagabondes. } Tibullus,

Atque iterum erronem sub tua signa voca.

Sappho apud Ovid. in Epist.

Nec vos erronem telluri admittite nostrum.

Ulpiano Errones appellantur servi, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa vagantur, & tempore in res nugatorias consumpto, scriūs ad dominum redeunt. ¶ Errones, stella erraticæ dicuntur. Gell. cap. 10. lib. 3. & cap. 1. lib. 14. ex Nigidio.

Errōnēs, qui vagatur, erro. { τρύπα nodhádh, τρύπα nadh, πλάνη. GALL. Vagabond. ITAL. Vagabondo. GERM. Irrtum/vmbschweif. HISP. Vagamundo. ANGL. A vagabond. } Col. lib. 7. cap. 12. Maximè autem debent in custodia vigilaces conspicī, nec erronei, sed assidui & circumspecti magis, quā temerarii. De canibus loquitur. Ulpian. in l. adiles, de adiles. edit. Si aleator, erroneus, vel viniarius sit factus.

Erübēscō, is, propriè significat Rubore suffundor, rubeo. { τρύπα bosch, τρύπα chaphár. ερυτέσσω. GALL. Rougir, avoir honte & vergogne. ITAL. Arrossire. GERM. Scham roht werden. HISP. Vergonçarse. ANGL. To blush or be ashamed. Ovid. 2. Amer. Eleg. 6.

Sensi te totis erubuisse genis.

Idem Eleg. 1. lib. 3. Trist.

Erubui domino cultior esse meo.

¶ Et quia quos alicuius rei pudet, ferè rubore suffunduntur, factum est ut erubescere accipiatur pro pudore suffundi. Cicer. 1. de legib.

Erubescunt pudici eriam loqui de pudicitia.

Erūcā, a, ab erodendo, vel ab elu, vel ab eruendo, vel ab hærendo. Genius vermis qui in olerum folia repit, abroditque, præsertim brassicas. { τρύπα ghazám. γέρμη. GALL. Chenille, chatepeleuse. ITAL. Ruga, vermo. GERM. Ein raup/grafseurm. HISP. La eruga, gusano. ANGL. A canker a worme that commonly eat eth colewortes. } Unde etiam ab erodendo Eruca appellata est. Colum. lib. 11. Ubi verò apries regionibus, post pluvias noxia incesserunt animalia, quæ à nobis appellantur Erucæ, Græcè autem γέρμη nominantur, vel manu colligi debent, vel maturinis temporibus frutices olerum concuti. Sic enim adhuc torpē nocturno frigore, ut si deciderint, non amplius in superiorē partē proteant. ¶ Est etiam herba quædam virtutis calidæ, quæ Venerem excitat. { τρύπα γέρμη. GALL. Herbe nommée Roquette. ITAL. Ruchetta. HISP. Oruga, yerva. } Ovid. de remedii amor.

Nec minus erucas jubeo vitare salaces.

Colum. lib. 10.

Excitet ut veneri tardos eruca maritos.

ERUCTO, as, est frequentativum verbi erugo, is. { τρύπα hibbiah. ερύζω. GALL. Roter, jettir & mettre hors. ITAL. Rusticare, ruttare. GERM. Heraus görksen. HISP. Echarre oldando. ANGL. To bealke or break vnde out of the stomach, to cast out. } Erugere enim (ut Festus docet) semel factum significat: Eruçare, sæpius. Est autem eructare, ructando aliiquid ejicere. Horum omnium primitivum est vetus verbum rugo, is, ruxi, ructum. Unde fit ructus, us, quod crudis stomachi.

stomachi sonitum significat, quem edere solent qui plus & quo onerant ventriculum, i.e. Item Rusto, etas: quod est sonitum ejusmodi edere. i.e. Juvenal.

Sibend rustavit, si recte minxit amicus.

¶ Pro codem etiam nonnunquam invenimus Rustor, deponens Horat.

Hic dum sublimes versus ruatur.

¶ Hinc rursus fit secundum frequentativum Rustito, Col.lib.7. Germanus extinxit, locoque state non patitur: saepe decumbere & ruatur ecceps, caudamque crebrius agere. ¶ Eructare autem propriè (ut jam diximus) significat ructando aliquid emittere, vel ejicere. Virg. 3. Aeneid. de Poliphemo,

— saniem eructans, ac frusta cruento

Per somnum commissa mero.

¶ Per translationem tamen accipitur pro quovis modo ejicere. Virg. 6. Aeneid. de Acheronte,

— vastaque voragine gurges

Aestuat, atque omnem Coocyto eructat arenam.

¶ A tuco fit etiam alterum compositum Irructo.

Eructatio, i.e. vel i.e. Julius Firmicus lib. 4. Mathes. Quos intrinsecus dolor collectus assida eructatione disseriat.

Eructus, a. um. Gell. cap.7. lib.11. Furfureum panem esitare, vinum eructum & fructum potare, id est, faciem vini. GALL. Les lies ou bâties du vin.

ERUDIRO, as: Ruderibus expurgo. { ἔρυδος οὐσία. GALL.

Nettoyer de toutes pierres, plâtres & autres matières de vieux édifices. ITAL. Purgare, nettare un campo di pietre & altre lourde. GERM. Seubern vom vntath vnd gemüsel so ein alt zerbrochen gemeur gibt als stein Falch, &c. Hisp. Limpian la vassura à pozo, despedrar. ANGL. To tak away rubbell or rubbish of old houses. Sunt autem rudera, purgamenta: putre cémentum, lapides confraeti, arena, calx, & hujusmodi ex ruinis congesta. Hinc ruderatur ager, qui veterum aedificiorum materiam scatet. Eruderare itaque est purgare, & rudera ejicere. 2. de re rust. cap.12. Solum oportet esse eruderatum, & proclivum, ut everri facile possit.

ERUDIO, is: Ex rudi doctum facio, doceo, instituo, expolio, imbuo.

{ ἔρυδος λέμμα. ἔρυδος ιλλέψη. ἔρυδος ισχετιλ. ἔρυδος ισάρσινον, πορθήσα. GALL. Enseigner, endoctriner, instruire. ITAL. Ammaestrare, instruire. GERM. Unterweisen / lehren. HISP. Enseñar doctrina. ANGL. To teach, to instruct. } Cic. 1. Tusc. Philosophia verò omnium mater artium quid est aliud nisi, ut Plato ait, donum: ut ego, inventum deorum? Hec nos primū ad illorum cultum, deinde ad ius hominum, quod situm est in generis humani societate, tum ad modestiam, magnitudinemque animi eruditivit. Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

— Romanas erudiuntque nurus (i. amare docent.)

Idem 3. Fast.

Illa etiam stantes radio percurrere telas

Erudit (i. docet.)

ERUDITIO: Doctrina, institutio. { ἔρυδος ήλακτος, ηλακτος. GALL. Erudition, scavar, instruction, enseignement. ITAL. Dottrina, scienza. GERM. Verständigkeit / Kunst / erste lehr. HISP. Enseñanza de doctrina. ANGL. Erudition, cunning. } Cic. 1. de finib. Nullam eruditionem esse duxit, nisi quae beatæ vitæ disciplinam juvaret. Idem 1. Academ. Sine eruditione Graeca intelligi non possunt. Idem 2. de Orat. Omnis eruditionis expers, atque ignarus.

ERUDITUS, particip. Edoctus, institutus. { ἔρυδος μελομάδη. μελομάδης. ἔρυδος, ἔρυδος. GALL. Appris, scavant, endoctriné, instruit. ITAL. Ammaestrato. GERM. Gelehr. HISP. Enseñado en doctrina. ANGL. Instructed, taught. } Cic. Qu. Fratris, lib. 1. Sic verò fallaces sunt permulti, & leves, & diuturna servitute ad nimiam assentacionem studiti. Idem 3. de Orat. Nōane Socraticis erant disputationibus erudit? Gell. cap. 21. lib. 2. Graecas res erudit.

ERUDITUS, nomen: Doctus, sciens, literatus. { ἔρυδος λίμνη. λίμνης. ANGL. Learned cunning. } ut, Erudita operatio, id est, scitè facta. Plin. lib. 11. cap. 24. Tertium araneorum genus erudita operatione conspicuum. Eruditus pulvis, pro Mathematis disciplinis. Disciplinā juris civilis eruditissimus. Cic. 1. de Orat. Colum. lib. 8. cap. 16. Doctaque & erudita palata fastidire docuit fluviale lupum. Quintil. lib. 1. cap. 5. Hoc eruditius queritur. Vide Doctus, in Doceo.

ERUDITÈ, & ERUDITIUS, adverbia. { GALL. Doctement. ANGL. Learnedly, cunningly. } Columell. Agricultura lib. 1. cap. 1. Duo volumina similiūm præceptorum de vineis Julius Græcinus conscripta facetiūs & eruditius posteritati tradenda curavit.

ERUDITULUS, i., diminutivum. { GALL. Demy scavant. ANGL. Some what learned, a little smat terer in learning. } Catull. in Mamurra, & Cæs.

Morboſi pariter, gemelli utriue

Vno in letto, erudituli ambo.

ERUGO, as, are: Cutem extendo, & rugas tollo. { ἔρυδος, τερός. GALL. Oſter & effacer les plis & rides. ITAL. Distendere, levar via le grinze. GERM. Die runzlen vertreiben. HISP. Desarrugar, quitar arrugas. ANGL. To tak away wrinckles. } Plin. lib. 21. cap. 19. Lichenas, & lepræ, & furfures in facie emendant: erugant corpora. ¶ Erugo, is: vide Rusto.

ERUGATLO, verbale, quo usus est Plin. lib. 28. cap. 21. { ἔρυδος. GALL. Dériderement, oſtement de rides. ITAL. Eſſo cacciare la rugin. GERM. Vertreibung der runzlen oder rumpfen. HISP. Obra de desarrugar y quitar las arrugas, desarrugamiento. ANGL. A taking away of wrinkles. }

ERUILLÀ, x, genus est leguminis, folio quam faba longiore, flore apibus gratissimo: ideo rei rusticæ scriptores circa alveatia scripiunt, i.e. Colum. lib. 1. Saferna putat agros stercorati lupino, faba, vicia, cruria.

ERUMPO, is, cum impetu egredior, eruptionem facio. { ὕπερβολή bilkéah, γύρω paráts. i.e. GALL. Saillir, & sortir avec violence & impetuosité, faire une saillie, ou irruption. ITAL. Uscire fuori con impetu. Calepini Pars I.

peto. GER. Ausshin brächen / hinauf fallen. HISP. Saltir con impetu; ANGL. To brust out or to break out with force. } Cæs. 1. bell. civ. Quo paratores essent ad insequendum omnes, sive noctu, sive interdiu strumperent. Cæs. 2. de bell. civil. Si foras erumpunt. In eas (naves) doloris iracundia. Idem 3. de bell. civil. Per obstantia erumpit lumen dicendi. Quint. Cic. 1. in Catilinam. Sed nescio quo pacto omnium scelerum, ac veteris furoris, & audacie matutitas in nostri consultus tempus erupit. Erumpere ad pugnam. Col. lib. 9. cap. 4. de apibus. Erumpere ab aliquo. Ovid. in Ibis;

— Stygiū erumpere nitar ab oris.

¶ Erumpere ex: Cic. pro Sestio, Conjuratio ex latebris atque ex tembris erupit. ¶ Erumpet in nervum isthæ fortitudo. Terent. Phorm. O vir fortis atque amicus: verum hoc saepe Phormio vereor, ne isthæ fortitudo in nervum erumpat. Ubi Donatus, Ex consuetudine Romana dixit, quia saepe in nervum conjiciebantur ex aliquo maleficio in carcerem missi. An proverbium à sagittariis natum est, quod immoderata plerumque vites adducendo atcum non telum incitent, sed nervum rumpant? an ex eo quod saepè fortius ferientes nervum sibi aliud lèdant? Ergo fortitudine nimia saepe vinei, saepe decipi contingit. Invenitur interdum activè positum cum accusativo à tergo. Terent. in Eunucho, Jāmne erumpere hoc licet mihi gaudium?

ERÜPTIO, verbale, qua proprie dicitur cum milites ex urbe, vel ex castis impetum in hostes faciunt. { ἔρυπτος. ἔρυπτος, ἔρυπτος. GALL. Saillie ou sortie avec impetuosité, irruption. ITAL. Lo assalire con impeto. GER. Ein ausbruch/das ausshin fallen. HISP. Aquella obra de salir con impetu. ANGL. A brusting or breaking out. } Cæs. 2. bell. civil. Non solum ab eruptoribus caveant, sed etiam singularem hominum occultos exitus observent. Quintil. Velut eruptio ne pugnare.

ERUNCO, as: Herbas notias & spinas, frutetaque evello. { ἔρυπτος. GALL. Sarcier, arracher les herbes inutiles qui croissent en quelque champ parmi les bonnes. ITAL. Purgare, & tirar via l'erba. GERM. Ausreuten. HISP. Roçar & arrancar las yervas. ANGL. To weede or pluck up weeds. } Isidoro lib. 20. c. 14. runcones dicebantur, qui vepres secant. Colum. lib. 2. cap. 11. Omnes alterius generis herbas eruncato. Simplex dicitur Runcare, & Runcinare; Varr. de re rust. Ségetes runcari, herbam è segetibus expurgari. Et compotum, Eruncare;

ERVO, is: Ejicio, extraho. { ἔρυν hitsil, γῆν chillēs. ἔρυν, ἔρυν. GALL. Tirer hors, arracher de parmi, demolir. ITAL. Cavare, tirare. GERM. Ausreissen / aufzischen / herfürziehen. HISP. Sacar à fuerza lo escondido. ANGL. To droro out with force by the rootes. } Col. lib. 7. cap. 5. Subluyes & intertrigo pice per se liquida, vel alumine & sulphure atque aceto mistis ritè eruentur. Plin. lib. 11. cap. 37. Certè nulli sine redundantia ejus eruitur oculus. Senec. Eruentur tibi oculi. ¶ Erucere aliquem in eloquentiam & libertatem (i. ejus scripta edere.) Idem cap. 1. de cons. ad Marc. & Suet. in Galb. c. 9. Eadem illa carmina sacerdos Jovis Cluviae ex penetrali somnio monitus eruerat. ¶ Interdum est in totum destruere, & arginti. Laet. lib. 7. Eruentur funditus civitates. Virg. 2. Aeneid.

Troianas ut opes, & lamentabile regnum

Eruerint Danaï.

¶ Est etiam erucere, persecutando invenire, & veluti ex abditissimis latebris in lucem profere. Cic. pro Murena, Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ. Sic idem 2. de Orat. dixit, Cura & cogitatione aliquid erucere, hoc est, investigare & invenire. Idem 2. Tusc. Si verò letutari vetera, & ex iis, quae scriptores Graeciæ prodiderunt, erucere coner, &c.

¶ Erus, servus, ab antiquo Graeco i.e. ||

ERUM, ab ερύσσω, authore Festo. { GALL. Ers. ITAL. Mocho. GERM. Roswicke. HISP. Iervos, hiergos, eizylaon, evillaqua. } Genus leguminis, siliqua cylindracea, fructu lignoso; nec lenticulae diffili mili: cuius duo sunt genera, alterum candidum, alterum rufum. Candidum dulcedine prastat. Utrumque in siliquis grana sine septo habet, quae se invicem ipsa tangant. Siliqua forma teres, & ad rationem grani cylindracci. Patientissimum vetustatis est: in eo tamen phalangium innascitur. Col. Erum latatur loco macro, nec humido, quia plerunque corrumpitur. Virg. 1. Eclog.

Eheu quam pingui maceſt mihi taurus in eruo.

Plaut. Moſt. Sc. 1. a. 1. Erum datur in' estis bubus; quod fecit. Ibid. Erum tibi cras aliquis feret. Dictum erum ab erendo: capitulum enim & manu vellitur. Hoc semen à Delphinatibus, apud quos abundat, illorum lingua vocatur Des erz.

Erycūs, ἔρυξ à Cic. 4. Verrina, appellatur Sicilia mons, quem Strabo & alii Erycem vocant. Non enim (inquit) Quæstor petit (ut est consuetudo) is qui Erycum montem obtinebat. Et paulo post in eadem actione, Hoc de homine, ac de hujus bonis etiam in Eryco monte monumentum posuisti. Vide plura in dictione Eryx.

Erycīna, x. E' puzin. Veneris cognomentum est ab Eryco Sicilia mon te, in quo religiosissime colebatur. Ovid. 2. Amorum,

Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?

Vide Cic. in Divin. in Verrem.

Etygion, Aloë. Dioscor. lib. 3. cap. 4.

Erymanthūs, ἔρυμα, mons Arcadiæ, in quo aprum agrotum vastatorum Hercules domuit, vivumque in humeris ad Eurystheum detulit: quo conspecto, Eurystheus in æro se vase abscondit. Virg. lib. 8. Aeneid.

Fixerit aripedem ceruam licet; aut Erymanthi

Placarit nemora, & Lernam tremefecerit arcu.

¶ Est & fluvius hoc nomine in Alpheum defluens, ut ostendit Plin. lib. 4. cap. 9.

Erymanthūs, a. um: ut Monstrum Erymantheum. Valer. in 1. Arg.

Quique Erymantkei sudantem pondere monstri

Amphytroniaem, &c.

Erymanthūs, a. um: ut Aper Erymanthus. Cic. 6. Verr. Aiebant inter labores Herculis non minus hunc immanissimum Verrem, quam illum aprum Erymanthium, referti oportere.

Erymānthis, idos, aliquando legitur pro ipsa Arcadia. Ovid. 2. Metam.
Nexilibusque plagiis sylvas Erymantidas ambit.

Erymanthis ursa, dicta est Callisto Lyconis filia, quæ versa est in ursam, ut docet Ovid. lib. 2. Metam. ¶ Custos Erymanthidos ursæ. Idem 1. Trist. eleg. 3.

Tingitur Oceano custos Erymanthidos ursa,
Æquoreaque suo sidere turbat aquas.

Idem Eleg. 10. lib. 1. Trist.
Fuscabatque diem custos Erymanthidos ursa.

Idem Eleg. 4 lib. 3. Trist.
Proxima sideribus tellus Erymanthidos ursa.

Idem ibidem Eleg. 3. lib. 5.
suppositum stellis Erymanthidos ursa.

Erymna, ἐρυμνα, urbs Lydiæ, Trallis postea dicta. Steph.

Erymnæ, ἐρυμναι, urbs Lyciae. Steph.

Eryngium, sive Erynge. { ἐρυγγιον. GALL. Panicaut ou chardon testu. ITAL. Centocapi. GERM. Manstreu oder brachendistel / ein Kraut. HISP. Cardo corredor. } Herba ex genere aculeatarum, passim in campestribus nascentes, quam alio nomine capitulorum multitudine Centrum capita appellant. Vide Plin. lib. 22. cap. 7. & lib. 21. cap. 15. & 16.

Erysimum, ἐρύζιμον, semen est non dissimile sesamo, teste Galeno lib. 1. de aliment. facult. sed dexterius, parciusque nutriens. Romani Iritonem vocant, teste Plin. lib. 22. cap. ult. ¶ Alii genus herbæ esse volunt, ut Diosc. lib. 2. Alii agreste nasturcum. Alii cum frugibus annumerant: alii cum oleribus.

Erysipelas, atis, neutri generis, ἐρυσιπέλας, à Celso, ulceris genus, quum super inflammationem rubor ulcus ambit, isque cum dolore procedit. Nascitur ex intemperie composita primarum qualitatum cum affluxu flavae bilis, teste Galeno lib. 1. de different. morbor. Erysthea, ἐρυσθεα, urbs Cypri, in qua Apollo Hylates colitur. Steph.

Erydice, ἐρυδίκη, vide OEniade, urbs Acarnania, quæ postea ΟΝιαδα nominata est: aliqui totam ΟΝιadarum regionem Erysicem nominantur, ab Acheloi filia. Gentile Erysicaeus. Steph.

Erythacē, ἐρυθάκη, herba quam alii sandaracham, alii cerinthum nominant. Hic est apum, dum operantur, cibus, qui saepe in favorum inanitatis invenitur sepositus, saporis amari, sed plenus humoris. Varr. 3. de re rust. cap. 16. Erythacen vocant, quæ favos extremos inter se conglutinant: Erythace à coloris rubedine dicitur. Græcæ enim ἐρυθρη, rubor appellatur.

Erythacus: vide Erisbacus.

Erytheus, ἐρυθεός: Rex fuit Athenatum, Orithyia pater, quam Boreas rapuit, & in Thraciam deduxit.

Erythia, ἐρυθία. { Die Insel Calitz. } Insula est in Oceano, proxima Gadicibus, in qua olim Geryones regnasse creduntur. In ea tanta aëris benignitas esse fertur, ut homines patiat penè immortales. Strab. lib. 5. & Plin. lib. 4. cap. ult.

Erythini, ἐρυθίνοι, urbs Paphlagonia, ποταμὸς τοῦ ἐρυθροῦ. Apollonius ἐρυθρὸς dixit. Steph.

Erythrus, sive Erythrinus, ἐρυθρῖνος, vel ἐρυθρῖνος Oppiano. Piscis est Phagio simillimus, rubescens coloris, excepto ventre candido, cuius oculi guttis aureis distinguntur. De eo Arist. hist. lib. 8. cap. 13. Oppianus 1. Halieut. Plin. lib. 32. cap. ult. & lib. 8. cap. 16. In quodam genere omnino non sunt mares, sicuti in erythrinis, & channis: omnes enim ovæ gravidæ capiuntur. Quod est desumptum ex Arist. hist. lib. 4. & 6.

Erythra, ἐρυθρα, urbs Ionum, quæ & Cnopolis, κνωπόπολις, à Cnopo vocabatur. Alia est Libyæ, & alia Locridis, alia Bœotia, & alia Cypri, quæ nunc Paphas. Steph.

Erythra acra, ἐρυθρὰ ἄκρα, Promontorium est Libyæ, Stephano ἐρυθρὰ βάθη, quasi dicas glebam rubram: urbs Ægypti.

Erythra, Melissophyllum. Diosc. lib. 2. cap. 117.

Erythræ, ἐρυθρæ, vulgo Cabo bianco, civitas Alia, non longè à Chio, ex qua Sibylla fuit, quam à patria Erythræam nominaverunt: antiqua sanè mulier, & divinatrix, tempore Alexandri.

Erythræus, lapillus, margarita: quod ab Erythræo mari peteretur. || Erythranon, à colore acinorum. Hederæ genus, de quo vide Bar. in Coroll.

Erythranum, Satyrium. Diosc. lib. 5. cap. 146.

Erythrum mare, pars Oceani, Arabiam à Meridie alluens: ad Occidentem Arabico: ad Ortum, Persico sinu terminata. { ἐρυθρός ἡ αἰγαλεῖα. } Ratio nominis variè traditur à scriptoribus. Proximè tamen ad veritatem videntur accessisse, qui ab Erythra rege, Persei & Andromedes filio, dictum putant: cui etiam opinio ni subscriptibit Arrianus gestorum Alexandri lib. 8. Reliquas opiniones hic brevitatis caula omisimus. Strab. lib. 16. A Latinis autem per errorem videtur appellatum Mare rubrum. Nam quuin audirent à Græcis Erythreum vocari, existimantes à rubedine aquarum ita dictum, ipsi quoque Mare rubrum dixerunt.

Erythrinus, piscis, qui Latine rubellio, à rubro colore, qui Græcis ἐρυθρός. ||

Erythrodanum. { ἐρυθρόδανος. GALL. Garance. ITAL. Robbia de tinge-re. GERM. Gerberðe ein Kraut. HISP. La ruvia. ANGL. Madder herbe to die or colour with. } Herba est rubram habens radicem, qua tinguuntur lana. Latini rubiam tinctorum appellant. Vide Plin. lib. 24. c. 11.

Erythrös. { ἐρυθρός. GALL. & ITAL. Sumach. GERM. Ein harter roter Sam in der Apotheke. HISP. Sumayre, sumach. } Frutex, alio nomine Thus appellatus, cuius folio coriarii in condensandis pellibus utuntur. Unde & excoriarium fruticem quidam appellauunt. Vide Plin. lib. 24. cap. 11. Galli Viuram vocant.

Erythrotænes, ἐρυθρότενες. Ex anserum genere volucres, in quibus nitor eximius, absolutaque nigritia, & in superciliis cocci tubor: ita dicti quasi ἐρυθροὶ μῆνες, hoc est, rubri pavones.

Eryx. { Einberg in Sicilien, i.e. Monte di S. Gulliano genant. } Nomen montis in Sicilia ab Eryce ibi sepulto. Nomen civitatis in eo sitæ, in qua templum Veneri costruxit Eryx ejus filius. Ovid. 2. de Arte, Sed dea nec patitur sic ad sua munera cogi,
Colle sub umbrosa quem tenet altus Eryx,

Pomp. Montium Eryx maximè memoratur ob delubrum Veneris. Unde Venus Erycina dicta est. i. ex vix. Ovid. 2. Amor.

Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?

Sueton. in Claud. cap. 25. Templum quoque in Sicilia Veneris Erycina, ut tuitate collapsum, ut ex ærario Populi Rom. reficeretur, author fuit.

Es, pro ede. Virg. Bibe, es, fuge. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 1. & in milit. sc. 1. a. 3. Es, bibe, animo obsequere.

Es, pro esto. Plaut. i. f. sc. 3. a. 1. Liquido es animo. Ibid. Animo bono es. Esalon: vide Esalon.

Esaū. { ιωνικός Ισαάκ. } Nomen filii Isaac, qui Edom, hoc est, rufus: & Seir, quod pilosum significat, appellatus est.

Escā, ab edendo dicta. Cibus non solum hominum, verum etiam omnium animalium. { מַחְאָל machāl. Bœwos. GALL. Viande, mangeaille, amorse, pasture. ITAL. Esca, cibo. GERM. Speiss oder es. HISP. Manjar o yesca, covo del yugo. ANGL. A bayte fayde. } Ovid. 2. Amor. Fleg. 6.

Nux erat esca tibi, causaque papavera somni.

Cic. 2. de nat. deorum. Sus vero quid habet præter escam? Esca est meretrix, amatores aves. Plaut. Asin. sc. 3. a. 1. Nunquam hodie ex ista nassa escam petam. Idem Milit. sc. 6. a. 2. Qui eas esirabunt escas, quas condivero. Idem Pseud. sc. 2. a. 3. Esca & potionem vinciri decet fugitivos. Idem Menach. sc. 1. a. 1. Adolescens est esca maxima (id est, cibi multi.) Ibid. Affatim est hominum qui singulas escas edunt. Ibid. sc. 1. a. 3. Accipitur præterea pro eo quod datut avibus, piscibusve decipiendi gratiâ. Cic. de senect. Divinè enim Plato escam malorum, voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces. ¶ Unde inesco, as, est porrecta esca decipere aves, vel pisces: & per translationem, homines aliqua illecebra in perniciem abducere. Terent. in Adelph. Nunquam rem facies, abi, nescis inescare homines, Sannio.

Escariūs, a, um, quod ad escariū pertinet: ut, escaria vasa. { σεργή. }

GALL. Appartenant à viandes. ITAL. Cio che à vivande appartiene. GERM. Das zur speiss gehört. HISP. Cosa de comer. ANGL. That belongeth to foode. { Plin. lib. 6. cap. 36. Ad escaria vasa totum rubens vitrum, non transluens. Escaria mensa, teste Festo, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. Vincula escaria. Plaut. Menach. Facile asservabis dum illo vinclo vincies. Ita hæc nimis lenta vincla sunt escaria. }

Escalilis, e, singularis. Paul. in l. quum quidem, ff. de supoll. leg. Escala-tem, vel poratorium argentum non deberi.

|| Escatilis, instar escæ. Tertull.

Esculentus, a, um: Quod esui aptum est. { ἐρυζόπιτα, βερτουσα. } GALL. Bon à manger ITAL. Mangiativo. GERM. Essig. Das gut zu essen ist. HISP. Cosa de comer. ANGL. Anything to be eaten. { Plin. lib. 10. cap. 10. Notatum milvos nihil esculenti rapete unquam ex funerum ferculis. Cicet. 2. de nat. deor. Atque ita eligere ex iis que sunt esculenta. Ibid. Jam gustatus, qui sentire eorum quibus vescimur, genera deberet, habitat in ea parte oris, qua esculentis & poculentis iter natura patet. } Omnia esculenta obsecsis, ἀναλαγηταὶ μὲν βερτουσαὶ πολιορκεύσθοις. Quum urget necessitas nihil non facimus: & vehementer famelicis nullus non suavis est cibus. Gell. cap. 1. lib. 4. Esculentæ & poculentæ.

Esco, as, are: Solinus usurpat cap. 53. ad finem, Nocti eiis omnibus quidem locis nefas ducent, sed in Thessalia vel maximè, ubi serventum immanis copia est, quosdam escandi gratiâ insectantur, regionibus Thessalicis plurimum mali detrahunt. De ciconiis.

Escendo, is. Senec. cap. 22. de consol. ad Marc. In humeros non impoii, sed escendere. Pacuv. apud Non. Putans escendere verticem in summum.

Eschara, ἐχαρα. Græcis dicitur crusta, sive durities illa, quæ vulneribus per cauteria quædam induci solet, quum sanguis aliter fisti nos potest.

Escharotica medicamenta, ἐχαρωνικά φάρμακα, dicuntur caustica, quæ vim habent escharam, hoc est, crustam inducendi.

|| Escit, pro erit, antiq.

Esculentia, pinguedo. Gl. Isid. ||

ESCULVS, arbor ex genere glandiferarum, eadem cum illa (ut nonnulli existimant) quam Theophrastus οὐρανόφυλλον, id est, latifolium appellat. Est autem fago magnitudine, & glande inferior, duplice fetens gallam, altera quernæ non dissimilem, sed nulli rei utili: alteram nigram, tingendis lanis utiliore. Dicta esculus, teste Servio in 2. Georg. quod primi mortales, nondum inventis frugibus, glande ejus pro esca uterentur. Idem tamen Servius author est, principium hujus vocis diphthongo scribi consueuisse: cui tamen consuetudini hodie doctiores non obtemperant, plus originis rationi, quam Servii authoritati tribuentes. Virg. 2. Georg.

Altius ac penitus terra defigitur arbos,

Esculus in primis, quæ quantum vertice ad auras

Aethereas, tantum radice ad tartara tendit.

De hac arbore videlicet plura apud Plin. lib. 12. cap. 1. & lib. 16. cap. 4. & lib. 17. cap. 20.

Esculēus, a, um, οὐρανόφυλλος, quod est ex esculo. Pallad. lib. 1. cap. 9.

Deinde ut axes quernæ cum esculis non miscantur. Ovid. 1. Met.

Esculētum, i, οὐρανόφυλλον. Locus esculis constitutus. Horat. 1. Carm. Od. 22.

Quale portentum, neque militaris

Daunis in latis alit esculis.

Fuit autem locus in Urbe qui nomen accepit ab esculis quæ ibi exsisterent, quemadmodum Fagatal à fagis, Lauretum à lauris, Cornuta à cornis. Varro.

|| Esopia, Meursius in Plaut. True. 2. 2. legit: Quo pacto excludis quæ esopiis plenius? & exponit: Quo pacto me plenius sedibus ejicias, & sedes mutare, id est, migrate cuges? Veteres autem, inquit, Esopia appellabant sedes, quæ in augurali & saliari carmine Esopia sunt, de quibus Festus.

Esopon, lactuæ genus.

Elos,

Exos, pescis magnus, quem in Rheno esse annotat Plin. lib. 9. cap. 15.
Aliter legitur Exos, & melius, quod ossibus carcat. GERM. Lachs.
ANGL. Lax. BELG. Laſt. ||
Esis, pro fluvii nomine. Vide Aſſis.
Eſto: vide Edo, es.
Eſdra, compositio valens aduersus ægritudinem cerebri. ||
Eſquillæ, vide Exquilia. Legitur tamen Eſquilia, apud Juvenal.
Satyr. 5.

— gelidasque eucurri

Eſquilia.

Nempe collem Romæ ventis expositum.

Eſſedum, {ǣns, τὸν ἔχοντα καρολην}. ANGL. A chariot or wagon. } Ve-
hiculum Gallorum, Britannorumque, apud Belgas primò reper-
tum. Cicer. ad Attic. lib. 6. Hic Vediſ ſunt mihi obviam cum
duobus eſſedis, & theda equis juncta, & leſtica, & familiā magna.

Virg. 3. Georg.

Bolgera vel molli melius feret eſſeda collo.

Sueton. in Claud. cap. 16. Eſſedum argenteum ſumptuosè fabrica-
tum ac venale ad ſigillaria, redimi concidique coram imperator. Idem in Auguft. cap. 76. Nos in eſſedo panem & palmulas guſtavimus. Et in Calig. cap. 26. Quoſdam ſummis honoribus functos ad
eſſedum ſibi occurrere rogoſ per aliquor paſſuum millia, & paſſus eſt. Ibid. cap. 19. Et in eſſedis cohorte amicorum. (ſup. comitan-
te.) Legitur etiam Eſſeda, genere fœminino. Sen. Epif. 57. In iis
qua me ſine evocatione circumſtrepunt, eſſedas tranſurrentes po-
no. Hinc diſti eſſedarii, qui eſſeda, regunt, aut qui ex eſſedis pug-
nant. Cic. Trebatio. Tu qui cæteris cavere didicisti, in Britannia ne
ab eſſedariis decipiari, caueto. Cael. lib. 5. bell. Gall. Equites ho-
ſtium, eſſedarii que acriter prælio cum equitatu noſtro in itinere con-
ſiliuerunt. Eſſedarii item gladiatores. Suet. in Calig. cap. 35. Idem
in Claud. cap. 21. & Senec. epif. 29.

Eſſe, infinitivus: vide Sum, in frā. Item Eſſe, ibidem.

Eſſedōnēs, ἑσσεδόνες, teſte Plin. lib. 4. cap. 10. populi ſunt Afīs, utram-
que Scythiam incolementes, ſuper Mæotim lacum non procul à Ri-
phris montibus, quibus (teſte Herod. lib. 4. hiſt.) moſ ſuit parentum
funera cantu proſequi, & congregatis proximis, cadavera ipsa
pecudum admiftis carnibus comedere: os autem capitis, quod cra-
nium vocamus, auro cingere, & ad poculi uſum affervare.

Eſſei, ἑσσει, una ex tribus religiōſioribus Iudeorum ſectis: que om-
nino tres erant, teſte Josepho, Pharisæorum, Eſſæorum, & Saddu-
caorum. Ex hiſ Eſſei uxoribus & vino, & carnibus abſtinebant,
quotidianūmque jejunium, verteſt in naturam.

Eſſerinus, hymnus in Ecclesiæ cani ſolitus hora decima. L. g. b. ||

Eſſentia. { uia. GALL. Eſſence. ITAL. Eſſenza. GERM. Wäſenheit.
HISP. Eſſencia. ANGL. Eſſence, the being of any thing. } Vocabu-
lum eſt religiōſis quidem Latinæ lingua obſervatoribus non uſi-
tatum, à Philosophis tamen melioris inopia in uſum receptum pro
ipſo eſt euſiſis ſci, quam ūnū Graci appellant. Augustinus
lib. 12. de Civitate Dei. Sicut ab eo quod eſt ſapere, vocatur ſapien-
tia: ſic ab eo quod eſt eſſe, vocatur eſſentia, dovo quidem nomi-
ne, quo uſi veteres non ſunt Latini ſermonis authores, ſed jam no-
ſtri temporibus uſitato, ne deſſet etiam lingua noſtræ quod Graci
appellant ſci; hoc enim verbum e verbo expreſſum eſt, ut dic-
retur eſſentia. Quint. lib. 8. cap. 3. Quorum dura quaſdam admodum,
ut ens, & eſſentia, que cur tantoper eſpernemur, non video, niſi
quod iniqui judges aduersus noſ ſumus, ideoque paupertate ſer-
monis laboramus. Hinc eſſentiale, ἑσσεδόνη, quod eſt eſſentia, & Eſſentialiter,
ſecundūm eſſentiam. Vocabula ſunt ſolis Philoſophis, & Theologis uſurpata.

Eſſentiale, ἑſſεδόνη, quod ad eſſentiam pertinet. ||

Eſſus, ἑſſος, urbs Locriſis. Steph.

Eſto: vide Sum.

Eſtrix, Eſtrio, Eſritio, Eſritor: vide Edo, es.

Eſula, a. Hujus varia genera à perito rei herbariæ diſtinguenda erunt.
Evonymus, vulgo apud Barbaros, item Gallos & Italos, Fusaria
vel Fusanus appellatur ab uſu fuſotum, propter materia ſoliditatem:
à nonnullis Scrota ſacerdotum, à figura ſtruſtus. Tragus tom. 3. fu-
ſariam nulla ratione evonymum eſſe negans, caprinum facit. Geſne-
rus in Capra, lit. C. Coquettiam verucluſ transfigendis lardo carni-
bus ex ea conficiunt.

E T

Et. { 1 v. n. GALL. Et, mēmes. ITAL. Et, e. GERM. Und. HISP. Y. ANGL.
And. } Coniunctio eſt Græca π, quam Latini inverſione literatum
ſuam effecerunt. Ovid. 13. Metam.

Define Tydideum vultuque & murmure nobis
Oſtentare meum.

Suet. in Cæſ. cap. 7. Et eripuit occultavitque.

— Et ſe mihi comparat Aiax?

Ovid. 13. Metam. Plaut. Capt. ſc. 3. a. 2. Et tua ornatus reueniam ex
ſententia. Idem Moſtell. ſc. 3. a. 1. Potare tecum mihi collibitum eſt,
lubet & adepol mihi tecum. Idem Men. ſc. 7. a. 5. Tibi ſuppetias ad-
veni. M. Et tibi adoleſcens dii ſempre faciant bene (pro quoque, vel
vicifim.) Ovid. 5. Faſt.

Iamque decem menses, & puer ortus erat.

Plaut. Menach. ſc. 3. a. 3. Et iſtud, & aliud (i. quod voler) curabo.
Idem Cne. ſc. 2. a. 4. Et nunc idem dico (i. etiam nunc.) Idem Mi-
lit. ſc. 5. a. 2. Certè noſter ſum. P. Et pol ego (i. etiam.) Idem Capt.
ſc. 2. a. 2. Deus omnia & vider. Velleius, Credere & avunculo &
Cæſari. Eſt autem copulativa: ut, Cicero eloquens fuit, & Philoſo-
phus. Duplicatūrque interdum, ac completiua eſt in diuersis rebus:
ut, Te ad mirantur & cives & hospites. Virg. 1. Aeneid.

— multrum ille & terris jactatus & alto.

Modò accipitur pro Etiam. Idem 2. Aeneid.

— quorum iphiſus aſo

Iam gra vior, Pelias & vulnere tardus Vlyſſi.

Modò inter rogaſiva, ſeu expleſiva. Idem 1. Eclog.

Et quanta fuit Romam tibi cauſa videndi?

Modò indigoſativa, ſum. Idem 1. Aeneid.

Calepini Pars I.

— & qui ſtamnum Iunonis adorbt.

Cicer. pro Milone. Et ſunt qui de Appia loquantur, raccant de Curi. ||
Virg. 6. Aeneid.

Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis?

Ponitur interdum ιζηγηνης, pro hoc eſt, ſive id eſt. Plaut. Aduoſ
natus jam ſexaginta, & ſenex. Interdum pro Nam, vel Quia. Virg.
in Eue.

Audieras, & fama fuit.

Quint. lib. 1. cap. 1. Has primū audiet puer, hatum verba effingere
imitando conabitur: & natura tenacissimi ſumus eorum, qua molli-
bus animis percipimus: ex Valla lib. 2. Plerunque ſententiarum
initiis competit, quemadmodum & Græcis ιζηγηνη. Quint. Et finitæ qui-
dem ſunt partes duæ, quas hæc profeffio, &c. Interdum ponit
pro adverbio ornandi. Virg.

— corpùſque lavant frigentis, & ungunt: id eſt, deinde
ungunt.

Item pro Quamvis, ſive Tamen. Cic. de ſeneſt. Defendi legem Vo-
coniam magna voce, bonisque lateribus, & videtis annos meos: id
eſt, tamen videtis quam ſim jam ſenex. Item interdum pro Quod,
ſi ſequatur Si. Cic. Catilin. 3. Et ſi non minuſ nobis jucundi atque
illuſtres ſunt ii dies, quibus conſervamur, quam ii quibus naſcimur
profeſſo apud vos in honore debet eſſe is, qui eandem hanc ur-
bem conditam amplificatamque ſervavit. Terent. in Phorm. Et ſi
tibi res ſit cum co lenone. Ubi Donat. Et, inquit, non connexiva,
ſed incepiva particula eſt. Et, non ſemper ſimiles orationis partes
conjugit, ſed aliquando diſſimiles. Cels. lib. 3. cap. 1. cibum & va-
lidum & fortiter alſumere. Ulp. D. lib. 9. iit. 1. 1. Cumarietes, vel bo-
ves commiſſiſent, & alter alterum occidit: Qu. Mutius diſtinxit,
pro occidiſſet. Hujus composita ſunt, eti, & ιζηγηνη, & tametli.

Etauſ, ιζηγηνη, urbs eſt Laconica. Steph.

Etauſtarches, capitaneus. Buleng. ||

Etauſkulus, ιζηγηνη, iſula eſt juxta ſinum Persicum, cujus meminit

Plin. lib. 6. cap. 28.

ETEARCUS, i. ιζηγηνη, Oaxi civitatis Creticæ rex fuit, qui amissa
uxore, filiæ ſuæ Phronimæ novercam ſuperinduſit, qua domum in-
gressa, ut erat, ita re ipsa ſe novercam preſtit, cum laedendo, atque
omne injuriarum genus excogitando, tum ad extremam impudici-
tiam impingendo. Etearcus criminationibus uxoris fidem habens,
Themisone quendam Theræum jutejuringo aſtingit, ut acceptant
Phronimam in mari deſemerget. Qui quom ſe neque Etearcī tra-
delitatis ministrum prebere vellet, neque rurus jugurandum vi-
olare, reuinat funibus puellam demilit in pelagus, eaque ſubito
retracta, Theram pervenit: ubi Polymnestus vir inter Theræos ſpe-
ciatus, in concubinatum Phronimam accepit: qui ex ea Battum ge-
nuit Cyrenarum in Africa conditorem. Author Herodotus.

Etenim: Nam, enī, quia: & ferè prium ſibi in oratione locum ſe-
dicat. { כ chi. αὐτί, η γέ. GALL. Pource, car. ITAL. Certo, perio-
che, perche. GERM. Dann. HISP. Porque, ciertamente. ANGL. For-
beaus. } Cic. 4. Verr. Etenim quoniam numerum injuriarum vobis
non poſſum exponere, ſigillatim autem de uniuſcu jufque incom-
modo dicere infinitum eſt, genera ipsa injuriarum quaſo cognoscite.
Idem 2. de Divin. Etenim ex diuſione hoc ſecundum eſt. Plin. Et-
enim multa de hac Magi prodiderunt, qua non ſunt nobis commi-
moranda. Invenitur tamen & ſecundo loco. Seneca, Quis etenim
inter tot corporis cruciatuſ felicem quenquam eſſe poſſe existimat?
Accipitur aliquando pro Quippe. Cic. pro Flacco, Neque in toto
Æmonenſium testimonio commovebor: etenim quibus ego iſtan
laudationem remittam, id eſt, quippe quibus, &c. Non nunquam
diuſa compositione per duas diuſiones effertur, vocula aliqua in me-
dio interjecta. Idem de clar. Orat. Et dicere enim benè nemo potest
hoc eſt, etenim dicere benè.

Eteocles, ιζηγηνη, Edippi filius, ex nefando Jocastæ mattis concubitu
editus: cui cum fratre Polynice ita convenerat, ut alternis annis re-
gnarent. Exacto deinde primo anno, quum Eteocles, qui quod major
natu eſt, primo anno regnarat, tenueret fratri regno cedere: Poly-
nices adjutus à Tydeo Adrasto focero, fratri bellum intulit, in quo
ambo mutuis vulneribus ceciderunt. Impositis deinde cadaveribus
eidem rogo, flamme ſe diuſiſſe traditur, tanquam odium illud quod
inter vivos fuerat, ne morte quidem finiri potuerit. Interpretat
autem Eteocles, vera gloria, ab ιζηγηνη, quod vetuni significat, & ιζηγηνη,
gloria. Unde eteniam ſine aspiratione ſcribendum eſt.

Eteoneus, ιζηγηνη, urbs Eubœa, ιζηγηνη, ab Eteoneo quodam: nunc

Scarphen vocant, in colle ſita, ιζηγηνη lego, non ιζηγηνη. Steph.

Eteſis, ιζηγηνη. Venti qui certo anni tempore flant. Hos Strab. lib. 3.
Subſolanos vocat, hoc eſt, Euros. Hi quotannis in vigore xſtatis
perflant xl. diebus poſt canicula exortum. } GERM. Wind ſo jährlich
in den hundſtagen wähen. } Diciti Eteſis, id eſt, annui: (ιζηγηνη enim
annus, ιζηγηνη annus) quod ex omnibus ventis maxime ſtati ſunt, &
ſingulis annis eodem tempore redeant. De his Plin. lib 37. cap. 5.
& Gellius lib. 2. cap. 18. Liv. lib. 7. d. 4. Eteſis iidem cum fa-
voniis.

Ethalia, ιζηγηνη, iſula in Ligūſtico mari, Populenæ urbi oppofita, ab
Ethali, qui ei praefuit, ſic dicta. Quidam hoc nomen cum diphthon-
go ſcribunt. Vide Ethalia.

Ethanion, ιζηγηνη, valis ænei genus eſt, quo Ægyptii uti conſueverunt.
Nam (teſte Athenæo) in Ægyptiorum omoibus penè domibus tria
erant vasa ænei, cyathus, phiala, & ethanium.

Etheceusa, iſula eſt in ora Cariæ, non procul ab Argis iſulis. Plin.
lib. 5. cap. 31.

Etheleum, ſluvius minoris Afīs, olim Troadis & Myſia terminus, cu-
juſ meminit Plin. lib. 5. cap. ult.

Ethemon, nomen viri proprium, de quo Virg. lib. 10. Aeneid. meminit,
quuru ait:

Et clarus Ethemon Lycia comitatur ab alta.

Ethesios, teſte Plin. lib. 36. cap. 28. lapis eſt, ex quo confici ſolent
mortalia.

ETHICÆ, vel Ethica, & pars philosophie ad mores pertinens. De mo-
ribus, moralis, { ιζηγηνη. GALL. Philosophie morale. ITAL. Filoſofia

morale,

morale. GERM. Der theil der philosophy pon den sitten. HISP. Philosophia moral. ANGL. Morall philosophie. } Cic. de Fato. Quia pertinet ad mores, quos ἡνὶς Græci vocant, nos eam partem Philosophiae de moribus appellate solemus: sed decet augentem linguam Latinam, nominate moralem.

Ethicus. Moral. GALL. Moral. ITAL. Morale. GERM. Sirtlich das zu den sitten gehört. HISP. Moral, y perteneciente à costumbres. ANGL. Morale. Cic. in Orat. Duo sunt etiam quæ bene tractata ab Oratore, admirabilem eloquentiam faciant: quorum alterum est quod Græci ἡνὶς vocant, ad naturam, & ad mores, & ad omnem vitæ consuetudinem accommodatum.

Ethica, orum, ἡνὶς, τὰ, opus moralem tractans Philosophiam: quo nomine Arist. libros de moribus inscripsit.

Ethici, Africæ populi, apud Plin. lib. 5. cap. 4.

Ethmoides, id est, colla: vocantur narium meatus, quibus olfactus percipitur. Gal. lib. 2. de olfactus sensorio.

Ethnearches, αἰθναρχος. Gentis princeps.

Ethnearchia, Principatus, vel Praefectura gentium.

Ethnestæ, ιωνεῖς, populi Thessaliam, ab Ethnesto Neoptolemi filio. Stephanus.

Ethnicus. οὐνοματικός. ANGL. An ethnik. Gentilis, ab οὐνοματικός, quod gentem significat. Hieronymus contra Iovinianum. Et si ducentæ essent uxores, Christianas tantum accipi juberet, an & Ethnicas?

Ethnologus, Histrio. ηθολόγος. GALL. Bouffon, farceur, badin, comedien. ITAL. Histrione, buffone. GERM. Der die sitten eines andern aufzutragen, und an sich nemmen kan mit worten und gebärden. HISP. Representador o fingidor de persona agena, como quien representa comedias y tragedias. ANGL. A farcie scoffer, a flattering jestler. Morum expressor, qui gestu ipso corporis, & sono vocis ita exprimit mores hominum, ut gestibus loqui videatur. Cic. 2. de Orat. Mimorum est enim & ethnologorum, si nimia est imitatio, sicut obscenitas, &c. Quibus verbis Cic. nimiam in Oratore imitationem reprehendit, quasi mimicam, non oratoriam. Budæus.

Ethnologia, αἰθνολογία, est affectuum, morumque personæ alicujus effigio. Quint. lib. 1. cap. 9. Ethnologia personis continetur. Ethnologia Rutilio Lupo figura est sententiarum, quum verbis sonorique vocis exprimitur, ac describitur hominis conlectudo & mos.

Ethopoëi, ηθοποιοι, dicuntur histiones qui mores & gestus imitantur ejus personæ quam sustinent.

Ethopœïa. ηθοποιία. GALL. Representation des façons & manières d'autrui. ITAL. Imitatione delle maniere d'altri. GERM. Aufstellung eines andern weise und gebärden. HISP. Representation de maneras y costumbres de alguno. ANGL. A representation of an other's manner. Est morum, effectuūmque alicujus expressio, quæ ethnologia à nonnullis appellatur. Differt à prosopopœia, teste Aquila, quod in hac personas singimus quæ non sunt: in Ethopœia vero certis quibusdam personis vel ad improbitatem, vel ad dignitatem, sermonem accommodare effingimus.

Ethos (ut inquit Quintilianus) uno verbo Latinè dici non potest, hoc enim omnes mentis habitus continentur, à quo pictores quidam, & statuarii Ethici dicti sunt, Budæus.

Ethusa, olim insula fuit in mari Myrtoo, quæ deinde continent apud Myndum accrevit. Plin. lib. 26. cap. 89.

Etica, propria: Ericon, proprium: alias **Eтика**, & **Ericon**.

Etlæ, εἴη, vicus Laconicæ, aut Cretæ civitas, patria Mysonis, unius ex septem Sapientibus, unde Etius nominatus. Steph.

Etlam, Coniunctio est, idem significans quod Quoque. Plautus, Tunc etiam id resisti miser? Nunc etiam volo dicere. Idem Moſt. sc. 2. a. 1. ¶ Etiam vigilas (pro quin vigilas.) Ibid. sc. 1. a. 2. Vix cavet cum etiam cavet. Idem Capt. sc. 2. a. 2. Non juvat quod edo domi, foris aliquantulum etiam quod gusto, beat. Idem, Quid nunc etiam mihi desplices filiam? Idem Aulul. sc. 4. a. 2. Etiam audes reverti. Idem Menach. sc. 3. a. 4. Etiam parasitum mandas? Ibid. sc. 3. a. 2. ¶ Etiāmne astas? Ibid. sc. 3. a. 4. Dic mihi hoc etiam. Ibid. sc. 5. a. 5. Quid tibi nostra actio est? E. Etiam rogatas? Idem Aulul. sc. 2. a. 3. ¶ Etiam tu taces? (i. non adhuc taces.) Etiam. Idem Amphitr. Neque meum pedem huc intuli etiam in ædes (i. adhuc.) Ibid. Nemo etiam tergit (i. adhuc.) ¶ Vel etiam matrem quoque (tangas.) Idem Pseud. sc. 1. a. 1. & sc. 4. a. 1. Etiam illa quoque iterari multa possunt. Idem Asin. sc. 1. a. 3. Atque ego quoque etiam qui Jovis sum filius. Idem in prolog. Amphitr. Cōcede huc à foribus fiat. Etiam huc. Etiam nunc. Et matrem vendidisse etiam scio. Idem Men. sc. 5. a. 5. Etiam adhuc. Idem Amphitr. sc. 1. a. 1. Etiam tu quoque assentaris huic. Ibid. sc. 2. a. 2. Etiam quoque lubet. Idem Cure. sc. 2. a. 1. Etiam derides? Idem Menach. sc. 1. a. 3. ¶ Etiāmne ambulas? Idem Asin. sc. 1. a. 1. Audin' etiam. D. Ecce. Ibid. ¶ Etiam tu herum istum abs te amoves (pro nōnne, vel ne non?) Ibid. sc. 3. a. 3. ¶ Et etiam disperdimini? (pro nondūme.) Idem Cure. sc. 3. a. 1. Abscede etiam nunc, etiam nunc, cur non? Etiam. Ohe nunc. Idem sc. 1. a. 1. Hoc etiam est, quamobrem cupiam vivere. Idem Cure. sc. 3. a. 1. Uttere vel tu, vel uxor tua, vel etiam in oculos (compingite.) Idem Menach. sc. 3. a. 4. Ob istanc industriam amabit etiam amplius. Ibid. sc. 2. a. 5. ¶ Redde etiam argentum, aut virginem (i. statim.) Idem Menach. sc. 2. a. 5. Quin etiam nunc habet pallam. Ibid. sc. 2. a. 5. ¶ Aliquando significat Adhuc. οὐδὲ γάμον. In. GALL. Aussi, d'avantage, encor. ITAL. Ancho, anchora, etiando. GERM. Auch/noch. HISP. Tambien. ANGL. Also, moreover. } Terent. in Andr. Nihil suspicans etiam mal. Ibid. Non satis me pernosti etiam qualis sim, Simo. ¶ Aliquando Præterea. Idem in Andr. Etiam puerum inde abiens conveni Chremis. Ibid. Imò etiam, quo tu minus scis ærumnas meas, hæ nuptiæ non apparabant mihi. Etiam, responsio est affirmativa, quemadmodum & Ita. Plin. Tacito: Studies, inquam? Respondit, Etiam. Ubi? Mediolani. ¶ Aliquando & affirmandi vim habet, nulla tamen præcente interrogatione, ut idem sit quod Sic. Cic. pro Rose. Comæd. Si non, quomodo tabulas conficis? Si etiam, quamobrem quum cætera nomina in ordinem referbas, hoc nomen triennio amplius, quod erat in primis magnum,

in adversariis relinquebas? ¶ Accipitur & pro Quin potius. Plin. in Panegyr. Nullius ab eo magistratus jus, nullius authoritas immunita est, aucta etiam. ¶ Ponitur quoque interdum ita, ut ab eo intelligatur Non solùm, Cic. ad Lent. Quumque ea contentio mihi magnum etiam foris fructum tulisset: hoc est, non solùm domi, & in urbe, sed foris etiam & extra urbem. Idem Att. lib. 9. Etiam hæc me sollicitant: quasi dicat, non solùm maxima ista, sed etiam minima. ¶ Etiam atque etiam, pro valde, summoperè. Cicet. sc. 5. de finib. Atqui iste locus est Piso tibi etiam atque etiam confirmans. ¶ Etiamdum, pro adhuc. Terent. Hoc ego mali non pridem inventi, atque etiamdum seit Pater. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 4. Nihil etiamdum harpagavit. Ibid. sc. 3. a. 4. Metuo ne redeat herus etiamdum à foro nunc. Etiamne. Idem in Asin. sc. 1. a. 1. & sc. 3. a. 2. Téque obsecro herclè, ut quæ loquutus, despicias. D. Fiat, geratur mos tibi. Age, excrea. D. Etiāmne? L. Age quæso herclè usque ex penitus fauibus: D. Etiam. L. Amplius. D. Nam quoisque? L. usque ad mortem volo. Cic. Attic. lib. 10. Etiāmne Balbus in Senatum venire cogitet? Plaut. Mostell. sc. 3. a. 1. Etiāmne unguentis ungendam censes. Idem Pseud. sc. 3. a. 1. Qui viginti minas etiam non dedit (i. nondum adhuc.) Quin etiam illi hoc dicto facturum me, ut ne etiam aspicere ædes audeat. Idem Most. sc. 1. a. 2. ¶ Etiāmnum, idem quod Adhuc, vel Ad hoc usque tempus. Idem Trucul. Mihi etiamnum quid sit negotii, falsus, incertusque sum, nisi quia timeo tamen. ¶ Pro codem etiam legimus Etiāmnum, id est, etiamnum. Idem in Amph. Laflus sum herclè è navi, & vectus hue sum, etiamnum nauleo. ¶ Ponitur & pro statim, illico, vel exemplò. Idem in Aulul. Abscede hinc etiamnum. Ovid. 3. Fast.

Plebs vetus & nullis etiamnum tutæ tribunis (pro etiamnum.) & Suct. in Othon. cap. 9. Ovid. 13. Metam.

Nee Telamonides etiamnum hiscere quicquam Audet?

¶ Etiam tum, pro usque tunc, vel usque ad id tempus, vel tunc adhuc. Terent. in Hecyr. Me educit foras, narratque ut virgo abs integræ etiam tum sit. Cicer. de Orat. Omnes etiam tum retinebant illum Periclis succum. Adrian. Cardin. Quod multi, inquit, inscitè quidem & minus Latinè dicunt, usque nunc, usque tunc, ulque ad id tempus, perfecti illi Romani sermonis parentes, etiamnum, etiamtunc, vel etiamnum, etiamtum dicebant.

Etsi. ηθοφοι. GALL. Combien que, j'acoot que, toutesfois que, ITAL. Benche, tantoche, ancorche. GERM. Wierol/ob schon. HISP. Aunque. ANGL. Arbeit, suppose. } Coniunctio adversativa est, indicativum exigens, quemadmodum & quanquam: quum tamen quanvis, & licet, magis subiectivo gaudent. Plaut. in Trinum. Ibo huc, quod mihi imperatum est, et si odi hanc domum. Terent. in Andr. Ibis, et si herclè sape jam me spes hæc frustrata est. Cicer. pro Milone, Etsi vereor Judices, &c. Plaut. Milit. sc. 4. a. 2. Non vidi eam, et si vidi (pro quanvis viderim.) Ibid. sc. 6. a. 2. Etsi ea est, non ea. Catull. ad Ornat.

Etsi me assiduo, &c.

(Initium Elegia.) ¶ Interdum etiam cum subiectivo invenitur. Cicero. de Amic. Etsi illis planè orbatus essem. ¶ Non nunquam etiam interrogative profertur. Idem Attic. Do, do poenas temeritatis meæ, et si quæ fuit illa temeritas? ¶ Interdum Etsi invenitur junctum cum Quanvis. Idem ad Attic. lib. 16. Etsi quanvis non fueris suscit & impulsor profectionis meæ, approbatore certe fuisti. Etsi nihilominus. Cels. lib. 4. cap. 4. Sanguis mittendus est, et si nihilominus ex ore processit.

¶ Etruria, sive Tuscia, Toscana, ferè tota paret magno Etruriæ Duei, suntque in ea tres urbes Archiepiscopales, Florentia, Sena, & Pisæ.

¶ **ETYMOLGIA,** ἐτυμολογία. Latinè veriloquium sonat, ab ἐντύπω verus, & λόγος sermo, vel loquutio. Cicer. 1. Acad. Verborum etiam explicatio probatur, id est, quæ de causa quæque essent ita nominata, quam Etymologiam appellant: Sed quia veriloquium (ut inquit Boëthius in Topica Ciceronis,) minus in usu Latini sermonis habentur, Cicero etymologiam vocat notationem, quia notam facit rem de qua prædicatur. Aristoteles symbolum nominat: quidam etiam originationem, teste Fabio.

¶ **Etymon,** ἐντύπω, verum, idem quod etymologia. Varro de re rust. c. 48. de gluma loquens: Videtur vocabulum etymon habere à glubendo, quod eo folliculo deglubatur granum.

¶ **Etymologus,** ἐτυμολόγος, qui rationem verborum indagare solitus est.

¶ **Etymologicus,** ἐτυμολογικός, ut Etymologica ratio. Gell. lib. 1. cap. 18.

Resolvit in voces Latinas ratione etymologica falsa.

E V

Eu: Interjectio exultantis. Plaut. Moſt. sc. 4. a. 1. Eu Philolaches, salve. Idem in Persa, Omnen rem, eu probè.

Eva, uxor Adami, prima omnium hominum patens. Gen. 1. 2. & 4.

Eva, τοῦ, urbs Arcadiæ: gentile Evaxus. Steph.

Evacuare: Exinanire. ηθοφοι. Vuider hors, evacuer. ITAL. Evacuare, votare. GERM. Auslären. HISP. Vaziar, evacuar. ANGL. To empie, to mak voyde, } Unde evacuare alvum. Plin. lib. 20. cap. 6. Diocles hydropicis cum centaurea, aut in fico duplice, ad evacuandam alvum.

Evādo, is, si sum: Effugio, exeo, crumpo. ηθοφοι. nimlat, νιμλα. Διάδιση. οὐφέντω. GALL. Passer outre, parvenir, venir au dessus, échapper. ITAL. Scampare, fuggire. GERM. Entgehn/entrinnen. HISP. Escapar de peligro, salir hecha alguna cosa. ANGL. To escape, to passe without danger. } Virg. Æneid. 9.

— nostrarūne evadere demens

Sperasti te posse manus?

Plaut. Amph. Si molestus sis, evades nunquam quin te sacrificem. Ibid. sc. 3. a. 4. Ne te sacrificem, nusquam evades. Cic. pro Calio, Potueruntne meliori tempore profilire, quam cum Licinius venisset, quum in manu teneret veneni pyxidem? quæ quum jam erat tradita servis, si evasissent subito ex balneis mulieris amici, Liciniūmque comprehendissent, &c. id est, si è balneis erupissent. Cæsar, Reliquos equites coactati, paucos, qui fuga evaserant, reliquerunt. Sic, Evadere è manibus hostium, apud Livium: &, Evadere ex judicio aliquo, apud

apud Ciceronem, liberationem quandam præ se ferre videtur, quemadmodum & Salustius dixit. At ni Marius signa inferre, atque evadere oppidò properavisset, profectò cuncti, aut magna pars fidem mutavissent. *de viris qd. de viris qd.* Cicer. i. Tusc. Accedit, ut eo facilius animus evadat ex hoc aere. Idem de senect. Mihi quidem nunquam persuaderi potuit, animos dum in corporibus essent mortalibus, vivere; quum exiissent ex iis, emoti: nec verò non animum esse insipientē, quum ex insipienti corpore evasisset. ¶ Ponitur etiam hoc verbū pro eo quod est, ad finem perduci, vel exitū habere. Ter. in Andr. Quām timeo quorsum evadas, id est, ad quām finēt pervaeniat oratio tua. Ibid. Et heri semper lenitas verebar quorsum evaderet. Cic. Att. lib. 16. Tu quidem & prudenter, & amicè suades, ut in his locis sim potissimum, quoad audiamus hæc, quæ commota sunt, quorsum evadant. Plaut. in Asin. Demitor quid sit, & quò evadat, sum in metu. ¶ Item pro fieri, *de mortuis*. Cicer. in Verr. Tu ejusmodi evasisti, in furis ac diversoris disciplina educatus. Idem in Brut. In dicendo pauci digni nomine evadunt. Liv. lib. 1. ab Urbe, Juvenis evasit verè indolis regia. ¶ Evadere in muros, vel in cœmen montis, est ascendere, sive potius scandendo pervaenire, *ascendere, inlaurari*. Virg. 2. Aeneid.

Evado ad summī fastigia culminis.

¶ Evadere ardua, apud Livium. ¶ Evadere ante oculos, pro appareto. Virg. 1. Aeneid.

Vt tandem ante oculos evasit, & ora parentis.

¶ Evadere ad conjecturam, id est consequi conjectura. Plaut. Nunquam hodie qui vi ad conjecturam evadere in malum. Terent. in Adelph. verum nimia illæc licentia Profectò evadet in aliquod malum.

Evādē, per d, ante n, *ελαύνω*, Martis filia ex Thebe uxore Afopi, & & conjunx Capanci, quæ illum incredibili amore dilexit. Itaque quum audisset illum apud Thebas cecidisse, ferè in mortis stuporem dirigit: deinde quum celebraretur funus, se in rogam projectit. Ejus meminuit Virg. 6. Aeneid.

Evadnénque, & Pasiphaën, &c.

Exmōn, *εὐχαριστία*, pater fuit Euripi, qui cum Græcis ad Troiam profectus cum quadraginta navibus, præfuit Ormeniis. Author Hom. in Catalogo navium.

Evānētūs, *εὐάνθετος*, nomen regis Lacedæmoniorum, qui ad custodiendum introitum Thessaliam contra Xerxes, unā cum Themistocle Atheniensium duce, à Græcis constitutus fertur.

Evāgōa, aris: Latius vagor, expatriation. { נַדְבָּדָה, מִיּוֹתָהָבָה. *nadabda*, *miyotahabah*. GALL. Sortir de son lieu, ordre ou place, courir & là, sortir de propos. ITAL. Vagare, andare vagabondo. GERM. Ausschreissen. HISP. Andar fuera vagando. ANGL. To wander abroad. } Liv. 2. bell. Pun. Frontibus enim adversis concurrentem erat; quippe nullo circà ad evagandum relicto spatio. ¶ Per metaphoram, evagari est aliquid extra propositum dicere, & veluti à via instituta digredi. Quint. lib. 2. Verum haec tenus evagari satis fuerit.

Evāgātō, verbale. { נַדְבָּדָה. *nadabda*. ANGL. A roving or wandering abroad. } Plin. lib. 2. cap. 17. Ac spatia longitudinis, latitudinum evagatione pensat.

Evāgēnō, as: Vagina diripio atque educo. { ANGL. To draw a weapon out of the sheath or scabbard. } Justinus histor. lib. 1. Gladio sua sponte evaginato in se more graviter vulneratus occubuit.

Evagoras, ad quem Isocrates scripsit. Evaleni, *εὐαλέως*, populi quorum meminit Glaucus lib. 2. de Arabia. Evālēo, es: Validior, & potentior fio. { כְּבָדָהָבָר, פִּנְחָזָקָה. *kevadahabah, pinchazakah*. YDN amāts, *εὐαλέως*, *εὐαλέως*. GALL. Pouvoir. ITAL. Ingagliardarsi. GERM. Vermöglich sein. HISP. Mucho poder. ANGL. To waxe more strong and heall. } Stat. 5. Syl.

—ribine illa nefanda

*Pocula léthalesque manu componere succos
Evaluit?*

Lucan. lib. 1. Ovid. Epist. 24. ¶ Evaluit hoc feliciter. Quint. (i. usū receptum est.) ¶ Evalere dicitur de pretio, & significat ut Valere simplex. Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 17. Cūm ipsa margarita centies secesserū sine contentione evaluisset. { GALL. Evāluée, appretiée, estimée. } ¶ Evalco, idem quod Evalesco, ut mox. Evālēsco: Robur & vires acquiro. { כְּבָדָהָבָר, פִּנְחָזָקָה. YDN amāts, *εὐαλέως*. GALL. Retourner en vigueur, rentrer en convalescence. ITAL. Ritorarsi, ripigliar forza & vigore. GERM. Stark werden. HISP. Tornar en fuerza. ANGL. To recover health or strength. } Plin. lib. 55. Quæ postquam evaluit, flaccidescere patritia Marisco bello, languida authoritas Patrum facta est, ac paulatim in sterilitatem emarcuit majestas. Quint. lib. 2. cap. 9. Adjuta curā natura magis evalescit.

Evāllo, as: Excludo, & quasi extra vallum ejicio. { שְׁרֵגְהֶרְשֶׁבָּה. כְּבָדָהָבָר, יְצַאֲנָהָן גַּרְבָּנְתִּים. GALL. Chasser dehors. ITAL. Cacciare fuori. GERM. Ausßhin stossen oder werfern. HISP. Echar à fuerza. ANGL. To exclude or shule out. } Verbū est obsoletum. Titin. Pralid, Quia ego hodie extorrem hanc domo faciam; pilatricem palli evallavit: ô pulchre. Varro apud Nonium, Donec foras nos intus evallaverunt.

Evāllo, is, est purgare frumentum. { חַנִּין הַנִּיבָּה, זֶרֶת זֶרֶת. GALL. Vanner, cribler. ITAL. Vagliare, crivellare. GERM. Das korn wassen oder sebern. HISP. Crivar, acrivar. ANGL. To cleanse wheat, or to roimnoro. } Plin. lib. 18. cap. 10. Et ipsa quæ evalluntur, variam pistularum rationem habent. Ibid. Triticum autem perfundi aqua multa jubet, postea evalli, deinde Sole siccatum pilo repeti.

Erān, unum est ex Bicchi cognominibus. Ovid. lib. 4. Metam.

Nycteliusque, Elaleusque, parens, & Iacchus, & Evan.

¶ Inde Evans, dictæ sunt Bacchæ, quæ Liberi pannis Orgia celebantes, Evans nomen identidem acclamabant. Virg. 5. Aeneid.

—Evantes Orgia circum

Ducebat Phrygius.

Evāndēr, εὐανδρός, proprium nomen Mercurii & Nicostratæ, seu Car. Calepini Pars I.

mentis filii, qui quum patrem imprudens occidisset, relicta Arcadia in Latium sele contulit, atque pulsis Aborigibus, in Palatino monte consedit, ubi oppidum Pallanteum fundavit, à nomine Pallantis (ut Virgilio placet) proavi sui. Idem 8. Aeneid.

Arcades his oris, genus à Pallante profectum,

Qui regem Evandrum comites, qui signa sequunt;

Delegere locum, & posuere in montibus urbem,

Pallantis proavi de nomine Pallanteum.

Gell. cap. 10. lib. 1. Quasi cum matre Evandri loqui. ¶ Légitur & nominativus Evandrus. Virg. 8. Aeneid. & ibid. sapius.

Postquam exempta fames, & amor compressus edendi

Rex Evandrus ait:

¶ Fuit etiam ejusdem nominis plastes ac cælator egregius Athenensis, à M. Antonio Alexandriam perductus, eoque victo, inter captivos Romanum adiectus, authore Acrone in illud Hor. 2. Serm. satyr. 18.

— mensā ve catillum

Evandri manibus tritum deject : i. calicem nobiliter cælatum,

Evāndrūs, a, um, adjectivum, ut Evandria regna. Sil. lib. 7.

Qui Carmentis opes, & regna Evandria servas.

Virg. lib. 2. Aeneid.

Nam tibi Tymbre caput Evandrius abstulit ensis.

¶ Evānēo, es, à quo Evansco, quod est pereo. È conspectu abeo. { בְּנֵי הַבָּאָה, בְּנֵי הַלָּה. אֲפֻזִּים, גַּלְעָד. Devenir à neant, se perdre s'évanouir. ITAL. Svanire, farsi vano, spartire. GERM. Vergeln verschwinden. HISP. Desvanecerse, desaparecer. ANGL. To come to nothing, to vanish away. } Plin. lib. 9. cap. 51. Vere pectines, limaces, hirundines eodem tempore evanescunt. Cicer. de clar. Orat. Isque & orationes reliquit quæ jam evanuerunt. Idem ad Attic. lib. 3. Postquam extenuati & evanescere spem nostram vidi, mutavi consilium.

¶ Evansco, admodum vanesco, vanus fio, inanis pereo: sicut fumus, quum disparet. ||

¶ Evānidūs, a, um: Inanis, caducus, & citò periturus. { בְּנֵי הַבָּאָה, אֲפֻזִּים, אֲפֻזִּים. GALL. Qui n'a point de vigueur, qui soudain s'évanouit. ITAL. Caduto, smarito. GERM. Hinfallig/ergenglich. HISP. Desvanescido. ANGL. Vaine, fragile, that will soone perish. } Colum. lib. de Arbor. cap. 17. Nam quæ in proceritatem extenduntur, evanidæ fiunt, parum fructus ferunt. Plin. lib. 37. cap. 54. Quædam ex iis senescunt, paulatim viriditate evanida. Ovid. 5. Metam.

Pectoraque intenues abeunt evanida rivos.

Scnec. epist. 34. Gaudium leve & evanidum.

¶ Evāngēlium. { בְּנֵי כְּבָדָה besorah. וְאֶלְעָזָר. GALL. Evangelie, bonne nouvelle. ITAL. Evangelio, buona nova. GERM. Ein gutebotschaft. HISP. Evangelio, à buen mensage. ANGL. To gospel. } Lætus nuntius, unde non immixtò à Christianis Evangelium appellatum est, salutiferum illud nuntium, à Christo veracissimo Patris nuntio nobis allatum.

¶ Vängällä, orum, pluraliter, & neutro genete, dicuntur sacrificia & supplications quæ pro jucundo nuntio decerni consueverunt: vel etiam merces allati jucundi nuntii. Cicer. Att. lib. 1. O suaves duas epistolas, quibus evangelia deberi fateor. Idem ad eundem, Itān nuntiat Brutus, illum ad bonos viros evangelia? sed ubi eos? nisi forte se suspendit. Ulp. in l. falsus, ff. de furt. Ego si ea quæ dicunt Græci evangelia petant, id est, mercedem pro rei inventæ vel repertæ nuntio. Usurpatur etiam ea vox apud Homer. Odiss. 5, pro nuntio fausto, & apud Isoct. pro sacrificio quod siebat ob rem fela citer gestam.

¶ Evangelismus, εὐαγγέλιος, ad verbum, est læta annuntiatio: ab εὐαγγέλιο, quod est, læta nuncio. In historia Ecclesiæ Evangelismus est festus dies, in quo recolitur memoria læta annuntiationis.

Evangelista, εὐαγγελιστ, qui læta annuntiat, quasi Latinâ formâ dicatur Evangelizator.

Evangelizo, evangelium defero, læta nuncio.

Evangelicus, a, um, pertinens ad Evangelium. ||

Evangelus, bona nuntians. Vittuv. lib. 10. Honores ei decte vererunt, & nomen mutaverunt, ut Evangelus nominaretur.

¶ Evānno, as, are, vel is, ere: Vanni motu eventilo. { בְּנֵי הַבָּאָה, זֶרֶת זֶרֶת. GALL. Vanner, & jetter hors en vannant. ITAL. Sventolare. GERM. Aufwähnen. HISP. Hazer ayre à arventar. ANGL. To fanne or roinnoro. } Varro. 1. de re rust. cap. 52. Ita fit, ut quod levissimum est in eo, atque appellatur acus, evannetor foras extra aream. ¶ Per translationem sumitur pro amovere. Pompon. ex Panneatis, Dux ego illud futurum: in prima valva etiam vix hæret misera, evannetur, & mea ocyus opera ut fiat fecero. ¶ Apud Nonium legitut, Evannetur, ut ventiletur: tanquam esset ordinis primi, quemadmodum etiam usque adhuc creditum fuit. Sed si quis simplex Vanno considereret, de quo infra exempla posuimus, videbit pro evannetur, apud eundem legendum esse, evannatur.

¶ Evāpōratō, nis: Vaporis expiratio. { בְּנֵי אַדְּה, קַוְתָּר, kitbr. בְּנֵי אַדְּה. GALL. Evaporation. ITAL. Vapore. GERM. Ein aufzempfung/vertriebung. HISP. Obra de abahar. ANGL. A steaming, a breathing or evaporation. } Senec. lib. 1. nat. quast. Nec mirum, si terris omnis generis & varia evaporatio est. Idem lib. 3. Nec trahit saporem evaporatio, quia clausa perlabitur.

Evārchos, fluvius est Scythæ Europæ. Valet. 6. Argon.

— nivēumque ferax Evārchos olorum.

¶ Evāsto, as, are: Vasto. { בְּנֵי נַתָּהָס, בְּנֵי נַתָּהָס, בְּנֵי נַתָּהָס. GALL. Détruire, gâter. ITAL. Guastare, dare il guasto. GERM. Verwüsten/zerstören. HISP. Desolar, & mucho destruir. ANGL. To destroy, to waste. Liv. 10. ab Urbe, Ibi duo Consulares exercitus diversis vagati partibus, omnia quinque mensium spatio evastaverunt.

¶ Evāt, provocat. Pap. Evāre, bacchari. Cerd. ||

¶ Evāx, εὐαῖ. Interjectio exultantis. Diomedes lib. 1. & Plaut. Curt. sc. 2. a. 1. Idem in Menac. sc. 2. a. 1. Evāx, jurgio uxorem tandem abegi.

Fuit etiam nomen regis Indiarum, qui de virtutibus gemmarum scriptis ad Neronem.

Eubius. Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.

Eubius impura conditor historia.

Eube, oleo. Gloss. Isid.

Eubœa, Ἐβοῖα. Nomen insulae est in mari Aegeo, tam angusto euripo à Boetia divisa, ut ponte illi conjungatur, scilicet urbs primaria Chalcis olim dicta, hodie Negroponse vocatur, ut & insula tota. Turcae eam Venetis eripuerunt circa annum 1471. Insignis tribus promontoriis, Geresto scilicet ad Atticam vergente: ad Hellespontum Caphteo, exitio Graecæ classis notissima: ad Septentrionalem Cænco, teste Plin. lib. 4. cap. 12.

Eubœus, a, um, adjektivum: ut, Plebs Eubœa. Stat. lib. 1. Sylv.

— stupuit primæva ad carmina plebis

Eubœa.

Euboicus, a, um: ut, carmen Euboicum. Ovid. 4. Fast.

Carminis Euboici fatalis verba sacerdos

Inicit.

Sibylla Euboica, id est, Cumana. Stat. 1. Sylv.

— Euboica carmen legit ille Sibylla.

Ovid. 13. Metam.

Aulidæque Euboicum complerunt mille carina.

Hinc Euboicum mare, Εὔβοια τὸν πλανόν, quod duplex esse dicitur, alterum in Aegeo, mari, alterum in Campano, seu Tusco: quod in Aegeo, Eubœa adiacet insulae, à qua denominatum est: quod autem in Tusco, Cumarum, Balearumque alluit oram, ab Euboicis advenis & Cumarum conditoribus nuncupatum.

Eubulus, Εὔβολος, qui felix est in jactu tesseræ, ab οὐ benè, & βέλον jactus.

Eubulus, Εὔβολος. Atheniensis civis fuit, contrarias ferè Domostheni in Reipubl. administratione partes fovens. Fuit & Eubulus mediae comedie poëta, ut scribit Suidas. Eubulus præterea nomen fuit historici, qui Historiam Mithra multis voluminibus explicuit.

Eucætla, Graeca dictio: Latine opportunitas. { Εὐγεία. GALL. Opportunité, occasion. ITAL. Opportunità, occasione. GERM. Gelägenheit, Komplikheit/guter anlass. HISP. Sazon, occasion. ANGL. Occasion, opportunity. } Cic. 2. de finibus. Et quemadmodum opportunitas (sic enim appellamus Εὐγείαν,) nos fit major productione temporis. Idem 1. Offic. occasionem interpretatur.

Eucarpia, Εὐκαρπία, urbs Phrygiæ, in qua racemi feracitate ac magnitudine spectabiles sunt: unde & nomen, quasi uber fructuum proventus. Meminit hujus oppidi Strab. lib. 12. Eucarpia Stephano, vicus est minoris Phrygiæ, in qua, Metrophane teste, racemus tantus provenit, ut curtus medius praे onere aliquando rumpatur. Hanc regionem Barbari Jovem Cereris & Baccho fecunditatis gratiâ donasse fabulantur. Est etiam Eucarpia castellum Siciliæ, inter Timæos.

EUCHARIS, gratus. Pap. ||

Eucharistiæ: { εὐχαριστία. Εὐχαριστία. } Vox est Graeca, quam nos Gratiarum actionem vertere possumus: unde & Εὐχαριστία Graci dicunt, pro gratias agere.

Eucharisticus, a, um, id est, quo gratiae aguntur: item ad Euchari- stiam pertinens.

Eucharisto, gratulor. Cath. ||

Euchyda, prodigiosa celeritas. Plut. in Arist.

Euchylæ, Εὐχύλη, dicuntor quæ sunt boni succi: ut carnes avicularum montanarum, & piscium saxatilium. His opponuntur γερόχυλæ, quæ malum generant succum, ut caseus vetus & falsamenta. Χλός Græcis succus est, sive liquor.

Euchymæ, Εὐχύμη. Græcæ appellatione dicuntur quæ boni sunt succi, sive præstantis saporis. Nam χύμης Græcis modò succum significat, modò saporem.

Eucleidæs, Εὐκλείδης, Philosophus fuit Megarensis, Socratis auditor, ad quem belli tempore assumpta muliebri ueste sapientia commisso traditur. Defuncto vero Socrate in patriam sese contulit, ibique celebri auditorio (in quo etiam Plato fuisse perhibetur) Philosophiam professus est. Scriptis dialogos quamplurimos, quorum nomina recent Suidas & Diogenes Laertius. Fuit & alter eiusdem nominis Platonicus Philosopher, & geometra insignis, tempore primi Ptolemæi, posterior aliquanto his qui Platoni temporibus vixerunt: antiquior vero Eratosthene, & Archimede. Hic multa de Geometria & Musica conscripsit, quæ etiam hodie omnium manus teruntur.

Eucratida, urbs Bactrotum (Stephan. ex Strab.) ab imperante cognominata.

Eucteria, orum, sunt loci, in quibus orationes auctaque provinciarum continentur. Alc. in l. immunitatis, C. de Agricola & censisis, lib. 11.

Eudæmon, ὁνις. Εὐδαιμον. Aegyptius Grammaticus, teste Suida, pattiæ Pelusiotes, Libanii Sophista contemporaneus. Scriptis varia poëmatæ, item artem Grammaticam, & de recta scribendi ratione. Ad verbum dicitur, bonus Genius.

Eudemonia, Εὐδαιμονία, felicitas. ||

Eudemus, Εὐδημός. Orator fuit Magalopolitanus, Philopæmenis præceptor. Author est Plutarchus in vita Philopæmenis.

Eudæmidæs, Εὐδαιμίδης, nomen filii Archidami, & fratri Agidis Lacedæmoniorum regis.

Eudæon, lincum filum, quod medici extremo in clisterio relinquunt, per quod clysmos emittuntur. Festus Pompeius: Graci sic navis foramen vocant per quod sentina egeritur. Inde translatio.

Eudæpnæ, Εὐδαιπνη, insula Libyæ Phœnicum. Steph.

Eudæra, Εὐδαιρα. Nymphe Oceanæ & Tethios filia, ut placet Hesiodo in Theogonia. Item una ex Atlantibus, quæ septem numero esse pethibentur, Ambrosia, Eudora, Pasithoe, Coronis, Plexora, Pitho, Tyche.

Eudætus, Εὐδαιτος. Mercurii filius fuit ex Polymela Phylantis filia, qui Achille ad bellum Trojanum sequutus est, ut est videre apud Hom. Iliad.

Eudoxus, Εὔδοξος, peritissimus Astrologus fuit & Geometra, filius Æschinus, patria Gnidius, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ cursum ordinavit. Lucan. lib. 10.

Nec mens Eudoxi concedet fastibus annus.

Scriptis leges, & de Geometria atque Astrologia libros edidit. Cicer. 2. de Divinat. Ad Chaldæorum, inquit, monstra veniamus, de quibus Eudoxus, Platonis auditor, in Astrologia, judicio doctissimum hominum facile Princeps, sic opinatur (id quod scriptum reliquit) Chaldæis in prædictione & notatione cujusque vite ex natali die, minimè esse credendum. Fuit & alius Eudoxus Rhodius historicus: alius Siculus, filius Agathoclis, poëta comicus.

EUDOXUS, Εὔδοξος, est celebris: cuius δόξα, i.e. gloria, fama, & iustitia, bene habet. ||

Eudoxiæ. { εὐδοξία schem tot. Εὐδοξία. GALL. Bonum renomme. ITAL. Buona fama. GERM. Ein gut Lob/ein guter Leumbd. HISP. Buena fama. ANGL. Goode renomme. } Clatitas nominis, laus, estimatio, & bona fama. Cicer. 3. de fin. De bona auctor fama, quam appellant Εὐδοξίας: aptius enim est hoc loco bonam famam appellare, quam gloriam.

EVENHO, is: Extra vicho, asporto, aufero. { ναυγάνασα, θύγη hamás. ιχάρω. GALL. Enlever, porter hors. ITAL. Condur fuori, portar fuori. GERM. Ausführen, HISP. Elevar à fuera. ANGL. To carry out. } Vattro lib. 1. de re rust. Quartò eundem fructuosiorem facient vetturæ, si via sunt quæ plaustra agi facile possint, aut flumina propinquæ quæ navigari possint, quibus utrisque evehiri atque invenihi multa ad prælia scimus. Liv. 5. bell. Pun. Ubi primum tranquillitas maris in altum evexisset. Et lib. 1. ab Urbe, Ut in collem Exquiliarum evehetur. Evictis tempestibus, naufraga corpus suis viti evexit. Senec. cap. 17. de consol. ad Helv. In id evictus Pompeius supra quod ascendi non potest. Velleius. Per translationem significat Extollo. { ναυγάνασα. ηχάρω. GALL. Hanfser, élèver. ITAL. Inalzare. GERM. Eheben/sürjien ziehen vnd hoch daran bringen. HISP. Alçar arriba. ANGL. To lift up. } Virg. 6. Aeneid. — pauci quos equus ama vit

Iuppiter, aut ardens evexit ad aethera virtus,
Dis geniti potuere.

EVECTIO, Evehendi actus. { ναυγάνασα, πορταρια terumah. ιχάρω. GAL. Portement dehors, transport. ITAL. Portamento di fuori. GERM. Hinauss führung. HISP. Obra de llevar a fuera. ANGL. A carrying out. Evectiones etiam, teste Budæo, dicuntur diplomata, sive Chartulæ signo principiis obsignatae, quibus potestas permititur aliquid evehendi. Unde C. de cursu public. cavetur, ut evectiones ab omnibus postulentur. } Evectiones, litteræ, & diplomata, quibus adlecti, vel legati ad cursum publicum utuntur.

EVECTUS, us: Evectione & portatio, quæ sit vel navibus, vel curribus in aliquem locum. { ANGL. A carrying away to any place. } Plin. lib. 18. cap. 5. Malus est ager cum quo dominus luctatur. Cato inter prima spectari jubet, num solum sua virtute valeat qua dictum est positio ne, ut operiorum copia propè sit, oppidumque validum, ut navi giorum evictus, vel itinerum.

EVELATUM, veteres dixere pro eventilato. { παροραζομένη mezoréh. GALL. Eventé. ITAL. Sventolato. GERM. Erlüfft/Ersüßert. HISP. Aventado. ANGL. winnowed. Unde velabrum dicuntur quibus frumenta eventilantur. Author Festus.

EVELLO, is, evelli, & evulsi, evulsum. Extraho, exstirpo. { ψανθάνασβ, πανθάνακ. άντρισω, αντράνω. GALL. Arracher. ITAL. Stirpare, svellere. GERM. Aufzupfen/ausschissen. HISP. Arrancar algo de lugar. ANGL. To pluck up or aroy. } ut Evellore sibi capillum prælevatu, apud Cic. 3. Tuscui. Idem ad Attic. Excisa enim est arbor, non evulta: itaque quām fruticetur, vides. Sic, evellere se ex complexo, apud eundem: & Evellore sese ex ceno, apud Plin. lib. 8. cap. 41. Per translationem, Evellore sibi scrupulum ex animo. Cicero, pro Rose. & pro Cluentio: Evellore opinionem aliquam ex animis hominum.

EVULSIO, verbale. { παναγάσα. ουαταρηγή, ιθαρηγης. GALL. Arrachement. ITAL. Esso svellere. GERM. Aufzupfung/aussreibung. HISP. Obra de arrancar algo de lugar. ANGL. A plucking up, a pulling aroy. } Cicer. de nat. deor. Qui primus purgationes alvi, dentis, que evulsi onem invenit.

EVEMERUS, Εὐμερος. Nomen historici, de quo Laertianus: Eumenus, inquit, antiquus author fuit è civitate Messana. Res gestas Jovis, & cæterorum, qui dii putantur, collegit, historiamque contexit è titulis, & inscriptionibus sacris, quæ in antiquissimis templis habebantur. Hanc historiam interpretatus est Ennius, & sequutus.

EVENETUS, Lacedæmoniorum dux fuit, qui ad arcendum Thessaliam sibus Xerxes, Themistocli adjutor fuitur. Author Herod. lib. 7.

EVENIO, is, eveni, eventum. Venire, accedere. { παρκαρά. διαβάνω. GALL. Advenir. ITAL. Venire, accostarsi, accadere, avenir. GERM. Begegnen/widerfahren. HISP. Acontecer. ANGL. To appen by chance, to come to passe. Plaut. Casina: Sine modoru eveniat, remittam ad te virum. Nonnunquam etiam significat

Evädere, hoc est, per quamcumque difficultatem ad aliquid pervenire, exitum habere. Idem in Most. sc. 1. a. 2. & sc. 2. a. 1. Hei mihi, commissa hæc blanda dicta quæ eveniant, madeo metu. Idem in Epid. Expectando exedor miser, atque exenteror, quæ mihi Epidici blanda edicta eveniant: nimis diu macror. Sæpius tamen ponitur pro

Contingere, accidere, ουμερεν, διαβανεν, & tam in malam, quam in bonam partem accipi solet. Idem in Asin. Opta id, quod ut contingat tibi, vis. AR. Quid si optaro? LE. Eveniet. Idem in Persa, Quid agitur? T. Vivitur. s. Satin' ergo ex sententia? v. Si evenient quæ opto, satis. Idem in Mercat. Omnia mihi hodie evenient præter sententiam: non vivam vesperi, nisi illanc à me selectam abi-

gam. Cic. 3. Offic. Quod autem in poëmatibus, & in pictaris usi evenient, in aliisque compluribus, ut delectentur imperiti. Idem fam. 2.

Ex quo vereor, ne idem eveniat in meas litteras. Virtute formæ id evenit, ut deceat quicquid habeas. Plaut. Most. sc. 3. a. 14. Hæc evenierunt nobis ex sententia. Idem Mensch. sc. ult. Gaudco si quid propte

properet metibi evenit boni. *Ibid. sc. ult. a. 5.* Hæc mihi evenit servitus. Idem *Pseud. sc. 1. a. 2.* Haud falso mihi evenit somnium. Idem *Milit. sc. 4. a. 2.* Servitus si evenit, ei morigerari decet. Idem *Capt. sc. 2. a. 1.* Quod mihi ne eveniat periculum est. *Ibid. sc. 1. a. 2.* Merito tibi ea evenerunt à me (id est, collata sunt in te.) *Ibid. sc. 3. a. 1.* Infecta dicta re eveniant tua. Idem *Amphitr.* Mihi haud s'apè eveniunt tales hæreditates. Idem *Cure. sc. 2. a. 1.* Ubi evenit hinc occasio. Idem *Milit. sc. 1. a. 2.* Quandoque est obvenire, & sorte alicui obtinere. *Salust. in Iugurth.* Metellus & Syllanus coss. designati provinciam inter se paraverant, Metellusque Numidia evenit. Evenit, impersonaliter, pro ita cecidit. *Ter. in Andr. sc. 4. a. 5.* Quid tu Athenas insolens? *Gr. Evenit.*

Eventum, neutro genere, quod in plurali eventa facit. { *τέρρος mikréh.*

ἀνθεῖναι, οὐμβισθῆναι. *GALL. Evenement, la fin & iſſuē de quelque chose.* *ITAL. Riuscimento de qualche cosa.* *GERM. Zutragung eines Dings/ eine beschädigung eines handels.* *HISP. Acontecimiento, o la salida de lo que acontece.* *ANGL. The end event, that followeth of.* } *Lucr. lib. 1.*

Eventum dici poterit quodecumque erit actum.

Cicer. in Partition. Si cujusque facti, & eventi causa ponetur. Idem in *Div.* Si eventa querimus, quæ exquiruntur avibus. Idem in *Atticum.* Semper causæ eventorum magis movent, quam ipsa eventa. { *Eventum præstare*, est periculum alicujus rei in se recipere, *iſſuās τὸ μέσον ἵνας.*

Eventus, gen. masc. & quarti ordinis, tam in plurali numero, quam in singulari, dicitur quod casu, aut fortuna nobis evenit, tam in bonum, quam in malum. { *τέρρος mikréh.* *ἀνθεῖναι, θάνατος.* *GALL. Evenement.* *ITAL. Evento, accidente, caso.* *GERM. Der aufstrag/oder ausseng.* *HISP. Acontecimiento.* *ANGL. Happo, chauncy, successe, that followeth of any thing.* } *Cic. lib. 1. de Orat.* Ut enim quisque optimè dicit, ita maximè dicendi difficultatem, variòsque eventus orationis, expectationemque hominum pertimescit. *Virg. 6. Æneid.*

cacique voluntat

Eventus animo secum.

Ovid. 2. de Ponto,

Nam timor eventus deterioris abest.

Idem in Epist. Phillidis,

careat successibus opto

Quisquis ab eventu facta notanda putat.

Evenitus rebus in omnibus, velut hora incisis, magni sit. Plaut. Mostel. sc. 3. a. 1.

Cujus in eventu pœna clementia tanta.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist. Eventus in manu fortunæ. *Sueton. in Neron. cap. 23.*

VENTILO, as: Ventilatione purgo. { *τέρροι zeráh.* *λικυγίων.* *GALL. Esventer.* *ITAL. Crivellare, fvehtolare.* *GERM. Mit vorissen oder wansen erseubern.* *HISP. Menear alguna cosa con el algre, aeventar.* *ANGL. To cleanse by robbing, to fanné corne.* } *Col. lib. 1.* Et celestiter frumenta deteruntur, non cedente solo pulsibus ungularium, tribulatimque: & eadem eventilata mundiora sunt.

Evenitus. { *ἀλιώ.* *GERM. Ein fluss in Actolia.* } Fluvius est Ætolia in Callidromo monte nascens, & juxta Calydonem in mare Ionium influens: ita dictus ab Eveno Marci filio, & Marpesio patre, qui se in hunc fluvium præcipitavit. *Ovid. lib. 9. Metam.*

Namque nova repetens patrios cum cuncte muros,

Venerat Eveni rapidas Iove natus ad undas.

Lucan.

Et Meleagream maculatus sanguine Nessi,

Evensus Calydona fecit, &c.

Evenius, Ἀλιώ, Philosophus qui famem optimum ciborum condimentum esse dicere solebat, ut tecum Plutarch. Fuerunt item Eveni duo Parii, Elegiarum scriptores: quorum neminit Suidas.

ÆRBERO, Verbero. { *τέρροι hiechah.* *רְבַּלְו.* *ugszjow.* *GALL. Battre.* *ITAL. Battere, percuotere.* *GERM. Schlagen/schwingen.* *HISP. Herir, d'afotar.* *ANGL. To scourge, to whippe.* } *Quintil. lib. 2. cap. 2.* An credibile sit, super caput Valerii pugnantis sedisse corvum, qui os oculosque hostis Galli rostro atque alis everberaret? *Ovid. 14. Metam.*

& cineres plausis everberat alis.

Gell. cap. 23. lib. 1. Everberare animum alicujus ad inquirendum. *Everganus. Hadr. Iun. in Nomencl.* Trabes everganæ assabré factæ, δρυγί, διγγύα, sein häpsch gearbeitete bälken.

Everge, tudicula. Poll. II.

Ævergerés, διγγίνει, cognomen Ptolemaei Ægyptiorum regis, qui Philadelpho successit, à maximis ejus in Græcas civitates meritis impositum. Nam διγγίνει, à Græcis dicitur, quem nos beneficium, vel bene meritum appellamus. { *Evergetæ item dicti sunt populi Scythæ, qui & Arimaspi, quod benefici faciunt in Argonautas maris tempestate ad eorum littora delatos.* *Steph.*

ÆVERGO, is: Emissio. { *נִלְתַּחַת schillach.* *אֶשְׁפָּיָה.* *GALL. Envoyer dehors.*

ITAL. Mandar fuori. *GERM. Hofsürgeben.* *HISP. Embiar à fuera.*

ANGL. To send forth. } *Liv. lib. 45.* Montes ingentis altitudinis spem faciebant, eo magis quod nullos apertos evergerent rivos, occultos continerent lacices, quorum vense in mare permanentes, undæ miserentur.

ÆVERRIO, is, everri, eversum: Scopis expurgo. { *נְעַנְעַת toté, יְבַבֵּה.* *כְּאַגְּזָה, כְּאַגְּזָה.* *GALL. Balier & nettoyer.* *ITAL. Spazzare.* *GERM. Aufrüschen.* *HISP. Barrer.* *ANGL. To sweep clean away.* } *Col. lib. 8.* Stabula frequenter evertenda & purganda, humoresque omnis urinæ deverbendus est. { *Per translationem accipitur pro Spolio, expilo.* *Cic. 3. Verr.* O Verrea præclara, quoniam non accessisti, quod non attuleris istum diem? Etenim quam tu domum, quam tu urbem adiisti, quod sanum denique, quod non eversum atque extersum reliqueris? Evertere sermones, pro curiosè executere. *Senec. 3. de Ira.* Qui malignos sermones, etiam si secretò habiti sint, evertit, se ipse inquietat.

Æverrator dicitur is, cui jure accepta hæreditate, justa facere defuncto debet: quæ si non fecerit, seu quid in ea re turbaverit, suo capite

luat. Id nomen ductum à verrendo: nam Everæ, sunt purgationes quædam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quæ sit per everriatorem, tertio genere scoparum exhibito, ab extra verendo dictarum.

EVERRICOLO, as: Verricolo, id est corraderie, compilare. *Bud.* { *Ερένη chérem, ουγλύν.* *GALL. Filé, verveil, seine.* *ITAL. Rete da pescare.* *GERM. Ein zuggarn der Fischer.* *HISP. La red barredera de pescadores.* *ANGL. A dragnet.* } *Varro 3. de rust. cap. 17.* Quum neque everticolo illi in litus educere possent vivam laginam plebeis cœnæ pisces. *Cicer. 6. Verr.* expilatorem Siciliæ Verrem, Everticulum appellant. Quod unquam (inquit) Judices, hujuscemodi everticulum in illa provincia fuit? *Idem lib. 3. de nat. deor.* Doli mali actionem, everticulum appellat omnium militarium: quod scilicet cæ evertantur omnes fraudes è vita hominum civili. Est enim ea actio prodita ad terrorem hominum subdolorum, qui ignominiam ejus judicij reformidant. Verba Ciceronis sunt hæc: Inde everticulum militiarum omniū, judicium de dolo malo, quod C. Aquilius familiaris noster protulit: quem dolum idem Aquilius tum teneri putat, quum aliud sit simulatum, aliud sit actum. Hæc Budæus.

EVERTO, is, everti, eversum: Exscindo, diruo, demolior. { *τόν harás, ονδά nathás, ονδαγία, παγάλον, άναρτη.* *GALL. Renverser ce qui est dessus de sois, abolir, détruire.* *ITAL. Rovinare, volgere sotto sopra.* *GERM. Umberten.* *HISP. Rebolver o trastornar, suvertir, destruyr.* *ANGL. To turne up syde dorone, to overbrooo.* } *Cic. lib. 1. Offic.* De evertendis diripiendisque urbibus valde considerandum est. *Virg. 3. Æneid.*

Priamique evertere gentem

Immeritum visum superis.

Idem 1. Æneid.

Dissegitque rates, evertitque aquora ventis.

Cic. 3. Verr. Nec per summam injuriam pupillum Junium fortunis patris conetur everttere. *Idem 1. de Orat.* Qui duorum scalmorum naviculam in portu everterit. *Catull. de com. Eeren.*

Ille quoque eversus mons est.

Ovid. lib. 13. Metam.

Quid dubitas ingentem evertere Troiam.

Evēršlo, verb. Ruina, casus, perniciies. { *תְּמֹכֵחַ mahpechah.* *אֲמַתְּמָה, נְאַמְּתָה, אֲמַתְּמָה, אֲמַתְּמָה.* *GALL. Renversement, destruction.*

ITAL. Abatimento, distruttione. *GERM. Umbierung / umbroßung.*

HISP. Obra de trastornar alguna cosa. *ANGL. An overthrowing, a turning up side dorone.* } *Plin. lib. 22. cap. 17.* Eversiones vehicularum. *Cic. de senect.* Hinc Retump, eversiones. Eversio vita. *Idem 4. Acad.* { *Eversionem patrimonii facere:* *Jul. Firmicus Matthes. lib. 3. alibi, Patrimonii labem facere.*

Evertsus, a, um: Dirutus, destructus. { *תְּמֹהֵךְ nehphach.* *אֲמַתְּמָה, אֲמַתְּמָה, אֲמַתְּמָה.* *GALL. Renversé, jeté par terre, détruit.*

ITAL. Atterato, distrutto. *GERM. Umbert.* *HISP. Trastornado, destruydo.* *ANGL. Overthrown, turned up side dorone.* } *Ut, eversa urbs.* *Plin. lib. 15. cap. 18.* Eversus fortunis. *Cic. pro Flacco.* Eversæ cervices dicuntur, cujus cervices non amplius erectæ sunt, sed depressæ. *Terent. Heaut.* Ego te autem novi quam esse soleas impotens, inversa verba, evertas cervices tuas. Failes everti, Consulatus fato amissas. *Ovid. ad Liu.*

Quos primū vidi fasces, in funere vidi.

Et vidi eversos, indiciumque mali.

Eversor, is. { *תְּמֹהֵךְ kophach.* *ονδά nothes.* *אֲמַתְּמָה.* *GALL. Renverseur, détriseur.* *ITAL. Desfrutore.* *GERM. Ein umkämpfer, oder zerstörer.*

HISP. Trastornador, destruydor. *ANGL. A destroyer, an overthorwer.* } *Cic. pro domo sua.* Eversor hujus imperii. *Virg. 12. Æneid.*

Priami regnorū eversor Achilles.

{ *Eversor item pro prodigo & dissoluto ponitur, qui patrimonium suum profundit.* *Caius lib. Inst. 1.* Sub curatore sunt minores ætate, majores eversores insani: qui versores, aut insani sunt, omni vita tempore sub curatore sunt.

Evestigo, as: Investigo. Inde, Evestigatus, a, um. *Senec. controv. lib. 2.* Tu Crasse, post evestigata illa fugitivorum arma urbis Romanæ distillimus.

EVESTIGIO, adverbium: Confestim, properanter: unica dictio est composta, aut certè duas dictiones per subiunctum conjunctæ.

{ *תְּמֹהֵךְ pitheom.* *אֲמַתְּמָה, עֲמַתְּמָה.* *GALL. Tout incontinent, tout soudain, aussitost.* *ITAL. Incontinent, subito.* *GERM. Einsrags/ von stund an/ auss dem fusimach.* *HISP. Luego, sin algun medio.* *ANGL. Forthwith, by and by, quickelie.* } *Cicer. sam. lib. 4.* Postea se à Marcello ad me missum esse, qui hæc nuntiaret, & rogaret uti cogerem medicos: coëgi, & evestigio eò sum profectus prima luce. *Plin. in Epist.* Nunquam sum magis de occupationibus meis questus, quæ me non sunt passæ, aut proficisci entem te valetudinis causa in Campaniam prosequi, aut profectum evestigio subsequi.

Eugalaeton, Plin. lib. 27. cap. 9. Glaux antiquitus eugalaeton vocatur, cytiso & lenticula foliis similis. ||

Euganæl, εὐγάνης, populi fuerint ad intimum maris Adriatici sinum,

*Alpes versus: qui deinde à Trojanis & Henetis, qui Antenore duce in eam Italæ partem venerant, sedibus suis pulsi, Alpes Graias tenuerunt. *Liv. lib. 1. ab Urbe.* Calibus deinde variis Antenorem cum multitudine Henetum, qui seditione ex Paphlagonia pulsi, & sedes, & ducem, rege Pylemene ad Trojam amissi, quærebant, venisse in intimum maris Adriatici sinum, Euganæisque qui inter Alpes maræque incolebant, pulsis, Henetos, Trojanosque eas tenuisse terras, & in quem primum ingressi sunt locum, Troja vocatur, pagóque inde Trojano nomen est. *Gens universa Veneti appellati.* Hæc ille. Dicti autem sunt Euganæ, διον & εὐγάνης, hoc est, à genetis nobilitate, teste Plin. lib. 3. cap. 20. *Hinc Euganeus, a, um. Juvenalis,**

Euganea quantum vis mollior agna.

Luçanus, *Euganeo (si vera fides memorantibus) augur*

Colle sedens, Aponus ubi terris sumiser exit,

PP 5 *Auge*

Aique Antenorei dispergitur unda Timavi.
Eugē. פְּרָאַבְּהַבָּהָה, פְּנָנְהַבָּהָה. אֶזְעָה. Interjectio assentientis, laudantis & gratulantis. Plaut. in Epid. Euge, corpulentior videre atque agilior. Idem in Mercatore, Euge mi Demipho, salve. Euge homo lepidissime. Idem Pseud. sc. 3. a. 1. Lepidè dictum: Euge, pludo Scaphæ. Idem Moſt. sc. 3. a. 1. Euge oculus meus (exultantis.) Euge, euge, lepidè laudo commentum tuum. Idem Milit. sc. 2. a. 2. Euge ædilitias edictiones habet. Idem Capt. sc. 1. a. 4. Euge, Thalem non emam talento. Ibid. sc. 2. a. 2. Eas legiones copiæque sumus, euge, portiti. Idem Afin. sc. 2. a. 3. S. Euge optime, nunc exquire (hortantis.) Idem Amphitr. sc. 2. a. 2. Euge, euge: Dii me servatum volunt. Idem Aul. sc. 2. a. 4. Sed ædes occulserunt eugepe? Idem sc. 2. a. 4.

Eugeniae, Uva quædam sunt à generositate sic dictæ. Nam εὐγενεῖα à Græcis dicitur nobilitas. Col. lib. 3. cap. 2. Frigidum solum ac roscidum cœlum commodissimè sustinent, sicut eugeniae dum sunt in Albano colle. Nam mutato loco, vix nomini suo respondent.

Eugepe, interjectio gestientis lætitia, ab Euge. //

Eugia, οὐγία, regiunctula Arcadiæ. Steph.

Eugium, pellicula quædam in pudendo muliebri, quam primo coitu rumpi nonnulli ex antiquis putaverunt, οὐγέων. Quamvis revera constet inter Anatomicæ rei peritos, pelliculam ejusmodi commen-tiam esse, & in virginum dissectionibus non inveniri. Nonius: Eugium, inquit, pars media inter naturalia muliebria. Lucil. apud Non.

Sine eugio puellam invenit. Laberius, Quare tam arduum ascendi? an concupisces eugium scindere? Idem, Quænam mala mens, quæ deliritas vos suppilatores facit, cum cano eugio puellari. Ubi sic ve-

tula naturam appellavit. // § Est etiam nota silentii in Musicis.

Eugubium, οὐγύβιο, V.E. Umbriæ, lanificio & corpore S. Ubaldi clara, sub A. & Ducatu Urbinate. //

Euhœ, οὐγῆ, vox bacchantis. Plaut. Menach. sc. 2. a. 5. Euhœ atque eheu Bromic, quò me in sylvam venatum vocas? Fortasse rectius scriberetur evohe. Acron. in Horat. 2. Carm. Ode 11. Apud Plaut. ibidem, illi legunt: Evoë, evie, Bromie, &c. Vide infra in Evoë. Euhys, οὐγή. Unum ex Bacchi cognominibus, à Iove illi inditum eo in bello quod Gigantes cum diis gesserunt. Fabulantur enim Poëtae, cæteris diis perterritis, Liberum patrem se in leonem convertisse, unumque ex Gigantibus interfecisse, & ob rem tam strenue gestam Euyon, hoc est, bonum filium, à Iove fuisse salutatum. Stat. lib. 2.

Et tunc fortè dies noto signata tonantis

Fulmine, præcepti cùm te tenet Euhys partus.

¶ Inde fit fœmininum Euhys, Bacchi sacerdos. Horat. lib. 3. Carm. Od. 25.

— non secus in jugis —

Ex somniis stupet Euhys

Hebrum profficiens, & nive candidam

Thracen.

Evibro, as, arc, εκπνάσ. Gell. lib. 1. cap. 11. Excitatentur, atque evibrarentur animi.

Evídens, Clarus, apertus, perspicuous. פְּנַחֲרָה neréch, בְּרֹר barúr, πνυτσάχ, πονχ tsechiách. οὐφης, οὐραγής. GALL. Evident, clair, manifeste. ITAL. Evidente. GERM. Scheinbar klar und heiter. HISP. VISIBLE, claro y manifesto. ANGL. Plane, manifesto. Cic. de Vniver. At ut esset mensura quædam evidens, quæ in istis octo cursibus celeritates, tarditatésque declararet. Sic evidens ratio, evidens argumentum. Gell. cap. 6. lib. 17. Ea sunt evidencia.

Evídentia, Perspicuitas. פְּנַחֲרָה marebh. GALL. Evidence. ITAL. Evidenza. GERM. Klarheit/heytere eines dings. HISP. Aquella claridad, manifestacion. ANGL. Planeness, clearness. Cic. 4. Acad. Propterea quod nihil clarius εὐαράτη, ut Græci, perspicuitatem, aut evidentiā nos, si placet, nominemus, fabricemusque, si opus erit, verba.

Evídentēr, adverbium: Clarè, perspicuè. εὐαράτη. GALL. Evidem-ment, clairement. ITAL. Evidentemente, chiaramente, manifestamente. GERM. Klärlich/ augenscheinlich. HISP. Claramente y mani-festamente. ANGL. Planely, clearly. Cic. 6. ab Vrbe. Vel fateri nobis ea, quum tam evidenter pœnituerit, tutum censemus.

Evídentīslimē, Adverb. Paulus D. lib. 30. tit. 1. l. 33. Siquidem eviden-tissimè apparuerit.

Evígiло, as: Expergiscor, excitor. פְּנַחֲרָה. GALL. Veiller, ne dormir plus. Item, estre éveillé, se réveiller. ITAL. Destarsi, svegliarsi. GERM. Aufwachen/ erwachen. HISP. Velar despues del sueño. ANGL. To wake to tak paine or be diligent. Suet. in Galba, cap. 2. Somniavit fortunam dicentem, &c. usque evigilavit, &c. Plin. Ep. 3. Evigilaveram: nuntius à Spurina, &c. Stat. 5. Sylvar.

— Gravius qua puppe magister

Excudit, & mediis miser evigilavit in undis.

¶ Nonnunquam significat elucubro, & elaboro, sive vigiliis confi-cio. Ovid. Eleg. 1. lib. 1. Trist. ad librum,

Aspicies illie positos ex ordine fratres.

Quos studium cunctos evigilavit idem.

Cicer. ad Attic. lib. 9. At quæm honesta, at quæm expedita tua con-silia, quæm evigilata tuis cogitationibus. Quintil. Pythagoreorum more cùm evigilassent. Gell. cap. 7. lib. 1. Pleraque literatum medita evigilatæque erant.

Evi, populi Liguriæ. Steph.

Evila. פְּנַחֲרָה chavilah. Regio ad Orientem vergens, sacris literis celebrata, quam circuit de Paradiso Phison egrediens, quem nostri mutato nomine Gangem vocant. In ea aurum purissimum, quod He-btaic Zaab, & gemmæ pretiosissimæ, carbunculus, smaragdusque nascuntur.

Evileſco: Vilesco, vilis sio, & in contemptum abeo. פְּנַחֲרָה nakál. οὐλιζουγε. GALL. Avilir, devenir vil. ITAL. Devenir vile, avile-re. GERM. Vernicht werden. HISP. Valer poco, ir à menoscrecio. ANGL. To become vyle. Suet. in Cland. Cas. cap. 15. Propter quæ usque

è eviluit, ut passim ac propalà contemptui esset.

Evīcio, is, ire: Vincio, ligo, circunligo, corono. פְּנַחֲרָה asár, ἀσάδη, ὑψη, ἀσάδη. GALL. Lier & serrer. ITAL. Ligare. GERM. Binden knüpfen. HISP. Atar. ANGL. To bind, to knit hard. Virgil. 8. Aeneid.

— Evincti tempora ramis.

Tacit. lib. 5. Surena pætrio more Tiridatæm insigni regio evinxit, Evinctus, participium. פְּנַחֲרָה asér. ἀσάδης. GALL. A qui on a lié & accouplé quelque chose, lié. ITAL. Ligato, cincto. GERM. Gebunden. HISP. Atado. ANGL. Bounding hard. Virgil. 5. Aeneid.

Ipse caput tonsa foliis evinctus oliva.

Ibidem,

Punicei ibant evincti tempora tanis.

Idem 7. Eclog.

— levī de marmore tota.

Puniceo stabis suras evincta cothurno.

Ovid. Eleg. 4. lib. 4.

Protinus evincti tristem ducuntur ad aram.

Gell. cap. 1. lib. 14. Omnia quasi sideribus evincta duci & regi. Evinco: Vinco, convinco, vel vincendo extorqueo. פְּנַחֲרָה nitséach, πονχ hochiach. οὐνυγώ. GALL. Convaincre, surmonter, vaincre. ITAL. Vincere. GERM. Überwinden. HISP. Vencer. ANGL. To overcome, to vanquish. Liv. 2. ab Vrbe. Omne id tempus cum conjuratis consultando absunt, evincuntque instando, ut literæ sibi ad Tarquinios darentur. Horat. 2. Serm. Satyr. 3.

Sic puerilius his ratio esse evincet amare.

Col. lib. 6. cap. 5. Evincendi sunt autem, quamvis pestiferi morbi, & exquisitis remedis propulsandi. Evincere item apud Jurisconsultos, est eandem rem quam adverfarius jure legitimo acquisire, per judicem recuperare. Hinc Evictio, talis recuperatio. Itaque propter periculum evictionis moris fuit slim, ut si res noa Quititum, sed Gentium jure abalienaretur, is qui eam acquirebat, duplam, aut simplam stipularetur sibi ab authore dari, si ea sibi judicio adimeretur: quemadmodum ex Varr. lib. 10. de re rust. intelligitur.

Evictus, participium: Victus, convictus. פְּנַחֲרָה nochách. οὐνυγώ. GALL. Convaincu, vaincu. ITAL. Convinto. GERM. Überwunden/ überzeugt. HISP. Vencido. ANGL. Vanquished. Cic. 2. Verr. Qui tam nefariis criminibus, tam multis testibus evictus, ora judicum alpicere, atque os suum populo Romano ostendere auderet. Virgil. 4. Aeneid.

Tu lachrymis evicta meis, tu prima furentem

His germana malis oneras, atque obijcis hostes.

Suet. in Tib. cap. 37. Evictus precibus: Evictis tempestibus naufraga evexit corpus viri. Senec. cap. 17. de consol. ad Helv.

Evictus longo tempore Cæsar erit.

Ovid. Eleg. 1. lib. 3. Trist.

Evippe, οὐρη. Vicus Cariæ. Steph.

Eviro, as: Castro, virilitatem exleco. פְּנַחֲרָה nathák. οὐραχίζω. GALL. Chastre, effeminer, oster la virilité. ITAL. Castrare, tagliare i genitali. GERM. Kastration/ münchen. HISP. Capar o castrar. ANGL. To geld. Et per translationem, molle & effeminatum reddo. Διηγάω. Varr. Marcipore, ut citat Nonius, Eviravit omnes Venerivaga pueros.

Eviratūs: Castratus, quasi virilibus spoliatus. פְּנַחֲרָה nathák. οὐραχίζω. GALL. Chastré, effeminé. ITAL. Castrato, privato de i genitali. GERM. Dem aufgehoren ist. HISP. Capado o castrado. ANGL. Gilded. Per metaphoram accipitur pro molli & effeminato. Plaut. Adolescens eviratus ac mollis. Martial. lib. 5.

Spadone quum sis evirator fluxo.

Eviratō, nis: Virilium exleco: & per translationem, effeminatio. οὐραχία, οὐραχός. GALL. Chastrement. ITAL. Il castrare. GERM. Münching/ austharung. HISP. Aquella obra de castrar, o capar. ANGL. A gelding. ¶ Evirationem pilorum, dixit Plin. lib. 29. cap. 1. pro depilatione, qua corpus glabrum & molle redditur more foeminarum. Nam viros hirsuta decent corpora, ii enim robustiores sunt, & naturæ calidioris. Senec. cap. 26. de Vita beata, Eviratio bona spei est laceſſere virtutem.

Eviresco, is. οὐραχία, οὐραχός, οὐραχίζω. GALL. Devenir verd, verdoyer. ITAL. Divenir verde, o verdeggiare. GERM. Grünen/ grün werden. HISP. Reverdecer. ANGL. To waxe green. Vitide fieri. Varro Prometheo, lib. 15.

Et exsanguis calore evirescat colos.

Eviscero, as: Visceribus spolio. οὐραχία. GALL. Eventrer, oster les entrailles & le dedans. ITAL. Sviscerare, sventrare. GERM. Entweden / das eingeweyd aufnehmen. HISP. Quitar las entrañas. ANGL. To pull out the garbise orgutes, to bowell. Virgil. 11. Aeneid.

Compressamque tenet, pedibusque eviscerat uncis.

Cicer. 1. Tuscul. Ex Ennio, Ipse summis faxis fixus asperis, evisceratus latere pendes.

Eto, as, compositum à vito: Effugio, vito, devito. פְּנַחֲרָה barách. נישמר. οὐλέσημη. GALL. Fuir, éviter. ITAL. Schifare. GERM. Vermeiden. HISP. Esquivar. ANGL. To eschew. Cic. de Amic. Etenim varius & multiplex usus amicitia, multaque causæ suspicionum, offenditionumque damnantur, quas tum evitare, tum levare, tum ferre sapientis est. Horat. lib. 1. Carm.

— metaque fervidis

Evitata rotis.

Cælius Ciceroni, Periculosa, & gravem illam dimicationem evitent. Legitur & Evito apud antiquos, pro vitam etripi, occido, οὐραχία. Cic. 3. Tuscul. ex vetusto quopiam Poëta,

Hec omnia vidi inflammati,

Priamo vi vitam evitari.

Evitatio, nis. οὐραχία mischmár. οὐραχία, οὐραχία. GALL. Evitement, échevement, fuite. ITAL. Schifamento. GERM. Vermeidung/ fliehung. HISP. Esquivamiento. ANGL. An eschewing. Quintil. Malorum evitacionem, & liberationem, &c.

Evitabilis

Evitabilis, e. οὐφύγετος, εὐφύλακτος. GALL. *Evitable*, quoniam peut éviter. ITAL. *Che si puo schitare*. GERM. *Das zu vermeiden ist*. HISP. *Cosa que se puede esquivar*. ANGL. *Easie to be eschew*. apud Ovid. 6. Metam.

— non evitable telum.

¶ Eulabes, negotiorum susceptor. ||

EULOGI. { בָּרוּכְתִּי בְּרָאֵךְ חַדְשָׁה. εὐλογία. GALL. *Benediction, louange*.

ITAL. *Benedictione*. GERM. *Ein sâgen/bedeitung*. HISP. *Benedicion, razonamiento, obra de razonar*. ANGL. *A blessing, a loving*. { *Benedictio, munificentia, beneficentia, vel etiam rationabilitas*: δόξα τοῦ λόγου, quod significat Rationabile. Cic. ad Attic. lib. 13. Locum non sanc probo, quod est hominibus desertior, sed habet τοῦ λόγου ταῖς.

¶ Eulogia sunt etiam breves chartulæ eorum, qui dabant militibus stellarum, seu tesseram annonariam, loco stipendii. Sciban. || Eumeus, εὐμευς. Subucus fuit Ulyssis, qui dominum à bello Trojano reducem opera sua adjuvit contra procos uxoris. Homer. lib. 22. Odyss.

Eumeces, Balsami genus lœvi cortice: ita dictum quod cæteris sit procerius. εὐμέκης enim Græcè, procerus & prolixus dicitur. Plin. lib. 22. cap. 25.

Eumenis, εὐμενία. Admeti regis Thessalix ex Alceste uxore filius.

Eumenēs, εὐμενής, vir Cardianus, ex intimis Philippi & Alexandri familiaribus: qui cura, diligentia, patria calliditate, & celeritate omnes Macedones superavit: de quo multa à Græcis historicis traduntur. ¶ Fuit præterea hoc nomine Pergami rex, qui Antiochum apud Sardes ingenti prælio superavit: de quo vide Strab. lib. 13. & infrā in dictione *Pergamus*.

Eumenīa, εὐμενία, urbs Phrygiæ, quam Attalus ab Eumene Philadelpho sic vocavit: aut Hylas, quod benè in ea mansisset, sic eam appellavit. Alia est Cariæ, tertia in Hyrcania.

Eumenidēs, εὐμενίδης. Furyæ, κατ' ἄριθμον dictæ, quod minimè benevolat sint, εὐμενῆς enim benevolum significat. { GERM. *Wütende und ungötliche hellische weiber*. } Has autem tres ferunt fuisse Acherontis & Noctis filias, uno partu editas. Et apud inferos vocantur Canes: unde Lucanus,

— jam vos ego nomine vero
Eliciam, Stygiásque canes in luce superna
Destituam.

Apud mortales, Furyæ, ab effectu. Cic. 2. de legib. Agitant & infestantur impios Furiae non ardenteribus rædis (sicut est in fabulis,) sed angore conscientiæ, & fraudis cruciatu. Apud Superos dicuntur Furyæ. Virg. lib. 12. Æneid.

At procul ut Dira stridorem agnovit & alas,
Infelix crines scindit Iuturna solutos.

Vocantur & Volucres, ut apud eundem,
Iamiam linguo acies, ne me terrere timentem
Obscena volucres, alarum verbera nosco.

Eumetris, gemma est apud Baetros nascens, silici similis, quæ capiti supposita nocturna visa ad oraculi similitudinem reddit. Plin. lib. 37. cap. 10.

EUMÖLPUS, εὐμολπός. Nomen viri Atheniensis, quem Suidas Musæi poëta filium fuisse scribit, & Pithiorum viætorem. Alii Orphei vatis filium fuisse credunt, qui Poëta fuit, ipso etiam Homero antiquior. Ab hoc Eumolpidas, sacerdotum quorundam præsides dictos volunt, quorum meminit Æschines in oratione contra Cresiphontem.

Eumolpidae, εὐμολπίδαι. Dicti sunt sacerdotes, seu magistratus Athenis, in memoriam & honorem Eumolpi regis, quem Ægyptii generis fuisse Diodorus refert.

Eumoniidēs, εὐμονίδης. Nomen proprium viri. Thebani, cuius meminit Plutarchus.

Eunæ, εὐνὴ, urbs Cariæ, in qua fluvius est Eunæus. Est etiam Eunæ urbs Argus, quam habitabant Cyrenæi: Steph.

Euneus, εὐνεύς, Jasonis filius ex Hypsipyle filia Thoantis regis Lemni, teste Homero lib. 7. Iliad.

Eunomia, εὐνομία. Est recta juris legumque constitutio, quo nomine Dea illa vocatur, quam Demosthenes alteram judiciorum præsidem facit: duplex est Eunomia: una quidem recta juris constitutio: altera vero recte constituto juri obtemperatio: & εὐνομία, eunomi populi dicuntur, qui recta legum institutorumque ratione utuntur. Budæus.

Eunonymitæ, εὐνομινæ, populi Ægyptii juxta Æthiopiam. Steph.

EUNUCHUS. { יְנֻכָּחֵס. εὐνοχός, εὐνοχός. GALL. *Eunuque, castré dés son jeune age*. ITAL. *Eunucco, castrato, senza genitale*. GERM. *Ein verschneider*. HISP. *Capado, o castrado*. ANGL. *A gelded man*. } Castratus: ab εὐν., quod est cubile, & εὐν., custodio: quia id hominum genus adhibebatur servandis cubilibus regum, quasi Eunuchus, & per synæthesin Eunuchus. Cic. in Orat. Eunuchi in Syria Ægypto, &c. Juvenal. Satyr. 12.

— decidere jactu
Cæpit cum ventis, imitatus castora, qui se
Eunuchum ipse facit, cupiens evadere damno
Testiculorum.

Gell. cap. 2. lib. 4. Eunuchus morbosusve.

Eunuchias, εὐνοχία, est sicyopedon, ad differentiam spermatiæ. Hi erant compacti & breviores: illi fluxa carne & in longum producta figura, qualis fuit cucumeris scytalici.

Eunuchium, εὐνοχός. Lactucæ genus, quod maximè refragetur Veneri. Gorth.

Eunuchinus, a. um. Hieron. de custod. virg. ad Eustoch. Aliæ inquit, virili habitu, ueste mutata, erubescunt esse quod natæ sunt: crinem amputant, & impudenter erigunt facies eunuchinas. ||

Eunuchizo, as. { פְּנַזְנָהָקָה. εὐνοχίζω. GALL. *Chastrier*. ITAL. *Castrare, Cavare i genitali*. GERM. *München / verscheiden / aufschärfen*. HISP. *Castrar, Capar*. ANGL. *To geld*. { Castro. Hieronymus contra Iovin. Sunt Eunuchi qui de utero matris ita nati sunt, & sunt eunuchi qui ab hominibus eunuchizati sunt, & sunt eunuchi qui se castraverunt propter regnum celorum.

Eunicho, as, ejusdem significationis. { פְּנַזְנָהָקָה. εὐνοχίζω. ANGL.

To geld. } Varto in lege Moenia, apud Nonium: Si qui pâttiam maijorem parentem extinguit, in eo est culpa, quod facit pro sua parte is, qui se eunuchat, aut aliquâ liberos producit.

EVOCO, as: Extra voco. { נָרַפְכָּה, פְּרַזְבָּה. εὐοκάτει, εὐοκάτει. GALL. Appeller pour venir dehors. ITAL. Chiamar fuori. GERM. Hinâus berüffen. HISP. Atraer y llamar à fuera. ANGL. To call forth. { Plaut. in Amphit. Evocate huc Sosiam. Terent. in Eunuch. Num quem evocari hinc vis foras? Plaut. in Amphit. Tu gubernatorem è navi huc evoca meis verbis Blepharonem, ut te divina facta mecum prandear, Pectus digitis pultat. Cor credo evocaturus es foras. Idem Mil. sc. 2. a. 2. Ostium pultabo, & intus aliquem evocabo foras. Idem Ps. sc. 2. a. 2. & sc. 7. a. 4. ¶ Sic evocare ad cœnam evocare ad colloquium, evocate ad pugnam, &c. Cic. Attic. lib. 2. Tuas Ne mesio litteras dedi, sic te his evocabam, ut nihil acrius, neque incitatius fieri posset. Evocare aliquem Romanum, aut aliam ad urbem accersere. Sic qui in provinciis erant, sive ad dicenda causam Romanam evocabantur. Cic. 3. Ver. Pericles Ephesius, homo nobilissimus Romanum evocatus est, quod author injuria illius fuisse argueretur. Evocare spiritum, id est aerem, flatumque conceptum cucurbitulis educere. Cels. lib. 4. cap. 13. Ex cæteris spiritum evocare abunde est. ¶ Evocare item est ad subitam tumultuariamque militiam vocare. Cæsat. 1. bell. civil. Magnus numerus Equitum Romanorum & Decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. ¶ Evocare deos, sive sacra, veteres dicebant, pro Precibus elicere Numinia illa, in quorum tutela urbs obsecra putabatur, ut ea reliqua, in eorum, qui oblidebant, urbem transirent. Nefas enim ducebant urbem aliquam, nisi prius evocatis diis tutelaribus, opugnare: ne aut adversus deos pugnare, aut capta uebe ipsos etiam deos captivos habere viderentur. Hujusmodi autem evocationes siebant conceptis verbis, & carmine quadam in eum usum compito, cujus formulam describit Macrobius Satur. lib. 3. cap. 9. ¶ Per translationem ponitur pro Avento, αἰνεῖται. Cic. 1. Tuscul. Nam quid aliud agimus, quum à voluptate, id est, à corpore, quum à re familiari, quæ est ministra & famula corporis, quum à Republica, quum à negotio omni evocamus animum? Quo tamen in loco potius legendum videtur *avocamus*.

EVOCATUR, verbale. Cic. in Catil. Principem conjurationis, evocatorem & servorum & civium perditorum exire patieris?

EVOCATI, dicuntur non qui justi milites sunt, sed qui repentina aliqua necessitate ex agris in bellum tumultuariè vocantur. { כְּרוֹאָה ke ruim, כְּרִיקָה iz niz hakim. εὐοκατεῖ. GALL. Appellez à la guerre par nécessité, soldats de milice. ITAL. Chiamati à bisogni per soldati. GERM. Kriegsleut die man esilends in der not von heim in das feld hinâus berüfft. HISP. Llamados todos à la guerra. ANGL. Souladiers chosen & called to warre of necessitie. } Hi pro militibus ducebantur. Suet. in Galb. Delegit & equestris ordinis juvenes, qui manente annulorum aureorum usu, evocati appellantur, excubiasque circa cubiculum suum vice militum agerent. Idem in Aug. cap. 56. Affuit clientibus: sicut scutario cuidam evocato quondam suo, qui postulabatur injuriatum. Cicet. ad Appium, Antonium præfectum evocatorum misi ad te, cui si videbitur, cohortes trahere. ¶ Inmō Evocati sunt αἰνεῖται (ut scribit Dio) i. revocati, nempe homines militia perfuncti & emeritis stipendiis, qui tamen rursus militatum evocantur. Eorum honestus erat ordo in re militari, ut ex inscriptionibus constat. Nam Evocatum Cæsaris, aut Augusti fuisse ambitiosè incisum conspicimus. Salust. in Catilina. Reliqua signa in subsidiis arctius collocat, ab his centuriones omnes lectos & evocatos. Cæsar lib. 1. bell. civ. Pollicetur quadriginta in singulos jugera, & pro rata parte centurionibus, evocatisque. Rufas lib. 3. Ex Pompeianis concidisse reperiebamus, evocatosque, & centuriones complures.

EVOCATI, acciti, accesi: item exciti, evocati. Cassiodorus epist. 5. 4. lib. 7. Quapropter ad Comitatum nostrum ius te presentibus evocamus. Symmach. epist. 52. lib. 3. Ad obsequia auspicii Consularis D. Valentiniæ evocatus.

EVOCATIO. Hircius de bello Alexandrino, Edictum tota provincia proponuerat, ut quibus pecuniis imperasset, neque contulissent, hi adirent: quæ evocatio vehementer omnes turbavit.

Euce, per duas syllabas, εὐε. Interj. Etio bacchantis est, quam in Liberi patris Orgiis identidem inculcabant Bacchæ. Ovid. 6. Met. Exululant, euæque sonant.

Dicitur & Euehe, tristyi. Virg. 7. Æneid.

Euehe Bacche fremens.

Ovid. 4. Metam.

Téque ferens parvum nudis Melicerta lacertis

Euehe Bacche sonat.

Et sine aspiratione, apud Plaut. Men. sc. 1. a. 5. Euehe, atque Euehe Broome, quod me in sylvam venatum vocas? Vide supra in Euehe.

EVOLTO, as, are: Extra, vel in altum volo, devolo, avolo. { εὐολφ, εὐολνδάβ. εὐολπα. GALL. S'en voler, voler hors. ITAL. Volar fuori, volar in alto. GERM. Aufsfliegen/darvon fliegen. HISP. Volar de un lugar à otro. ANGL. To flee out or away, to escape. } Plin. lib. 20. Vultur, & aliae aves graviores, nisi ex procursu, aut altiore tumulo immissa non evolant. Cicet. de clar. Orat. Itaque tantos processus efficiebat, ut evolare, non excurrere videretur. Idem 1. de Legibus. Quare glandifera illa quercus, ex qua olim evolavit

Nuntia fulva Iovis mirandâ visa figurâ, nunc sit hæc. ¶ Et per translationem ponitur pro Effingere. Cicet. 3. Verr. Ille qui sua cupiditate tantos tumultus concitatos videret, cuperet aliquò evolare, si posset. ¶ Evolare pœnam. Cicet. de province. Consul. Quam pœnam hi tum aliorum opibus, tum suis inuitissimis vobis evolarent: at aliam multò majorem graviorēmque subierunt.

EVOLITO, as, are, frequentativum. { εὐολπα, εὐολπα, εὐολπα. GALL. S'en voler souvent. ITAL. Spesso volare. GERM. Ofte aussfliegen. HISP. Volar muchas veces de un lugar à otro. ANGL. To flee out or avoy often. } Colum. lib. 6. cap. 8. Patentibus fenestris, per quas ad requiriendos cibos evolat.

Evolatīcūs, a, um. { ἐπεντέλεια. **GALL.** Volage, qui vole. **ITAL.** Vola-
tile. **GERM.** Xusfliegig. **HISP.** Cosa que vuela. **ANGL.** That fleeth
away. } ut Evolatīci homines. Plaut. *Pænulo*, sc. 1. a. 2. Ita ut occipi
dicere Lenulle de illac pugna pentēthtonica, qua sexaginta mil-
lia hominum uno die evolatīcorum manibus occidi meis, &c. alias
legitur, *Volatīcorum*.

Evolō, as, are, à vola, æ : Furari, rapere, quasi in volam recipere.
{ ἀνά ghazál, υψη pisehchét. ἀπόζω. **GALL.** Dérober, voler.
ITAL. Rubbare, involare. **GERM.** Rauben/stählen mit trummen händen
ein ding angreissen. **HISP.** Robar, arrebatar. **ANGL.** To steal, to tak
away by stealth. } Plaut. *Cistell.* Quid queritas? G. Cistellam ado-
lescens hic mihi evolavit.

Evolvo, is, ere : De loco volvo. { ἀνά ghalál. ἀπενδίω, ἐξελίπτω.
GALL. Dérouler, déplier, rouler. **ITAL.** Voltare. **GERM.** Aufrollen
oder trocken. **HISP.** Sacar volviendo. **ANGL.** To tremble or roll out of
place. } Lucret. lib. 3.

— nudis evolvunt saxa lacertis.
Ovid. 12. *Metam.*

— modò se super aëra frustrà

Tollere conatur, ja cásque evolvere sylvas.

Plin. lib. 4. cap. 13. Evolvit in Pontum sex fluminibus Danubius.
Terent. *Eunuch.* Hac re & omni te turba evolves, & illi gratum fe-
ceris. Plaut. *Pseud. sc. 3. a. 1.* Aut terra, aut mari evolvam id argen-
tum tibi. Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. Trist.*

Nec tamen est facinus versus evolvere molles.

Ibidem,

— — — — — *Miror*

Vnquam te nostros evoluisse iocos.

Quint. Evolvere rem aliquam (pro absolvere, expedire.) ¶ Ponit
etiam pro Explico, & expono. Cic. ad Att. Evolvi velamen episto-
latum tuarum. Idem in Offic. Si quis voluerit animi sui complicatam
rationem evolvere. Et translatè pro perlego, & diligenter perpendo.
Cicer. 1. *Tuscul.* Evolve diligenter cum librum qui est de animo.
Virg. 4. *Georg.*

Flevisse, & gelidis hac evoluisse sub antris.

Evolūtūs, participium. { ἀναντήσας. **GALL.** Dévelopé,
déployé. **ITAL.** Dispiegato, svelupato. **GERM.** Ausgeweitet.
HISP. Desembuelto, desplegado. **ANGL.** Rolled out. } Liv. lib. 26.
de angue, Interventuque hominum evolutam repente, atque ex ocu-
lis elapsam. Evoluta testudo rebus omnibus. Item, Evoluti bonis
homines. Senec. epist. 75.

Evolūtō, nis : Lectio. { ἀναγνώσσεις. **GALL.** Déploiement, explication.
ITAL. Dispiegamento, svelgimento. **GERM.** Auswickelung. **HISP.**
Obra de sacar volviendo. **ANGL.** Rolling out or unfolding. } Cic. lib.
1. de fin. Quid historia cognitioque rerum? quid Poëtarum evolu-
tio? quid tanta tot verborum memoria voluptatis affert.

Evōmo, is, ere. Vomendo ejicio. { ἀντράκη. **GALL.** Vomir & jettez dehors, dégorger, rendre par sa gorge.
ITAL. Vomitare. **GERM.** Ausstoßen. **HISP.** Vomitando revidir. **ANGL.**
To vomite, to cast out his gorge, to parebrake. } Cic. 1. de nat. deor. Ea-
démque hæc avis scribitur conchis se solere implere, eásque quem
stomacho concoixerit, evomere, atque ita eligere ex his quæ sunt
esculentia. Plaut. *Pseud. sc. 1. a. 4.* Animo male est ædibus. SY.
Quid jam? PS. Quia ipsum lenonem evolunt. Terent. in *Adelph.*
Ut iram hanc in eos evomam omnem, dum ægitudo hæc est recens.
Cic. de Amicit. Apud quem evomat virus acerbatis suæ.

Evōnymūs, εὐώνυμος. Vulgò *Lustoga*, insula est una ex Vulcaniis, ita
dicta quod è Lipara in Siciliam navigantibus sinistra offeratur. Nam
, εὐώνυμος Græci, γερ' εὐθηνῆς, vocant sinistra. Author Strab. lib. 6.
¶ Est item Evonymos Theophrasto, arbor infelix, malo Punicæ si-
milis, in Lesbo insula potissimum proveniens, pecori gustatu lethali.
Vide Plin. lib. 13. cap. 22.

Eupalia, εὐπαλία, nomen urbis in Locride, apud Plin. lib. 4. cap. 3.
Eupatōrīum, εὐπατόρεως, sive Eupatoria. Herba est ab officinis Agrimo-
nia appellata : cuius descriptionem vide apud Plin. lib. 25. cap. 6.
¶ Eupatorium aquaticum, quidam trifolium cervinum cognomi-
nant. Gesnerus in *Cervo*. Dicta est autem Eupatoria, ab Eupatore re-
ge ejus inventore, ex quo eam regiam habere dignitatem scribit
Plin. lib. 25. cap. 6. Vide quoque Diosc. lib. 4. cap. 38.

Eupatria, εὐπατρία, urbs Lydorum. Steph.
Eupelātūs, εὐπελάτης, gemma est, quatuor habens colores, igneum, cæ-
ruleum, minii, & mali. Author Plin. lib. 37. cap. 12. Sed ibi legitur,
Eupetalos.

¶ Eupetalos, lauri genus. Plin. lib. 5. cap. 10. εὐπελάτης est pulchra folia
habens. πελάτη folium. } εὐπελάτη, frutex, qui & δαφνεῖς Dioscor.
Euphēmē, εὐφέμη, mulieris nomen, nutricis Musatum, & Croci matris.
Euphēmīa, εὐφέμια, uxor Justinī Imperatoris, cuius meminit Suidas.

¶ Græcis item Euphemia, faustum acclamationem significat, qualis
fieri solet principibus recens inauguratis.

¶ Euphemismus, εὐφημισμός dicitur, quam vox vel oratio odiosa, quæ
offendere possit, mutatur in eam, quæ non offendat : breviter, bona
dictionis mutatio : favorabilis loquutio. }

Euphonīa, æ. { εὐφωνία. **GALL.** Bon accord, harmonie. **ITAL.** Buona con-
sonanza. **GERM.** Wollautung/gute tðhne. **HISP.** Canto, accordo. **ANGL.**
A good agreeing or tune. } Vocalitas, sive sonoritas vocis, jucunda
verborum prolatione : quæ quibus adest, εὐφωνία à Græcis dicuntur.

Euphorbiūm, ii, εὐφόρβια, Dioscoridi, sive, ut apud Plinium legitur, Eu-
phorbia, æ. Arbor est in Mauritania nascens, non procul ab Atlan-
te monte, ferulæ speciem referens, succum vero habens tantæ acri-
moniæ, ut accolæ eam expavescentes, ovillos utres elutos arbore
circumligent, & eminens caviem contineant. Quo facto, statim
è plaga copiosus humor profluit, lacti similis, qui & ipse eu-
phorbiūm dicitur. Quod nomen ei imposuisse putatur. Juba Mauri-
tania rex, à nomine Euphorbi medici sui, qui frater fuit Antonij
Musæ, cuius ope Augustum servatum fuisse tradit Plin. lib. 35.
cap. 8.

Euphorbiūs, εὐφόρβη, viri Troiani nomen est, à Menelaō occisi. Ovid.
lib. 11. *Metam.*

Ipse ego (nam memini) Troiani tempore belli
Panthoides Euphorbus eram, cui pectorē quondam
Hast in adverso gravis hasta minoris Atrida.

Sunt verba Pythagora, qui suo exemplo nititur probate, animas à
corporibus separatas in alia atque alia corpora commigrare, quod
tempore belli Trojani ipse fuerit Euphorbus à Menelao interfectus,
suumque clypeum agnovit à Menelao in templo Diana suspensum.
Euphōrīōn, εὐφόριον, nomen Poëtae Chalcidensis, quem transtulit Cor-
nelius Gallus. Meminit Cic. 2. de nat. deor. Quid (inquit) poëta ne-
mo? nemo physicus obscurus? ille vero nimis etiam obscurus Eu-
photius? at non Homerus.

Euphrānōr, εὐφράνων, nomen statuarii laudatissimi Isthmii, qui de sym-
metria & coloribus aliquot volumina conscripsit. Floruit centesima
quatta Olympiade, plurimaque signa nobilissima ex ære cofecit,
quæ enumerantur à Plinio lib. 34. cap. 8. } **GERM.** Ein Kunstreicher bild-
hauer und maler. } Idem & pictor, & marmorarius fuit in unoquo-
que genere excellens, sibique æqualis, teste Plin. lib. 35. cap. 11.
Hujus meminit & Quintilianus *Instit. Orat.* lib. 12. Item Juven.
Satyr. 13.

Hic aliquid præclarum Euphranoris & Polycleti, &c.

Euphranta, εὐφράντη, urbs Libya. Steph.

Euphrantis, εὐφράντη, regio eadem quæ Syria, à vicino fluvio Euphrate,
qui cum Araxe fluvio ex Niphate monte Armeniæ profluit. Steph.

¶ Euphrasia, herba, quinquefolium album. }

Euphratēs, is. { Ἔρα perath, εὐφράτης, hodie Phorat. } Fluvius Me-
sopotamiae, quem Strabo scribit ex Niphate monte Armeniæ, ma-
gnum, profundum, & celerem nasci: influere autem in mare rubrum,
priùs tamen Babyloniam per medium dividere, & Tigri conjunctum
Mesopotamiam facere. Salustius quoque certissimus author assertit,
tam Tigris, quam Euphratis in Armenia fontes demonstrati. Cui
etiam astipulatur Plin. lib. 6. cap. 24. ubi Euphratēm in Caranide,
Armeniæ majoris præfectura, nasci tradit. Quorum testimoniorum
consensu adductus Hieronymus, locum Geneeos de Paradiso, qua-
ntuque fluminibus eum irrigantibus (inter quos enumeratur &
Euphrates) secus intelligendum esse existimat quam verba ipsa vi-
deantur sonare. Dictus autem puratur Euphrates (quod & Ambro-
sius annotavit) εὐφράτης hoc est, à lœticando: quod circum-
iacentem agrum stagnationibus suis adeo lœtum foecundumque
reddat, ut sequente anno sponte restibilis fiat seges, impressis tan-
tum vestigio seminibus. Qya de re vide Plin. lib. 18. cap. 15. & 16.
¶ Fuit etiam hoc nomine Philosophus Adriani temporibus, qui te-
dio senectutis & perpetui morbi, impetrata priùs ab Adriano venia,
ne sibi ignominia esset, cicutam biberit, sibique voluntariam mortem
attulit.

Euphrōsynā, æ, & Euphrōsyne, es, εὐφροσύνη, una ex tribus Græcis,
ab hilaritate, seu lœtitia (id enim Græcis sonat εὐφροσύνη) nomina
habens.

Euphrōsynum. { εὐφροσύνη. **ANGL.** Bravery, or bugloss. } Herba est,
quam notiori nomine buglossam vocamus: ita dicta εὐφράτης εὐφράτη,
quod est lœticare, quod scilicet in viuum dejecta, animi curas pel-
lat, hilaritatēque inducat. Author Plin. lib. 25. cap. 2.

Eupilis, lacus Cisalpīne Galliæ, per quem Lambrus in Padum defuit.
Author Plin. lib. 3. cap. 19. Vulgò *Lago di Pusiano*.

Eupolīs, εὐπολίς, prisæ comedæ scriptor, reprehendendis hominum
vitiiis liberimus. Unde etiam Persius iratum Eupolidem vocat, qua-
si hominum vitiiis vehementer infensum. Scriptis Comediæ septem-
decim, ex quibus novem victoriæ meruerunt. Perit in prælio nava-
li inter Lacedæmonios & Athenienses, juxta Helleponum com-
misso. Cujus mors quantum civitati luctum attulerit, vel illud unum
abundè magno documento esse potest, quod publico edicto cautum
est, ne Poëtæ in posterum militare liceret.

Eupompūs, εὐπόμπη. Pictor nobilis, patria Sicyonius, Parrhasi &
Zeuxidis æqualis, tanta inter ætatis suæ artifices autoritatis, ut ge-
nus quoddam picturæ, ab eo Sicyonium fuerit appellatum. Hujus
discipulus fuit Pamphilus Macedo, qui Apellem instruxit.

Euporīa, εὐπορία, urbs Macedonia ab Alexandro Magno condita, & à
soli fertilitate nomen sortita. Author Steph.

Eupōrtūs, εὐπόρης. C. Gracchi servus fuit, qui dominum ex Aventino
fugientem, quamdiu potuit tutus est: occiso deinde domino, super
ejus cadaver prostratus sibi quoque mortem conciuit. Author Valer.
lib. 6. cap. 8.

Euprōsōpōn, εὐπρόσωπον, promontorium est Phœnices ad Byblon oppi-
dum: ita dictum ab aspectus jucunditate. Nam εὐπρόσωπον inten-
pretatur jucundus aspectus.

Euranium, ii, εὐρανός, Catiæ oppidum est, Halicarnassorum jurisdi-
ctioni ab Alexandro magno attributum. Plin. lib. 5. cap. 19.

Eureos, gemma est nucleo olivæ similis, striatâque modo concharum,
minus tamen habens candoris. Author Plin. lib. 37. cap. 12.

¶ Eurhynchia, decens corporis motus. Quintil. lib. 1. cap. 30. εὐρυγύς,
rhythmus. } aliæ allegatur lib. 18. cap. 1. apud Scap, verb. Εὐρυγύς.
Euripiðēs, { εὐριπίδης. **GERM.** Ein fürtrefflicher Griechischer tragedi-
schreiber von Athen bürtig. } Insignis poëta tragicus fuit, natus eo die
quo numerosus ille Xerxis exercitus ab Atheniensibus fusus est. Flo-
ruit tempore Archelai Macedonum regis, à quo etiam summo in
honore est habitus. Scriptis fabulas LXXXV. ex quibus quinque tantum
victoriæ meruerunt. Castitate autem vitæ tanta fuit, ut vulgo,
μετροῦσση, hoc est, mulierum osor fuerit cognominatus. Perit no-
tus, ab Archelai canibus, ut fertur, disceptus. Osse ejus Regis iussu
Peliam sunt translata, repulsis Atheniensium precibus, qui sœpe per
legatos tentaverant, ut civis sui reliquias sibi in patriam referte
liceret. De Euripide, & genere ejus, vide Gellium cap. 20. lib. 15.

¶ Euripidium, metrum ex trochaicis: ut, Σω τύχη πάτη κεράση. Fors-
dat & tollit datum. } Euripidēs, εὐριπίδης, numerus in talis quadragenarius, ab Euripide
inventus, eo tempore quo exactis triginta tyrannois, quadraginta
principes Atheniensium Remp. administrabant. Legitur & Eu-
ripides in eadem significatione. Vide Cælium Rhodig. lib. 20.
cap. 27.

Euripūs.

Euripus, εὐρύπος. Dicitur frustum, id est, mare angustum, inter Aulidem Boreiae portum, & Eubœam insulam, quod unius diei & noctis spatio septies recurrerit eo impetu, ut navigia repugnantibus ventis plena secum rapiat. Author Mela. Sen. epist. 84. In Euripum saltare. Inde locus factus proverbio, Homo Euripus, εὐρυπός ἄρχατος. In inconstantibus ac moribus inæqualibus homines dicitur. Quadrat & in fortunæ vices, quæ res mortalium, velut æstu quodam sursum ac deorsum jactat. ¶ Sunt item Euripi, canales, seu ductus aquarum aliunde deductarum in sublime salientum, si paulo minutiiores sint: quos intra domos Romani per pratum ducebant: si autem majuscui sunt, Nili dicuntur. Cic. lib. 2. de Legibus: Ductus aquarum, quos isti nilos, euriposque vocant, quis quem viderit, noa ittiserit? Euripi quoque sunt fossæ in ludis circundatae pro septis, quorum loco temporaria prius claustra fuerunt. Authore Plinio.

Euroaquilo, ventus. Att. 27. 14. ventus typhonius, qui vocatur euroaquilo. In Græco est ἐνεργέωδες.

Euroclydon, εὐρυκλύδης, ventus: curus tempestuosus, procellosus, qui mare turbat fluctibus. κλύδων est æstus, gurges, unda. ¶

Eurōmē, es. Oppidum est Catiae, apud Plin. lib. 5. cap. 29. Stephan. εὐρώμη appellatur.

Eurōtias, æ, εὐρωτια, gemma est quæ situ videtur operire nigritionem, ita dicta à Græco verbo εὐρωτής, quod est situm trahere. De hac Plin. lib. 37. cap. 10.

Euronotus, εὐρετός, ventus inter Eurum & Notum flans. A Latinis vocatur Vulturnus, ut author est Gell. cap. 22. lib. 2. Ejus quoque venti meminit Plin. lib. 2. cap. 47. { GALL. Susvess. ITAL. Xalque medio giorno. GERM. Der wind so groischen Mittag vnd des winters auffgang herrodet. }

Eurōpā, εὐρώπη, tertia pars orbis, ab Asia Tanaide fluvio: ab Africa Mediterraneo mari discreta. Ita dicta ab Europa, Agenoris Phœnicum regis filia, quam Jupiter (ut poëtae fabulantur) in bovem transformatus, raptam abduxit in Cretam. Habet quatuor sinus magnos: quorum primus est à Gaditano fratre ad Lacinium usque promontorium Italiam in Locris. Secundus à Lacinio ad ipsa Epiri acrocerania. Tertius inde ad Hellespontum. Quartus ab Hellesponto ad Maeotidis ostia. Plaut. Amph. sc. 3. a. 4. Magnus Europæ questor. ¶ Est item Europæ, nymphæ nomen, Oceani & Tethyos filia: cuius meminit Hesiodus in Theogonia.

Europus, εὐρώπη, oppidum Macedoniae ad Axium amnem, teste Plin. lib. 4. cap. 10, ita dictum (si Stephano credimus) ab Europe Macedonis & Orithyæ filio.

Europum, εὐρώπη, Syriæ urbs, olim Thapsacum, postea Amphilolis appellata. Author Plin. lib. 5. cap. 14. ¶ Est item ejusdem nominis oppidum apud Parthos, cognomento Nomadas, cuius meminit idem Plin. lib. 6. cap. 25.

Eurōtās, εὐρότης, fluvius Laconia, Spartam alluens, qui abundat lauris. Nomen sumpsit à quodam Erota, Myletis filio, qui stagnantes per eam regionem aquas fossa perduxit in mare. Liv. lib. 34. bell. Mæd. Ripâque habens frequentibus lauris confitas. De hoc Virg. in Sileno,

Omnia que Phœbo quondam meditante beatus

Audiit Eurotas, jussisque ediscere lauros.

Eurus, εὐρός. Ventus spirans ab ortu brumali, quem Latini Vulturnum appellant. Imò à Romanis nautis Subsolanus cognominatur, ut testatur Gellius cap. 22. lib. 2. Porro unde oriatur, unde dicitur Eurus, & de ejus variis appellationibus, vide apud Gell. loco citato. { ITAL. Xalque levante. ANGL. The north east wind. } Plin. lib. 2. cap. 47. Ab Oriente æquinoctiali Subsolanus: ab oriente brumali Vulturnus: illum Apelioten, hunc Græci Eurum appellant. Colum. lib. 5. cap. 5. Quum plerunque sideris Caniculae tempore quædam partes ejus regionis sic infestantur Euro (quem incola Vulturnum appellant) ut nisi teguminibus vites opacentur, velut halitu flammæ fructus urantur. Ovid. 1. Metamorph.

Eurus ad Auroram, Nabathæaque regna recessit,

Persidaque Gradiis juga subdita matutinis.

Eurus, pro parte Orientali. Valer. 1. Argonaut.

Iampridem regio, quæ virginis aquor ad Helles:

Et Tanaim tenuis immenso descendit ab Euro,

Vndat equis, floréque viris: intelligit Asiam.

Eurinus, a, um: Adject. apud Col. lib. 11. cap. 2. Ventus Eurinus, & interdum Auster cum grandine est.

Euryalē, εὐρυάλη, fuit regis Minois filia, quæ Neptuno Orionem peperit. ¶ Alia fuit Præti Argivorum regis filia. Tertia ex Gorgonibus una: quæ tres fuerunt in extrema Africa circa Atlantem montem: quæ omnes unum oculum habebant, quo utentes quoscunque aspicerent, convertebant in faxa. Harum nomina Medusa, Sthenyo, & Euryale. Servius eximia parique pulchritudine virgines fuisse tradit, quarum solo aspectu adolescentes obstupescabant, quam rem fabulae occasionem subministrasse existimat, ut dicerentur quoscunque aspexissent, in faxa transmutare. Hæc ille, enarrans illud Virgilii lib. 6. Æneid.

Gorgones, Harpyiaque, & formæ corporis umbrae.

Euryalus, εὐρύαλης, unus ex principibus Peloponnesiacis, qui Argos & propinquas urbes incolebant, & ad Trojam cum octoginta navibus venerunt, ut tradit Homerus in Catal. ¶ Fuit etiam hoc nomine Trojanus, arctissimo amicitiae vinculo cum Niso conjunctus, Virgiliique carmine notissimus. ¶ Fuit & nomen histrionis: Juvenal.

Nobilis Euryalus, aut Mirmillionem exprimat infans.

Euryalus, εὐρύαλης, vocabatur metropolis Epipolorum. Est autem oppidum Syracusanum in loco prætupro. Steph. Vide Epipola.

Euryampus, i, εὐρύαμψ. Oppidum Magnesiae, apud Steph.

Euryanassa, æ, εὐρύαννα, insula est maris Ægæi, è regione Ioniæ, non procul ab Arginusa. Author Plin. lib. 5. cap. 31.

Eurybates, εὐρύβατης, nomen viri Ithaci, Ulyssis præco, ab Agamemnon missus, ut ab Achille auferret Briseidem. Ovid. in Epist. Eri- seidis ad Achillem.

Nam simul Eurybates me Talithybiusque vocarunt:

Eurybati data sum, Talithybiusque comes.

Eurybatus, εὐρύβατης. GER. Ein geschwinder vnd gescheider hauss dieb. } Fur insigni astutia, qui aliquando à custodibus in furto deprehensu, quum illi videre cuperent quo ingenio domos concenderet, stimulis quibusdam ferreis, & funibus irrepit in parietem, illisque intentibus, expeditamque hominis agilitatem admittantibus, per regulas a fugiens, periculum evasit. Unde proverbialiter Eurybatiſſares, εὐρύβατης, dicitur aliquis, qui in re manifesta deprehensus aliqua tamen arte elabitur.

Eurybiades, εὐρύβιάδης, Lacedæmonius quidam nobilis fuit, Euryclæ filius, universæ Græcorum classis dux à Lacedæmoniis constitutus adversus Xerxes. Vide Herod. lib. 8.

Euryclæa, εὐρύκλαια. Opos Pisenotidæ filia pulcherrima, quam Laertes in prima existens pubertate viginti boum pretio emit, ac honore paret uxori domi habuit, Ulyssenque nutritendum dedit, quem & prima in patriam redeuntem agnovit. Vide Homer. lib. 1. & 19. Odyss.

Eurycles, εὐρύκλης, vatis nomen, qui de suis incommodis semper aliquid divinabat. Hinc factum est ut proverbiali quadam figura omnes divinatores Euryclidæ dicerentur, ut refert Cælius antiqu. lect. lib. 5. cap. 10.

Eurycratidas, εὐρυκρατίδης, vir Lacedæmonius, de quo Plutarchus.

Eurydämās, antis, εὐρύδαμης, vir fuit Trojanus, somniorum interpret̄. { GERM. Ein Trojanischer traumausleger. } Ovid. in Ibis.

Vtque vel Eurydamas ter circum busta Trasylli,

Et Larissais tractus ab hoste rotis.

Ubi per Eurydama manta intelligent Hectorem qui virtute cuncta dominabat: εὐρό enim Græcis latè significat: & διπλός, domo.

Eurydame, es, εὐρύδαμη, Dictatoris Lacedæmoniæ filia fuit, & soror Meñii, uxor autem Leotychidæ Lacedæmoniorum regis, ex qua illæ Lampito filiam suscepit, quam Archidamo Zeuxidam filio in matrimonium tradidit. Author Herod. lib. 6.

Eurydice, εὐρύδικη, uxor Orphæi, cuius amore captus Aristæus, quum vim inferre pararet, illa per avia fugiens, incidit in colubrum in herba delitescentem, cuius mortuus interierit. Orpheus autem uxoris mortem ægerrimè ferens, accepta cithara inferos adiit, ubi Plutonem Proserpinamque tam suavi carmine demulxit, ut ei uxorem ab inferis reducendam permittent: ea tamen conditione, ne prius cam quam ad superos rediisset, intueretur. Quam legem cum ille amor impatiens esset prævaricatus, Eurydice denuo ad inferos est retrocessata. Virg. lib. 4. Georg.

Restitit, Eurydice mque suam iam luce sub ipsa

Immemor, heu! viuæisque animi respxit, &c.

¶ Alia item fuit Eurydice, Clymeni filia, uxor Nestoris, ex qua illæ septem filios, & unicam filiam suscepit. Author Homer. Odyss. lib. 3:

Eurydomene, εὐρύδομη. Nympha marina, δαῖος & εὐρύδου, hoc est, abundantiter do. Perhibent hanc matrem Gratiarum fuisse, quam alii Eurymedusam, à verbo Græco μίδη, quod Rego significat, vocant.

Eurylöchus, εὐρύλοχη, Phlegiarum rex, & conditor Thebarum, quas postea Cadmus instauravit. ¶ Fuit etiam hoc nomine unus sociorum Ulyssis, qui solus Circes pocula non gustavit, neque in suis figuram transmutatus est. Ovid. 14. Metamorphoseon.

suis solum caruisse figurâ

Vidimus Eurylochum: solus data pocula fugit.

Eurymedon, tis, εὐρύμεδον, pater Peribœæ, ex qua Neptunitis Nausicoum suscepit, regem Phœacum & Alxinoi patrem. Author Homer. lib. 7. Odyss. ¶ Est item Eurymedon, Pamphilæ fluvius, juxta quem Athenientes Cimone duce Medos profigarunt. Author Thucyd. lib. 1.

Eurymachus, εὐρυμάχη, Thebanorum potentissimus fuit: qui cum Plateas noctu per prodictionem cepisset, rebellantibus deinde civibus vivus in hostium potestatem pervenit, unâque cum suis omnibus suppicio effectus est. Author Thucid. lib. 2.

Eurymides, εὐρυμίδης, Telemus Eurymi filius, inter Cyclopas vates fuit egregius, qui Polyphemus prædixerat omnia quæcumque ab Ulyssis passus est. Ovid. 13. Metam.

Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales;

Terri item Polyphemon adit, luménque quod unum

Tronte geris media, capie tibi (dixit) Ulysses.

Risit. & o' uatum stolidissime, falleris, inquit.

Eury nome, εὐρύνη. Nympha, Oceani & Tethyos filia, mater Leucos, quam Apollo assueta matris illius effigie compressit. ¶ Alia fuit Apollinis filia, quæ Adrastum Argivorum regem, & Euriphylem Amphiarai conjugem peperit.

Euryone, Amyntæ Macedonum regis filia, quæ patrem à matris insidiis liberavit.

Euryplus, εὐρύπλος, Herculis filius, qui regnavit in Coo insula, & cunctorum Græcorum augur peritissimus est habitus. Virgil. lib. 2. Æneid.

Suspensi Euryplus seitatum oracula Phœbi

Mittimus.

Euryaces, filius Ajacis. Plut. initio Aleibiadis, & in Solon.

Eurystheus: εὐρύσθεος Suidæ, fuit Stheneli Mycenarum regis filius, qui Junonis insinuata imperabat Herculi, ut varia monstra superaret, quæ posset perire. Unde durus Eurystheus vocatur à Virg. lib. 1. Georg. quod nullis Herculis laboribus potuerit mitigari.

— quis (inquit) aut Eurystheus durum;

Aut illandati nescit Eusridis arat?

Eurytion, is, εὐρύτιος, faber insignis fuit, qui Pallanti Evandi filio arma fabricavit. Virg. 10. Æneid.

Que bonus Eurytion multo celaverat auro.

Eurytus, nîus fuit ex Centauris, qui quum Hippodamiam vi rapere vellet, à Theseo est occisus. { GERM. Einer auf den Centauris/wohlcher vom Theseo umgebracht worden. } ¶ Alius fuit Eurytus, Ochaliae rex, qui Ioles filie suæ nuptias pollicebatur cuicunque sagittandi arte se, vel, ut alii tradunt, filios suos vicisset; nam ab Apolline hanc artem dono accepérat. Ab Hercule igitur vicitus, filiam illi negavit: quapropter Hercules iratus Euryti urbem diripiuit, Iolénque occiso patre abduxit. Hinc Eurytis, patronymicum scm. Ovid.

Eurytidos Ioles,
Insani Alcide.

Vide Eurythus. Stephan. in Feretrio, Melaneum Euryti patrem nominat.

Eutychia, οὐτούσια, decens & aptus corporis motus. Quintil. lib. 1. cap. 30. Corporis quoque decens & aptus motus, qui dicitur οὐτούσια, est necessarius.

Euschemè. Plaut. Milit. sc. 2. a. 2. Euge euge, euschemè mehercule astitit. οὐχημένες.

Eusebes, gemma ex qua Tyri in Herculis templo facta sedes, ex qua facile dñi surgebant. Plin. lib. 37. cap. 12.

Eusebia, οὐσία, civitas Cappadociae, Cæsarea pōst dicta.

Eusebius, εὐσέβης, Episcopus Cæsareensis, firmissimo amicitiae fœdere cum Pamphilo martyre conjunctus: à quo & Pamphili cognomen mutuatus est. Flotuit temporibus Constantii & Constantini Cæsarii. Scripta multa reliquit, quorum catalogum vide apud Suidam.

Eustathius, οὐσθής, nomen fuit Grammatici Constantinopolitani, cuius extant Commentaria in Homerum, quemadmodum Servii in Virg. ¶ Eustathius alius fuit Epiphanæus, qui tempotum Epitomen, ab Aenea Trojano usque ad Anastasium principem, sub quo vixit, septem voluminibus conscripsit. Author Suidas. ¶ Eustathius alius genere Pamphilus, Præfus Antiochenus, adversus dogma multa composuit sub Constant. principe, pulsus demū est in exilium Trajaeopolim Thraciæ civitatem, ubi & sepultus est. Sunt quoque ipsius volumina de anima, epistolæque complures. Hieron. ¶ Præter hos fuit Eustathius martyr inter aulicos Trajanis principis, Placidus antea vocatus: qui quum in venatione cervum sectatur, conspecto inter ejus cornua crucis simulachro, & voce feræ ejusdem auditæ, Cur me persequeris? Domi uxori Theophyræ & filiis rem manifestavit: qui verbis ejus fidem adhibentes, Christo nomen dederunt: martyri palman accepit sub Adriano unā cum uxore, æneo in tau-ro exultus. Volaterranus lib. 15.

Eustephius, εὐστέφης, Aphrodiseus sophista: scripsit declamationes. Suidas.

Eustochius, εὐσόχης, Cappadox sophista: scripsit ad Constantem principem de Cappadociæ aliarūmque gentium antiquitate. Volat. lib. 15.

Eustratius, εὐστράτης, nomen philosophi, qui in Ethica Aristotelis commentarios scripsit.

Eutæa, οὐτεῖα, urbs Arcadiæ. Steph.

Euterpe, οὐτερπη. Una ex novem Musis, quæ mathemata, vel ut aliis placet, tibias invénit, à concentus suavitate nomen trahens: est enim εὖ bene, & πέρην, delectare. Virgil. in Epigram. de Musarum inventis,

Dulciloquus calamus Euterpe flatibus implet.

Euthenæ, οὐθεναι, urbs Cariæ. Steph.

Euthydemus, οὐθυδημος, Philosophus fuit Tarsensis, Apollonii Tyanei præceptor: de quo vide plura apud Suidam.

Euthymus, οὐθυμος, pugil insignis, in Locris Italiae, qui Epizephyrii cognominantur, ortus Astyceo patre, vel (ut indigenis persuasum est) Cæcina amne genitus, qui Locros à Reginis dividit. Hunc tradidit Pausanias perpetuum fuisse Olympiorum victorem: semelque tantum fuisse superatum à Theagene Thasio, non justo quidem certamine, sed circumventum dolo, unde nec Theageni decretus honor: insuper damnatus ut mulctæ nomine talentum Euthymo repræsentaret. Rursus inde in Italia cum Temesæo heroë congressus (cui oppidani quotannis eximia forma virginem tributi loco pendebant) victoria potitus est, Temesæosque servitute liberavit, virginemque illi destinatam uxorem duxit: quo nomine divinos honores etiam vivus meruit. Vide hæc latiū apud Suidam. Meminit hujus & Ælianu varia hist. lib. 8. Euthymus (inquit) Locrus ex Italia, pyrætes inclitus, & robore insigni fuit: lapidem gestabat ingenti magnitudine, qui Locris ostenditur: & Temesæum hexa, quod cuique per vim abstulerat, reddere coegerit etiam cum fœnore: unde natus sit adagium iis qui sordidos & injustos quæstus faciunt, affore Temesæum genium. Post hæc Euthymus ad annem Cæcinam oculis hominum apparere desiit. Meminit ejus etiam Plinius lib. 7. cap. 47.

Euthymia. { οὐθυμία. GALL. Tranquillité desprit. ITAL. Tranquillità d' animo. GERM. Ein gütet mut, ruwigkeit des gemüts. HISP. Sosiego de animo. ANGL. Quietness of mind. { Animi tranquillitas. Laertius in vita Democriti, definit Euthymiam esse, rectum quietumque animi statum, dum nullo metu, nulla superstitione, aut aliqua quævis perturbatione agitatur. Cic. lib. 5. de finibus: Democriti autem securitas, quæ est animi tanquam tranquillitas, quam appellant ivyphia, eò separanda fuit ab hac disputatione, quia ista animi tranquillitas est ipsa vita beata.

Euthyria, οὐθυρία. Rectæ lineæ porrectio & mensura non per diverticula itinerum (quæ objectu montium, & interventu convallium, aut fluminum flexu plerunque necessaria sunt,) sed in directum acta.

Eutocus, authore Bocacio lib. 5. Apollinis & Cyrenes filius, qui fratribus ex Africa redeuntibus, Cyrenis dicitur remansisse, & iis impasse, qui unā secum ibidem remansere.

EUTRÄPĒLUS, οὐτραπέλης, apud Hor. lib. 1. Epist. 18. viri cujusdam nomen est in circumveniendis hominibus callidissimi.

— Eutrapelus, inquit, cuiusunque nocere volebat.

Vestimenta dabat pretiosa.

Vox est Græca idem significans, quod urbanus, salsus & facetus.

Eutrapelia, οὐτραπέλης, οὐτραπέλη. Diction est Græca, idem ferè significans, quod apud nos urbanitas, lepor, festivitas. { GALL. Gentillesse, bonne grace. ANGL. Gentleness in speech and behaviour, pleasant jesting. { Aristoteles in Rheticis ivyphiam interpretatur οὐτραπέλης: hoc est, eruditum convicium.

Eutresium, οὐτρεσίον, urbs Arcadiæ. Steph.

Eutresis, οὐτρεσίς. Pagus, inter Thespias & Platæas situs, quem Zethus & Amphibus muris cinxerunt: sic dictus, quod multis iōnugis, hoc est, viis, seu vicis prius usus, quasi perforatus fuerit. Hinc Eutresites Apollo, cuius templum & oraculum ibi celebratum fuit. Steph.

Eutychia, οὐνχία, insula est Thessalæ adjacens, ante sinum Pagasum. Author Plin. lib. 4. cap. 2.

Eutychē, εσ, οὐτρυζη, mulier Tralliana, triginta partus enixa, & à viginti libertis rogo illata. Author Plin. lib. 7. cap. 3.

Eutychēs, Constantinopolitanus Abbas tertius post Manetem & Apollinarem, aliud affirmabat esse Christum, aliud verbum Dei. Negabatque Christi carnem nostræ similem, nec duas in eodem supposito naturas esse: Sed de cœlo corpus descendisse dicitur, ac in Virginis uterum tanquam Solis radios penetrasse, ut vitum sit sicut ex muliere generatum, quamvis verè generatum non sit. Author Suidas. Euthychetis prophana perversitas, funesta dogmata, immundissima sacrilegia Chalcedonensi Synodo damnata, can. 1. & 2. dist. 15. & l. quicunque 8. C. de heretic. & Nov. 131.

Eutychidēs, οὐτχιδης, insignis fuit statuarius, qui Olympiade centesima vigesima floruit, teste Plin. lib. 34. cap. 8.

EVULGO, as, are: In vulgo edo, occulta omnibus prodo. { ικαρεία. GALL. Divulguer, publier. ANGL. To publish, or mak knaroen abroad. & Liv. lib. 9. ab Urbe, Civile jus repositum in penetralibus Pontificum evulgavit.

Euxinūs pontus, οὐξινός πόντος: Mare illud est, quod incipiens ē Bosphoro Thracio, vergit in Orientem & Septentronem, prius Pontus Axenus dictus, οὔκου, hoc est, in hospitalis, propter immunitatem eorum, qui ejus maris littora incolebant. Illi enim & hospites immolare solebant (ut author est Strabo lib. 7. & carnis petisis, ex calvis eorum sibi pocula conficeret. Postea vero quum in locis maritimis Iones aliquot oppida condidissent, cohito Scytharum assueto latrocino, receptaque Græcorum hominum commercio, pro Axeno, Euxinus, hoc est, hospitalis appellatus est. Idem pene de hujus nominis origine tradit Ovid. de Ponte,

Frigida (inquit) me cohibent Euxini littora Ponti,
Didus ab antiquis Axenus ille fuit.

Idem Eleg. 8. lib. 4. Trif.

Quà maris Euxini terra sinistra jacet.

Ibid. Eleg. 2. lib. 5. Trif.

Iussus ad Euxini deformia litora veni

Æquoris.

Euzōmōs, sive Euzōmon, οὐζωμός, οὐζωμός. Eruca, herba ita dicta, quod juris saporem commendet: ζεμηρ enim Jus appellant Græci. Plin. lib. 20. cap. 13. In condiendis obsoniis tanta erucæ est suavitas, ut Graci Euzomon appellaverint.

EX

EX. { ID min. ex, i.e. GALL. De, par, depuis, selon. ITAL. Da, de, di. GERM. Auf, von. HISP. De. ANGL. Of frome, according. } Præpositio: ut aliis atque aliis verbis jungitur, ita aliam atque aliam fortuit significationem. ¶ Interdum enim significat locum: ut, Ex cœlo, apud Catullum,

Spelatum ex cœlo Mars pater ipse veni.

¶ Interdum tempus, ut idem sit quod Post. Cic. 1. Philipp. Ex eo die, quo in ædem Telluris convocati sumus. Sic etiam dicimus, Ex illo, hoc est, post illud tempus. Virg. 2. Æneid.

Ex illo fluere, & retro sublapsa referri

Spes Danaum.

¶ Nonnunquam etiam personam: ut quum dicimus, Audivi ex patre meo. ¶ Aliquando causam, ut ferè idem sit quod Propter. Senec. de benefic. Si quis patriæ meæ pecuniam crediderit, non dicam me illius debitorem, nec ex hoc æs alienum profitebor, id est, non propterea profitebor æs alienum. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro Cum. Plaut. in Mercat. Resinam ex melle Ægyptiam vorato, saluum feceris. Quod loquutionis genus frequens est apud Medicos. Emotualem facere ex natali die. Plaut. Pseud. sc. 7. a. 4. Medea fecit tursum ex sene adolescentulum. Ibid. sc. 2. a. 3. Furtum facere ex hostibus. Idem Men. sc. 1. a. 1. Ex disciplina Ionica perdidici (saltare.) Idem Pseud. sc. 1. a. 5. Hostes vivos soleo rapere ex acie: ex hoc mihi nomen est. Ibidem sc. 2. a. 2. Ex te faciam pilum catapultarium. Idem Curi. sc. 3. a. 5. Satis dolui ex animo. Idem Capt. sc. 1. a. 5. Vir ex gratulando eminebam. Ibid. sc. 2. a. 3. Clamare hinc ex crumenâ. Item Asin. sc. 3. a. 3. Non est ex re tua, ut emoriar. Idem Pseud. sc. 1. a. 1. Ex proximo, vide Proximus. Ex bonis sunt pessimi (id est, exstant.) Ide n Capt. sc. 1. a. 2. Illic qui ex ædibus herus est (exit.) Idem Amph. sc. 4. a. 4. Ex amore hujus corruptus oppidò. Idem Asin. sc. 2. a. 5. Ex amore tantum est homini incendium. Ibidem. Ex paupertate nemo est parior illo. Idem Aul. sc. 4. a. 1. Jämne abierunt ex conspectu meo? Idem Menach. sc. 2. a. 5. Neque adæquè parcius juventute ex omni Attica. Idem Mostell. sc. 1. a. 1. Vin' te faciam ex lœtante lœtante magis. Idem Pseud. sc. 3. a. 1. Ex transverso incedit quasi cancer. Ide ibid. sc. 1. a. 4. Herilem filium video corruptum ex adolescente optimo. Idem Mostell. sc. 1. a. 1. Ex periculo petita verba. Quint. Ex supervacuo laborare. Senec. cap. 11. de tranquill. Ex æquo dividere. Idem cap. 15. de consol. ad Marc. Is ex se hunc reliquit, qui hic habitat, filium. Plaut. Aulul. prolog. Filiam ex te tu habes. Ibid. sc. 6. a. 4. Ex me hanc rem audierit. Idem Capt. sc. 1. a. 4. Unum ex omnibus magnificat. Idem Menach. sc. 4. a. 2. Expressam in cera ex anulo suam imaginem. Idem Pseud. sc. 1. a. 1. Opsonavi ex mea sententia. Idem Menach. sc. 2. a. 2. Ex alto reddere judicium (id est, tribunal.) Velleius. Ex alto nautæ terram conspicunt. Plaut. Menach. sc. 1. a. 2. Apolio mihi ex oraculo imperat, ut ei oculos etuam. Ibid. sc. 2. a. 5. Ex oculis abscedat in crucem. Idem Men. sc. 4. a. 5. Illi ex omnibus optimè volo. Idem Most. sc. 4. a. 1. Ex provocacione hostem occidit. Velleius. ¶ Ex magnis rupibus nactus planiciem (i. post magnas rupes.) Cæs. lib. 1. de bell. civil. Ex animo, vel è fato miser. Gell. cap. 1. lib. 14. Ex lingua ejus capti, ubi (ex) vacat. Idem cap. 3. lib. 16. Ex litteris referr, pro de litteris. Cæsar initio lib. 1. de bell. civ. Aliud ex alio (bis.) Senec. cap. 28. de vita beata. Ex duritia alvi cubare. Suet. in Neron. cap. 34. Ex situ squalere. Gell. cap. 4. lib. 9. Ex meru signa dimittere (i. proper metum.) Cæs. lib. 3. de bell. civil. ¶ Senatores ex Equitibus Rom. creavit (hoc est, pro Equitibus.) Sueton. in Aug. c. 40. Ex summa ope niti (ubi ex, vacat.) Gell. cap. 3. lib. 7. ¶ Ex

¶ Ex contraria specie (pro ex contrario.) Idem cap. 2, lib. 9. Cum diuis ex pari vivit sapient (i. ex aequo.) Senec. Epist. 60.

Ex vero possum permanxit Equitia nomen.

Ovid. 2. Fast.

Non ex difficulti cognita causa fuit.

Idem 5. Fast.

¶ Ex toto projice dolorem. Senec. cap. 5. al. 24. de cons. ad Polyb. Ex toto mortere. Ibid. cap. 18. Ex toto auferre. Idem cap. 16. de cons. ad Mare. Ex toto includi. Idem cap. 10. de consol. ad Marc. Ex inopinato ferimur. Idem cap. 9. de consol. ad Marc. ¶ Ex consuetudine magis, quam ex desiderio fluentes oculi. Idem cap. 1. de cons. ad Marc. Ex disposito lucet (mundus.) Ibid. cap. ult. Ex facili mobilia. Idem cap. 25. de cons. ad Marc. Ex sordido lucens ignis vivacior. Idem cap. 23. de cons. ad Marc. Omnia ex vero peritus. Ibid. cap. 25. Brutus ex obvio vixtus. Quint. ex tuto audere, i. non temere. Sueton. in Tib. cap. 73. C. Cato repetundarum ex Macedonia damnatus, &c. ¶ Alias præterea infinitas habet significations proportione adjuncti: ut Ex abundanti, idem est quod præter necessitatem, vel plus quam necesse erat. Quintil. lib. 5. cap. 6. Adjicit ex abundanti hanc quoque fiduciam. ¶ Ex aequo, idem est quod aequaliter. Tacit. lib. 18. Discrimen ac periculum ex aequo partiemur. Vel ex aequitate. Liv. lib. 2. quinta decad. Et si in animum inducerent, ut ex aequo sedis fieret, & se visurum quid sibi faciendum esset. ¶ Ex animo, hoc est, non simulare. Terent. in Eunuch. Utinam istuc verbum ex animo, ac vere dices. ¶ Ex animi sententia, idem est quod Pro voto. ¶ Ex animo, vel ex animi sententia jurare, pro Sincere, liquidò, & ex animo, ac sine dolo malo. Liv. lib. 22. Ex animi mei sententia juro, ut ego Remp. non deseram, neque alium civem deserere patiar. Cicer. Academ. 11. Majores primum jurare ex animi sententia quemque voluerunt, deinde ita teneri, si sciens falleret. Hotomanus. ¶ Ex ante diem Nonarum, hoc est, ante diem Nonarum finitum. Cic. Attic. lib. 3. De Quinto fratre nuntii nobis tristes nec varii venerant ex ante diem Nonarum Juniarum usque ad pridie Kalend. Septembres. ¶ Ex composito, hoc est, ut compositum erat, vel ut convenerat, vel dedita opera. Livius lib. 1. ab Urbe, Tum ex composito orta vis, signoque dato, juventus Romana ad rapidas virginis discurrat. ¶ Ex commodo, ubi commodum, ex opportunitate. Senec. epist. 46. Librum tuum, quem mihi promiseras, accepi: & tanquam lectorus ex commodo adaperui, ac tantum degustare volui. ¶ Ex consuetudine, hoc est, secundum consuerdinem. Plin. Epist. lib. 2. Hunc oro ex consuetudine tua & legas, & relegas. ¶ Ex continenti, idem est quod statim. Justinus lib. 1. Septem tantum hujus coniurationis consciæ fuerunt, quæ ex continenti, nec dato in penitentiam spatio, res per quenquam enarraretur, &c. ¶ Ex dignitate, hoc est, pro dignitate, vel ut dignitas postulat. Cicer. Lycinio lib. 5. Epist. Quamobrem tu, quantum tuo judicio nobis tribuendum esse putas, statues ipse: & ut ipero, statues ex nostra dignitate. ¶ Ex facilis, idem est quod facile. Plin. lib. 22. cap. 15. Hippocrates tanquam sorbitonis gratiæ laudavit, quoniam lubrica ex facili hauriretur. ¶ Ex fide, hoc est, fideliter. Suet. in Galb. cap. 9. Numulario non ex fide versanti pecunias manus amputavit. ¶ Ex industria, hoc est, dedita opera. Liv. 1. ab Urbe. Ego ex industria factus ad imitationem stultitiae, quum se suaque præda esse regi sineret. ¶ Ex insperato, id est, præter spem & opinionem. Idem lib. 8. bell. Pun. Quem ex insperato repente misisti nobis hue P. Scipionein. ¶ Ex integro, vel De integrō, quod barbari dicunt De novo. Plinius in Epist. Ego quia sciebam acta Bassi rescissa, darumque à Senatu jus omnibus, de quibus ille aliquid constituisse, ex integro agendi. ¶ Ex professo, id est, serio, consulto, non dissimilatè, & quasi ex professione. Quintil. lib. 12. cap. 1. Ex professo Philosophiam ostentantibus parum decori sunt plerique orationis ortus. ¶ Ex praescripto, hoc est, secundum id quod nobis praescriptum est. Col. lib. 1. cap. 1. Neque enim semper eundem velut ex praescripto habitum gerunt. ¶ Ex quo, id est, postquam, vel post quod tempus. Livius lib. 1. ab Urbe, Duodecimagésimo fermè anno ex quo regnare cœperat. ¶ Ex tempore aliud agere, vel dicere, hoc est, absque ulla præcedente præmeditatione. Plin. in Epist. Dicit semper ex tempore, sed tanquam diu scripsit. ¶ Ex vicini, pro ex fundo vicini. Ulpian. l. 1. de aquad. Aquam superficiem in suum ex vicini derivare. ¶ Ex jure manu consertum vocare, id est, ad conserendum. Verbum est antiqui juris. Varr. 2. de ling. Lat. Conserere manu dicimus cum hoste: inde ex jure manu consertum vocant. Quid autem sit manu consertum, Gellius docet lib. 20. cap. 9. Ex hoc Iolicta, id est, propterea. Terentius Andr. Laborat è dolore, atque ex hoc misera solicita est. ¶ Ex pedibus laborare, pro laborare podagra. Cic. Papyrio Pæto, lib. 9. Etsi M. Ceparius, quum mihi in sylva Gallinaria obviam venisset, quæsi semque quid ageres, dixit te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. ¶ Unus ex omnibus civibus probus: hoc est, inter omnes. Plin. epist. 156. Librum quem novissime tibi misi, ex omnibus mis vel maximè placere significas. ¶ Aliquando inter Ex, & ejus casum, aliquid interponitur: ut, Exque eo. Cels. lib. 5. cap. de fistul. Exque eo collyrium fieri debet.

¶ Exacerbo, as, arc: Irrito, & ad iracundiam provoco. ¶ hemár. mæḡwia. GALL. Irriter, faire courroucer, & aigrir. ITAL. Acerbare, provocare ad ira. GERM. Verbitter / ergürnen. HISp. Molestar, exasperar. ANGL. To mak angrie, to kendale wrath. ¶ Livius 8. ab Urbe, Quum omnes affirmarent infestius Papyrium exarsurum, agitatum contentione ipsa, exacerbatumque, clam ex castris Romam profugit. Suetonius in Galba, cap. 16. Atque eo quidem nomine omnes, qui ubique erant, exacerbavit.

¶ Exacerbatus, irritatus, mæḡwia. Suetonius in Tiber. cap. 60. Autem, intenditque saevitiam, exacerbatus judicio de morte filii sui Drusi.

¶ Exæctibæco, is: Valde acerbus, id est, asper fio. ¶ mar. mæḡwia, mæḡwia. GALL. Devenir aspre, s'enaigrir. ITAL. Inacerbire, farsi aspero. GERM. Häufig verbittert / oder ergürnt machen. HISp. Exasperarse, hazerse aspero. ANGL. To make angrie or sorrow. ¶ Quod ab exacerbo, es, fieri constat, licet acerbo raro inveniatur. Apul. in

Apol. Quis est tam mitis, quin exacerbescat? ¶ Exæesco, is, ere: Acidum fieri. ¶ sar. ökwougg. GALL. Devenir aigre, s'enaigrir. ITAL. Inactire. GERM. Sauf werden / zu esig werden. HISp. Hazerse aigro. ANGL. To make sour, eger or tartre. ¶ Col. lib. 12. cap. 17. In dolium, vel in amphoras conditur: deinde quama exacuit, & remisit liquorem, quicquid est acetii, diligenter collatur, &c.

Exacon, secunda centaurii species à Gallis appellata est, quodd omnia mala medicamenta exigat per alvum, καλαβρική λεπτότερη. Dicitur & fel terra, ob insignem amaritudinem. Author Plin. lib. 25. cap. 6.

Exæctör, Exactio, Exactus, vide Exigo.

¶ Exæcūo: Acuo, acutum facio. ¶ latásch, schan. ökwia. GALL. Aiguise, faire aigu ou pointu. ITAL. Aguzzare. GERM. Aufspitzen / ausspitzen. HISp. Aguizar. ANGL. To whete, to mak sharpe. ¶ Virg. 31. Georg.

Ipse ruit, dentesque Sabellicus exacuit sus.

¶ Ad hominem translatum, idem ferè est quod Incitare, vel inflammare. Claudian. de bell. Getico,

At juvenem stimulis immanibus amula virtut

Exacuit.

¶ Exacuere animum, est acutiorem, & perspicaciorem reddere. Plin. lib. 20. cap. 13. Nasturtium venerem inhibet, animum exacuit. Exæcūtūs, nomen ex partic. ¶ σχανόν schanón, στρογγυλός latúsch. ökwougg. GERM. Aiguisé, ITAL. Molto acuto. GERM. Aussä gescherpt / aussgespitzt. HISp. Aguzado. ANGL. wheted, sharpe edged. ¶ Plin. lib. 18. cap. 18. Latior haec quanto generi, sed exacuator in mucronem fastigiata.

Exæcūtlo, nis. ¶ ökwougg. GALL. Aiguisement. ITAL. Esso far acuto. GERM. Aufspitzung / ausswezung. HISp. Aguzamiento, obra de aguzar. ANGL. The making of a thing sharpe. ¶ Plin. lib. 17. c. 14. Calamus exacutio medullam ne nudet.

Exædversum, secunda acuta. Gell. cap. 7. lib. 7. Unica est dictio: Ex opposito, eterne. ¶ נוחה nochah, נגה negah. ökwougg. GALL. À l'opposite, au contraire. ITAL. All'incontro. GERM. Gegen über stracke d'argegen. HISp. Enfrente. ANGL. Against, right against. ¶ Terent. in Phorm. sc. 2. a. 1. In quo haec discebat ludo, exadversum ei loco Tonstrina erat quedam. ¶ Pro eodem etiam legitimus, Exadverso. Plaut. in Mercat. Respice huc ad dexteram Charine, nonne exadverso vides? Plin. lib. 4. cap. 13. Exadverso intrantibus geminæ cerebantur.

Exædifico, as, are: Edifico, domum construo. ¶ אַבְנָה banah. ökwougg. GALL. Edifier & bastir, achievever de bastir. ITAL. Edificare, fabricare compitamente. GERM. Ausbauen. HISp. Edificar hasta el cabo. ANGL. To build up. ¶ Cæsar 1. bell. Civilis. Quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exædificaverat. Cicer. 1. de Orat. Non gravare exædificate id opus quod instituisti. ¶ Aliquando significat domo privo, domo ejicio. Plaut. in Trinum. Nam exædificasset me ex his ædibus, si absque te foret. ¶ Exædificare inchoatam ignaviam, per translationem, hoc est, augere, perficere, & ad summam perducere. Plaut. ibidem, Quid intereft, dare te in manus argentum amanti homini adolescentulo, animi impotis, qui exædificaret suam inchoatam ignaviam?

Exædificatiō, verbale. ¶ בְּנִי binján. ökwougg. GALL. Edification, bastissage, achievement de bastir. ITAL. Edificazione. GERM. Ausbauung. HISp. Aquella obra de edificar. ANGL. A building up. ¶ Cic. 2. de Orat.

Exæquo, as: Exæqualem facio. ¶ שׁוֹרֵש hischvâb. ökwougg. GALL. Egaler, faire tout un. applanir. ITAL. Agguagliare, fare guagliale. GERM. Gleichmachen. HISp. Igualar una cosa o otra. ANGL. To mak smooth or plane, to pullache. ¶ Cæsar 1. bell. Civilis, Ipse Pompeius ab inimicis Cæsaris incitatus, quod neminem dignitate secum exæquari volebat, totum se ab eis amicitia evicerat. Cic. post reditum in Senatum, Propterea quod superiorem esse contra improbos, minus est negotii quam bonis exæquari. Salustius, In primis arduum videtur res gestas scribete: primum, quod facta dictis exæqua quanda sint. Senec. cap. 11. de cons. ad Marc. Unus exæquat omnia civis. Item mors. Ibid. cap. 20. ¶ Exæquare, implere, lib. 3. ad Herenn. Quod negotio diminutum fuerit, exæquabimus industriæ. Sumptum à mensuris, quæ cum impletæ sunt, æquatæ dicuntur: cum abundant, cumulatæ.

Exæquātūs, a. um. ¶ שׁוֹרֵש muschvâb. ökwougg. GALL. Egal, applanir. ITAL. Agguagliato, equalato. GERM. Vergleich. HISp. Hecho igual. ANGL. Made smooth or plane. ¶ Lucretius.

Exæquataque sunt creperi certamina bellii.

Exæquātio, verbale. ¶ ökwougg. ökwougg. GALL. Esgalement, appalnisement, égalation. ITAL. Agguagliamente. GERM. Sleichmaschung. HISp. Obra de ygualar. ANGL. A making plane or smooth. ¶ Liv. 4. bell. Maced. Hanc, inquit, ipsam exæquationem non fero, illa locuples, &c.

Exærambus (ita legit Passerat. apud Plaut. in Asin. sc. 4 a. 2. ubi tamen vulgo legitur Exareambus.) Nomen est Trapezitæ.

Exæstuo, as, arc: ἔγινα zahaph, οὐραγέται, οὐραγέτω. GALL. Jetter ondes, se déborder, bouillir par dessus. ITAL. Ondeggiare. GERM. Üngestim sein / von hitz und bewegung überlaufen. HISp. Hervir, rebosar. ANGL. To boyle, to cast up great waves and surges. ¶ Etiam emitto & exhalo. Liv. 6. bell. Pun. Incertæ altitudinis utcunqæ exæstuat mare. Plin. lib. 37. cap. 2. Exæstuante Oceano. Exæstuat mens ira. Virg. 9. Æneid. Item Suet. in Augusto, cap. 18.

Exæsvio: Desævio, sævire desino. ¶ ἀφυγέται, ἀγελάται, πάσσουγ. GALL. Passer sa fureur, s'appaiser, cesser d'estre rigoureux & cruel. ITAL. Lasciar la crudeltà, discredulire. GERM. Veröuten ausschreben. HISp. Dexar de ser cruel. ANGL. To cease to be angrie. ¶ Livius. Consulem Claudium atrox vix tempestas adorta, in motum ingentem adegit. Populoneos inde quum pervenisset, stetit ibi dum reliquum tempestatis exæsivit.

Exaggéro, as, idem est quod in unum veluti aggerem congero, & coagervo. ¶ τούς τσαράρ, τούρ ασαρ. ovougg. GALL. Mettre en un tas, entasser, augmenter, exagerer. ITAL. Accrescere; amplificare, accumulare.

accumulare. GERM. Aufhaussen/ zusammen haussen. HISP. Amontonar una cosa à otra, multiplicar. ANGL. To heap up together. { Plin. lib. 19. cap. 8. Exaggerando aliam accumules. ¶ Est præterea exaggerare, idem quod amplificare, & verbis extollere. Extenuare. CIC. 3. Tusc. Xenocratem illum gravissimum Philosophorum exaggerantem tantoperè virtutem, & extenuantem cætera. Usus est bis Gell. cap. 24. lib. 13. Exaggeratus virtutibus animus. CIC. in Paradoxis. Exaggratio, nis : Magna conservatio. { תְּבָדֵל אֶסְפָּהָה. ῥάξεσθαι. GALL. Amonclement, accrescement, exageration. ITAL. Accrescimento, amplificatione. GERM. Aufhaussung. Item/Erhebung. HISP. Aquella obra de amontonar, à multiplicar. ANGL. Heaping up together. } Poniturque pro altitudine & excellentia, translatione sumpta à terra quæ in aggerem erecta sustollit in fastigium. CIC. lib. 2. Tusc. Hoc igitur tibi propone, amplitudinem animi, & quædam exaggravationem quam altissimam animi, qui maximè eminet in contemnendis & despiciendis doloribus, unam esse omnium rem pulcherrimam. ¶ Oratores exaggravationem (διάραντι, διεπολυτια) facere dicuntur, quando pluribus verbis unam eandemque rem vehementer dicunt, quæ res maximè venustat orationem. Apud Catonem luculenta illa exaggravatio est : Succidas humanas facis, decem funera facis, decem capita libera interficias, decem hominibus vitam eripis, indicta causa, in judicatis, indemnatis. ¶ Exaggravatio, aggeris constructio. Justinus hist. lib. 2. Quæ sine exaggravationibus rerum sint.

Exagitatio, as : Vexo, divexo, insecto, exercito, jacto. { תְּבַזֵּב hinnah. εἰρηνεύειν. GALL. Tourmenter, travailler quelqu'un, persecuter. ITAL. Inquietare, turbare. GERM. Umbtreiben/ unruhig machen/ einem zuschaffen machen. HISP. Comover y conturbar y molestar. ANGL. To vexe, to toss. } Plaut. in Merc. Mala bilis cruciat me atque exagitat. CIC. 5. Verr. Spoliati, & exagitati aratores. Lact. lib. 6. Poëtae tres Furiæ esse dixerunt quæ mentes hominum exagitent.

Exagitant & Lar, & turba Diania fures,

Ovid. 5. Faſt. ¶ Nonnunquam sumitur pro exaspero, ad iram provoco, παρεκεψω. Salust. in Catil. Tamen quia in tali tempore tanata vis hominis magis lenienda, quam exagitanda videbatur. ¶ Ponitur etiam nonnunquam pro Executere. CIC. pro Cluentio. Exagitant omnes ejus fraudes, atque fallacie: omnis vita in ejusmodi ratione versata reperiebatur.

Exagittatō, particip. { תְּבַזֵּב mechannéh. διεραμψθε. Διεφερεθε. GALL. Travaille, & vexé. ITAL. Travagliato, vexato. GERM. Hin und wider getrieben/ wos bemühet. HISP. Trabajado y molestado. ANGL. Vexed, toxed. } Cicero post redditum in Senatum. Qui causam Senatus exagitaram concionibus improborum, sic sua diligentia multitudinibus commendavit, &c.

Exagittatōr, Vexator. { תְּבַזֵּב mehannéh, διάκτη, ιδεμέ. GALL. Qui tourmente gens. ITAL. Chi da dafare ad un' altro & lo travaglia. GERM. Ein umtriebster/der ein vexiert und einem zuschaffen macht. HISP. Conturbador. ANGL. A vexer, a tormenter. } Cicero. in Orat. At ea de seniore scribit Plato, & scribit æqualis, & quidem exagitator omnium Rhetorum: hunc miratur unus.

Exagium, genus ponderis, ut in Novellis Theodosii & Valentiniani, tit. 23. De ponderibus quoque ut fraus omnis amputetur penitus, à nobis aguntur exagia, quod sub interminatione superius comprobata sine fraude debeant custodiri. In glossis Græco-Latinis explicatur ιδίως, pensatio. || Cujacius exagium exponit trutinam & certæ ponderationis genus, quod constabat filiis 24. in l. fin. C. de suar. c. suscep. vñ. lib. 11.

Exagoga, &, masc. generis. { εἰκαζωθε. GALL. Qui porte dehors. ITAL. Colvi che porta fuori. GERM. Ein aufsträger / oder aufsäurer. HISP. El que saca a fuera. ANGL. A carier out. } Qui educit & exportat. Exagoga bonorum. Plaut. in Trucid. Ite hac simul mulieri damnigeruli foras gerrones, bonorum exagogæ. Rhodig. lib. 25. cap. 20. ¶ Exagoga fœmini gener. { εἰκαζωθ. ANGL. Carrying out. } Exportatio, evectio, eductio, proventus, reditus. Plaut. Ibid. Iste dum sic faciat domum ad te exagogam. Idem in Rud. sc. 2. a. 3. Téque oro & quæsto, si speras tibi hoc anno multum futurum sirpe & lacerpitum, cámque eventuram exagogam Capuam salvam & sospitem.

|| Exagogica, vestigalia quæ solvebantur, mercibus ex agricolatione importatis.

Exagonius, a, um, ικαγῶνθ, or, ad certamen & causam non pertinens. || EXALBESCO, is, ere: Pallesco, expallesco, extimesco. { הַלְבִּין. כַּלְבְּכָרְעָמָן. GALL. Blémir, devenir blème: paſſir, devenir paſſe. ITAL. Impallidire, diventare bianco. GERM. Weiss werden/Erbleichen. HISP. Hazerse blanco. ANGL. To vaxe pale or white. } CIC. 4. Acad. Si qui s'emerent, & exalbescerent. Idem 1. de Orat. Evidem & in vobis animadvertere soleo, & in meipso s'expissimè experior, ut exalbescam in principiis dicendi, tota mente, atque omnibus artibus contremiscam. Exalbescere metu. CIC. 3. de Orat. Gell. cap. 1. lib. 12. Exalbuit lac à spiritu & calore.

Exalbidus, a, um: Albidus. { בָּלְבָן. ρούλαδη. GALL. Blème, blancheastre, paſſe. ITAL. Bianco. GERM. Weisslechtig. HISP. Emblanquecido, o un poco blanco. ANGL. Somerobate, white pale. } Plin. lib. 24. cap. 19. Folia urticæ in medio exalbida, eadem procedente corpore tota rubentia.

EXALBURNO, as, are: Alburnum detraho. { לְבָנָה pitsel. οἴον οὐργά. Εύλα ιξαγεῖ, μάτεαν μιλάρδρον κατείχει. GALL. Oster l'aubier ou l'aubour d'un bois. ITAL. Tor via il bianco da un ligno con arte, come chi fatarſie. GERM. Den spint eines baums abſchinden/oder abſtreysſen. HISP. Debastar la madera. ANGL. To tak away the sap or white of a tree. } Est autem alburnum ea arborum pars quæ proxima est cortici. Plin. lib. 16. cap. 40. Et reliquis arboribus siccissima lotos, quæ Romæ ita appellatur. Deinde robur exalburnatum, & huic nigricans color. Solent autem robora exalburnari, hoc est, alburno suo spoliati, eo quod ea pars materiæ sit inutilis, propterea quod facilimè cariem sentiat: eo autem detracto, quod reliquum est, adversus omnem corruptionis injuriā se præbet invictum. Id non nulli esse existimant, quod à Theophrasto μελανόβιον appellatur:

quanquam ille hoc homine potius quandam robotis speciem videtur designasse.

EXALTO, as: Elevo, extollo. { כָּרַר herim, נָשַׂא nasá. מִתְאַלְּזָא, אֲרַבָּה. GALL. Elever haut & par dessus. ITAL. Essaltare, elevare, inalzare. GERM. Erhöhen. HISP. Enalzar de abaxo arriba. ANGL. To exalt, to lift up. } Col. lib. 3. cap. 13. Scenūm pedum latitudinis sulcos dirigunt foduntque, & exaltant in tres pedes. Festus in Altare. Altaria ab altitudine dicta sunt, quod antiqui Diis superis in ædificiis à terra exaltatis sacra faciebant, Diis terrestribus in terra, & infernalibus in effossa terra. Unde, Effodito in altum, seu profundum. ¶ Per translationem significat Magnificè laudo.

EXALUMINATUS, a, um: Denominativum ab alumine. { ἡ μὲν συνηγάδεις. ut, Unio exaluminatus. GALL. Perle qui ne tire point sur l'alum. ITAL. Perla ch' a bel colore, senza punto di alum. GERM. Ein schön langer baſte/ das sich mit auſſt weiß trübe farb zeucht. HISP. La perla desbastada y limpia. ANGL. A pearl of the colour of alme. } Plin. lib. 9. cap. 33. de unionibus: Summa laus coloris est, exaluminatos vocari, id est, ad colorem aluminis non accedentes.

EXAMEN, inis, ab exigo: ut à levatum levamen, sic ab exactum examen, nisi malis à Græco ιζηγώσι. Nova apum soboles, quam parentes ex suis alveatibus ad novas sedes querendas exire cogunt: quod hæ ita uniantur, ut simul ligatae videantur. { תְּבַזֵּב hedah. ιζηγήσθαι. οὐλοῦ. GALL. Un jetton de mousches à miel. ITAL. Schiera d'api. GERM. Ein immen schwarm. HISP. Enxambre de las abejas. ANGL. A swarme of bees. } Cic. de senect. Nec verò segetibus solùm, & pennis, & vineis, & arbustis res rusticæ latæ sunt: sed hortis etiam & pomariis, tum pecudum pastu, & apum examinibus, & florum omnium varietate. ¶ Nec solùm de apibus dicitur, sed etiam ad alia referunt: ut, Examina piscium. Plin. lib. 31. cap. 1. Rapiunt eò secum piscium examina. Examina infantium. Idem in Paneg. Adventante congiarii die, obseruare principis egressum in publicum, incedere examina infantium, &c. Examina servorum. Cic. Examiniūm. Liv. lib. 8. d. 4. Rursum examen, stylus est in lance, sive statuta, qui quod pondus se vergit, exit. { βοῦν. GALL. La languette d'une balance. ITAL. Lingua della bilancia. GERM. Das gungle oben in der wag. HISP. La fiel à lengua de la balanza. ANGL. The thongue of a balance. } Virg. 12. Æneid.

Iuppiter ipse duns & quato examine lances Suffinet.

Hæc ab aliis, bilancis, seu stateræ lingua; ab aliis æquamentum, ab aliis librimentum, ab aliis æquilibrium & trutina dicitur. Unde metaphorice ponitur pro exacto judicio, & pensiculata alicuius rei investigatione. { ιαρέσσεις. ANGL. A triall or prosœ. } Persias,

Examénque improbum in illa

Castiges trutina.

EXAMINIO: Scrutor, investigatio, perpendo, expendo, pondero, executio. { תְּבַזֵּב chakar, רַחֲבָב barchar, ḥַרְצָא tsaraph. ιζητίζειν, ιτακεῖσθαι. GALL. Examiner, peser, enquérre diligément. ITAL. Esaminare, investigate. GERM. Erforschen/erdauren. HISP. Examinar, juzgar, pesar. ANGL. To search, to weigh, to trye. } Plin. in Epist. Examina singula verba, & expende. Cicero 2. de Orat. Ad ea probanda quæ non autificis statera, sed quadam populari trutina examinantur. ¶ Examinare dicuntur apes, id est, vernare. Colum. lib. 11. cap. 14. Ab exona Vergiliatum ad solstitium examinant alvi.

EXAMINATIO, verbale, idem quod examen, & investigatio. ¶ Item examinatio pro judicio privato & pecuniario ponitur. Ulpian. l. 1. D. de abigeis. Qui pecora, de quorum proprietate faciebat controversiam, abegit, ad examinationem civilem remittendus est.

EXAMO, as, are. ιπτεφλίων. Valde amo. Plaut. Trinummo, Ut ego me rari jam examaverim patulum moveri.

EXAMPÆUS, ικαπναι, Scythæ locus est inter Borysthene m & Hydnum fluvios, fontem habens ejusdem nominis usque adeò amarum, ut Hypanis aquas, in quem influit, reddat impotabiles. Author Herod. lib. 4.

EXAMURCARI oleum dicitur, quando sublata amurca defæcatum fit. { ιππαγγεῖον. GALL. Oster la lie de l'huile. ITAL. Lever la fete de l'oglio. GERM. Die trusen und grobe matern vom öl thun. HISP. Quitar el alpechin del azeite. ANGL. To tak away the lies of oyle. } Apuleius lib. 4. Ac dum cœlestis vaporis flammis examurcatur.

EXAMÜSSIM, vide Amüssis.

EXANCLIO, as, sive potius Exantlo, Prisciano docente, verbum Græcum est, idem significans quod exaurio. { בָּנָשׁ schaft. ιξαλέα. GALL. Epuiser, surmonter en endurant. ITAL. Cavar fuori, superare. GERM. Erschöpfen, & metaph. überwinden/ erdulden / leiden. HISP. Sacar a fuera, padecer hasta el cabo, vencer. ANGL. To pumpperna ter out of a shippe. } Plaut. in Stich. Na iste ædepol vinum poculo pauxillulo ſæpe exanclavit. Idem Amphitr. Clades exanclarem imparibiles. ¶ Inde per metaphoram accipitur pro superare, perpeti, & perfungi. Cicero. lib. 1. Tusc. Quod quum exanclavisset omnes labores: tum incideret in morris malum sempiternum. Lucil. lib. 30.

Quantas quóque modò arumnas, quantosque labores

Exanclatus.

¶ Aliquando Perficere. Pacuvius in Peribæa, ut Nonius citat: Non potest, Menalippe, hic sine tua opeta exanclari clavus: al. legitur, Exanclari labos.

¶ Exangelus, ιξαζίλ, qui ea, quæ intus fiunt, extimis prodit. Index. || EXANGUIS, e, quod sine sanguine est, exanimatus. { ιξαγος, αίμαψη. GALL. Sans sang, qui n'a point de sang. ITAL. Senza sangue, esangue. GERM. Ohn blut/blutlos. HISP. Cosa sin sangre o muerta. ANGL. Without blood, pale for anger. } Cicero. 7. Verr. Ne denique etiam exsanguium corpora mortuorum, ne mortor, &c. Idem pro Sestio, Quem quum jacentem & concisum pluribus vulneribus extremo spiritu exsanguem & confectum viderent, &c. Liv. 2. bell. Pnn. Prope exsanguis ruinæ superincidentium. Cell. cap. 19. lib. 13. Exilis & exsanguis vox. ¶ Accipitur etiam pro pallido, quod pallentes videantur sanguine carere, quum sanguis per extrema diffusus, sit causa ruboris: contrà recedente sanguine, subito pallescimus, ut in metu videmus accidere, quum sanguis se recipit ad interiora. Ovid. El. 1. lib. 1. Trist.

Afficit exsanguis chartam pallere colore.

Sic etiam Horat. cuminum dixit exsanguis, quod semen illius epotum pallidos reddat bibentes, Epist. 19. lib. 1.

quod s.

Pallerem casu, b. erémque exsanguis cuminum.

EXANIMUS, a, um, & Exanimis, e, & Exanimatus, a, um: ambo dupl. cem, eademque significationem habent, licet Servius voluerit hæc inter se differre. { ἀψυχος. GALL. Sans ame, sans vie, mort, à de-my mort, étonné, épouvanlé. ITAL. Sbigottito, spaventato, morto. GERM. Todt / oder vor forcht halb todt. HISP. Desmayado, medio muerto, ò del todo muerto. ANGL. Dead, half dead for feare, asto-nied. } Nam ut exanimus, sive exanimis, modò idem est quod mortuus apud Livium lib. 8. Ut uno istu exanimem equo præcipitaret. Virg. 1. Eneid.

Exanimus nro corpus vendebat Achilles.

Modò idem est quod Exterritus, & veluti animi deliquio con-ternatus. Idem lib. 4.

Audiit exanimis, trepidoque exterrita cursu,
Vnguis ora soror fœdans, & pettora pugnis,
Per medios ruit.

Apud Cic. 4. Tuscul. Tum pavor sapientiam mihi omnem exanimis expectorat, valet exanimato & perterrito. { Sic & exanimatus, & reas, nñgues, non solum pro exterrito, sive perturbato. Terent. in Andr. Ibi tum exanimatus Pamphilus benè dissimilatum amorem, & celatum indicat: sed etiam pro mortuo accipitur, ut apud Liv. lib. 22. Unam in ipsa porta, fospite filio repente ablato, in conspectu ejus expirasse ferunt: alteram, cui mors filii falsò nuntiata erat, moestam sedentem, ad primum conspectum redeuntis filii gaudio nimo exanimatam. Lucretius lib. 6.

Exanimis pueris super exanimata parentum

Corpora nonnunquam posse, retróque videre.

Exanimis, quod non est animal, vel quod est sine anima. { ἀψυχος. GALL. Sans ame, mort. ITAL. Senza anima, non animale. GERM. Das kein leben hat. HISP. Sin anima, non animal. ANGL. Dead without life. } Plaut. in Bacch. Nam neque Bellona mihi unquam, neque Mars creduat, ni illum exanimalem faxo, níve exha-zedem fecero vitæ suæ. Idem etiam in Ruden. posuit pro eo quod animam eripit. Ita (inquit) malè vivo, ita multæ in pectore sunt curæ exanimales.

EXINIMO, as: Perterreo, perturbo. { לְהַבֵּב bibel. evsindw, ἐκπλήσσω. GALL. Oster le cœur, troubler grandement, perdre l'haline. ITAL. Spaventare, perturbare, sbigottire. GERM. Häßtig erschrecken / bis auss den tod erschrecken. HISP. Desmayar à otro; ANGL. To mak afayde, to astonish that one can not tell what todo. } Cax. lib. 3. de bell. civ. Exanimati cursu. GALL. Perdre l'haline en courant. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 2. Quid est quod exanimatus gestas tabellas tecum. Idem Asin. sc. 1. a. 2. Quid illuc quod exanimatus currit hic Leonida? Idem Aul. sc. 4. a. 1. Nimis male metui, exanimatus fui. Ovid. lib. 1. Fast.

Scorea non illi fas est inferre facello,

Ne violent puros exanimata focos.

Terent. in Andr. Oratio hæc me miseram exanimavit metu. Quando verò ab anima est, significat Anima privo, sive neco. ὑπερένθημα. Curtius, Multos exanimavit rigor insolitus nivis, multorum aduersus pedes, plurimorumque oculis præcipue perniciabilis fuit. Gellius lib. 3. cap. 15. Anus repente filio viso, copia atque turba, & quasi ruina incidentis inopinati gaudii oppressa, exanimataque est. Livius lib. 7. dec. 4.

EXINIMATI, nos: Perturbatio, metus. { בְּהַלָּה behalâh. ἐπιθυμία, ἀψυχία. GALL. Troublement d'esprit avec grande peur & frayeur. ITAL. Turbamento di spirito con gran timore. GERM. Geschoindung / roann einer von im selbs kompt. HISP. Aquella obra de desmayar a otro, desmayo. ANGL. Troubling of mynd, astronying. } Cicer. 1. Offie. Ne in perturbationes, atque exanimaciones incidamus. Idem lib. 4. Tuscul. Exanimatio est metus subsequens, & quasi comes pavoris.

EXANIMO, as, legendum Exsanio, est sanie, vel pus, aut alium quemvis inutilem liquorem exprimo. { οὐκύδω, ιχθύς καὶ, οὐκτίζω. GALL. Faire sortir le sang ou le pus d'une playe. ITAL. Cavare fuori la marcia. GERM. Von eyter reinigen / oder seubern / den eyter aufstrukken. HISP. Sacar la sanguenza à podre. ANGL. To press and trust matter out of a wound. } Col. lib. ult. Ut omnem amaritudinem ejus paleore exsaniet. Et alibi, Patimur autem nonnunquam tota nocte, & postero die baccam velut exsanari. Et apud Cels. lib. 5. cap. 27. pro Sanie educate.

EXANTHEMATA, ικανθήματα. A medicis appellantur tumores, sive pusulae seu pustule per totam cutem efflorescentes, præcipue in pueris, id que beneficio naturæ corporis profunda expurgantis. Horum duo sunt genera. Sublimia, quæ cutem in manifestum attollunt tumorem, cámque exulcerant, & pruritum excitant. Vulgos Morbillos appellat; & Lata, quæ exiguum quidem faciunt tumorem, non tamen exulcerant, neque pruritum excitant. Vulgo Variola dicuntur, quod maculis per totum corpus sparsis, variis cutem inficiant coloribus. { ANGL. The small red sores. }

Exantlo, vide Exanolo.

Exapsalmon, senio, seu numerus senarius Psalmorum, quos canebant in matutinis. L. g. b. //

Exaptus: Aptus. { כְּכֹר nachón. ικνυός. GALL. Seant, convenant, propre. ITAL. Atto. GERM. Fast geschickt/ganz jünglich. HISP. Idoneo y ataviado. ANGL. Apt, convenient, meete. } Lucr. lib. 4.

Brachia nec porrò validis exapta lacertis

Esse, manūque datas utraque à parte sinistras,

Vt facere ad vitam possimus, qua forst usus.

Exaquescere, diluvio mundum purgare. Delr.

Exat, vide Egera.

Exarchiatti, qui Archiatri dignitate perfuncti sunt, dimissi à palatio, seu comitatu. Cujac.

Exarchius, ικαρχος, inceptor, dux, princeps. Gloss. ικαρχος, proceres, principes. Deinde exarchus est princeps eximus. Erat etiam eccl. Calepini Pars I.

siastica dignitas. //

EXARDEO, es: Inflammor, incendor. { פְּלַת dalak, יְקִי jakâdh, אַנְגָּרְגָּעָגָג. GALL. Ardre, estre enflammé. ITAL. Ardere grandemente, essere inflammato suor di misura. GERM. Hässig brennen / ents brünnen. HISP. Mucho arder. ANGL. To be hoate, to be one fyre. } Transfertus ad multas res, ut si dicatur in aliquo exardete injuriam, dolorem, ambitionem. { Item exardete aliquem ira, & indignatione: sive exardere in iras, ut apud Mart. quod est veluti excandesce-re. Cic. 1. Tusc. Contra quorum disciplinam ingenium ejus exar-erat. Idem 4. Verr. Exarsit itacundia ac stomacho. Idem Attic. lib. 2. Nunc verò sibilis vulgi, sermonibus honestorum, fremitu Italiz ve-reor ne exarserint. Idem pro Rab. Posthumo. Eciam ad innocentium periculum tempus illud exarserat. Corinthiorum vasorum pretia exarserunt in immensum. Sueton. in Tiber. cap...

EXARDESCO, is, ere: Inflammor. { פְּלַת dalak, יְקִי jakâdh, אַנְגָּרְגָּעָגָג. GALL. S'allumer & brûler. ITAL. Farfì ardente. GERM. Brännend werden. HISP. Arder mucho. ANGL. To be inflamed, to waxe one fyre. } Cic. 2. Orat. Nulla materies tam facilis est ad exar-descendum, quæ nisi admoto igne, ignem concipere possit. Plin. lib. 13. cap. 25. In igne autem ut fettum exardescentes. { Transfert ut etiam ad animum, pro Accendi, & inflammati. Cic. 3. Verr. Homo ut hæ audivit, sic exarsit ad id quod non modò ipse nunquam vi-derat. Sic exarsit, inquit, hoc est, tanto amore inflammatus est. Idem de Amicit. Ex quo eorum exardescit sive amor, sive ami-citia.

Exareambus, vel ut Passerat, legit, Exerambus, nomen est Trapezitæ, apud Plaut. Asin. sc. 4. a. 2.

EXAREFFO: Exatesco, aridus fio, exsicco, exhaustio. { שׁוֹבֵד jakesch, בְּרַחַם charab. ιαγρίουγα. GALL. Divenir sec, tarir. ITAL. Divenire arido, seccarsi. GERM. Aufhören. HISP. Secarse. ANGL. To be made drye. } Nisi quod Exareffo passionem quandam videtur importante, quam non haber exatesco: ut exarefecte dicatur quod sponte sua aridum sit: exarescere, quod vi aliqua externa redditur aridum. Sed hæ differentia à Doctoribus tidentur magis, quam observan-tur. Plinius lib. 26. De fuso marino: Sed omnibus articulis morbo-rum impositis, antequam exarescat.

EXARESCO, aridus fio. { שׁוֹבֵד jobesch, בְּרַחַם charab. ιαγρίουγα. GALL. Den-venir sec, tarir. ITAL. Seccarsi. GERM. Dürre werden. HISP. Secarse. ANGL. To waxe drye, to be made drye. } Col. lib. 4. Et sole, ac vento penitus siccari, atque exarescere. Cic. Papyr. Deinde ipsa illa, si qua fuit in me facultas orationis, nisi me ad has exercitationes retu-lisset, exaruisse: hoc est, omnino arida fuisse. Exarefecte ex amore. Plaut. Milit. Nequidem exarui ex amore, rebusque vo-luptariis.

EXARENO, as, are, est expurgare, & velut arenas auferre. { τὸν ἄραγε άφαιρεῖν. GALL. Oster l'arene & le sablon. ITAL. Purgare della are-na. GERM. Von sand seubern. HISP. Quitar la arena. ANGL. To pur-ge frome sand. } Plin. lib. 33. cap. 3. Postea exarenatur, an satis tecum sit, splendore deprehendente, iterumque exhalatur igni.

EXARMO, armis spolio. { αφοτιλίω. GALL. Desarmar. ITAL. Disarma-re. GERM. Wehrlos machen. HISP. Desarmar lo armado. ANGL. To unarmed, to tak harnesse frome. } Suet. in Domit. Minervam, quam superstitione colebat, somniavit excedere factario, negantem ultra se eum tueri posse, quod exarmata esset à love. { Exarmare feras, hoc est, dentes, unguis eis adimere, & ex fetis mansuetas reddere. ιαγρού. Unde Exarmata bestiae, pro circubus & mansuetatis acci-piantur. Lamprid. in Heliogabal. Habuit leones & leopardos exar-matos in deliciis. Exarmare accusationem. Plin. lib. 3. epist. meta-phoricæ dixit pro debilitate & infirmate. Senec. epist. 30. Exarma-re (pro exarmatam esse navem) videtur usurpare.

EXARMATI, a, um. Velleius, Exarmatum cum dimisit. Senec. cap. 17. de conf. ad Helv. Exarmata navis (in naufragio.) Velleius, Exarmati id est, depositis animis.

EXARO, as, ate: Atando eruo. { עַמְּנָה harâsch, עַמְּנָה raschâm. i.e. a. GALL. Labourer, en labeur recueillir. ITAL. Arare, cavare fuori aran-do. GERM. Herfür dren / aus hin dren. HISP. Arar, sacar a fuera aran-do. ANGL. To eare or plough land. } Cic. 2. de Div. Estne quisquam ita desiliens, qui credat exaratum esse, Deum dicam, an hominem, hoc est, aratro erutum fuisse, vel inter arandum è sulco emersisse. Loquitur de Tage quodam, quem antiquitas fabulata est, in agro Tarquinensi aratro altius impacto, repente ex sulco emersisse. Plin. lib. 17. cap. 19. Qui olivetum sibi miscebit, is tenuissimas radices exarabit. { Est etiam exaro, idem quod ex aratione percipio. Cicer. 5. Verr. Quum ex agris tres fratres consortes profugissent, quod iis plus frumenti imperabatur, quam quantum exararent. Ibidem, Non-ne plus lucri nomine eripitur, quam quantum frumenti omnino exararent? { Per translationem significat Sciro. { ιαγρετία. ANGL. To drawe with the penne, to write. } Qui enim stylo scribunt in codicillis, hi quasi sulcos more aratorum ducere videntur. Inest autem in hoc verbo tacita quedam festinationis & brevitatis significatio, quum scilicet paucis & obiter aliquid scribimus. Cic. Cornific. Hæc quum essem in Senatu, exaravi. Idem Attic. lib. 12. Undecimo die postquam à te discesseram, hoc literularum exaravi, egrediens è villa ante lucem. { Exarare idem aliquando quod exscindere & deletere à ductum ex more aratri ducendi dirutis urbibus. Idem de legib. 11. Quum multa in eo loco sepulchra fuissent, exarata sunt, id est, ex-cisa & deleta. Paul. 1. 4. §. 4. D. fin. regund. Si dicantur termini dejeci-ti, vel exarati, judex qui de crimine cognoscit, etiam de sisibus co-gnoscere potest.

Exartum. In chartulatio Rhemeasi: Si novalia, quæ exarta vocant, ibi sunt. Exarta ergo novalia sunt.

EXASCIÖ, as, are: Dedolo, dolabra & ascia pato. { לְדָנָה pasâl. ιαγρο, ιαγρίξια. GALL. Ebaucher, faire le gros de quelque besongne. ITAL. Polire, pianare. GERM. Behauen / tauch werken. HISP. Dolar y la-brar de seguron à aqnela. ANGL. To cut out grossely to rough hero. } Translatio à fabris lignariis sumpta, qui ligna prius dolant, deinde poliunt. Plaut. in Asin. Jam hoc opus est exasciatum, id est, atque que dolatum, nondum tamen undeque ex politum.

Q. exasperio;

EXASPÉRÓ, as : Exacuo, valde asperum facio. { תַּחַת hemár. ἐξασπέρω. GALL. Faire astre & rude, irriter & courroucer. ITAL. Esasperare, inasprire, incrudelire. GERM. Schärfen oder rauch machen. HISP. Exasperar o ensañar a otro. ANGL. To mak rough, to prouck and stirre up to anger. } Silius.
— saxoque exasperat ensem.

Tacit. Saxo exasperatur ferrum. ¶ Exasperare fauces, est asperas & inaequales teddere. Plin. lib. 23. cap. 4. Fauces exasperat & venena omnia hebetat. ¶ Pet metaphoram pro irritare, sive concitate ponitur. παροξυμών, ικαργίην. Colum. lib. 9. cap. 15. Neque enim convenit astu medio exasperatas apes lacessiri. Livius 8. bell. Punic. Ad quorum primum adventum exasperati animo, mox ipsis placido sermone perimulcentibus notos, cum quibus congressi erant, leniti sunt. Quintil. Rem verbis exasperavit.

¶ **EXASTRIA**, locus aeri expositus. Gl. gr. b. ||

EXA:TO, as: Satio, exsaturo. { יְשָׁבֵחַ hischiah. καταρρεῖν, καταρρεῖν. GALL. Rassasier, assouvir, saouler, contenter. ITAL. Satiare, satollare, contentare. GERM. Ersettigen/ erfüllen. HISP. Hartary enbastiar. ANGL. To fill. } Liv. lib. 8. bell. Maced. Populum Romanum ne morte quidem Scipionis exsatiati, nisi & ipsius fama sepulti laceretur.

EXATVRO, as, ate : Saturo. { ANGL. To satisfy and fill himself with meat. } Melius Exsaturo. Ovid. 5. Metam.
Sed qua visceribus veniebat bellua ponti
Exsaturanda meis.

Translatè apud Cicer. 7. Verr. Num ejus cruciatu atque supplicio pascere oculos animumque exsaturate vellent, potestas aspiciendi nemini facta est. Idem 6. Tusc. de Sardanapalo. Hæc habui quæ edi, quæque exsaturata libido hausit.

EXAUDÍO : Audio, admitto. { תַּעֲנִית hanah, γεννάω schamáh. ιχανέω. GALL. Ouir entierement, exaucer. ITAL. Eſſaudire, concedere una dimanda. GERM. Erhören. HISP. Bien oyr, consentir à lo que se dize. ANGL. To heare entirly. } Virg. 1. Aeneid.
— & nulli exaudita deorum

Vota, precésque mea.

Ovid. 2. de Pont. Eleg. 9.

Supplicis exaudi juvenerum mitissime vocem.

Livius lib. 6. Equitem clara increpans voce, ut hostes exaudirent, redire in prælium jubet. Ter. in Heeyr. Vereor si clamorem ejus hic crebro exaudiat, ne parturite intelligat.

EXAUDITUS, particip. Auditus. { γεννάω nischmáh. ειπετθός, ιχανέως. GALL. Ex-aucé. ITAL. Eſſaudito, chi a ottenuto. GERM. Erhört. HISP. Oydo consentiendo. ANGL. Heard. } Clamores exauditi. Cic. Attic. 1. Vox naturæ exaudita. Idem 1. de fin. Vox exaudita per lucos.

EXAUGÉO, es: Augeo. { תַּבְּרִיר hirbáh. ιχανέω, ιχανέω. GALL. Accroître, augmenter. ITAL. Accrescere grandemente. GERM. Häufig mehren. HISP. Mucho acrecentar. ANGL. To increase, to augment. } Plaut. Stich. Egredi herè subveni, benefacta majorum tuorum exauge. Terent. Heaut. Concurrunt multæ opinions quæ mihi animum exaugeant, locus, occasio, ætas.

EXAUGURO, as. { οιανέρθε βίονται, ιχανέρθε τοιω. GALL. Dé-sacrer, dégrader, profaner. ITAL. Disconsecrare. GERM. Entweihen, degradieren. HISP. Desconsagrarr, desagradar. ANGL. To unhollo, to disgrade. } Propriè significat ex sacro profanum facio. (Inauguro, per augurium sacrum facio. Non solebant enim vetetes nisi addicente augurio, templum dedicare, aut sacerdotem consecrare: neque etiam quod factum fuit, nisi addicentibus avibus, profanare. Liv. 1. ab Urbe, Et ut libera à cæteris religionibus area esset, tora Iovis templique ejus quod inædificaretur, exaugurate fana facellaque statuit: quæ aliquot ibi à Tatio rege primum in ipso discrimine adversùs Romulum pugnæ vota consecrata inauguratæque postea fuerant. Et paulò post, Nam quum omnium facellorum exaugurations admitterent aves, in Termini fano non addixere. Gell. lib. 6. cap. 7. de Tarratia Vestali. Præterea si 40. annos nata Sacerdotio abire ac nubere voluisset, jus ei, potestasque exaugurandi ac nubendi facta est.

EXAUSPÍCO, as, κατάρχομεν. Plaut. Capt. Exauspicavi ex vinculis, nunc intelligo redauspicandum hunc esse in catenas denuò. Id est, malo auspicio hoc processi, utique qui à vinculis, in quibus eram, initium viæ cepi: propterea redauspicare, hoc est regredi in catenas, quasi iterum auspicandum, & feliciorem viam incepitam mihi necesse video.

EXAUTÓRO, as, significat Ab autoramento, hoc est, obligatione militari & juramento solvo & libero. { ἀφίημι. GALL. Casser gens de guerre, quitter le serment à celuy qui a juré, dégrader. ITAL. Disobligare, cassare i soldati. GERM. Verlauben, des eyds erlassen. HISP. Soltar el juramento al que juro. ANGL. To discharge of his orders. } Quod barbari dicunt, quitare juramentum. Unde exautorati milites dicuntur, qui missionem habuerunt. ἀφιεύσθαι, ἀπιζωθείσθαι. Et quavis frequenter cum dedecore Exautorare dicatur, persæpè tamen significat missos facere à militia milites citra v:uperationem: GALL. Licencier les troupes. Ut apud Suet. in Aug. cap. 24. Alias legiones immodestè missionem poliulantes exautoravit. Idem in Tib. cap. 30. Legere, vel exautorare militem. Liv. lib. 25. Volonum exercitus, qui vivo Graccho summi fide stipendia fecerat, velut exautoratus morte ducis, ab signis discessit. Et lib. 26. Postera die concione advocata, de rebus à se gestis quum differuerint, exautoratos dimisit. Ulpian. Exautorare interpretatur, insignia militaria detrahere, quod cum infamia conficitur: ut est apud Lampridium, qui scribit Alexandrum tumultuantes legiones exautoravisse.

Exautoratus, id est, militia remotus, in l. 29. D. de liber. cauf. tit. 12. lib. 40.

Exbällisto, as, significat Ballista prosterno, & metaphoricæ, Decipio. εὐλητός. Plaut. in Pseud. sc. 1. a. 2. Ego hunc communem meum atque nostrorum omnium hostem exballistabo probè.

¶ Exbuæ, quæ ebiberunt, quasi epotæ. Fest. ita vocantur quoque infantes ablactati.

Exbuo, exinanio, exaurio. ||

EXCAECO, as, visum eripio, luminibus orbo. { חַזֵּק hivvér. מְפֻלָּה. GALL. Aveugler, crever ou oster les yeux. ITAL. Accecare, cavare gli occhi. GERM. Blind machen. HISP. Cegar à otra persona. ANGL. To mak blind. } Cic. 1. Acad. Num ergo is excæcat nos, aut orbæ sensibus? ¶ Excæcatum iter, translatè pro clauso atque obtutato. Cornel. Cels. lib. 7. cap. de pituita oculi. Id etiam signum est quasi exæctorum itinerum, per quæ humor ferebatur.

EXCALCÉO, as: Calceos detraho. { נְשַׁל נְשַׁל naschál naschál. ὑποδηλάνω. GALL. Déchausser. ITAL. Scalzare. GERM. Entschuhen. HISP. Descalzar. ANGL. To unshooe, to tak of the shooes. } Sueton. in Vitell. cap. 2. Claudium uxoris, libertisque addictum, ne qua non arte demereretur, pro maximo munere à Messalina periit, ut libi pedes præberet excalceandos. Velleius, Excalceari, aut discingi.

EXCALÉFACIO, aut detracta e litera, Excalfacio: Calefacio, calidum reddo. { סְמַן chimmém, καθημένη. GALL. Eschauffer. ITAL. Scal-dare, riscaldare. GERM. Erwämen. HISP. Calentar à otro. ANGL. To mak very hoare. } Plin. lib. 21. cap. 20. Urna magis excalefacit, quam crocum ipsum. Ibidem, Modicè his tamen utendum est, quoniam excalfaciunt.

EXCALFIÓ. { סְמַן cham. καθημάτου. GALL. S'échauffer. ITAL. Scal-darsi. GERM. Erwämen. HISP. Calentarse. ANGL. To be made hoat. } Plin. lib. 24. cap. 7. Quum sicci excalficrīe opus sit.

EXCALFÄCTIO. { καθηματος, καθηματία. GALL. Eschauffement. ITAL. Eſſo scaldarſi. GERM. Erwärmung. HISP. Calentamiento. ANGL. A making very hoate. } Plin. lib. 1. cap. 9.

EXCALFÄCTÖLÜS. { סְמַן mechammém. ιχανέρθες. GALL. Qui a ver-tu déchausser, échauffant. ITAL. Ch'a vigore di scaldare. GERM. Das erwermen oder erhitzigen kan. HISP. Cosa para calentar. ANGL. That hath force to hoate. } Excalfactoria vis, apud Plinium.

¶ **EXCALO**, elicio, cantionibus è loco dimoveo. Gl. A. L. ||

EXCALPO. || vel potius exscalpo, is. || Scalpo, excavo. { פְּנַח chak, פְּנַח pittach. ιχνύθε, ιχνάπτω. GALL. Entailler, engraver. ITAL. Sculpire. GERM. Aufhöhlen. HISP. Esculpir. ANGL. To grane or entaile. } Cato cap. 18. Arbores crassas pedes duos, altas pedes novem cum cardinibus: foramina longa pedes tres semis, & exscalpta digitos sex.

EXCANDÉFACIO: Candens & ignitum reddo. { חַלְבִּין, ψηλήlikht. ἀγνυόσω. GALL. Echausser tant une chose qu'on la fasse devenir blanche. ITAL. Infocare, infiamare, scaldere una cosa fin che divenga bianca. GERM. Glüend machen. HISP. Enflamar. ANGL. To mak burning hoate or angrie. } Excandefacere frumentum, vel annonam, & caritarem ejus augere, & in premium immoderatum extoller. Varr. 3. de reruſt. cap. 2. Sed ut ad hunc bolum venias, opus tibi aut epulum, aut triumphus alicujus, ut nunc Scipionis, Metelli, aut collegiorum cœnæ, quæ tuęc innumerabiles excandefaciebant annonas. Ubi excandefacere annonam, est pro eo quod paulò post dixit, incendere annonam. Quotus quisque, inquit, est annus, quo non rideas epulum, aut triumphum, aut collegia epulati, quæ nunc innumerabiles incendunt annonas.

EXCANDÉSCO, is, excandui, ab Excandeo, significat incendor, inflam-mor, exardesco. { חַלְבִּין hilbin. καπνόγυ. GALL. S'enflamber, se courroucer affrement. ITAL. Ardere, infiammarsi. GERM. Enghünd werden, zurnen. HISP. Encenderse. ANGL. To be redde hoate, to be very angry. } Cato de reruſt. cap. 95. Nam si in teſto coquas, quem bitumen & sulphur additum est, excandescet. ¶ Per translationem accipitur pro Iraci, quod ita yeluti igne quodam animus soleat incendi, ιχνόγυ. Cælius Cic. lib. 8. Epist. Id postquam resciit, exca-duit, & me causam inimicitiarum querere clamitavit.

EXCANDÉSCENTIA, æ, ab Apuleio lib. de dogmatibus Platonis, appellat ea animæ pars quæ irritabilis est, habens domicilium in corde, quæ alio nomine Irascentiam nominat, qua seilice subito ad iracundiam incendimur. { תַּסְמַן chemah. θύμως. GALL. Enflammement, courroux aspre & aigre. ITAL. Inflammatione. GERM. Enghündung mi-gāhem zorn. HISP. Encendimiento por ira. ANGL. Great rorat and anger. } Cicero. 4. Tusc. Excandescientia autem sit ira modò nascens, & modò existens, quæ θύμως Græcè dicitur: odium, ira inveterata: inimicitia, ira ulciscendi tempus observans: discordia, ira acerbio, intimo odio & corde concepta.

EXCANTO, as, are: Incanto, sive perniciem incantationibus affero. { ψη-lichésh, קַשְׁבַּח chischéshéph. ιχνάלְסָא. GALL. Enchanter, charmer. ITAL. Incantare, ammalire. GERM. Vergaubern. HISP. Encantar. ANGL. To charme, to enchant. } Plin. lib. 28. cap. 2. Qui fruges ex-cantasset. Plaut. in Amphitr. Præstigiator fortè, aut veneficus ex-cantat tibi familiaris. ¶ Ponitur etiam aliquando pro Incantatione è loco aliquo evocate. Propert. lib. 3. Eleg. 3.

Ut per te clausas sciatis excantare puellas,
Qui volet austeros arte ferire viros.

Horat. Epod. 5.

Quæ sidera excantata voce Thessala,
Lunamque cœlo deripit.

Excantare, Excludere, inquit Nonius. Plaut. Bacch. Nam credo cuivis excantare cor potest. Lucil. Satyr. lib. 2. Quæ ego nunc Æmilio piz-canto, atque exigo, atque exanto. Varr. Eud. & monibꝫ, Ubi vident se cantando ex ara excantare non posse, diripere incipiunt. Antiquum,

EXCARNIFIČO: Dilanio, in partes seco, quod proprium est lanionum, & carnificum. { תַּחַת nitah. καρκασεγίω. GALL. Faire mourir en bourreau, & hacher piece à piece, bailler plusieurs tourmens. ITAL. Stracciare, tagliare in pezzi. GERM. Zu stücken haben/ aufsmarten. HISP. Atormentar haziendo sangre, encarnicar. ANGL. Torent or cutt in pieces. } Suet. in Vitel. Apud Gemorias minutissimis ictibus excarnificatus, atque confectus est, εινευζεύεις. Cic. 3. de nat. dev. Anaxarchum Democriteum à Cyprio tyranno excarnificatum acceptimus. ¶ Per translationem pro Excruciare ponitur. Terent. in Heaut. sc. 6. a. 4. Ut te omnes equidem di deæque, quantum est Syre, cum isto invento, cùmque incipio perdunt. Hujusmodi mihi res semper comminiscere, ubi me excastrifices.

EXCASTRATUS. Gell. cap. 9. lib. 9. Authore Varrone, Latinè is Caper dicitur qui excastratus est.

Excavo,

Excāvo, as, are : CAVO. { חָבַת charāh, חָתָר chatār. ἐνυγικός. GALL. Caver, creuser. ITAL. Cavare, far concavo. GERM. Aufhöhlen. HISP. Cavar sono piedra à madera. ANGL. To mak holoro. } Cic. 6. Verr. Erat etiam vas vinarium ex una gemma prægrandi, trulla excavata cum manubrio autem. Varr. 3. de re rust. cap. 5. Circum natalitia sunt excavata anatum stabula. Senec. 4. de natur. quæst. Stillicidii casus lapidem cavat, & hoc ipsa excavatio rotunda fit.

Excāvātio, verbale. { ἐνυγικός. GALL. Cavement, creusement. ITAL. Cavaumento. GERM. Aufhölung. HISP. Aquella obra de cavar assi. ANGL. The making of a thing hollow. } Senec. 4. nat. quæst. Stillicidii casus lapidem cavat : & hoc ipsa excavatio rotunda fit.

Excedo, is : Discedo, egredior. { ḥלְאַח halâch, ḥלְבָה halâb. ἵππος. GALL. Se partir, ceder & partir, s'en aller, se délogez. ITAL. Partirsi, andarsi. GERM. Aufzehen/ hinreichen. HISP. Partir de algun lugar. ANGL. To depart, to go forth. } Cæsar 4. bell. Gall. Nam cum omnibus suis domo excellerant, Rhenumque transierant. Ibidem, Aurigæ interim paulum è prælio excedunt. Plaut. in Aul. Iste adesto, si hercule tu ex isto loco digitum transversum, aut unguem latum excelleris. Livius initio lib. 34. Excessit in ies magnum certamen. ¶ Curiam excessit quarto casu. { Item Supero, antecello. { נִצְחָאָה, ḥוֹתֵר hotbir. ὑπερβαίνω. GALL. Exceder, surmonter. ITAL. Superare, eccedere. GERM. Übertrassen/ höher und größer sein / fürs gehn. HISP. Sobrepasar. ANGL. To pass or surmount. } ut, Cicero facile excedit omnes eloquentia. Velleius, Excessit ira principis in hoc ut, &c. Excedere è vita, idem est quod Mori. Cicero, de clar. Orat. Sed ad eos si placet, qui è vita excellerunt, revertamur. In qua significacione etiam dicimus Excedere, absolute. Idem in Orat. in Senatu habita post reditum, Quo quidem tempore, quum is excessisset, qui cædi & flammæ vobis authoribus testiterat. Et Sueton. in Neron. cap. 6. Item Velleius, Excessit ad Deos Hercules. Sic, Excedere natura sua (i. clementia.) Idem.

Excellare, cum uxore esse : alias **Excillare**.

Excessus, us, ui, verbale. { ἐπιχώστης, δικτύας. GALL. Délagement, département. ITAL. Dipartita, morte. GERM. Der tödlich abscheid aufs dñsem leben. HISP. Partida de lugar. ANGL. A going away, a departing. } ut, Excessus è vita, idem est quod Mori. Cicero, de clar. Orat. Sed ad eos si placet, qui è vita excellerunt, revertamur. In qua significacione etiam dicimus Excedere, absolute. Idem in Orat. in Senatu habita post reditum, Quo quidem tempore, quum is excessisset, qui cædi & flammæ vobis authoribus testiterat. Et Sueton. in Neron. cap. 6. Item Velleius, Excessit ad Deos Hercules. Sic, Excedere natura sua (i. clementia.) Idem.

Excello, is, vel Excelleo, es, excellui, excelsum: Supero, præsto, antesto, emineo. { ḥוֹתֵר hotbir. ὑπερβαίνω, ὑπερβαίνω. GALL. Exceder, oultrepasser, surmonter. ITAL. Superare, sopravanzare. GERM. Übertrassen. HISP. Sobrepasar. ANGL. To excell, to passe and surmonte. } Construitur tam cum dativo, quam cum accusativo. Cic. pro Pomp. Ut is qui dignitate principibus excellit, facilitate infimis patet videatur. Lactant. lib. 7. Qui omnes licet eloquacia excelluerit. Cic. pro lege Manil. Hic miramus hunc hominem tantum excellere ceteris. Sed haec significatio videtur esse translatitia. Nam propriè excellere, est altitudine, vel statura eminere. ¶ Excellere animum (i. superbire.) Cato apud Gellium cap. 23. lib. 13.

Excellēns, participium. { מְחוֹתֵר mothir. ἐξέχων, ἐξέχων. GALL. Excellent. ITAL. Excellentissimo. GERM. Übertrassend/ oder fürtrassend. HISP. Excelente. ANGL. Excellent, passing. } Unde tumulum, vel montem excelletem dicimus, qui inter ceteros eminet. Cicero. antequam iret in exilium : Dii, dæque immortales, qui excellenti tumulo civitatis sedem Capitolii in laco incolitis constitutam.

Excellēntia, x: Eminentia, magnitudo, præstantia, nobilitas. { מְחוֹתֵר jibron. ἐξέχων. GALL. Excellence. ITAL. Excellenza. GERM. Fürtrassendheit. HISP. Sobrepasanza, excelencia. ANGL. Excellencie, standing above, other passing. } Cic. 2. Offic. Nobis autem personam impo- sit ipsa natura magna cum excellentia, præstantiaque animantium reliquorum.

Excellēnter, adverb. Magnificè, excelsè. { ἐξέχων, ἀλφόρων, ἀλφόρων. GALL. Excellement. ITAL. Excellentemente. GERM. Fürtrassendlich. HISP. Excelentemente, y altamente. ANGL. Excellently, passingly. } Cic. 1. Offic. Quæ magno animo & elato fortiter, excellēnter que gesta sunt.

Excellēsus, nomen ex particípio : Altus, procerus, editus. { רָם ram, רָמָגָבָה, הַלְׁיָן helion. ἕλενος. GALL. Haut, élevé. ITAL. Alto, elevato. GERM. Hoch. HISP. Cosa alta y ensalzada. ANGL. Height. } Cic. 2. Tusc. Te natura excelsi quendam videlicet, & altum, & humana despicientem genuit. Aul. Gell. lib. 1. Tanto fuisse Herculem corpore excelsiore. Velleius, Excellissimi & eminentissimi viri.

Excellētās: Altitudo. { מְרוֹם marom, מְבוֹרָה gebrah, מְבוֹרָה ga' huth. ἕψιλον, ὕψη, ὕψη. GALL. Hauteesse. ITAL. Altezza. GERM. Höchheit. HISP. Altura. ANGL. Hignesse, the height. } Plin. lib. 21. c. 5. Nec ullis florum excellitas major. Cic. 3. Offic. Etenim multò magis est secundum naturam excellitas animi, & magnitudo, &c.

Excellēs, adverbium : Altè, excellenter. { וְהַלְׁאָס. GALL. Hautement. ITAL. & HISP. Altamente. GERM. Hôchlich/höcher. ANGL. Highly. } Colum. lib. 4. cap. 1. Si modò scandit excelsus, plus alimenti, teraque desiderat. Cicero. in Orat. Omnia profectò, quum se à celestibus rebus refert ad humanas, excelsus magnificientiusque & dicit & sentiet.

Excellēssimè, Adverbium. Velleius Paternulus hist. lib. 1. Cuius quan- diu Sparta diligens fuit, excellissimè floruit.

Exceptio, Excepto, as. Vide **Excipio**.

Excerebro, as, cerebrum cripi. { ἐξεκτιθαλέω. GALL. Ecerveller. ITAL. Discervellare. GERM. Das Hirne aufnehmen. HISP. Descalarbar, & quebrar los sesos, privar de cerebro. ANGL. To knock out the brains. } Qui mactat pecus, quasi qui excerebret. Interpres bibliorum.

Excerto, is, excrivi, excretum : Pugno. { פְּנַקְדָּה nikkâh, פְּנַקְדָּה pinnâh, חֲבִידָה hibâd, חֲפִירָה hiphridâh. ἐκκρίνω, ἐπικρέω, ἐπικραδεύω. GALL. Separer, purger & oster le mauvais. ITAL. Purgare, cernere. GERM. Auszubern/ schissen. HISP. Apartar lo limpio, purgar. ANGL. Calepini Pars I.

To sever, and tank the good from the evil. } Colum. lib. 1. Itaque in area detrita frumenta sic aggerenda, ut omni statu possent exerceri. Itaque dicimus excrenare alvum, vel simplicitate excrenare, præonus ventris dejicere: Cell. lib. 4. Quoniam porta modò in inferiores partes, ea quæ excretuti lunus, emitit.

Excrémētum, quod egeritur ex cibo, potuque. { תְּמִינָה tsebh. תְּמִינָה tg. GALL. L'ordure du corps qu'on jette hors, excrement. ITAL. Il purgamento del corpo. GERM. Alleley kahnd entzäh so vom Leib geht. HISP. Superfluidad del cuerpo. ANGL. The offall, the refuse of anything sifted. } Et est duplex, siccum scilicet, & humidum: concepaculum humidi dicitur velica; concepaculum siccii, alvus nominatur. Oris excretum. Tacit. lib. 20. Precabaturque principem, ut genas, & oculorum orbis dignaretur respargere oris excremento. Plin. lib. 10. cap. 43. Scribit corvum, quod excrements suis calceamenta fecerat, à manice proximæ futina fuisse examinedum.

Excrētūs, a, um : participium à verbo excretor: Egestus, expurgatus. { ἐκκρεμέτης, δικτύας. GALL. Purgé, separé d'avec. ITAL. Spurgato. GERM. Aufgesiebert. HISP. Purgado, limpiado. ANGL. Cleensed sifted, severed. } Col. lib. 8. Furfures à fatina excreti. Unde excreta tritici, dicuntur vulgo grana, quæ ex incerniculo pro immundis seponuntur, Ibid. Ubi annona est carior, excreta tritici minuta commode dantur gallinis, hoc est, furfures à fatina excreti.

Excrētūm, i, substantivum : Purgamentum quod ex cerniculo à frumento separatur. { γρῦς mots. ἐκκρεμέτης, δικτύας, δικτύας. GALL. Criblure qu'on jette en purgeant. ITAL. Purgamento che si cava fuori del frumento. GERM. Was das man vom Korn aufstreitet. HISP. Purgacion del trigo con el crivo o cedazo. ANGL. The offal or refuse of a thing sifted. } Col. lib. 8. cap. 4. Ubi annona est carior, excreta tritici minuta commode dantur gallinis.

Excrēpo, is, ps, ptum: Decerpo, deligo. { בְּחָר arâh, בְּחָר bachâr. διδίζω, διδίζω. GALL. Extraire, cueillir par élite. ITAL. Cavar fuori, cernendo carpire. GERM. Aufzlauben/ aufzäßen. HISP. Coger rompiendo. ANGL. To picke out, to gather here & there the best. } Terent. in Phorm. sc. 4. a. 4. Tu id quod boni est excepis, dicas quod mali est. Cicero. 3. Offic. Excerperes ex his ipsis si quid inest boni: Quint. Excerpe auctores. Idem, Excerpe quædam ex orationibus. ¶ Unde excerpta dicimus, quæ ex libris veluti flosculos extas himus, ἀράλαντι. ¶ Est etiam excerpte idem quod eximere. ¶ Unde excerpte aliquem de numero Poëtarum, est eum iuxta Poëtas non numerare. Horat. Serm. satyr. 4.

Primum ego me illorum dederim quibus esse Poëtas
Excerptam numero.

Senec. de Caligula, cap. 17. al. 36. de consol. ad Polyb. Excerptus è numero Caesarum. Liv. lib. 4. bell. Pun. Excerpta ex tabulis nomina. Sic excerpta se hominum consuetudine, dixit Seneca in Epist: pro sedere ab hominum congressu. Excerpta se vulgo. Idem de transq. vita, Excerpta te vulgo Pauline, &c.

Excerptio, nis. { GALL. Recueil, rapsodie, choses recueillies des livres, & histoires. } Gell. cap. 21. lib. 17. Excerptebamus ex libris, qui Chronicæ appellantur, &c. Eisque nunc exceptiones nostras variis diversisque in locis factas digellimus, &c.

Excessus, vide **Excedo**.

Excellērà, x. Dicta est hydra Lernæa, quod uno cæso capitè tria excebant. ἔχον. Plaut. in Persa, Nam cum leone, & cum excreta, cum cervo, & cum aro. Antico, cum avibus Stymphalicis, cum Antæ deluctari mavelim, quam cum amore. Ovidius,

Pars quota Lernæa serpens eris uanus etchedna?

Scribit Diodorus, Herculem debellasse hydram non solùm ferro, sed etiam flammis, adhibito Iolao, qui incisam cervicem atdente face evestigio inureret. Constat (secundum historicos) hydram in Lerna Argivorum regione palude in exstitisse, aquas evocentem quæ vallabant vicinas civitates, in qua uno meatu clauso, multi etiupabant. Quod Hercules videns, loca ipsa exsulit, & sic aquæ meatus clausit. Nam hydra, δημηδος, id est, ab aqua, nomen accepit. Plato asserit in Euthydem., hydram fuisse callidissimum sophistam, cui præter sapientiam, pro uno sermonis capite amputato, multa repulabunt.

Excreta, nomen meretriculæ. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 1. En Excerptatu, quæ tibi amicos tot habes, tam probè oleo onustos. (Ubi quidam libri habent, Exergato.) Idem etiam nomen usurpavit pto meretrici Livius lib. 9. dec. 4.

Excrētūs, as, are. Verbum à dictione Græca γρῦς formatum, significat ære spoliare, & auferre nummos. Unde Porphyrio in Horatium lib. 1. Serm. satyr. 8. Voranus, inquit, Q. Luctati Cartili libertus omni loco, omni tempore futacissimus fuisse dicitur. De quo etiam illud traditur, quum deprehensus à numulario esset, de cuius mensa nummos subtractos in calceos sibi infascierat, quidam iocans: Bellè, inquit, te nummularius ille exchalcias, cum aspiratione scilicet secundæ syllabæ: simul ut chalcon, id est, as, ablatum ex calceamento objiceret. Vide etiam Cælium Rhodig. antiqu. lett. lib. 19. cap. 9.

Exclido, is, ab ex, & cado, a, in i, mutata, præteritum excidi, supinum excasum facit: E loco, vel re aliqua sublimiori cado: Elabor, fluo, defluo. { נְפַתֵּה naphâl, נְפַתֵּה. GALL. Cheoir de quelqne lieu. ITAL. Cadere. GERM. Auffallen. HISP. Caer. ANGL. To fall out of any place. } Virg. 1. Georg.

Nam saepe incantis pastoribus excidit ignis.

Plaut. Men. sc. 2. a. 4. Me planè excidisse ex hac familia intelligo. Catull. de com. Eeren.

Vt tibi tunc toto petiore sollicita

Sensibus erexit mens excidit.

Ovid. 5. Fast.

Dum senior fatis excidit arce Deus (pulsas Olympo Satatus.) Ibidem,

Excidit officium tristi mihi, &c.

¶ Excide in riligi & lachrymas. Senec. cap. 1. de tranquill.

¶ Unde per translationem Excidec animo, id est, oblivisci. Virg. 1. Aeneid.

*Nec dum etiam causa irarum, sive que dolores
Excederant animo.*

Cic. de provinc. Consul. Nonne nobis videtur, & ultimi temporis recordatione, & proximi memoria, medium illud tristissimum tempus debere, si ex rerum natura non posse evellere, ex animo quidem certe excidere? Et Quintil. Excidentes (memoria) unius admonitione verbi in memoriam reponuntur. ¶ Interdum Dissentire. Lucil. lib. 27. Ego ab Archiloco excido. ¶ Excidit nobis aliquod verbum, quum quod alioqui dicturi non eramus, imprudentes proficiimus. Cic. pro Sylla. Verbum eequod unquam ex hujus ore excidit, unde quisquam posset offendit? Sunt & aliae non invenustae hujus verbis translationes: ut quum nobis victoriam, aut spem aliquam e manibus excidisse dicimus: quum significare volumus nos amisisse quod propemodum tenebamus. Cic. in Brutum. Deinde ita multa peccata, ut quodammodo victoria excideret e manibus. Ovid. El. 5. l. 4. Trist.

Excidit heu nomen quam mihi penè tuum!

¶ Excidere uxore, est ambitæ uxoris spem amittere. Terent. Andr. Herus, quantum intelligo, uxore excidit. Quintil. Excidete fine suo. Suet. in Claud. cap. 14.

Excidō, is, excidi, excisum. Compositum à cædo: Excindo, eruo. ¶ קְרַת charāth, קְרָפָה keréts. ἔκτεινε, ἔκβαλλε. GALL. Couper & oster quelque chose. ITAL. Tagliare, fendere, destruire. GERM. Aufhauen, HISP. Cortar, tajar, romper, destruir. ANGL. To cut down to destroy, to cut off. ¶ Cic. lib. 2. Offic. Nec lapides ex terra exciderentur ad usum nostrum necessarii. ¶ Item penitus destruo. Idem in Catone, Quomodo Carthagini malè jamdiu cogitanti bellum inferatur, multo tempore ante denuntio: de qua veteri non ante desinam, quam illam excisam cognovero. ¶ Pro Occidere. Cæs. lib. 3. bell. civil. Exciso Eritio (i. occiso.) Item Ovid. 4. Faſt.

Curigitur Gallos, qui se excidere, vocamus?

¶ Quintilian. Excidere virilitatem (pro virilia amputare.) Excidio, nis. Plaut. Cœc. sc. 3. a. 4. Excisionem facere oppidis. Ubi alii libri habent excisionem, ab excindo, brevi secundâ syllabâ, ut constet versus. Excidio enim ab excido (quod sit ab ex & cædo) secundam producit. Oppido autem excisionem facere, est oppidum excindere, funditus everttere, delete.

Excidium, ii. Ab excido deduci manifestum est, pro eversione & ruina urbis, vel provinciarum. ¶ קְרָפָה keréts. ἀράσοις, ἀλωσίς. GALL. Destruction, ruine. ITAL. Estermino, rovina. GERM. Ein zerstörung/zerstörung. HISP. Caya, ò destrucción. ANGL. The sucking, raising or destroying of a city. ¶ Livius 7. bell. Punic. Magnum se excidio ejus urbis terrorem ceteris injectum. Plin. lib. 19. cap. 39. Fuitque arbor fatalis excidio urbis.

Exciso, as: Lanio, vulnus. ¶ קְרָפָה parák, קְרָפָה sará, קְרָפָה kará. δαναδίῳ. GALL. Couper, déchirer & découper. ITAL. Stracciare, ferire. GERM. Aufhauen / verrouden. HISP. Despedazar, herir. ANGL. To tear and out of. ¶ Nonius, Excisatum, laniatum, vulneratum. Plaut. Cœf. Capillo scisso, atque excisatis auribus.

Excilio, nis, verbale: Actus ipse excidendi, ut Excisio testorum. Cicero. pro domo sua.

Excido, is: Excido, Everti, diruo, deleo. ¶ קְרַת charāth, קְרָפָה karáts. GALL. Couper & gaster, détruire & ruiner. ITAL. Distruggere, rovinare. GERM. Zerstören/aufzutrennen. HISP. Destruir, cortar. ANGL. To sack destroy, or over throw. ¶ Cic. pro Plane. Urbem unam mihi amicissimam declinavi, quæ se vel potius excindi, quam e suo complexu ut eriperet, facile pateretur.

Excisorius, a, um. ¶ קְרַת choréth. ἐγκράτης. ¶ ut, Excisorius scalper, quo cariosa exciditur caro, apud Celsum lib. 8. cap. 3.

Excio, is, ivi, itum, vel Exciceo, es, ivi, itum: Evoco, excito, incito, allicio, concito, stimulo, commoveo, elicio. ¶ Κράψεις, παρεξέπεια, παρεξέπεια. GALL. Esmonvoir, faire lever & sortir, butcher. ITAL. Chiamare, svegliare, incitare. GERM. Hinauß berufen. HISP. Llamar, mover & despertar à otro. ANGL. To provok, to call ou, to waken. ¶ Plaut. in Epid. Quid patet, quod me excivisti ante aedes? P. Ut matrem tuam video: id est, evocasti. Livius lib. 1. Hercules ad primam auroram somno excitus. Idem lib. 4. ab Urbe. Sed dictatorem quoque ex somno excitiv. Sic excire cubilibus. Idem lib. 5. ab Urbe. Extremus tamen pavor cubilibus suis excitos, quosdam unde vis esset ignatos, in fugam, & quosdam in hostem ipsum providos intulit. Excire animas lepulchris. Virg. 4. Aeneid. Plant. in Cœf. Et mihi excivisti lacrymas? Ita excire tumultum, excite aliquem ad cupiditatem discendi. Liv. 1. ab Urbe. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 5. Vox viri pessimi me exciet.

Excito, as, frequentarivum, eadem significatione est cum verbo Excio, nam aliquando significat commovere ad virtutem. ¶ Κράψεις helor. ἀνυγένεια, παρεξέπεια, παρεξέπεια. GALL. Esmonvoir, exciter, inciter. ITAL. Eccitare, commovere, stimolare. GERM. Bewegen/erwecken. HISP. Mover, despertar. ANGL. To waken, to stirre up, to raise. ¶ Cœsar 7. bell. Gall. Excitare ad arma civitatem. Cic. 1. de Divinat. Terent. in Heaut. Non vides quantum mali ex ea te excites? ¶ Aliquando expergefaccere, ἀνυγένεια. Livius 5. bell. Punic. Scipiones me ambo dies noctesque curis insomniisque agitant, & excitant saxe somno. Cic. pro Sylla. Excutient tibi istam verborum jactacionem, & te ex somno saxe excitabunt. Plaut. Amph. Hoc noctis me à portu ingratias excitavit. Mortuos ab inferis excitare. Cicero. in Orat. & in Topicis. ¶ Excitare ædificium, pro erigere. Senec. Epist. 35. Puta duo ædificia excitata esse: ambo paria, atque excelsa, ac magnifica. Suet. in Claud. cap. 1. Exercitus honorarium ei tumulum excitavit. Cœs. lib. 1. de bell. civ. Turres binorum tabulatorum excitat. Excitare templum, Sueton. in August. cap. 29. & in Calig. cap. 45. ¶ Excitare aliquem de spectaculis, & aliquem ludos spectantem loco depeliere: quod decoctoribus accidere solebat, qui quod Equestrem censem habere desiderant, à quatuordecim gradibus arecebantur. Quint. lib. 3. cap. 6. Si excitatus fuerit de spectaculis, & injuriarum ager, depulsio actoris erit. Suet. in Cœs. cap. 77. Excitare sedentem in 14. gradibus. Item Quint. Excitari (è 14. gradibus) theatrali lege.

Excitati, passivæ. Cicero. 5. de finib. Excitantur spe gloriae quæ habet

formam honestatis & similitudinem. Miles excitatur classico. Horat. Epod. 2.

Nec excitatur classico miles truci.

Excitatus, nomen ex participio. ¶ קְרַת muhár, ῥוֹחֵן nohár. ἔκποτε. GALL. Esmeu, ineit. ITAL. Smoso, incitato. GERM. Bewegt/erweckt. HISP. Movido. ANGL. Stirred or moved up. ¶ Plin. lib. 20. cap. 17. Optimum quam excitatissimi odoris, & quam nigerrimum, hoc est, odoris vehementissimi. ¶ Excitatus humo. Cicero. 1. de nat. deor. Quæ primum eos humo excitatos, celsos, & erectos constituit, ut deorum cognitionem, cœlum intuentes, capere possent. Quintilian. Excitationa lumina dicendi. ¶ Excitatum caput: mentum excitatum, i. elevatum, sublatum, apud Cœs. lib. 8. cap. 12. Cœs. motus causa externa; ab alteroque fit.

Excitatè, adverb. Hoc est, vehementer, & lucide. ¶ ἔκποτε, οὐδὲν. GALL. Fort impetuosement. ITAL. Con vehementia, grandemente. GERM. Häftig/genter. HISP. Grande & fuertemente. ANGL. Strongly. ¶ Plin. lib. 37. cap. 7. Et in his autem mates excitatus fulgent: fœminæ pinguiores sunt, & crassius nitent: hoc est, majorem fulgoris vim habent, & quodammodo excitatiorem aliis. ¶ Excitatus. Quintilian.

Excipio, is: Accipio, recipio. ¶ קְרַב kibbél. ἐκλαμβάνω. GALL. Recevoir, extraire, recueillir. ITAL. Eccettuare, ricevere. GERM. Empfahlen/ausnehmen/&c. HISP. Sacar de regla, recibir con honra à buena voluntad. ANGL. To tak out, to receive, to entretaine, to welcome. ¶ Plaut. Rud. Sūmne ego scelestus, qui illuc hodie excepti vidulum? aut quum excepti, qui non alicubi in solo abstrusi loco? Senec. cap. 19. de consol. ad Marc. Exceptit illum (mortuum) pars æterna. Velleius, Superbè excipit Antonius Octavium. Plaut. Milit. sc. 2. a. 2. Hic senex talos elidi jussit conservis meis. Sed me exceptit. ¶ Pro Suscipere. Suet. in Cœs. cap. 73. Simultates nullas tam graves exceptit unquam, ut non occasione oblata libens deponet. Eoque sensu usus est Propertius. ¶ Aliquando significat idem quod demo, eximo, numero. ¶ Εγένετο. Cœc. 4. Atad. Nihil exceptit de quo non profitatur. Idem lib. 1. Tu se. Nam si solùm eos dicebas miserios, quibus moriendum esset, neminem quidem eorum qui viverent, exciperet. ¶ Aliquando idem est quod Recipio, præcipue afflictos. ἄραδηγα. Virg. 3. Aeneid.

Hoc quis te casus dejectam conjugie tanto

Excipit?

¶ Aliquando inquirete. Cic. de Orat. Quædam dati ex hac vita peritahendos animos hominum, & ad excipiendas eorum voluntates. ¶ Aliquando Separare. Virg. lib. 9.

————— ipsum illum clypeum, cristasque rubentes

Excipiam fortis.

¶ Aliquando Per dolum capere, opptimere, intercipere, comprehendere incautum. Cic. Attic. lib. 8. Admoniti sumus ut cavemus, ne exciperemur à Cœsare, quod is in eadem loca quæ nos petebamus, celerius etiam quam nos possemus, eò quod intenderat, venturus esset. Cœs. 6. bell. Gall. Multos ex fuga dispersos excipiunt. (Apetere idem Cœs. lib. 3. de bell. civ.) Curt. lib. 7. Sagittandi peritus, adeo certo iectu destinata feriebat, ut aves quoque exciperet. Virg. 1. Aeneid.

Excipit incautum, patriasque obtruncat ad aras.

¶ Aliquando Colligere, συλλέγει. Martialis,

Ventris onus misero (nec te puder) excipis auro.

Suet. in Neron. cap. 34. Excipere lanuginem. Item, Naves deprehendunt, deprehensaque excipiunt. Cœs. lib. 1. de bell. civ. ¶ Aliquando absconde. Plaut. in Aul. sc. 6. a. 4. Nec partem tibi ab eo indispicet, neque furem excipies. ¶ Aliquando compositè & sine tumultu obsteret: διχός, ερδίχος. ¶ Aliquando educo, ενδύνειο, Διγδύνη, ειναιαυθάνω. ¶ Excipere brachiis. Col. lib. 9. cap. 15. Excipere clamoribus, pro Applaudere. Plin. Epist. 38. Pudet refere quæ quam fracta pronuntiatione dicantur, quibus quam teneris clamoribus excipiuntur. Gremio alicuius excipi. Claudianus Paneg. 6.

————— quum genitoris amico

Exceptus gremio medianum veherere per urbem.

¶ Excipere osculo. Plinius in Paneg. Gratum erat omnibus quod Señatum osculo exciperet. ¶ Excipere, pro Audire. Plautus Amphit. Quid memoret, hinc excipiam, (i. audiam.) ¶ Excipere avidis auribus. Plin. Epist. 84. ¶ Subire & excipere tela. Cic. de provinc. Consul. Excipere cicatrices adverso corpore. Idem 7. Verr. Excipere gladio. Qu. Curt. lib. 9. E quibus duos gladio ita exceptit, ut ante ipsum exanimis procumberent. ¶ Excipere iectus, pro infringere, sive avertire. Cœsar lib. 1. bell. civ. & Liv. lib. 6. d. 4. Exceptos declinabant iectus. Idem Liv. lib. 1. dec. 5. Exceptum amnem multorum dierum opere novo alveo avertit. Cœsar lib. 1. de bell. civ. Suberant montes quos itinera difficilia excipiebant. ¶ Exceptus, &c. Senec. cap. 1. de cons. ad Marc. Excepto eo quod. Ovid. Eleg. 6. lib. 3. Trist. Suet. in Cœs. cap. 80. Utrumne Cœsarem è ponte dejicerent, & exceptum trucidarent, &c. Idem in Tiber. Quasi exceptos supprimarent. Et cap. 11. Id à proximis aliter exceptum est (i. auditum.) Idem cap. 21. Vox Augusti per cubicularios excepta (i. audita.) Gell. cap. 7. lib. 11. Exceptum insidiis occidere (veneno.) Idem cap. 9. lib. 17. Exceptæ ab hostibus literæ. ¶ Excipere item dicuntur, qui alio distante aliquid describunt. Suet. de Tito. E pluribus compéri notis quæque excipere velocissime solitum: & cum amanuensibus suis per ludum, jocumque certantem, imitari chirographa quæcumque vidiisset. ¶ Excipere se in genua, pro Erigere. Senec. Epist. 67. Qui succubis poplitibus in genua se exceptit. ¶ Excipere se in pedes, & excipere se pedibus; illud apud Livium, hoc apud Curt. Livius 4. ab Urbe. Confestim & ipse hasta innixus, se in pedes excipit. Curt. lib. 9. Sed forte ita libraverat corpus, ut se pedibus exciperet. ¶ Excipere item est opponere aliquid actori, quo minus id quod petit aufert. Instit. de exceptionib. Comparatae sunt exceptions defendantorum eorum gratia cum quibus agitur.

¶ Exceptaculum, quo aliquid excipimus. Tertull.

¶ Exceptio, nis: Exemptio. ¶ παρεγγεγόντι. GALL. Exception, clause qui restreint une généralité. ITAL. Eccezione, clausula che restringe

una generalità. GERM. Ausnemming/vorbehaltung. Hisp. Exception de la regla. ANGL. An exception. } Cicer. de Amicit. Tum sit inter eos omnium rerum, consiliorum, & voluntatum, sine ulla exceptio ne communitas. ¶ Exceptio jam dicitur quæ à reo opponitur adversis petitionem actoris. Idem 2. de Invent. Nam & prætotis exceptionibus multæ excluduntur actiones. Ulpian. l. 2. ff. de except. Exceptio dicta est quasi quædam exclusio, quæ interponitur actioni cuiuslibet rei, ad excludendum id quod in intentionem, condemnatio nēne deductum est. Senec. epist. 49. Exceptiones & præscriptiones Jurisconsultorum & Philosophorum.

Exceptiuncula, diminut. Senec. epist. 1. lib. 3. Licet illam exceptiunculam non adjiciam, ut rectum sit quod velis.

Exçptör, Amanensis, ἄπογεως, qui dictata excipit. Julius Firmicus Mathef. lib. 3. Si Mercurius cum Saturno fuerit inventus, sole cum iis in eodem loco constituto, malitiosos facit, malevolos, pessimos in omnibus actibus, & aut Advocatos, aut Jutisperitos, aut scribas, aut exceptores.

Excépto, as : Identidem eximo, & ad me traho. { ιχαρέω, εὐλαβέω. GALL. Prendre souvent, recueillir, tirez à soi. ITAL. Eccettuare, trar à se, trar fuori. GERM. Ausnemmen zu sich nemmen. HISp. Sacar fuera de numero, traher hazi a si. ANGL. To tak to me often. } Cic. in Paradox. Et videat aliquem summis populi beneficiis usum, barbatulos mululos exceptantem de piscina, & peractantem. Virgil. lib. 3. Georg.

Ore omnes versa in Zephyrum stant rupibus altis,
Exceptantque leves auras, & sepe sine ullis
Conjugiis vento grava, mirabile dictu.

Cæsar 7. bell. Gall. Eos ipsos tarsus singulos exceptans in mitum extulit.

Exçptorlūs, a. um : Adject. Ulp. in l. in instrumento, ff. de instructo vel instrumento leg. Quali vindemiatori, exceptoriique, in quibus ux componuntur.

Exçptorlūs, a. um. ξιζάρτο, έλαντο. GALL. D'elite, de reserve. ITAL. Cosa eletta, & da racogliere. GERM. Das man ausnimmt oder zu sich nimmt und empfacht. HISp. Cosa digna de ser recibida. ANGL. Excepted, and sett a part. } Qui excipitur. Plin. lib. 18. cap. 10. Adjiciuntur his genera, bromos, filigo exceptitia, & tragos. Vocat autem filiginem exceptitiam Laconicam, quæ ab alia filigine excipitur, eo quod sine arista crescit.

Exçpilūs, i, ab excipio : Instrumentum quo aliquid excipitur, hoc est, intetcipitur, & incautum comprehenditur, ut est septum ex viminiis aliave materia contextum ad capiendos pisces. { ενδοχεῖο. GALL. Un vaissau ou autre chose pour recevoir une autre chose, un receptacle. ITAL. Cosa che serve à ricevere un'altra. GERM. Ein instrument oder geschickt mit dem man etwas empfacht oder aussucht. HIS. Cosa que recibe o acoge una otra. ANGL. An engyne to tak any thing unware. } Plinii lib. 9. cap. 22. Hyemato lacu fluctibus glomera ta volvuntur anguillæ, in tantum mirabili multitudine, ut in excipulis ejus fluminis ob hoc ipsum fabricatis, singulorum millium globi reponantur. Idem lib. 25. cap. 7. Videtur accipere pro genere vasis, quo succus ex arboribus defluens excipitur. Vix (inquit) tanta est, ut è longinquæ succus excipiatur. Inclit conto subditur excipulus ventriculo hædino: humor lactis videretur effluere. Loquitur de Euphorbia herba, à Juba inventa.

Excipulum, promptuarium, venabulum. Gloss. A. L. Item ad excipendum sanguinem è vena. Jun.]

Exçpūs, a. um, quod excipitur : sicut præcipuum, quod antè capit. Festus.

Exçiso, as, vide Excido.

Exçito, vide Excito.

Exclamārē : Vociferari, & quasi è medio pectori vocem maximè emittere: quod aut indignationis, aut doloris causa fieri solet. { πυζικά, άσαργέα, άσαρην, άσαφεύ. GALL. Crier, s'écrier. ITAL. Gridare, chiamare ad alta voce. GERM. Ausschreyen, lautschreyen. HISp. Llamar dando voces, grittar. ANGL. To crie out aloud. } Terent. in Thorm. Itaque plene hercile exclamavi gaudio. Cic. 2. de Orat. Non enim possum quin exclamem, ut ait ille in Trinummo. Plaut. Most. sc. 2. a. 2. Atque ille exclamat deropente maximum. Idem Amph. sc. 1. a. 5. Dum hæc aguntur vocè clara exclamat uxorem tuam (i. inclamat, appellat.) Ibidem sc. 1. a. 5. Idem Capt. sc. 2. a. 3. Te exclamat suum sodalem. Et Quint. Verba quæ optimè exclamant. Idem de declamationibus. Multa illi exclamaverunt, &c.

Exclamātlo, pro actu exclamandi. { τραγιζοντες. GALL. Cry, exclamation. ITAL. Grido. GERM. Ausschreyung. HISp. Grito, obra de llamar assi. ANGL. A crying out. } Author ad Heren. lib. 3. Acutas vocis exclamationes vitare debemus: ictus enim fit, & vulnerantur arteriæ acuta atque attenuata nimis acclamatione. ¶ Est & Exclamatio, schema rhetoricum. Idem lib. 4. Exclamatio est quæ conficit significationem dolos. is, aut indignationis alicujus per hominis, aut urbis, aut loci, aut rei cujuspiam compellationem, hoc modo: Te nunc alloquor Africane, cuius mortui quoque nomen decori est, & splendori civitati.

Exclūdo, is, exclusi, sum : Extra claudio, prohibeo, portas alicui claudio. { ניחוץ חוץ, מרים מחוץ, גירש. GALL. Exclure, mettre dehors, forcer. ITAL. Esclure, ferrari fuori. GERM. Aufschließen, ausschließen. HISp. Echar à fuera. ANGL. To debarre or shut out. } Plaut. Men. sc. 7. a. 5. Alii me excludunt portas. Ibid. sc. 2. a. 4. Uxor me excludit portas. Et, Excludit à se uxor me. Cæs. 2. de bell. civ. Excludere ab acie milites. Plaut. Asin. sc. 3. a. 3. Homo exclusus est portas. Ibid. sc. 2. a. 2. Homo hercile hic exclusus est portas. Idem Menach. Alii me pernegant eum esse qui sum, atque excludunt portas. ¶ Per translationem ponitur pro Liberare. Accius apud Nonium. Qua virtute hæc se servitute exclusit. Plaut. Pseud. sc. 2. a. 1. Excludito hercile oculum, si dedero (i. oculum extra ædes suas, & locum ejicito, eruit, exsculpito.) ¶ Item pro incubando pullum emittere. Columell. lib. 9. Veteranas aves ad rem eligi oportebit, quæ jam saepius id fecerint, morésque eorum maximè prænosci, quoniam aliae melius excludant, alias editos pullos commodius

Calepini Pars I.

educent. Idem, Columba excludunt vigesimo die. ¶ Excludi tempore, aut temporis spatiis, est impediti ne quis quid possit agere propter temporis angustias. Cicero in Verr., Angustis temporis excluduntur omnes. Idem 7. Verr. Hi postquam tenipotibus Pop. Rom. exclusi, per Scenatum agere quæ voluerant, non potuerunt. ¶ Excludere, pro Repudiare, non admittere quod postulatur, aut petitur, sed rejicere. Cicer. de Arusp. respons. Quid anno antè frater Metellus & concors etiam cum Senatus Principi Cn. Pompeio sententiam dicenti excluderat, acerimèque unà voce ac mente resisterat.

Exclusus, participium. { κυριος mutus. οὐκεκλητος, οὐκεκλησ. GALL. Forclos, jetté hors, exclus. ITAL. Gittato fuori, excluso. GERM. Aufgeschlossen / aufgestossen. HISp. Echado fuera. ANGL. Shut out, debarred. } Cic. pro Client. Quum vagus & exul erraret, atque unadique exclusus, &c. Idem 2. Philipp. Itaque exclusis tuis vocibus, & ad te, & ad prædas milites misit. Plaut. Men. sc. 2. a. 3. Vino epoto, parasito excluso foras. Idem Asin. sc. 2. a. 2. Si ille prius argutum afferit, nos exclusi sumus. Senec. cap. 10. de conf. ad Marc. Exclusorum clientium turba.

Exclusio, οὐκεκλησ. Ulp. D. lib. 44. tit. 1. l. 2. Exceptio dicta est quasi quædam exclusio. Exclusissimus, nomen ex participio. Plaut. Men. sc. 2. a. 4. Abiit intro ocyus in ædes, nunc ego sum exclusissimus: neque domi, neque apud amicam mihi jam quicquam creditur.

Exclusorius, a. um. Adject. Ulp. in l. exceptio, ff. de except. Illud tenendum est, omnem exceptionem, vel replicationem exclusoriam esse.

Excodicare, apud Festum in voce Repastinari, est arbores & virgulta effodere. At in ceteris rei rustice scriptoribus, circum codices & stipites arborum ablaqueare, ut apud Palladium. Vulgo id vocamus effarter, i. excodicare, caudicibus locum liberare & repurgare.

Excōgīto, as : Cogitando invenio, machinor, fingo, meditor. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. inventio, σκέψη. GALL. Songer, s'aviser, penser, inventer en songeant. ITAL. Imaginare, ritrovare pensando. GERM. Erdenken. HISp. Hallar algo pensando. ANGL. To devise. } Cic. 6. Verr. Novum ac singulare supplicii genus extogitavit. Idem 2. ita Catil. Quid enim mali, aut sceleris singi, aut excogitati potest, quod non ille conceperit? ¶ Excogito, pro Vehementer cogito. dem Attic. lib. 9. Ad hæc igitur cogita mi Attice, vel potius excogitat quævis eventum fortius feram, quam hunc dolorem.

Excogitatus, participium : Inventus, confititus. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. inventio, σκέψη. GALL. Inventé, pensé, imaginé. ITAL. Imaginato, ritrovato pensando. GERM. Gedacht / oder erdacht. HISp. Hallado pensando. ANGL. Devised, mused upon. } Cic. pro Client. Ratio excogitata Latini est, res translatâ Röman. ¶ Excogitatus, nomen, pro Ex quisito. Suetonius in Calig. Templum etiam numini suo proptium & sacerdotes & excogitatis hostias instituit.

Excogitatio, nis. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. invention, σκέψη. GALL. Pourpensement, pensée soigneuse, invention. ITAL. Inventione fatta con gran pensiero. GERM. Erdenkung / einfindung. HISp. Aquella obra de hallar pensando. ANGL. A devysing. } Cic. 2. de Orat. Quæ ab oratore patientur, excogitationem non habent difficultem, explicationem magis illustrer per politamque desiderant.

Excogitator, is. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. inventore. GALL. Ingénieur, inventeur. ITAL. Inventore. GERM. Ein erdenker / oder erdichter. HISp. Hallador pensando. ANGL. A deviser. } Quintilian. de clamat. 10. Sic magnum protinus, nescia matre, excogitator hic mortis alterius advocat.

Excōlo, is, excolui, excultum : Orno, polio, exorno, expolio. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. Exorno, cultiver, reparare. ITAL. Ornare, polire, abbellire. GERM. Wol bauen, in ehren haben. HISp. Componer, dolar, ornar. ANGL. To garnish deke or trimme up. } Plin. in Epist. Emas marmora, quibus solam, quibus parietes excolantur. Cic. in Orat. An victus hominum Atheniensium beneficio excoli potuit, oratio non potuit: Idem in Parad. Nihil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile: nihil tam horridum, tam incolatum, quod non splendescat oratione, & tanquam excolatur. Senec. cap. 16. de conf. ad Helv. Excolere dignitatem (i. servire honoribus.) Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Excūl̄tūs, participium. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. reparare, ornare. ITAL. Cultivato, ornato. GERM. Wol geziert / verarbeit. HISp. Ornado, compuesto, labrado. ANGL. Garnished, trimmed, decked. } Cic. 2. de Legis. Tum nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti, immanique vita, exculti ad humanitatem & mitigari sumus. Idem in Orat. Nihil enim est feracius ingenii, iis praesertim quæ disciplinis exulta sunt.

Excōmūnīcatiō. { בְּשַׁחַחַב, בְּשַׁבָּדָה. cherém. GALL. Excommuniement. ITAL. Scommunicata. GERM. Ausündigung / verbannung. HISp. Descomunión. ANGL. Excommunication. } (ut in Decret. 3. quæst. 4.) distinguitur ab anathemate, tanquam excommunicatio sit minor, anathema majus. Unde Anathematizati, ab Ecclesia omnino separantur: cum talibus neque sermone congressus, neque cibus communicatur. Hos Cyprianus Absentios vocat eleganti vocabulo.

Excondico, purgare se & excusare. Hinc statutus in epist. ad Nepotem: Quod Hadulpho missaticum tuum commisetas, de quo missatico non se excondidit, id est, non purgavit se.

Excōnsūl, & Exquestor in Codice Justiniani leguntur pro Consulari & Questorio, qui scilicet aliquando Consulatus, aut Questorū honore functus est. Ita enim habet l. 2. C. de veteri iure enucleando. Omne studium Triboniano viro excuso, Magistro officiorum, Exquestori sacri nostri palatii, & Exconsuli cedidimus.

Excōnsūlātūs, quo usus est compilator Codicis, l. 3. de prox. sacrorum scriniorum. Consulari, inquit, honore functi inter electos habeantur, hucusque honorem dignitatis teneant; qui Exconsularibus deferrit consuevit.

Excōquo, is, ere : Valde coquo. { אֲפִיכָה, וְאַפִּיכָה. GALL. Cuire parfaitement. ITAL. Cuocere molto. GERM. Aufkochen / voll kochen. HISp. Mucho cocer. ANGL. To boil fully. } Terent. in Adelph. Tam ex-

coquim

coctam reddam atque attram, quam carbo est. Colum. Vis frigoris excoquit terram. Idem, succus excoqui lupini. Virg. 1. Georg.

— five illis omne per ignem

Excoquitor vitium, atque exsudat inutilis humor.

Ovid. 4. Fast.

Omnia purgat edax ignis, vitiumque metalli

Excoquit.

Gell. cap. 5. lib. 6. Exputatum & excoctum argentum. Plaut. Capt. sc. 2. a. 2. Dicitur suntne optimæ? Ph. Unde excoquat sebum senex. Idem Persa. Usquedum domi ero, dum excoxero lenoni malum: id est, excoxitavero, & ad tempus præparavero.

EXCO^RS, dis: Inſpiens, ſtultus, amens: quaſi ſine corde. { כָּסְרַת chafar leb. inφew. GALL. Qui n'a ni ſens, ni entendement, une beſte. ITAL. Stolto, pazzo, ſciocco. GERM. Thorechtig/ naſt/ Föſpel. HISP. Descorazonado, leco ſin fezo, ajeno de coraçon. ANGL. A harteleſſe dolte. } Non defuert enim qui cor in homine, mentis domicilium eſſe putaverint: quanquam verior eſt opinio eorum, qui eam in cerebro collocaverunt. Cicero de Amicit. Aperte adulantem nemo non videt, niſi qui admodum eſt excors. Idem 5. Philipp. Hoc qui non videt, excors: qui quum videt, non decernit, impius. Idem pro domo ſua. Neque tu eras tam excors, tamque demens, ut neſcires hunc Clodium eſſe, qui contra leges faceret. Me fuſſe arbitror exordem cæcum, incogitabilem. Plaut. Milit. sc. 6. a. 2.

Excitemēntum, vide Excerno.

EXCRÉO, as, eſt quadam vi expuo. { ῥή rak. ēnklōw, ȝelunȝug. GALL. Cracher. ITAL. ſputare, ſturgare. GERM. Aufſperren/ mit dem ſpeichel aufſperren. HISP. Escupir ò gargarinear. ANGL. To ſpette out with rechting. } Plaut. in Amph. Si minusculo digito increpuerint fortes, hac regula tuum diminuam caput, ut cum dentibus linguam excreas. Cell. Et interdum aliquid purulentum excreat. Age, age, uſque excrea (paulo antē, deſpuas.) Plaut. Aſſin. sc. 1. a. 1. Excreare non ausus inter agendum. Suet. in Neron. cap. 24.

EXCRÉA^TO. { ρειαλις, λεπτων. GALL. Crachement. ITAL. Sputamento. GERM. Aufſperung. HISP. Aquella obra de escupir ò gargarinear. ANGL. A ſpetting out with rechting. } ut, Sanguinis excretiones. Plin. lib. 24. cap. 14. Excretiones faciles facit in cibo ſumptum ſinapi. Idem lib. 2. cap. 22.

EXCRÉA^BLIS, e, adjективum, quod excreari potest. { δέσπιτος, εκπυ- ες. GALL. Qu'on peut facilement cracher. ITAL. Cosa que ſi ſputa facilmente. GERM. Das man aufſperren mag. HISP. Cosa que aſſi ſe puede escupir. ANGL. That may be easilie ſpetted out. } Plin. lib. 20. cap. 14. Pulmonum vitia excreabilia facit.

EXCRÉSCO, is, re. Valde, ſive in altum crescere. { ἔργον γαδήλ, εὐθύεις, ιαγουέναις. GALL. Croiſtre par deſſus, paroiſtre. ITAL. Crescere in alto. GERM. Heftig wachsen/ in die höhe wachsen. HISP. Crescer mucho. ANGL. To grove up and waxe more. } Col. lib. 5. Si fatis excreverint, jugo ſupponantur. Lucan. lib. 4.

Colle tument modico, lenique excrevit in altum

Pingue ſolum tumulo.

Quint. Lib. 1. cap. 4. Nec minùs evitanda eſt immodica ejus longitudo, ne in caput excrevile videatur (oratio ſup.)

EXCRÉTUS, a, um: ab excreſco, nomen adjективum, vel particiپium abſque verbi origine. { ἔργον meghuddál. inuolnós. GALL. Parcou, déjà grand. ITAL. Cresciuto. GERM. Erwachsen. HISP. Crescido. ANGL. Groven up, groven to full age. } Nam excreſcor, à quo deduci poſſet, Lat: num non eſt. Idem autem penè eſt excretus, quod adultus, aut qui multūm crevit. Virg. lib. 1. Georg.

Multi jam excretos prohibent à matribus hædos.

Excretum, vide Excerno.

EXCRÜCIO, as, are: Cruciatu eneco, crucio, conficio, intērimo. { בְּשִׂבֵּחַ hidheit. βασινίζω, φρέλόω, ὡ. GALL. Fort tourmenter, vexer & affliger griévement. ITAL. Cruciare molto. GERM. Obel peinigen/ mattern. HISP. Affligir ò atormentar. ANGL. To torment, to grieve much. } Cicet. 3. Verr. Socium atque amicum fumo excretuum ſemivivum reliquit. Idem pro lege Manil. Omni ſupplcio necatum excretiavit. Terentius Heaut. Proin tu ſolitudinem iſtam falsam, quæ te excretiat omittas. Excretiare animi. Idem Phorm. Eheu me miserum, cùm mihi paveo, tum me Antipho excretiat animi. Plaut. Mil. Vide ne ſis in expectatione, ne animi illam excreties. Qui ſeſe excretiari meam vicem poſſit. Idem Moſtell. sc. 1. a. 2. Hunc ego cupio excretiari. Idem Pseud. sc. 5. a. 1. Ne hunc excretuum miſerum facias. Idem Amphitr. Quando te exemplis pelliſimis excretiavero. Idem Capt. sc. 5. a. 3. Dato me excretum, ſi mutivero. Idem Mil. sc. 6. a. 2. Leno me excretiat. Idem Curc. sc. 1. a. 1. Ipsiſ ſe excretiat. Ibid. sc. 3. a. 1.

EXCRÜCIA^BLIS, e: Dignus qui excretetur. { βασινίζει, πημενίζει. GALL. Digne d' eſtre tourmenté. ITAL. Degno da eſſere cruciato. GERM. Mutter wördig. HISP. Digno de ſer atormentado. ANGL. Vor-thie of torment. } Plaut. Cift. Nullam ego me vidisse credo magis anum excretiabilem, quam illæc eſt.

EXCVBO, as, excubui, tum: Vigilo, vigilias ago, vigilans ſum. { ῥψ schakadb, ῥψ schamár. וְגַנְגִּתְאָן, Φεγγία, Φυλάκιον. GALL. Faire le guet, eſtre au guet. ITAL. Veggiaire, far guardia. GERM. Waſchen/ hütten. HISP. Velar, escuchar de noche en el campo. ANGL. To roatch as it warre or a prince's garde. } Salust. in Jugurth. Neque fecus quam ſi iter faceres, caſtra munire, excubitum in porta, cohortes ex legionibus, pro caſtris equites auxiliarios mittere. Livius, Ptolemaeum ac Leonatum excubantes ad cubiculi limen excitaverunt. Cic. de Divinatione, Ab Anaximandro. Physico moniti Lacedæmonii ſunt, ut urbem & teſta linquerent, armatiq; in agro ex-cubarent, quod terra motus instarer. Exculcate animo, pro vigiliare. Cic. 4. Tufc. Qui ſemper animo ſic excubat, ut ei nihil improviſum accidere poſſit, nihil inopinatum, nihil omnino novum. Idem 6. Philipp. Quamobrem Quirites, conſilio quantum potero, labore plus pene, quam potero, excubabo, vigilabōque pro vobis. Sueton. in Claud. cap. 37. Excubat dormiens. Idem in Neron. cap. 21. Excubare die.

EXCU^BA^TO, nis. { תְּרִמְמָה aschmuráh. τυχεφυλάκις, ωγκίλα. GALL.

Guet, veille pour garder quelqu'un. ITAL. Vigilia, guardia. GERM. Wacht/ wachthaltung. HISP. Velada de noche, como en el campo es-cucha. ANGL. A watching. } Valer. Maxim. lib. 4. de Amicitia, Pro dignitate, & ſalute amicorum perpetuam excubationem.

EXCUBICUL^ARS, qui cubicularii munere functus eſt. Imp. l. 12. de ex-cusat. mun. lib. 10. Cod. Maximarum culmina dignitatum, conſtituiani quoque comites, notarii etiam nostri & cubiculæ ſtū omnes, atque excubicularii, ab omnibus ſordidis muneribus vindicentur.

EXCUBIT^AR, qui excubat, vigil. { טְסֵר schomér. ωγκίλας, Φεγγάς. GAL. Qui fait le guet, ſentinel. ITAL. Svegliatore. GERM. Ein wachter. HISP. Escuchador ò velador. ANGL. He that keepeth watch or wache. } Unde gallus dicitur excubitor, qui per vigil cantu horas indicat. Cf. 7. bell. Gall. Haec eadem noctu excubitoribus ac firmis praefidiis tenebantur. Col. lib. 7. cap. 12. de canibus loquens: Quis (inquit) custos incorruptio, quis excubitor inveniri potest vigilantio?

EXCUBIT^ARA, rūm: Vigilæ. { טְסֵר שְׁמָרָה aschmuráh. Φεγγάς. GALL. Le guet de nuit. ITAL. Vigilie, veglie. GERM. Die wachten. HISP. Aquellas escuchas, velas de noche. ANGL. Watche by day or night. } Licet vigiliae tantū nocturnæ dicantur: excubiae, & diurnæ, & nocturnæ. Plin. lib. 10. cap. 23. Excubias habent nocturnis temporibus, lapillum pede ſuſtinentes, qui laſſatis ſomno decidens, indigentiam ſono coarguat: de quibus loquens Cicero Marc. Non modo (inquit) excubias & custodias, ſed etiam laterum noſtrorum oppofitū & corporum pollicemur. Ovid. Eleg. 8. lib. 1. Trif.

Ire per excubias, & ſe committere nocti.

Suet. in Auguſt. cap. 23. Excubias per urbem indixit, ne tumultus fieret. Excuſias agere, aut ditari, φεγγίς ή τωλάκια. De iis dicebatur qui ampliter facerent ſumptus de alieno. Tractum ab Atheniensibus, qui excubiis agendis insulares magno ſtipendio conduceſt ſolebant. Excuſiarum cauſa canens, Φεγγάς ἄλας. Dicebatur oīla in hominem vigilantem ac diligentem: inde ductum quod qui excubias agunt, canere conſueverunt, vel ut vigiliarum tedium cantu ſolentur, vel ne interim obdormiſcant. Nudo mandas excubias, μηδε φυλάκιον ἀποθέτεις. Quoties negotii quipiam mandat ei, cui deſt preſtandi facultas, obeundæque provinciæ propter inopiam neutiquam idoneus eſt.

EXCUBIT^AUS, us, ui, pro excubiis. { תְּרִמְמָה aschmuráh. τυχεφυλάκις. Oppius de bell. HISP. Partim ut pedeſtres copiae in ſtatione & excubitu caſtris praefidio eſſent.

EXCUD^AO, is, excudi, excuſum: Cudendo elicio. { τύ tsur. ἐκχεῖν, καταπένω. GALL. Faire en forgeant ou frappant, forger. ITAL. Percu-tendo trar fuori. GERM. Aufſchmidien/ herausſchlagen. HISP. Heriendo ſacar a fuera, hallar trabajando. ANGL. To beat out, to forge with an hammer. } Virg. lib. 1. Eneid.

At primū ſilicis ſcintillam excudit Achates.

Idem 1. Georg.

Et ſilicis venis abſtruſum excuderet ignem.

Accipitur etiam excudo, pro cuđendo conficio. Idem 1. Eneid. Excedunt alii ſpirantia mollias era.

Hinc per translationem, excudere opus, accipitur pro ſcribere, vel potius ſcriptum abſolvere. Cic. Attic. lib. 15. Librum tibi celerit et mittam, de gloria excudam aliquid, ηγκειδεο, quod lateat in theſauris tuis. Virg. 1. Georg.

Vt variis uſus meditando excuderet artes.

Ubi Servius: Excudet, inquit, hoc eſt, ſtudiosè inveniſet. Potius etiam excudere, pro vi, vel precibus aliiquid extorquere. Col. lib. 11. cap. 1. Excudit mihi cultus hortorum proſa ut oratione conſcriberem: id eſt, vehementi flagitatione à me impetravit. Excuſe etiam dicuntur gallinae ova, quando ex illis pulli naſcentur, quod & excudere dicimus. Idem lib. 9. Negatur anſer aliena excudere ova, niſi ſubiecta ſua quoque habuerit. Varro de re ruſtie. lib. 3. cap. 9. de gallinis loquens, Incubare oportet incipere ſecundūm la-nam novam. Diebus ferè viginti excudunt. Et paulo antē, De his qui ornithoboscion iſtituere volunt, haec quinque animadverſant oportet: de emptione, cujusmodi, & quam multas parent: de ſatura, quemadmodum incubent, & pariant: de ovis, quemadmodum incubent, & excudant.

EXCUD^AOR, qui aliiquid excudit. { τύ tsor. χαλκός, χαλκοχέα. GALL. Forger, forgeron. ITAL. Fabricatore. GERM. Schmid / der ein ſtichlisch werck ſchmidt. HISP. Impressor. ANGL. A beater out of any work. } Quintilian, pro vaſculario videtur poſuiffe, qui ex metallo aliquo vaſcula excudit, lib. 2. cap. 21. Nam ſi quæram quæ ſit materia ita-tuarii, dicetur aës: ſi quæram quæ ſit excudoris, id eſt ejus fabrica quam Græci χαλκόδικοι vocant, ſimiliter aës repondeant. Excuſores etiam vocare poſſumus quos Græcè vocamus τυπογέφας, quod mihi quodam ingenio omne genus librorum typis excudant. GAT. Imprimeurs. ITAL. Stampatori. GERM. Buchdrucker / druckherren. HISP. Imprefſores de libros.

EXCULCO, as, are: Calcando exprimo. { תְּרִמְמָה darach. διπλάσιον, ἀντιτίτα. GALL. letter du pié, chaffer avec le pié, foulir aux pieds. ITAL. Calpeſtare, far uſcir fuori calcando. GERM. Tritträtten / aufftritten mit den füssen. HISP. Acocear ò hollar. ANGL. To treade or trample out, to roring out. } Plautus in Captivis, sc. 2. a. 4. Eorum ſi cuiusquam ſcrafam in publico conſpexo, ex iſpls dominis meis pugnis excudabo furfures. Accipitur interdum pro Explodo, ſive pedum plauſu ejicio. Exculcatus, paſcipuum, quod pro obſoleto uſu-pavit Gellius lib. 11. cap. 7. Verbis, inquit, obſoleti, exculcatisque. Idem alibi invulgata, ſordentiāque vocat.

Exculcatores, ii qui miſilia, & lapides, & glandes exculcant & ejiciunt. In Rom. Imperii comment. Exculcatores ſeniores appellantur, ut refert Turn. advers. lib. 24. cap. 12.

Exculcatus, calcando expreſſus, uſu protritus, ſordidus, obſoletuſ. Turn. Exculens, importunus. G. A. L. ||

EXCULPO, is, vel (ut alii legunt) Excalpo: Perfectè ſcalpo, vel ſcalpen-do conficio. { τύ pittēach, τύ ehak. ȝagȝabu. GALL. Entailler & graver, tirer ſur une chose dure. ITAL. ſculpire, ſcalfellare. GERM. Ausgraben / ausſtächen. HISP. Esculpir ò dolar. ANGL. To grave and carue, to entaille. } Cicet. Attic. lib. 13. Tamen nescio quid è queſcu

quere exculpsaram quod videtur simile simulachri. Quint. lib. 2. cap. 19. Etsi Praxiteles signum aliquod ex molari lapide conatus esset exciperere. ¶ Excipere alicui oculum, est alicui oculum ertere. Terent. in Phorm. Vel oculum excipere: est ubi vos ulciscar locus. ¶ Nonnquam accipitur pro Extorquere. { ANGL. To wrest from one. } Idem in Ennuch. Possimne hodie ex te excipere verum? Plaut. Cist. Quot amovit fabricas, & quot fallacias. In questione vix excipi, ut diceret? Excipere praedam. Lucil. Uti esurienti leoni ex ore excalperet praedam: apud Nonium. Quintil. Sit unde excipi (in stylo) possit.

Excusati, Apulcio, quibus sedendi locus non fuit in euncis cōfertis. || EXCURSUS, a, aum, participium ab inusitato verbo Excuro: Exquisitus, quasi cura paratus. { εἰπορεύεσθαι, εἰπεῖν. GALL. Diligentement accoustré, fait soigneusement, exquis. ITAL. Exquisito, scielto. GERM. Wohl versorgt/wol zubereyt. HISP. Aparejado con diligencia. ANGL. Dressed diligentlie, made fine. } Unde victus excutatus. in Pseud. Ita excutato victu, ita magnis deliciis. Excutatus homo. Idem Cas. Lepide incessit excutatus.

EXCURSUS, as: verbum à curia, quasi extra curiam ejicio. Varro, Apollonium ideo excutant, quia nihil habebat. Nonius.

Excuriati, exterminatique, apud Varonem & Tullium leguntur, vocabulis sanè probis, proīs, qui curia & terminis exacti sunt. Spieg. ||

EXCURSUS, is, excorii, vel interdum etiam apud antiquos excucrū: Extra curro, vel præcurro. { γέρας, ἐγέρω. GALL. Faire une faille, saillir, & courir hors. ITAL. Scorrere, transcorrere. GERM. Hinaus laufen. HISP. Correr a fuera. ANGL. To runne out to lye out in length. } Plaut. in Mostell. sc. 1. a. 2. Ego dabo ei talentum qui primus excurrerit. Liv. 2. ab Urbe, Qui plures igni, quam ferro armati excucrissint. Quintilianus Cicero quoque in hos studiorum secessus excutit. Suet. in Galba, cap. 18. Cum Tusculum excutisset (id est, raptim ivisset.) ¶ Per translationem etiam excutere dicitur, quicquid ordinem, aut modum, i. mensuram, numerūm egreditur. Uade Summa aliqua dicitur excutere, quando ad majorem summam accedit parvula quedam summa: ut si dicamus, centum aureos, & quindecim solidos, vel decem talenta, & aliquot drachmas. Paul. I. Publia Mavin 16. §. 2. D. deposit. vel contrā. Debetis mihi decem, quos apud Titum depositisti: item quo Trōphimati decem: item ex ratione patris vestri decem, & quod excutit. Summa autem in qua nihil excutit, quadrans vocatur, & verbum Quadrare, contrarium est verbo Excutere, quo verbo semel atque iterum uitur Cie. 3. Verr. ¶ Sic etiam excutere dicitur litrus, vel peninsula, quum aliqua sui parte in mare protenditur. Liv. 6. bell. Pun. Ab intimo sinu peninsula excutit. ¶ Oratio etiam dicitur excutere, quando clausulæ legitimis rhythmis sunt productores. Cie. in Orat. Mutila sentit quedam, & quedam decutata, quibus tanquam debito fraudetur, offenditur: productora alia, & quasi immoderatius excutentia, quæ magis etiam aspernantur aures. ¶ Excutere etiam dicuntur milites, quando non iusto prælio, sed latrociniuum more agrum hostium populantur. Liv. 1. ab Urbe, In fines Romanos excutierunt populabundi magis, quam justi more belli. Hinc subiecte irruptiones, excursiones dicuntur. Cicer. pro lege Manilia, Quum una excusio equitatus per brevi tempore totius anni vestigial auferre posset. Idem ad Attic. lib. 1. Helvetii sine dubio sunt in armis, excursionesque in provinciam faciunt. ¶ Mercatores etiam aliquando excutere dicuntur per contumeliam, aliquando non. Idem 4. Verr. Excusio item, ipse excutendi actus. Idem de senect. Nec enim excursione, nec saltu uteretur. ¶ Excusio orationis. Idem 2. de Divin. Sed haec fuerit nobis tanquam levis armaturæ prima orationis excusio, nunc coimus agamus, experiamurque si possumus cornua commovere: disputationis tñæ.

EXCURSUS, particip. { γέρω murāt̄. εἰπορεύεσθαι. ταξίδιον. GALL. COURSE. ITAL. Corso. GERM. Aufgelaufen/ oder durchgelaufen. HISP. Corrido. ANGL. Runne out, passed over. } Terent. Adelph. Propè jam excuso spatio, mitto: id quamobrem, re ipsa reperi.

EXCURSUS, us, ui: Excusio, incurso. { γέρω merut̄. ταξίδιον. GALL. Course. ITAL. Correria. GERM. Ein ausflauffung. HISP. Aquella obra de correr a li corrida. ANGL. A running or lying out in length. } Plin. ep. 101. Vides ut Atatus minutissima etiam sidera consuetus & colligit: modum tamen servat; non enim excusus hic ejus, sed opus ipsum est. Virg. 4. Georg.

Excususque breves tentant. EXCURSUS, is, qui excutit. { γέρας, ἐγέρω, ἐπέγειρο. GALL. Coureur. ITAL. Corritore. GERM. Ein läufser / der etwan hinaus lauft. HISP. Corriente assi. ANGL. He that runneth out, a skirmisher. } Cic. 4. Philipp. Est igitur, Quidites, populo Romano victori omnium gentium omne certamen cum excusore, cum latrone, cum Sparto. Idem 4. Verr. Petit Nævius Turpio quidam istius excusor & emissarius.

EXCUSO, as, ab ex & caussa. Objectum crimen purgo, & à me repello: Purgo, excusatione utor, excusationem aff. to, satisfacio. { ἀπολύτημα. δικαιογεγυ, ταξιδιγυ. GALL. Excuser, alleguer pour excuse. ITAL. Escusare, purgare l'erreure. GERM. Entschuldigen. HISP. Escusa trayendo causas. ANGL. To effoine, to excuse. } Cicer. Bruto, Collegæ mandasti ut te mihi per literas excusaret. Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trist.

Libellum

Sortis, & excusa conditione mea.

Idem Eleg. 7. lib. 4. Trist.

Excusent ne te semper amice mihi.

Plaut. Asin. sc. 2. a. 4. Uxori excuses te, & dicas senem. Idem Aul. sc. 6. a. 4. Excusamus ebrios nos fecisse. Ibid. Si istuc excusare sic possis. ¶ Excusari. Ovid. Eleg. 3. lib. 1. Trist.

Ergo ut defendi nullo mea posse colore,

Sic excusari crimina posse puro.

¶ Quando idem est, quod afferre id, quod peccandi causam præbuit, εἰπορεύεσθαι, quod potius per Acculo dici debere videtur: veluti si latrones, aut flumina impedimento fuerunt ne ad diem adesse possem. Quint. Tu tamen si interpellatus tempestatibus serius

venisses, excusares māre & ambiguos flatus, id est, māre in excusationem adduceres. Liv. de Torquato, Oculorum valetudinem excusavit. Suet. in Calig. cap. 27. Excusare valetudinem.

Excusatus, a, um, Particip. Martial.

Excusatum habeas me rogo, cōno domi.

Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Excusata (scripta) suo tempore Lector habe.

Excusatio, nis: Purgatio, satisfactio, causa. { δικαιογεγυ. GALL. Excuse, apologie. ITAL. Scusa. GERM. Entschuldigung. HISP. Excusa. ANGL. An excuse. } Cic. de Amit. Nulla est igitur excusatio peccati, si amici causa peccaveris. Idem Cornific. lib. 12. Quod te mihi de Sempronio purgas, accipio excusationem. Suet. in Othon. cap. 6. Alicui excusationem mandare. { GALL. Donner charge à quelqu'un de nous excuser. } Plaut. Asin. sc. 2. a. 3. Dies summus apud me inopia excusatio.

Excusatus, superlat. Seneca de vita beata, cap. 19. Et tamen excusatissimus essem, etiam si non præcepta illorum sequeret, sed exempla.

Excusatus, adverb. { εἰπορεύεσθαι, ταξιδιγυ. GALL. Avec bonne excuse. ITAL. Senza riprensione ò biasmo. GERM. Mit entschuldigung/ ohne schuld. HISP. Con buena excusa. ANGL. With an good excuse. } Quint. cap. 1. lib. 1. Et fieri id videtur excusare, id est, citra culpam, ait Budæus. Plin. epist. 198. Licebit rursus irasci, si meruerit quod exortatus excusatus facies. Senec. epist. 96. Excusatus est in illis peccate.

Excusabile, quod excusatione dignum est. { οὐγενές. GALL. Excusable, qu'on peut excuser. ITAL. Scusabile, degno di scusa. GERM. Entschuldigens wdt. HISP. Cosa que buenamente se puede escusara. ANGL. That may be enjoyed excusable. } Ovid. 1. de Pont. Eleg. 8. Quod nisi delicti pars excusabilis esset, &c.

Idem 4. de Pont. Eleg. 1. 1.

Gallice crimen erit vix excusabile nobis,

Carmine te nomen non habuisse meo.

Excusatorius, a, um, quod ad excusationem pertinet. { δικαιογεγυ. GALL. Chose qui appartient à excuse. ITAL. Cosa pertinente à scusa. GERM. Das zu der entschuldigung gehört. HISP. Cosa perteneciente à escusa. ANGL. That perteineth to an excuse. } ut, Excusatoria epistola.

Excusatio, is, excusus, ssum, ab ex & quatio, significat propriè quatienda ejicio, vel elicio, de jicio, pro jicio. { γέρω nabár, ωρη chahat. curia. GALL. Secouer & faire cheoir. ITAL. Scoteré. GERM. Ausschwingen/ aufschlagen. HISP. Sacudir. ANGL. To shunke of or out. } Persius Satyr. 6.

— calidumque trientem

Excutit è manibus.

Ovid. de Nucis,

Atque utinam subita raperent mea poma præcellat:

Aut possem fructus excutere ipsa meos.

Cic. 1. de nat. deor. Hoc qui existimat fieri posuisse, non intelligo cur non idem putet, si innumerabiles unius viginti formæ literarum vel aureæ, vel qualibet aliquo conjiciantur, posse ex his in terram excussis, Annales Enni, ut deinceps legi possint, effici. Plinius lib. 6. cap. 140. Quoniam ad excutendum ignem non semper lapidis occasio est. Ovid. 5. Fast.

Ipse genu nixus, flamas excusit ab aura.

Senec. cap. 18. al. 37. de conf. ad Polyb. Excusisset illis fortuna sapientiam. ¶ Excutere oculos, apud Plautum, pro Eruere. Et Sueton. in Cas. c. 68. & in Tiber. cap. 53. Et, Excutere clavum lapide, apud eundem Menach. sc. 1. a. 1. pro expellere. Idem in Aulul. Quia mihi misero cerebrum excutient tua dicta soror, lapides loqueris: id est, concutunt, ferunt, quatunt, commovent. Idem Capt. sc. 4. a. 3. Lapidem habere, ut cerebrum illi excutiam. Idem ibid. Capt. sc. 3. a. 2. Ut lacrymas excutient mihi, Idem dixit, Navem malleo excussam, id est, percussam. Terent. in Heaut. Lacrymas excusit miser, id est, elicuit, fecitque ut subita exciderent. Cie. pro Syl. Noi aculeos orationis meæ, qui reconditi sunt, excusos arbitrari, id est, ejectos, evullos. Excutere metum, pro deponere. Excutere menem, pro abjecere. Excutere jugum, pro nolle obedire. Plin. Excusso Circensis auriga, hoc est, de curru dejecto, & in tertam prostrato. Virg. 7. Aeneid.

Quinetiam patria excusos infesta per undas

Ausa sequi.

Ubi excusos dixit, pro expulsis. Ovid. 4. Fast.

— Optime regum

A nato sceptris excutiere tuis.

¶ Excutere aliquem, pro spoliare, & in alicuius facultates inquirete. Cic. de Arusp. resp. Non ignorvit, mihi crede, non: nisi forte ignorantem putas, quod te judices dimiserint excusum & exhaustum, id est, spoliatum pecuniis, quibus eos corruptisti: & (ut vulgo dicitur) deplumem te reliquerunt, nihil tibi reliqui fecerunt. Paulus Jure consult. Non prius pupillus ad magistratus reverti potest, quam omnes tutores excusii fuerint, id est, quam actione tutelæ expertus sit an ab eis suum jus servare possit. Plinius Epist... Tusci grande excusii, in regione Transpadana summa abundantia, sed pat utilitas nuntiatur. ¶ Aliquando inest in hoc verbo diligens quedam inquisitio, & scrutatio. Suet. in Claud. Neque a grum quemquam visitavit, nisi explorato prius cubiculo, culcitrisque & stragulis prætentatis & excusis, id est, diligenter correctatis & diventilaris, ut si in eis gladius tegeretur, excideret. Plautus in Aul. sc. 3. a. 4. Quid abstulisti hinc? st. Dii me perdant, si ego quicquam abstuli, néve adeò abstulisse vellem. Ev. Agedum, excutendum pallium. Quintilianus lib. 7. cap. 2. Excusserunt illi patrem, & aurum in sinu eius inverunt. Cicer. pro Roscio Amer. Nihil est Glaucia quod metuas: non excutio te, id est, non inquirito ea diligentia qua possem. Ulpius. I. si mandavero, ff. mandati. Si tibi mandavero ut vites excuteret hæreditatis, id est, diligenter estimares, exactius expendere. Cic. 2. Offic. Explica atque excute intelligentiam tuam, id est, ingenium tuum, sensusque omnes ad intelligentiam collige, & excita.

¶ Executere debitorem, frequens est apud Iurisconsultos, pro eo quod est auctionem bonorum ejus facere, & experiri an sit solvendo. Unde jure novissimo sanctum est, ne fidejussori molesti sumus, nisi prius excusso debitore. *Novell. Iustiani* 4.

Exculsio: Diligens inquisitio est, ac detentio rerum bonorumque principalis debitoris per judicem usque ad peram (ut vocant) & sacculum, id est, novissimum quadrantem effecta. *GALL. Discussion. ANGL. A diligent searching or trying.*

Exculsus, participium. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, וְנַחֲתָה. extritus, expellens. *GALL. Secoué, chassé hors. ITAL. Spinto, lacciato fuori. GERM. Aufgeschlagen. HISP. Sacudido, echado fuera. ANGL. Shaken off or out.*} ut, Excessus pectori nostro, is dicitur cuius oblii sumus. *Virg. 5. Aeneid.*

— piget incepti lucisque, suosque
Mutata agnoscunt, excessaque pectori Iuno est.

Ovid. Eleg. 1. lib. 1. Trist.

— Si qua

Excusa est avidi dentibus agna lupi.

Plaut. Mon. sc. 4. a. 1. Navem sapè tritam, sapè fixam, sapè excessam malleo.

Exculsé, Adverbium. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Avec force & violence. ITAL. Con forza. GERM. Aufschüttung / aufschlagung. HISP. Con fuerza. ANGL. With force.*} Se nec de benef. lib. 2. cap. 17. Si cum tyrone & indocto, non tam rigidè, nec tam excusè, sed languidius, & in ipsam ejus dirigeat manu remissè occurremus.

Exculsorius, a. um: quod ad executiendum pertinet. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. De quo on se secouë & fait choir. ITAL. Instrumento da scuotere, scotitoio. GERM. Das zu dem ausschroingen oder ausschlagen gehört. HISP. Cosa para sacudir. ANGL. That wherewith, any thing is shaken out.*} ut, Excusorium cibrum, quod excutit, & transmittit farinam ignobiliorum, ex qua fit panis secundarius. Pollinatum verò tenuius est, flori farinæ accommodum: nam farinam in pollinem, & secundariam, & farfutes partitur. *Plin. lib. 18. cap. 11. Criborum genera Galli ex setis equorum invenire: Hispani è lino excusoria & pollinaria: Ægyptus è papyro atque junco.*

Excutia. Lambin. in *Cure. sc. 4. a. 4.* ubi alii legunt *axicia*, legit *executia*, & interpretatur parvas scopas, quibus excutitur pulvis è vestibus. ||

Exdecimo, as, exdixit. Decimum quemque eligo, interprete Festo: à verbo Decimo, quod est decimam partem detraho.

Exdorsuo, as: Dorsum confingo, exosso. Verba Plautina. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Rompre le dos, les épaules. ITAL. Rompere il dorso, spallare. GERM. Den rücken brächen oder öffnen. HISP. Quebrar el espínazo, o hueso. ANGL. To break the back.*} *Plaut. in Aul. Tu Machærio, congrum, murænam exdorsua quantum potes. Hæc duo præter regulam componuntur cum Ex. Alioqui eam non ex, sed e, componitur cum d, ut Educo.*

Exēco, as, ab ex, & seco, unde melius Exseco. Seco, reseco. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, חַתָּב, רִזְעָר. *GALL. Couper, fendre, inciser, ronger. ITAL. Tagliar via. GERM. Ausschneiden / aufschären. HISP. Cortar. ANGL. To cut of.*} Colum. lib. 3. Arborem quam inferere voles, diligenter exsecato ea parte quæ maximè nitida, & sine cicatrice est, dabique operam ne librum lades. ¶ Sic exsecare linguan, idem est quod exscindere. Cic. pro Cluent. Nam Stratonem quidem, judices, in crucem actum esse exsecta scitote lingua. ¶ Exsecare testes, est virilia amputare. Unde exsecuti dicuntur, quibus detracti sunt testes. Idem de nat. deor. Nam vetus hæc opinio Graciam opplevit, scilicet exsectum Coelum à filio Saturno. ¶ Exsecuti etiam dicuntur quos veteres Cæsares, aut cæsones vocaverunt, qui scilicet ex matri mortuæ sexto utero sunt extracti. Paulus in l. anniculus, ff. de verborum & rerum signif. ¶ Exsectus honore. Plin. epist. 36. Quid enim miserius, quæm exsectum exemptumque honoribus senatoriis, laboribus & molestia non carere?

Exectio, verbale. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, אַתְּבָנָה, אַתְּבָנָה. *GALL. Coupeure, incision, section. ITAL. Eſſo tagliaro, toglio. GERM. Aufschneidung. HISP. Cortadura. ANGL. A cutting of.*} Cic. pro Cluent. Quum exsectio illa fundi in armario animadverteretur, &c.

Exēcrōr, aris, deponens, significat Detestor, imprecator, male precor. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, בְּנַהֲרָה. *GALL. Malediction, execration, ferment & jurement execrable. ITAL. Maledizione, sacramento execrabile. GERM. Versuchung / fluch. HISP. Aquella maldicion. ANGL. A cursing, an execrable othe.*} Virg. 3. Aeneid.

Et terram altricem savi execramur Ulyssis.

Cic. 3. Offic. Itaque accepimus Socratem execrari solitum eos, qui primùm hæc natura cohærentia distinxissent. Liv. lib. 9. dec. 4. Execratus Annibal in caput regnumque Prusiæ. Et Senec. cap. 16. de consol. ad Helv. Execrari factum alicujus. Ovid. 13. Metam.

— licet execrere, meumque

Devvbeat sine fine caput.

Exēcratio: Imprecatio, malæ preces. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, מְרָאָה. *GALL. Malediction, execration, ferment & jurement execrable. ITAL. Maledizione, sacramento execrabile. GERM. Versuchung / fluch. HISP. Aquella maldicion. ANGL. A cursing, an execrable othe.*} Salustius in Catil. Fuere ea tempestate qui Catilinam oratione habita dicerent, quum ad iusjurandum populates sceleris sui addiceret, humani corporis sanguinem vino permistum in patenis circumulisse: inde quum post execrationem omnes degustavissent (sicut in solennibus factis fieri consuevit) aperuisse consilium suum, atque eò dictam rem fecisse, quo inter se magis fidei forent aliis alii. Ubi significat Salustius, Catilinam cum suis dira quædam verba & imprecatoria protulisse, quibus caput suum devoverent: hoc est (ut vulgus loquitur) maledictionem quandam execrabilem fecisse, cui esset obnoxius, si quis in ea conjuratione fidem falleret, proditörque esset.

Exēcrabilis, & Execrandus: Detestandus, detestabilis. { כְּרָבֵד נַהֲרָה, מְרָאָה. *GALL. Horrible, execrable, detestable. ITAL. Horribile, execrabile, detestabile. GERM. Versucht / gewölich. HISP.*

Cosa abominable y maldita. ANGL. Execrable. } Cicer. 2. Philipp. Deinde quum Pompeii sector essem, non te execrandum populo Romano, non detestabilem, non omnes tibi deos, omnes homines tibi inimicos esse & futuros sciebas? Liv. 6. bell. Pnn. Vetus atque usitata res est in oppugnanda hostium urbe, labores & pericula pati: illud iræ atque odii execrabilis indicium est. Liv. lib. 10. dec. 4. Execrabilis atque invitus. Execrabilis pro Duto. Plin. lib. 9. cap. 48. Sed nullum usquam execrabilis quæ radius super caudam eminens trigonis.

Exēcrabilitas. Apuleius lib. de Philosophia, Quapropter pessimo deterrimoque, non ea tantum vitia, quæ secundum naturam sunt, patiunt execrabilitatem, ut est invidia.

Exēcratus, participium, aut nomen ex participio. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Maudit, qui est en execration. ITAL. Maledetto. GERM. Versucht. HISP. Cosa maldita. ANGL. Cursed.*} Horat. Epod. 16.

Nulla sit hac potior sententia: Phœacorum
Velut profugit execrata civitas.

Plin. lib. 8. cap. 2. Et sunt condita auguria, quid loquenti, cogitative id acciderit, inter exēcratissima.

Exēdo, is, exedit, vel exes, exest, pro Erodo. Consumo, conficio, corrodo. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Mangier tout, ronger, consumer. ITAL. Mangiare, rodere, consumare. GERM. Aufessen / jagen. HISP. Gaſtar comiendo. ANGL. To eat up, to waste.*} Plin. lib. 26. Nascuntur quoque in sanguine ipso hominis animalia exesura corporis. Cic. 2. Tusc. Ægritudo lacet, exest animam, planèque conficit. Idem 1. de finib. Animi autem morbi sunt cupiditates immenses & immanes divitiarum, gloriae, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum, accedunt ægritudines, molestia, mœtiores qui animos exedunt, conficiuntque curis. Lucret. lib. 3.

Sed Tityus nobis hic est, in amore jacentem

Quem volucres lacerant, atque exēst anxius angor.

¶ Aliquando exedere accipitur pro Perdere, & totum absumere. *exphazur.* Terent. in Phorm. Tu tibi hoc intrivisti, tibi omne est exedendum.

Exēsus, participium. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Mange, rongé. ITAL. Mangiato, roso. GERM. Aufgesessen / verzerrt. HISP. Gaſtado comiendo. ANGL. Eaten up.*} Cic. 5. Tusc. Apparebat epigramma, exesis posterioribus partibus versiculorum dimidiatis fere. Idem in Topic. Si ædes exēs coeterunt, vitiū nre fecerunt, quatuor uisus fructus legatus est, hæres restituere non debet.

Exēsoris, is. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Mangeur, rongeur. ITAL. Mangiatore, roditore. GERM. Verfresser. HISP. Comedor, gastador comiendo. ANGL. A great eater.*} Lucret. lib. 4.

— astus ab undis

Æquoris exesor murorum littora circum.

Exēdrā, iēdēs, apud veteres locus erat in porticibus patens, & Soli pervius, plurimas habens sedes, in quibus Philosophi, Rhetores & reliqui, qui studiis delectabantur, solebant disputare. Vitruvius lib. 5. Constituantur autem in tribus porticibus exēdræ spatiose. Bodus in annot. in Pand. ostendit, exēdram hodie non inepte dici posse loca illa in monachorum aut canonicorum peristyliis, quæ illi batibat Capitula vocant. Dicta est autem exēdra à sediū frequentia, & sedendi commoditate, quod hujusmodi loca circumquaque suas habeant sedes. Cic. lib. 3. de Orat. tunc dedita opera quiescentibus aliis, quum in eam jam exēdram venissem, in qua Crassus positio lectio recubuerit. Vide Alex. ab Alexand. genial. dier. lib. 5. cap. 11.

Exēdum. Plin. lib. 24. cap. 29. de herba, quæ Veneris peccen dicitur: Veterosa, inquit, curat, quæ Exēdum vocatur. Ubi in annot. 1. Exēdum acris herba videtur fuisse, ab exēdendo dicta. ||

Exēgmāticus character, iēz̄nugl̄nḡs z̄gḡm̄, Latinè narrativus, vel expositivus dici potest, quum scilicet narrationis series nullius personæ interpellatione intertumpitur. Cujusmodi est apud Virgilium in tribus primis libris Georg. & in duabus Eclogis, quarum initia sunt,

Sicelides Musa, paulò majora canamus:

Prima Syracusio dignata est ludere versu.

Dicitus iēz̄nugl̄nḡs, dñe & iēz̄nugl̄nḡs, quod inter cætera significat Naturæ, sive exponere.

¶ Exēgesis, enarratio, explicatio.

Exēgeses, sacerdos, sacrorum interpres in Ægypto. Bud.

Exēgetica, orum, libri Pontificales de iure Pontificum.

Exēgeticum, narrativum.

Exēgus, qui pubertatem transit, anno scil. xv. 1. ||

Exēmplum, ab ex, & amplius, vel ab ex, & emendo, id est, sumendo, quod ab aliquo sumitur ad imitandum, vel fugiendum. { כְּרָבֵד נַהֲרָה. *GALL. Exemple, patron, modèle, échantillon. ITAL. Eſſempio, monſtra di qualche faggio à mercantia. GERM. Ein exemplar oder beispiel. HISP. Ejemplo que se toma de otra cosa. ANGL. An example, patern.*} ut Valla docet lib. 6. Est virtus, vel virtutem, vel aliud quidvis quod in alio nobis imitandum, vel vitandum proponitur. Ille autem in quo sunt hujusmodi virtutes, vel virtutem, dicitur Exemplar. Cic. 7. Verr. Vetus est quod dicam, & propter severitatem exempli nemini fortasse vestrūm inauditum. Idem pro Flacco, In hoc ego, ne quod perniciosum exemplum prodatur pertimescam? Idem pro Cecinna, Falcula exempla antiquæ regionis. In Salustium, Ejus enim patris exemplar erat Salustius. Non nunquam tamen confunduntur. Ovidius ad Liviam,

Occidit exemplum juvenis venerabile morum.

Quo in loco Drusum ipsum vocat Exemplum morum. Terentius in Adelphis, Exemplum omnibus curarem ut esses. Exempla fermiarum (de moribus.) Sueton. in Tib. cap. 2. In exemplum sibi aliquem proponere. Quincilian. Vir exempli recti domi militique. Liv. lib. 3. ab Urbe, Exempli malitiae. Idem lib. 4. d. 4. Pluraque exempli exempli correxit. Suet. in Aug. c. 32. Exempli nullius non boni fuit. Idem in Calig. cap. 16. Sic etiam Cicero pro Murena, pro codem dixit Exemplum & exemplar. Nam quum ante dixisset,

Domesticum

Domesticum te exemplum habere dixi ad imitandum, subdit paulo post, Ad imitationem vero tam mihi propositum est exemplar illud, quam tibi. Festus ita distinxit exemplar ab exemplo, ut Exemplum sit illud quod nobis proponimus, ut sequamur, aut vitemus, *magni-
dus*: Exemplar, ex quo simile faciamus, *exemplum*. Plin. lib. 15. Sunt qui Venerem Anadiomenem illo pictam exemplari putant. Sed saepe confunduntur, Iu Exemplum sit ex quo simile faciamus. Plaut. *Mest.* sc. 2. a. 1. Sibi quisque exemplum expectunt (id est, exemplar faciendis aedibus.) Sequitur sibi quisque simile. Quintil. lib. 10. Sic litterarum ductus, ut scribendi fiat usus, pueri sequuntur: sic Musici vocem dicentium, pictores opera priorum, rustici probatam experimento culturam in exemplum inveniuntur.

Me quoque si fas est exemplis ire Deorum.

Ovid. *Eleg.* 4. lib. 5. *Trist.*

Pluribus exemplis scripta fuisse reor (ea carmina.)
Idem *Eleg.* 6. lib. 1. *Trist.* Exemplum facit, quod in se recidat. Quintilian. Ad id exemplum quam simile somnium somniavit. Plaut. *Mil.* sc. 4. a. 2. Ingenium sine exemplo maximum. Velleius. Hic quoque exemplum ejus (symboli) reliquit, sup. simile symbolum. Plaut. *Pseud.* sc. 2. a. 2.

Exemplumque mihi conjugis esto bona.

Ovid. *Eleg.* 1. lib. 2. *Trist.* Ducam te per innumerabilia exempla. Senec. cap. 14. de consol. ad Marciam. Proscriptionis exemplum primus invenit Sylla. Velleius. Si hoc exemplo omnibus respondebis. Plaut. *Afin.* sc. 3. a. 2. (i. more & modo.) Exemplis non putari peccata, docet Gell. cap. 16. lib. 10. Ad hoc exemplum, i. hujusmodi. Idem cap. 13. lib. 18. Erant autem captiones ad hoc ferè exemplum. Velleius. Exemplo inutili, factò salutari cæsus Glodius. Cæsar lib. 1. de bell. civil. Exemplum transferre. Cels. lib. 7. e. 21. Neque vero si discesso (sic legendum pro discusso corruptè in impressis) ventre id prolapsum forfice præciditur, cum & emotuum sit, & aliter tutius avelli non possit, inde huc exemplum transferendum est. Ponitur etiam aliquando Exemplum pro Exscriptione, quam barbari *Copiam* vocant. Salustius in *Catil.* Litteras quas sibi nomine Catilinæ redditas dicebat, exemplum earum infra scriptum est. Cicer. *Appio*, Ex litteris, quarum ad me exemplum misisti. Ovid. de *Trist.*

Pluribus exemplis scripta fuisse reor.

Gell. cap. 6. lib. 4. Senatus consultum factum est, ejusque exemplum hoc est. Quandoque pro gravi pena, quæ potest cæteris documento esse. Terentius in *Eunuch.* Quæ futura esse debent exempla in eum indigna. Idem, uterque in te exempla edent. Ubi Donatus, nova ac mira tormenta, quæ pro exemplis narrantur, aut quæ documenta sint cæteris ne delinquant, exempla dicuntur. Cic. ad *Quintum fratrem*. lib. 1. Simile in superiore parte provinciae edere exemplum severitatis tuæ voluisse. Plaut. Cap. sc. 5. a. 3. Quando ego te exemplis pessimis excruciavero. Item Gell. cap. 4. lib. 6. Novem exemplorum modis excruciar. Cæsar bell. Gall. lib. 1. Obsidis nobilissimi cuiusque liberos poscere, & in eos omnia exempla cruciatus edere, si qua res non ad nutum, aut voluntatem ejus facta sit. Vide Gell. cap. 14. lib. 6. ubi ejus rei ratio redditur. Rursus dicitur illud quod adhibetur rei aut probanda, aut ornanda causa. Unde pars probationis vocatur ab exemplis: & in eloquitione, Exemplum inter ornamenta numeratur, pro quo Exemplar dici non potest. Quint. lib. 10. cap. 2. Iis quæ in exemplum assumimus subest natura & vera vis. Similiter exemplum dicimus, specimen alicujus rei, quam venalem habemus: ut quum ex acervo frumenti aliquantulum in vaseculo aliquo afferimus, ex quo reliquum emptor possit estimare. *dūrūg, dēcīs.* GALL. Montre. Author ad Herennium lib. 1. Si quis purpuram, aut aliud quippiam vendens dicat, Sume à me: sed hujus exemplum aliunde rogabo, tibi quod ostendam, aut si accervos dicant se tritici habere, & eorum exemplum pugno non habent quod ostendant. Exempli causa, & exempli gratia. Cicer. in *Officiis*. Exempli causa ponatur aliquid quod pateat latius. Idem, Exempli causa paucos nominavi. Plin. lib. 2. cap. 17. Multa promi amplias circa hæc possum, secreta naturæ, legisque quibus ipsa serviat: exempli gratia, in Mattis sydere, cuius, &c. Exemplum continentia, discipline, innocentia, apud Terentium & Ciceronem, Singalatis exempli mulier, Rarissimi uxori exempli, Singulatis exempli juvenis, &c. Exemplum id quod aliquando fuit. Tacitus, Omnia quæ nunc vetustissima creduntur, nova fuere: in veteras cert hoc quoque, & quod hodie exemplis tuncur, inter exempla erit. Plin. lib. 28. cap. 9. Sunt inter exempla, qui asinum lac bibedo liberati sunt podagra, chitagrave, id est, scriptum legimus aliquos fuisse. Si meum exemplum esset: id est, Si primus illud excogitassem, Martialis lib. 1. Lascivam verborum licentiam, id est, epigrammaton linguam excusat, si meum esset exemplum: sic scripsit Catullus, sic Marsus, sic Pedo, sic Gætulus, sic quicumque perlegitur. Exemplar, pro eo quod ex aliquo scripto transcribitur. *τετρανισθεῖσαν. δομησθεῖσα.* GALL. Le double, ou copie de quelque chose. ITAL. Copia. GERM. Ein ab-schrifte oder copy. HISP. La copia, y lo que se saca del original. Plin. Epist. 291. Exemplar testamenti, quanquam mendosum, misit tibi. Asin. Pollio Ciceroni, Ex litteris, quas Pansæ misi, cognosces omnia: nam tibi earum exemplar misi. Senec. cap. 1. de consol. ad Marc. Exemplar morum. Quint. Vox, mentis index, & velut exemplar.

Exemplare, is, pro Exemplar. Lucret. lib. 2.

Duntaxat rerum magnarum parva potest res

Exemplare dare, & vestigia notitia.

Exemplare, describere, & traducere, ludibrio exponere. Item Exemplar, exemplabile. S. Aug. ||

Exemplarium, ii, pro exemplo reperitur. Valla lib. 6.

Exemptus: Exemptilis, vide *Eximo*.

Exentero, as: Interiora aufero, quod propriæ de piscibus dicitur quum apparantur. *ἰστύνεις.* GALL. Oster le dedans, comme les entrailles d'une beste, éventrer. ITAL. S'entrare, sur via l'interior-

ra. GERM. Das eingeword ausinemmen. HISP. Sacar las tripas. ANGL. To take out the guttes of a beast, to bowell. } Sic per translationem dixit Plaut. in *Epidem.* Acutum cultrum habeo, qui seni exten-rem marsupium. Exenteror, pro Angor, & crucior. Ibidem, Exe-stando exedor miser, atque extenteror.

Exeo, is: Extra eo, egredior, prodeo, progredior, pedem effero. { *νυξιάς.* ἔξεργασι, ἔξινα. GALL. Sortir hors, issir. ITAL. Uscire fuori. GERM. Ausgehen. HISP. Salir a fuera. ANGL. To forth or abroad. } Terent. Adelph. Fieri potis est ut ne qua exeat. Idem in *Eunuch.* Exit foras scelest. Plaut. *Mosell.* sc. 1. a. 1. Exi è culina, sis foras, mastigia, egredere: Exi, inquam, nidor è culina. Idem initio scena 2. a. 1. Pseud. Exite, ite, agite. Et constituitur tam cum accusativo, quam cum ablativo, ut: Exeo domum, & Exeo domo. Per transla-tionem est liberari. Cic. ut tandem ex tot ærumnis atque miseriis exeamus. Item Vitare. Virg. 5. *Aeneid.*

Corpo tela modò, atque oculis vigilantibus exit.

Item, crumpere, *ἔκπλασις*, ut apud eundem 2. *Aeneid.*

Non sic aggeribus ruptis quum spumeus amnis

Exit.

Dicitur etiam, Exit in laudem, exit in virtuperationem, exit in acta, exit in fabellas, & similia, id est, fit, vel efficitur. Plin. lib. 7. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam, torvitatemque na-turæ duram & inflexibilem. Exire in tertium diem. Plinius junior dixit, pro differri. Hujus (inquit) actionem vespera inclusit: non tamen sic, ut abrumperet. Itaque in tertium diem probationes exie-tunt. Ovid. 5. Fast.

Circus in hanc (mensem) exit, clamataque palma theatris.

Ibid. lib. 4. Fast.

Exit & in Maias festum florale Kalendas.

Item annum exire. Idem 3. Fast.

Quominus emeritis exiret cursibus annus.

Senec. cap. 11. de consol. ad Marc. Non durat, nec ad ultimum exit, nisi lenta felicitas. Exire de potestate, significat mentis im-potem fieri. *ἴσωντας.* Cicer. lib. 4. Tusc. Itaque iratos propriæ dicimus exisse de potestate, id est, de consilio, de ratione, de mente. Exire in altitudinem dicitur arbor. Plin. lib. 13. cap. 4. Religant comas, ut in altitudinem exeam. Virg. 2. Geogr.

Exiit ad calum ramis felicibus arbos.

Exiit dies, pro præterit. Liv. lib. 5. Induciat inde, non pax facta, quarum & dies exierat, & ante diem rebellaverant. Exiunt libri. Cicer. ad Attic. lib. 13. Libti quidem ita exierunt (nisi forte me communis φίλωνα decipit) ut in tali genere ne apud Græcos qui-dem simile quiddam: id est, editi sunt, & in lucem emissi. Exire è vi-ta, pro mori. Cicer. 1. de fini. Aequo animo è vita, quum ea non placeat, tanquam è theatro exeamus. Senec. cap. 11. al. 30. de con-sol. ad Polyb. Exire cupientem (senem) vix emitit fatum. Studium ad as exit (i. ars mercenaria. Sen.) Epist. 89. Item,

Spiritus hic per te patrias exiit in auras.

Ovid. Eleg. 3. lib. 4. Trist. De suo tigillo sumus si quæ exit foras. Plaut. Aul. sc. 2. a. 2. Inde huc exii (i. e. convivio.) Idem Pseud. sc. 1. a. 5. Exire hominem (pro obite.) Solinus apud Priscian. lib. 1. Et exite asinus (pro exure ejus formam.) Apuleius. Exiit opinio (i. vulgata.) Sueton. in Neron. cap. 53. Exire in eisdem litteras, id est, terminari. Quint. lib. 1. cap. 5. Quia hoc nostris nominibus ac-cedebat, quorum prima positio in eisdem, quas Castor, litteras exit. Sors exir. Cicer. Attic. lib. 1. Quum de Consularibus mea prima sors exiit, una voce Senatus frequens retinendum me in Urbe cen-suit. Exire de Patriis, est ex patritio plebeium fieri: ejus exem-ple habes apud Cic. in Orat. pro domo sua. Exire telum, i. vi-tate, effugere. Virg. in *Aeneid.* lib. 5.

Corpo tela modò, atque oculis vigilantibus exit.

ut apud Cic. pro Corpore effugere. Exitur, impersonale. Plaut. Ca-sin. Crepuit ostium, exitur foras. Postquam utrinque exitum est magna copia. Idem Amph.

Exiens, cunctis, participium. { *νυξιάς.* ἔξεργασις. } Cicer. 1. de Divin. Quinto autem anno exiunt, quum esset ex illo somno, &c.

Exiit, aliud participium apud antiquos: unde apud Festum, Ad exitam æratem, ad ultimam æratem. || Gothofr. legit, ad extimam, sed & illud rectum. ||

Exiit, us, ui: Egressio, eventus, casus. { *νυνός* mortis. *ἔξοδος.* θάνατος. GALL. Issuë, sortie, la fin, le succès. ITAL. Uscita, successo, riussimento, fine. GERM. Aussgang. HISP. El fin o salida de lo incerto. ANGL. A going forth, an issue or end. } Cic. sulpit. lib. 4. Neque solù ea perspicis quæ geruntur, quæque jam gelta sunt: sed etiam quæ cursus rerum, qui exitus futurus sit. Idem Tuscul. 1. Quomodo initium nobis rerum omnium ortus noster afferat, sic exitum mors. Idem pro lege Manil. Hujus autem orationis diffici-lius est exitum, quam principium invenire. Felix exitus. Idem Calio lib. 1. Hæc æstas habuit hunc exitum satis felicem: ea quæ sequitur magno est in timore. Suet. in Tiber. cap. 4. Cum exitu anni discordia inter Triumvitos exorta esset. Et Livius lib. 4. dec. 4. Exi-tu hujus anni. Idem lib. 5. bell. Pun. In exitu annus erat. Incertus exitus, & anceps fortuna belli. Cicer. pro Marcello. Horat. 4. Carm. Ode 14.

Fortuna lusstro prospéra tertio

Belli secundos reddidit exitus.

Exitus pro morte. Tacit. lib. 4. Atrociore semper fama erga do-minantium exitus. Idem lib. 15. Quod clam ad omen ac dolum sui exitus verteret. Et lib. 18. Exitu demum Neronis positis odiosis in medium consuluerit. Velleius: Hunc habuere vitæ mortisque exitum. Plaut. Ps. sc. 1. a. 1. ubi ponitur pro Exitio: Prope adeat exitium mihi, atque herili filiæ. Idem Capt. sc. 3. a. 3. Neque exilium exitio est (i. bono.) Exitium legum, Dionysius Tyrannus. Exitus alveorum. Plin. lib. 21. cap. 14. Alveorum, quum mel exinanitur, illi oportet exitus.

Exitus, ii: Calamitas, pernices, clades, mors, ab execundo, ut Festus inquit. { *νυνός* edh, *תְּבִשֵּׁר* Scheber. *וְלֹא* GALL. Malencontre, pi-

Qq 5 sensu

tense & mauuaise fin, & issue de quelque chose. ITAL. Calamità, rovina, morte. GERM. Verderbniss. HISP. Adversidad, tormento, & muerte. ANGL. Vicer decay, ruine. } Antiqui enim exitium pro exitu ponebant: nunc exitum, pessimum exitum dicimus. Terent. Phorm. Quod ego nunc subito huic exitio remedium inveniam miser? Colum. lib. 1. Sic emunita sola, & latera horreorum prohibent curculionem; quod genus exitii prius quam incidit, multi opinantur arceri posse, si exes fruges in horreo ventilentur, & quasi refrigerentur. Cicet. in Catil. Qui de nostro omnium interitu, qui de hujus urbis, atque adeò orbis tertiarum exitio cogitent.

Exitiālē, is: Mortiferum, calamitosum, damnosum. { Juvānus. GALL. Mortel, pernicieux, qui tué & fait mourir. ITAL. Mortifero, danoso, calamitoso. GERM. Verderblich, tödtlich. HISP. Cosa assi desastrada. ANGL. That causeth death or destruction, deadlie. { Plin. lib. 8. Ille contrā uiriam spargit prudens, hanc quoque leoni exitialem. Virg. lib. 6. Aeneid.

Sed me fata mea, & scelus exitiale Lacana,
His mersere malis.

Idem 2. Aeneid.

Pars stupet innupta donum exitiale Minerva.

Exitialis tempestas. Velleius.

Exitiābills, : Exitialis. { οἰκτίης, ἐξώλην. ANGL. That causeth death or destruction. } Liv. 7. bell. Pun. Exitibilis prodigiorum eventus venit. Plaut. Epid. Si inveniam, exitibilem ego illi faciam ut hunc sciat diem. Ovid. lib. 6. Metam.

Dūmque manu tentat trahere exitibile ferrum.

Suer. in Aug. cap. 23. Extiabile bellum.

Exitiosus, a, um, aliud Adject. idem Cicer. in Catil. Exitiosa conjuratio. Et ad Attic. lib. 16. Exitiosum bellum.

Exephēbus, qui pubertatem exivit. ||

Exēquōr: Perficio. { θύσια παράλη, πομπή τελεσθή. ἵπποις, ἀργαλοῖς, διέξεχομεν, ἀφικόμενοι. GALL. Executer, mettre en execution, parachever. ITAL. Esequire, finire, compire, mandare ad executione. GERM. Volstreken/aufsuchten/vollführen. HISP. Acabar, poner en execution. ANGL. To execute, to put execution, to end. } Plaut. in Truc. Nulla rem oportet aggredi dolosè, nisi astutè, accutatèque exequare. Si quid opus est, impera, imperium exequar. Idem Amphit. Pergam heri imperium exequi. Ibid. Jam illud non placet principium de osculo, pergam exequi (i. interrogare & continuare sermonem.) Ibid. sc. 3. a. 1. Te ut metira es, tractare exequar. Idem in Asin. sc. 3. a. 1. Dii immortales id voluerunt, vos hanc axiunnam exequi. Idem Capt. sc. 1. a. 2. Necesse est cras mortem exequi. Idem Pseud. sc. 2. a. 4. (i. obire.) { Scribendum exequor. Priscian. lib. 1. Apuleius, Neque in tenebris, sed in propatulo iusta domini exequebat. { Accipitur etiam nonnunquam pro Perseque: unde Exequor injurias, idem est quod persequor, vel ulciscor. Plin. lib. 3. Epist. Veniebat in mentem, priores nostros esse singulorum hospitum injurias accusationibus variis exequitos. { Sic exqui verbis, idem est quod exprimere. Διεγνθάνει. Cicer. Verr. Habeo multò occultiora quæ vix verbis exequi possum. { Exequi delicta, pro Ulcisci. Sueton. in Casar. cap. 67. Liv. 3. ab Vrb. Deorum hominumque simul violata iura exequemur. Item, Nec sibi rem tam atrocem per Consules superiorum annorum exequi licuisse. Idem lib. 3. ab Vrb. { Exequi officium, i. fungi officio. Salust. in Catil. Strenui militis, & boni Imperatoris officia simul exequebatur. Aliqui retinent s, & dicunt Exequor.

Exēquēns, nomen ex particip. Διεγνθάνει. Gell. lib. 10. cap. 12. Philosophus memoriarum veterum exequentissimus. Et cap. 24. ejusdem lib. 10.

Exēquūtlo, id est, actio judicati, quam tertius, quod mirari possis, impedit potest ratione interesse quod prætendit. Et dicitur vulgo iste casus Contradictionis, qui & causa eme gens appellatur, ut Zasius indicavit. Exequitor sententiae, nunc officio judicis, nunc actione in factum fieri dicitur, l. intra, ff. de re iudic. Ubi Bart, quandoque & utili actione, l. fin. eodem.

Exēquūtlo, nis, perfectio, confessio. { θύσια ποθέλη, πομπή τελεσθή. ἀργαλα, πενειωσι. GALL. Execution, poursuite & achievement de quelque entreprise. ITAL. Esecutione. GERM. Volstreitung/aufstirbung. HISP. Aquella obra de executar, de ejecucion. ANGL. Execution, an achieving of any thing. } Tacit. lib. 3. Exequitione ius negotii lubens suscepit.

Exēquūtōr, is. { ἀργαλα, πενειωσι. GALL. Executeur. ITAL. Esecutore. GERM. Ein Volstrecker der einem ding nachgehend singt dass es geschah. HISP. El executor. ANGL. An executor. { Sueton. in Vesp. Inimicitarum & offensarum minimè memor, exequutorve. { Exequitor item dicitur, qui post sententiam prolatam rei judicatae vigorem ad effectum perducit, l. penult. C. de execut. l. 3. D. de negot. gest. { Exequatores negotiorum in jure dicuntur viatores, qui quæ ad judicium constituendum, exercendum & exequendum pertinebant, agere solebant, l. ult. D. de testib. & multis aliis in locis qui recensentur in Commentario de verbis Iuris Romanis.

Exēquīa, arum: Funebre officium, quod seilicet in funere exequimur: ab eo dictæ, quod homines pompan postsequuntur. { קבורה, קברנוֹת. GALL. Funerailles, obsequies. ITAL. Esequie, pompe funerali. GERM. Seelgrät/Leichbestattung. HISP. Esequias, honra de los muertos. ANGL. Funerailles at burials, offices done to the dead, derge. } Cicer. 2. de Legib. Sepulturā, ac justis exequiarum caruerunt. Terent. in Phorm. Exequias Chremeti, quibus est commodum ire, jam tempus est. Carete exequiis. Ovidius ad Liv.

Exequiis caruit Livia pend suis.

Exequias celebrare, apud Livium 2. ab Urbe, Cohonestare exequias. Cic. pro Quintio, Si funus id habendum sit, quod non amici conveniunt ad exequias cohonestandas, sed honorum emptores, ut carnafices ad reliquias vita lacerandas & distrahabendas. Ducere exequias. Plin. lib. 8. cap. 52. Prosequi exequias funeris. Cic. pro Cluent. Exequias immaturas fax & cereus praecedebant. Senec. cap. 11. de tranq.

Nuper ab exequiis carmina raptæ meis.

Ovid. Eleg. 1. lib. 1. Trist.

— neque exequias prosequerere meat.

Idem Eleg. 7. lib. 1. Trist.

Fertur in exequias animi matrona virilis.

Idem 2. Fast. Exequiæ tot ducuntur præter domum. Senec. cap. 9. de cons. ad Marc.

Exeq. iālls, adjetivum. { εὐτάφιος. GALL. Des appartenances de funerailles. ITAL. Funerale di mortorio. GERM. Das zu der leichholge gehört. HISP. Cosa de exequias. ANGL. That perte nth to funeralles. } ut, Carmen exequiale. Ovid. 14. Metam.

Carmina jam moriens canit exequialia cygnus.

Exequiōr, quod est exequias facio. { οἰκτίων. GALL. Faire funerailles. ITAL. Far esequie. GERM. Seelgrät oder leichholge halten/bestattten. HISP. Hazer exequias ò comen en aquellas. ANGL. To mak funeralles. } Var. Ipsum propter jus liberti semiatriati exequiantur. Hæc etiam Parentalia, & Justa dicebantur.

Exercēo, es, ui, itum, ab ex & arco, quasi ex me arco ignaviam, recordiam. Item, premo, fatigo. { γενήσιγκέα, γενήσιγκέα. GALL. Exercer sourmenter, travailler. ITAL. Esercitare, tormentare, travagliare. GERM. üben/treyben / müd machen. HISP. Exercitar ò fatigar. ANGL. To exercise, or do a thing often. Terent. in Adelph. I land, ego te exercabo hodie, ut dignus es, silicernum. Hæc nox scita est exercendo scorto conducto male. Plaut. Amph. Si in me exercitatus (pugnos) quælo in parietem ut primum domes. Idem ibid.

Debita Trojanus exercet spicula fatis.

Ovid. 13. Metam.

— Nulla exerceente refugit (ingenii vena.)

Idem Eleg. ult. lib. 3. Trist. { Exercere legem. GALL. Faire garder ou observer la loy. { Exercere sumptum, dixit Ambrosius pro eo, quod Græci ducunt βίον ιεράζονται, exercere vitam. { Quandoque est In opus cogere: quod vulgo dicitur facere laborare. { ανά. GERM. Etwas thun/arbeiten. Virg. lib. 3. Georg.

Exercete viri tauros.

{ Quandoque tractare, i. παρατάσσειν. Columell. lib. 4. Qui urbanas & delicatas artes exerceuerit. { Quandoque habere, Salust. in Praemio Iugurtha, Jurgia, discordias, tumultates cum hostibus exercebat. { Quandoque lucrari. Terent. in Heant. Ancillas, servos, nifios qui opere rusticō faciendo facile sumptum exercent suum, omnes produxi, ac vendidi. { Quandoque probè terram colere, ιεράζονται. Virg. lib. 2. Georg.

Exercésque frequens tellurem, atque imperat arvis.

{ Quandoque inlequi, ιανών. Idem lib. 4. Aeneid.

Tum vos, ô Tyrii, stirpem & genus omne futurum

Exercete odiis.

{ Exerceri per manus. Cels. lib. 3. cap. 22. Sole vitato per manus quoque exerceri.

Exēcītūs, a, um, particip. participium: ut, Homo exercitus, qui multis negotiis assuetus sit, & experientia doctus, & detritus. { γενήσιγκέα, γενήσιγκέα. GALL. Exercé, usité, rompu, façonné aux affaires, & duit, rusé, travaillé. ITAL. Esercitato. GERM. Geübt/wolgebraucht. HISP. Exercitado. ANGL. Exercised, practised. } Plin. in Epist. Vidistine unquam quemquam tam laboriosum, tam exercitum, quam Varenuna meum? Cicer. lib. 5. Tusc. usus est, In exercitus, ιανών, pro non exercitato, quum ait, Asclepiadem ferunt non ignobilem, nec exercitum Philosophum. { Aliquando sumitur pro fatigato, indurato, & in laboribus perfendis assueto, peito denique, & experto. Virg. lib. 3. Aeneid.

— nate Iliacis exerceite fatis.

Cicer. pro Planc. Quo quidem etiam magis sum non dicam miser, sed certè exercitus. Exercitus in re aliqua. Idem pro Fonteio, Postmodò ipse, cùm in omnibus vitæ partibus honestus atque integer, tum in re militari cùm summi consilii & maximi animi, tum verò usus quoque bellorum gerendorum, in primis eorum hominum, qui nunc sunt, exercitus. Gell. cap. ult. lib. 10. In veterum litterarum tractatione exercitus nota res. Idem cap. 7. lib. 1. Exercitus multa l. ctione.

Exēcītōr, qui alterum in re aliqua exerceet. { טרגוֹן, מַרְגִּיל, מַלְמַמְדֵה. γενήσιγκέא, ιανών. GALL. Qui exerce, qui conduit & usite à quelque chose. ITAL. Chi esercita ò avezza uno à qualche cosa. GERM. Der einem übt vnd braucht. HISP. El que exerceira. ANGL. An exerciser, an practise. } Plaut. in Trin. Hic quisquis est, Curcio est exercitor: is hunc hominem cursuram docet. { Est etiam exercitor, teste Ulp. l. 1. ff. de exercit. actione, ad quem redditus & obventiones navis pervenient, sive si dominus navis, sive à domino navem per aversionem conduxit, vel ad tempus, vel in perpetuum.

Exēcītōrīus, adjetivum est formatum à nomine exercitor, quo significatur quicquid ad exercitorem attinet. { γενήσιγκέא, ιανών. GALL. D'exercise. ITAL. Cosa ch' appartiene à esercitazione & uso. GERM. Das zu einem gutfertiger gehört. HISP. Cosa de exercitio. ANGL. That pertaineth to an exerciser. } Navis exercitoria, Actio exercitoria. Afric. in l. 1. §. exercitorem, ff. de exercit. ait. Qualiterum est annaliter L. Titius exercitoria teneretur.

Exēcītūm: Exercitatio, actio. { γενήσιγκέא, ιανών, ιανών. GALL. Exercice, travail. ITAL. Esercitio. GERM. Ein übung. HISP. Aquella obra de exercitar. ANGL. Exercise, use, costume. } Gell. lib. 17. cap. 2. Erat hoc sanè quam utile exercitium ad conciliandas nobis, ubi venisset usus, verborum, sententiarumque elegantium recitationes.

Exēcītō, verbale. ιανών, ιανών. Idem quod exercitium. { ANGL. Exercise, use, costume. } Ulp. in l. si tamen, de exercitoria actione. Si tamen plures per se navem exerceant, pro portionibus exercitiorum conveniuntur. Cato apud Gell. lib. 11. cap. 2. Inertia atque torpedo plus detrimenti facit quam exercitio.

Exēcītūs, us, nomen: Manus, copia militum; ab exercendo, quia

(ut inquit Varro,) exercendo sit melior. { נַעֲמָנָה . spādō, spādū. GALL. Troupes de gens de guerre, Armée, Milice. ITAL. Esercito da guerra. GER. Ein kriegsheer. HISP. La hueste, exercito. ANGL. An armie, an hoste. } Veget. lib. 2. Numerus militum exercitatur, unde & re ipsa atque opere Exercitus nomen accepit, ut ei nunquam liceret obliisci quod vocabatur. Solebant enim Romani milites, tam veterani, quam tyrones exerceri ad omne genus armorum. Ut autem exercitus dicatur, teste Ulpiano, opus est magno militum numero. Neque enim una, aut altera cohors, sed plutimae conjunctae exercitum conficiunt. Virg. 9. Æneid.

Iamque omnis campis exercitus ibat apertis.

Cic. de provinc. consul. Jam verò exercitus noster ille superbissimo delectu, & durissima conquisitione delectus omnis interiit. Exercitu magno, pro præsidio. Cæs. lib. 3. de bell. civ. Circumduci exercitum. Plaut. Mil. sc. 2. a. 2. Metaphoricè. De finibus suis exercitus deducerent (i. exercitum.) Idem Amph. Eas legiones, copias, exercitusque furum vi pugnando cœpimus. Idem Asin. sc. 2. a. 3. Meum exercitum ad oppidum obducam. Metaphoricè. Plaut. Pseud. sc. 1. a. 2. Effuso exercitu prædati. Salust. Jugurth. 97.

Exercito, as, frequentativum. { הַרְגִּיל hirghil, טַלְמָד limmādh. יְמֻמָּאָה. GALL. Exercer, accoutumer. ITAL. Esercitare, avezzare, accostumare. GER. Hestig oder streng üben. HISP. Exercitar. ANGL. To exercise often. } Cic. pro Cluent. Homo in primis ingeniosus, & in dicendo exercitatus. Terent. in Hettyr. O fortuna, ut nunquam perpetuò es bona: sed jam prior amor me ad hanc rem exercitatum reddidit. Liv. 5. ab Urbe, Is tum jam non promptus ingenio tantum, sed usu etiam exercitatus talem orationem habuit. ¶ Exercitatus, pro exercitus & laboriosus. Sueton. in Tib. cap. 6. Habet infantiam & pueritiam luxuriosam (al. laboriosam) & exercitam.

Exercitatiō: Exercitatissimus. { מְרֻגְּלָה murghál, מְלֻמָּד molummádh, לְטַרְמָד limmádh. ANGL. Of better practise, more exercised. } Cic. 2. Offic. Deinde consuetudine beneficentiae paratores erant, & tanquam exercitatores ad benē de multis promerendum. Idem pro lege Manil. Omnibus navalibus pugnis Carthaginenses, homines in maritimis rebus exercitatissimos vicerunt.

Exercitatiō, is. { מְרֻגְּלֵת marghil, מְלֻמְּדֵת melammédh. יְמֻמָּאָה. GALL. Qui exerce, conduit & usit quelque un à faire quelque chose, le maître de quelque exercice & art. ITAL. Chi usa di fare qualche cosa. GER. Ein über/der einem übt und braucht. HISP. El que exerce. ANGL. The master of any exercise. } Plin. lib. 35. c. 11. Lecythion agilitatis exercitator.

Exercitatiō, icis. { מְרֻגְּלֶת margheleh, מְלֻמְּדֶת melammédheth. יְמֻמָּאָה, אַדְּגָה, אַמְּלָה, id. Quint. lib. 2. cap. 15. Quod duas partes civitas corpori assignet, medicinam, & quam interpretantur exercitaticem. Bis ibidem.

Exercitatiō: Usus, tractatio, actio, meditatio, commentatio, consuetudo quotidiana. { יְמֻמָּאָה highghajón. יְמֻמָּאָה. GALL. Exercitation, usage, exercise. ITAL. Exercitatione, uso. GER. Ein übung. HISP. Obra de exercitar. ANGL. Exercise, use, custome. } Cic. 2. de nat. deor. Motu & exercitatione recalescunt corpora nostra. Quint. lib. 1. cap. 2. Nam & maximè necessaria est oratori memoria, & ea præcipue firmatur atque alitur exercitatione.

Exercipes, τεκτόποιος. Gloss. ver. qui exercet pedes.

Exercirent, apud Fest. exponit, Sarcirent. Quasi sit ab ex, & sarcio.

Exermis, exermus, exarmatus. Cath.]

Exero, is, exerui, exertum: ab ex, & sero. Emitto, produco. { הַזְּרִיעַה horsi, הַזְּרִיעַה, הַזְּרִיעַה. GALL. Tirer hors, mettre hors. ITAL. Cavar fuori. GER. Auszischen / herfürstrecken. HISP. Sacar fuera. ANGL. To draw or pull out. } Statius,

fulgentemque exerit ensim.

Ovid. lib. 1. Fast.

Credibile est illos pariter vitiisque jocisque
Altius humanis exeruisse caput.

Plin. lib. 10. cap. 23. Glottis prælongam exerit linguam, unde ei nomen. Ovid. 2. Fastor.

Custodem protinus ursa

Afficies geminos exeruisse pedes.

Item,

Exerit è tepida molle cacumen humo (herba.)

Idem Eleg. 12. lib. 3. Trist. ¶ Digitum exere, & dáktylos cale-

re, i. Digitum extendere. Persius satyr. 5.

Nil tibi conce sit ratio, digitum exere, peccas.

Exētus, a, um, particip. { נַעֲמָנָה mutsa. וְפָאָרָה. GALL. Sorti egi mis dehors, sortant egi apparoissant dehors. ITAL. Spinto in fuori. GER. Ausgezogen/herfürgestreckt. HISP. Cosa salida a fuera. ANGL. Put forth, shroed. } unde Exerti dentes dicuntur extra os producti, ut apro: וְפָאָרָה. Plin. lib. 11. c. 37. Dentes exerti sunt apro, hippopotamo, elephanto. Quintilian. Exerti brachii gestus. Ovid. 3. Fast.

Enibus exortis bellica lata Dea est.

Exertissimè, id est, gnaviter, aut admodum. Spart. in Severo, Tribunatum severissimè, exerrissimèque egit. Legendum fortè expertissimè. Exerto, as, frequentativum. { נַעֲמָנָה horsi, הַרְגִּיל hereah. וְפָאָרָה, וְפָאָרָה. GALL. Tirer & mettre hors, montrer & faire apparoir dehors. ITAL. Scoprire, monstrare, cavar spesso fuori. GER. Sieht oder oft herfürstrecken. HISP. Sacar a fuera muchas veces, hazer, aparecer a fuera. ANGL. To put forth and shew often. } Virg. 3. Æneid.

At Scyllam cassis cohiber spelunca latebris
Ora exertantem, & naves in saxa trahentem.

Stat. 1. Theb.

Exertare humeros, nudamque laceſſere pugnam.

Exertare linguam. Gell. cap. 13. lib. 9.

Existo, extra esto. Sic enim lictor in quibusdam sacris clamitabat: Hostis, vincitus, mulier, virgo exsto. Scilicet interesse prohibebatur. Fest.

Exutēma, solers inventum.]

Exfīo: Puigo. { מְפַנִּיקָה, קְרִיְמָקָה. GALL. Purger, par-

fumer. ITAL. Purgare, profumare. GER. Aussiebern. HISP. Purgar, ANGL. To purge. } A quo fit exsus, us, pro purgatione. Verteret quoque Exfit, pro purgamento posuere, teste Festo.

Exfit, purgamentum.

Exfociunt, exfugient, antiq. Lips.]

Exfōdīo, is: Fodendo eruo. { כְּרֹת charāk, תְּחַתָּה thāthār, וְקַבְּשָׁה qabbash. GALL. Tirer hors en souffrant, déterrer. ITAL. Cavar la terra. GER. Ausgraben/fürhingraben. HISP. Cavar para sacar algo. ANGL. To delve up, to digge out. } Plaut. Aut. Exfodio aulam auri plenam.

Exfrētat, ultrà navigat. Gl. Isid.]

Exfundō, as, are: A fundo evettere. Cælius Antipater lib. 7. Resp. amissa, exfundatō pulcherrimo oppido. Non. cap. 2. Ubi tamen legitur Exfundere.

Exfuti, pro exfusi: ut mersat, pro mersat,] Fest.

Exgrūmō, as, are, dicuntur cochlearē grumos etuentes, & ex grumis exsiliētes, διαθρησθανοι. Grumus enim, terræ collectio est, à congerie dicta. Varr. 31. de re rust. cap. 14. Denique ipse exgrumantes ad propalam vitam diu producunt, quum ad eam tem paucia laurca folia interjiciant, & aspergant fufures non multos.

Exgūritārē. { נְרִקְתָּה heki. GALL. Vomitr, regorgér. ITAL. Vomitare, ruttare. GER. Ausklotzen. HISP. Vomitar, regoldar. ANGL. To parbreak, to vomite. } Per metaphoram Plaut. in Epidio dicit, Exgurgitare pecuniam domo. Proh deum atque hominum fidem, quid ego lenocinium facio, qui quidem habeam alienos domi, atque argentum exgurgitem domo prosum?

Exgyius, אַגְּיָוּס. Urbs Sicilia, dieta 2/3. τὸ ἐγγύιον οἴκος. Steph. Eymon videtur corruptum.

Exhārēdo, as, are: Exhārēdem aliquem scribo, hārēditate aliquem privo, ad quem ab intestato ea ventura erat. { אַדְּרָהָרְגָּעָה. GALL. Desheriter, priver d' heritage & succession. ITAL. Disredare, privare della heredità. GER. Enterben. HISP. Desheredar. ANGL. To disinherit. } Cic. 1. de Orat. Ille quum filium exhārēdet quēm oderat, ei filio homines alienissimos cohāredes conjunxit. Mart. lib. 3.

Exhārēdāvite Philomuse pater.

Cic. 2. Philip. Igitur fratrem exhārēdens, te faciebat hārēdem. Ad Herenn. lib. 4. Sed à necessariis omnibus exhārēdatus est. Quint. lib. 7. cap. 2. Tu impie fecisti, quum exhārēdationē meruisti.

Exhārēs, is, com. gen. Qui privatus est hārēditate, quæ ad eum pertinebat. { אַדְּרָהָרְגָּעָה. GALL. Desherité, privé de succession. ITAL. Privato della heredità. GER. Enterbi. HISP. Desheredado. ANGL. One that is disherided. } Cic. 1. de Orat. Nempe in ea causa quæsum est de jure civili, possētne paternorum bonorum exhārētes esse filii, quem pater testamento neque hārēdem, neque exhārēdem scripsisset nominatim. Plaut. Most. Utinam nunc meus mortuus pater nuntietur, ut ego exhārēdem meis me bonis faciam, atque hac sit hārēs. ¶ Exhārēdem vitæ suæ facere aliquem: per translationem dictum à Plaut. Bacchid. pro Occidere.

Exhārēdātō, legis implet voluntatem, præteritio securus. Illa solidat testamentum, ista infirmat: illa lege permittitur, ista prohibetur. Salomon. in 1. Gallus, ff. de lib. & posthum. { ANGL. A disheriting. }

Exhārēsimūs dies dicitur, אַדְּרָהָרְגָּעָה, id est, exemptibilis, propterea sic dictus, quod ex mense eximi solebat, ut annus cum Solis ac Lunæ ratione congrueret. Cic. 4. Verr. Consuetudo Siculorum est cæterorūmque Græcorum, quod suos dies mensēque congruerent volunt cum Solis Lunæque ratione, ut nonnunquam si quid discrepet, eximant unum aliquem diem, aut summū biduum ex mense, quos illi exhārēsimos dies nominant. Bud. in Annotat.

Exhālō, as: Expiro, & veluti per halitum aërem emitto. { נְפָאָה hippiach, וְפָאָה haschan. אַדְּרָהָרְגָּעָה, אַדְּרָהָרְגָּעָה. GALL. Halener, jester hors un vent, esprit, fumée, ou vapeur. ITAL. Esalare, spirare. GER. Ausdempfen/herauss atmen/aussblasen. HISP. Echar de si vapor de baho. ANGL. To puff or breath out. } Virg. 7. Æneid.

— savamque exhalat opaca Mephitin.

Plin. lib. 17. cap. 4. Quætenues exhalat nebulae. Cic. 5. Verr. Veniendum erat ad eos contra Apronium, qui nondum etiam Apronianī convivii crapulam exhalasset. Idem 2. Philipp. Quanquam tu quidem (ut tui familiarissimi dicitant) vini exhalandi, non acuendi ingenii declamitas. ¶ Exhalare animam, est mori. Ovid. 6. Metam.

— simul supra maxima facientes

Lumina versarunt, animam simul exhalarunt.

Idem. 13. Metam.

— in ventos anima exhalata recessit.

Pro Exhalare vitam. Virg. 2. Æneid.

Ut regem aquarum crudeli vulnera vidi

Vitam exhalantem.

Exhālātō: Expiratio. { נְפָאָה mappach, וְפָאָה edh. אַדְּרָהָרְגָּעָה. GALL. Vapeur & exhalation. ITAL. Vapore, esalatione. GER. Ein dampf. HISP. Aquella obra de echar baho. ANGL. An exhalation or fume risen up. } Plin. lib. 31. cap. 3. Certior multò nebulosa exhalatio est. Exhalationes terræ, sunt tenues spiritus, qui per æstum maximum terra diffusa exhalantur, & sursum in æra feruntur. Cic. 1. Tusc. Quod & humidum & caliginosum est propter exhalationes terræ.

Exhaūrīo, is, exhausi, exhaustum: Humorem evacuo, ebibo, exinanio, exhæco. { נְפָאָה scabab, וְפָאָה dalah, אַדְּרָהָרְגָּעָה dalal. אַדְּרָהָרְגָּעָה. GALL. Epuiser, vider. ITAL. Vacuare, traer fuora, cavar. GER. Erschöpfen / ausslären / ausschöpfen. HISP. Sacard vaziar.

ANGL. To dravonē out, to empie. } Diciturque exhaūrī tam ipse humor, quām id quo humor continetur. Åquè enim usitare dicimus, Exhaūrī vinum, & exhaūrī dolium. Cicer. 2. Philipp. Tu istis fauibus, istis lateribus, ista gladiatoria totius corporis firmitate tantum vini in Hippia nuptiis exhaūras, ut tibi necesse esset in populi Rom. conspectu vomere postridie. Exhaūrī poculum. Livius. ¶ Exhaūrī ægrum, i. exinanire, nimisque vacuare. Cels. lib. 7. c. 2. Cubantemque ægrum fluens alyus exhaūs, neque per alimenta quicquam corpori accedit. Habet hoc verbum multas elegantes translationes.

translationes. Cicer. pro Sestio. M. Crassus eadem sibi manu vitam exhausit, qua mortem saepe obtulit hostibus. Idem in Vatin. Aerarium exhaudire, Republicam compilare. Et in Pisonem, Civitates omnibus rebus exhaustae. Ad Attic. lib. 2. Tantus fuit amor, ut exhaudiri nulla posset injuria, id est, delecti. Ad Qu. fratr. 1. Exhaustus enim est sermo hominum: id est, de ea re jam loqui est desitum. Et ad Attic. lib. 1. Multa enim sunt quae me solitantur, angustaque, quae mihi videor, aures nactus tuas, unius ambulationis sermone exhaudire posse, id est, deponere. Ad evadent. Reliquum est, ut antequam proficisci, mandata nostra exhaudias: id est, exequaris. Virg. 4. Eneid.

heu quibus ille

Lactatus fatis, qua bella exhausta canebat?

id est, finita, & quasi exantata. Senec. cap. 5. al. 24. de consol. ad Polyb. 10. de consol. ad Marc. Conturbat tibi & oculos. Idem cap. 15. de consol. ad Marc. Exhausta Caesarum turba (morte.) Sueton. in Calig. cap. 42. Exhausta urbs (i. ubi rariores sunt cives.) Idem in Calig. cap. 38. Exhaudire atque egens ad rapinas. Liv. 7. ab Urbe, Exhausta vis ingens aeris alieni convertit animum. Idem lib. 5. ab Urbe, Tantum laboris exhaustum. Ovid. 5. Fast.

venerat Alcides exhausta parte laborum.

Liv. 1. d. 3. Qui est inter labores aut jam exhaustos, aut mox exhaudiendo renovant corpora. Exhaudire vitam. Cic. pro Sestio. Ne videret victorem vivus inimicum, eadem sibi manu vitam exhaussisse, qua mortem saepe hostibus obtulisset.

Exhausto, as, effero. Fest. ||

Exhaustum, i. substantivum. { כְּלָל niddéch, יְמִינָה לְנַפּוֹר. } Virg. 2. Georg.

Est etiam ille labore curandis viribus alter,

Cui nunquam exhausti satis est.

Exhausti, id est (inquit Servius) exhauditionis, finitionis: quod quia asperum visum est, se ad figuram transtulit: & ait, Exausti, ut Servantissimus æqui, pro æquitatis. Inexhaustus, ἀνέχαρτος, pro infinito: quasi (ut ita dicam) inexhaudibilis.

Ex ēnūs, i. ἀξιός, gemma speciosa, & candida, qua artifices auctum poliunt, ut ex Zorostratis sententia tradit Plin. lib. 37. cap. 10.

Exhēbārē, est herbas extirpare. { ἐνθάλπειν. GALL. Arracher & osfer les herbes de quelque lieu. ITAL. Stirpare l'herbe, sueglier, sbarbare. GERM. Kraut aussietten. HISP. Arrancar, quitar las yervas. ANGL. To plucke up the grasse by the rootes. } Col. lib. 5. Et quem germinavit ad unam perticam summittitur, cerebroque foditur, atque exherbatur, nec minus quam vinea pampinatur. Et glibi, Exherbandus est locus.

Exhibeo, es: Prof ero, in publicum deduco, ostendo. { תְּצִוָּת hotse, ἀράρειν hereah. מְעַרְבֵּד, מְעַרְבֵּד, מְעַרְבֵּד. GALL. Exhiber, bauler, represeuter, montrer, presenter. ITAL. Dare in publico, rappresentare, mostrare. GERM. Ausscheiden/dargeben/erzeygen. HISP. Dar, traer publicamente. ANGL. To give, to shew, to offer, to represent. Senec. cap. 7. de consol. ad Marc. Ferrum in omni corpore exhibet secandi potentiam. Exhibere (sc) virum civilem. Quint.

Exhibuit geminos ere gemente sonos (i. edidit, præstit.)

Ovid. Eleg. 1. lib. 3. Trist. ¶ Exhibere negotium, molestiam. Plaut. Men. sc. 9. a. 5. Huic exhibui negotium (id est, molestus fui.) Idem Amphitr. Illi dudum meus amor negotium insonti exhibuit. Item Capt. sc. 1. a. 4. Ut sciat alieno naso quam exhibeat molestiam. Idem Moſt. sc. 1. a. 1. Quæ mihi inter patinas exhibes argutias. Paulus I. C. Exhibere est facere in publicum potestate, ut ei qui agit, experiundi sit copia. Cic. 7. Ver. Is omnino servus in familia non erat, cum statim exhibeti juber. Exhibere reum, loquutio est Jurisconsultis familiaris, pro Sistere. Si quis (inquit Jurisconsultus l. si quis, de exhib. reor.) reum criminis de quo satisfudit, non exhibuerit, poena pecuniaria plectitur: puto tamen si dolo malo non exhibeat, etiam extra ordinem esse damnandum. Plaut. Mil. sc. 6. a. 2. Hetum exhibeas volo (i. fistas.) Idem Aſin. sc. 4. a. 2. Da meo periculo, rem salvam exhibebo. ¶ Item, Exhibere ad ferrum (de gladiatoriis & ludis. Suet. in Neron. cap. 12. Exhibere se adorandum. Idem in Calig. cap. 12. Exhibere liberam concionem. Liv. lib. 4. dec. 4. Exhibere ludos alicui. Senec. epift. 42. ¶ Utuntur etiam Jurisconsulti hoc verbo in alia significatione, pro vita necessaria suppeditare. Paul. in l. Nesennius. ff. de negot. gest. Pone, peregrin patrem ejus abiisse, & matrem, dum in patriam reverteretur, tam filium, quam filiam ejus exhibuisse. Ulp. in l. 1. D. de offic. prefett. urb. Sed & patronos egenates de suis libertis querentes audier, maximè si ægros se esse dicant, desiderentque à libertis exhiberi. ¶ Exhibere negotium, est labore, vel molestia afficere. πογύησθαι μαρτυρεῖν. Cic. lib. 3. Offic. Quod quum audivisset adulescens negotium exhiberi patri. Sic exhibere laborem: Exhibere molestiam, &c. Vide paulo ante.

Exhibitūs, a, um: Participium, ut Tori exhibiti. Ovid. Epift. 16.

Hypſiphile testis, testis Minoia Virgo,

In non exhibitis utraque juncta toris.

Exhibitio, nis. { תְּצִוָּת motsá. παραγωγή. GALL. Representation, exhibition. ITAL. Rappresentatione. GERM. Dargebung, führhaltung, Darstellung. HISP. Presentation como persona. ANGL. A representing or offering. } Gellius cap. 2. lib. 14. Probari apud me debere pecuniam datum consuetis modis, expensi latrone, mensæ rationibus, chirographi exhibitione, tabularum obſignatione, testium interceſſione.

Exhilāro, as: Lætum & hilarem reddo, idem quod simplex Hilario. { פְּנַסְחִים schimméach. διόγειρος. GALL. Ejoynyr, recreer. ITAL. Rallegare, far allegro. GERM. Fröhlich machen. HISP. le rar à otra persona. ANGL. To delight, to mak merrie. Columell. lib. 6. cap. 24. Quoniam nimicitate verni pabuli pecudes exhilaratæ lasciunt. Plin. lib. 17. cap. 25. Nam neque ilex, picea, larix, pinus uno flore exhilarantur, natalesve pomorum recutus annuos versicolori nuntio promittunt. ¶ Exhilaratus, particip. Cicero Pato lib. 1. Miratis ram exhilaratam esse servitutem nostram.

Exhōlismus, offis translatio à superficie in profundum. ||

Exhōrāeo, es, à quo Exhorresco, pro Expavescō, præ timore hor-

reο, & contremisco. § גְּרָגְבָּז, תְּרַבְּאָדָה. φείδη. GALL. Avir grand frayeur & frisson, craindre fort, se herisser. ITAL. Tremare di paura. GERM. Ergrauen/von forcht erzittern. HISP. Temer algun mal. ANGL. To quakies for dread and feare so that ones heares stare withall. § Plancus Ciceroni, Sed non possum non exhorrescere, si quid intra cutem subest vulneris, quod prius nocere potest, quam sciri curaque possit. Sueton. in August. cap. 52. Exhorrire appellationem Domini. § Nonnunquam etiam ponitur activè cum accusativo à tergo. Virg. 7. Eneid.

Adveniat, vultus néve exhorrescat amicos, Exhortescere, pro fremere. Ovid. 4. Metam.

— exhorruit & quoris instar,

Quod fremit, exigua quum summum stringitur aura. EXORTOR, aris: Vehementer horrort. { בְּעֹור הַחֲווֹר, הַבְּעֹר הַבְּעֹר. GALL. Exhorter, persuader. ITAL. Esfortare. GERM. Vermanen/anhalten. HISP. Induzir conrazones. ANGL. To exhort, to encourage, to cherishe, to cheere. } Cicr. 1. Academ. Omnis ejus oratio tum in virtute laudanda, & in hominibus omnibus ad virtutis studium exhortandis consumebatur. Ovid. 3. & 13. Metam.

Erigor, & trepidos cives exhorter in hostem.

Exhortans, antis, participium aet. Stat. 8. Thebaid.

Ipsum exhortantem cuneo, capitisque superbi Insignem fulgere jubet.

Gellius cap. 23. lib. 12. Ad exhortandam parsimoniam id valet. Exhortat̄, participium. { מְסֻתָּה musath. περιεργεία περιεργεία. GALL. Qui exhort. ITAL. Chi esorta. GERM. Der vermant. HISP. El que induze por razones. ANGL. That exhorteth or encourageth. } Virg. 12. Eneid.

— sic exhortata reliquit

Incertam, & tristi turbatam vulnere mentis. § אַבְּגָדָנָה. GALL. Exhorté, admonesté. ITAL. Esfortato. GERM. Se vermant wirt. HISP. Induzido por razones. } Cicr. in Catone, Ille enim quum esset Consul in Gallia, exhortatus est in convivio à scotto, ut securi feriret aliquem eorum.

Exhortat̄, verbale. { περιεργεῖ, περιεργάζει. GALL. Exhortement, admonestement, induction. ITAL. Esfortatione. GERM. Vermanung. HISP. Aquel induzimiento con razones. ANGL. An encouraging or exhortation. } Quint. lib. 1. cap. 3. Exhortatio docentium.

Exhōbēro, as: Abundo. { כְּלָל hothir, ἀρκάθ, ὁθρά. GALL. Abonder. ITAL. Abundare. GERM. Überflüssig sein. HISP. Abundar, inchar. ANGL. To abunde. } Col. in Praefat. lib. 1. In Asia Myſiāque densa & glutinosa terra maximè exhuberat. § Nonnunquam etiam accipitur activè. Col. lib. 9. cap. 4. Quæ favorum ceras exhuberant, hoc est, huberes reddunt.

Exhuberantia, x. Gell. cap. 7. lib. 8. Alia quedam de exhuberantia, aut ioteritu (memoriae) lecta auditaque.

Exhydatōs, corruptio sanguinis in substantiam aqueam. L. M. Exhydriæ, ventia aquatores, cum pluviis multis grassantes. Onom. m. Exibus, pinguedo: alias Exibus. Vide Esculentia, Pinguedo, Gl. Ibid. Exibilo, as: Significat cum sono vocis tumultuariaque sibilacione expello, detrido, explodo. { חַוְגָהָלָה. GALL. Chasser & rejeter en sifflant, siffler contre quelqu'un. ITAL. Sibilare, fischiare beffando. GERM. Ausspeisen/mit pfeisen austreiben/verlachen. HISP. Silvar, escarnecer reyendo. ANGL. To drive out by hissing. } Cic. in Parad. Histrio si paulum se moveat extra numerum, aut si versus pronuntiatus est una syllaba brevior, aut longior, exibilatur atque exploditur. Suet. in August. cap. 45. Pyladem, quod spectatorem, à quo exhibilabatur, demonstrasset digito, Italia submovit. Melius tamen cum eruditioribus scripseris Exibilo.

Exiccō, as: Exhibrio. { חַבְּרָה becherik, וּבָשׂ ibbesch. ἀφωνία, ἀφωνία. GALL. Secher, deſecher, oſter l'humeur. ITAL. Seccare, o molto seccare. GERM. Ausſtricken. HISP. Secar o mucho secar. ANGL. To be made dry. Cicr. 2. de Divin. Arborēſque ex hyemali tempore cum luna simul senescentes, quia tum exiccatae sunt, tempestivè cædi putentur. Plin. lib. 8. cap. 26. Quintius. Cicr. Tironi, lib. 16. Epift. famil. Te quidem exicco scribens. Melius tamen Exicco.

Exiccātūs, particip. { עַכְּבָּר chorab, וּכְבָּר mejubbásch. αὐστρεῖς. GALL. Seché. ITAL. Seccato. GERM. Ausgeträcknet. HISP. Secado. ANGL. Without juice, dried up. } Cic. de clar. Orat. Siccatum genus orationis. Stat. 5. Silvar.

Exigo, is, ex:gi, exactum: Excludo, ejicio, expello, quasi extra ago. { שְׁרַב geresh, תְּרַבְּאָדָה hiddiach. ἤξαρι, ἤξαρι. GALL. Chasser hors, déchaffer. ITAL. Escludere, ferrari fuori. GERM. Ausstreichen, HISP. Echar de fuera. ANGL. To dryve or chase away. } Plaut. in Aul. sc. 4. a. 2. Omnes exegi foras onustos fustibus. ¶ Est præterea exigo, rem aliquam jure mihi debitam pero. { וְנַגְּהָדָה. GALL. Exiger, demander ce qui est deu. ANGL. To require. } Cicr. Cassio, Longiores expectabo, vel potius exigam. Hinc exige pecuniam dicimus quæ nobis debetur. Plaut. Aſin. sc. 4. a. 2. Quam credidi (pecuniam) vix anno post exegi. ¶ Item, Exigete sibi vias verri à plebe. Sueton. in Galb. cap. 43. ¶ Exigere opus. De Ædilibus dictum apud Liv. lib. 6. ab urb. Exigit etiam, ut quoties Consulatus sibi daretur, binos pro singulis collegas haberet, nec obtinuit, &c. (i. petiit, vel voluit fieri.) Suet. in August. cap. 37. Idem in Claud. cap. 14. Exigit precariò, ut id sibi licet. Et in August. cap. 66. Exigit & ipſe ab amicis benevolentiam mutuam. Et, Exigere disciplinam. Idem in Tib. cap. 18, alias 19. initio. Exigere Consulatum. Idem in Calig. cap. 8. Exacto Consulatu. GALL. Le temps du Consulat achevé, fini, &c. Exigere ad omnem legem innocentiam, vide Exigo. ¶ Exigere aliquem jusis, vide Exactus infia. ¶ Interdum est convenienter postulare. { שְׁאָלָה shaal. ἤξαρι. ANGL. To require, to demand. } Interdum agere, seu traducere. { בְּאַלְמָשָׁן bishlim, בְּתַחַת betham. ἀργέν. } Terene. in Hecyr. Illique excepto ut reliquam exigit vitam. Ovid. Eleg. 3. lib. 4. Trist.

Tempus & à nostris exige triste malis (i. traducas.)

Plaut.